

**HALİL KOCAGÖZ'ÜN HAYATI, SANATI VE
ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Prof. Dr. Ayşe ULUSOY TUNÇEL
Ağustos, 2024
Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALİL KOCAGÖZ'ÜN HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hazırlayan

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR

Danışman

Prof. Dr. Ayşe ULUSOY TUNÇEL

AFYONKARAHİSAR 2024

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Halil Kocagöz’ün Hayatı, Sanatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme**” adlı çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde bilimsel etik kurallara ve atıf gösterme ilkelerine riayet ettiğimi belirterek aksi bir durumun tespiti hâlinde sorumluluğun tamamen bana ait olduğunu kabul, beyan ve taahhüt ederim.

02/08/2024

İmza

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Mehmet Muhammed ÖZDEMİR
	Numarası	200623102
	Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
	Programı	Türk Dili ve Edebiyatı
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Sanatta Yeterlik
Tezin Başlığı		Halil Kocagöz’ün Hayatı, Sanatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme
Tez Savunma Sınav Tarihi		02.08.2024
Tez Savunma Sınav Saati		14.30

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek ☒oy birliği – ☐oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hacı İbrahim DELİCE
MÜDÜR

Bu tez, Enstitü Müdürlüğünce kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

ÖZET

HALİL KOCAGÖZ'ÜN HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Ağustos 2024

Danışman: Prof. Dr. Ayşe Ulusoy TUNÇEL

Bu tez, Türk edebiyatının önemli şairlerinden Halil Kocagöz'ün hayatı, sanatı ve şiirlerini kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Halil Kocagöz, edebi kimliği ve özgün şiir anlayışı ile Türk edebiyatında önemli bir yer tutmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde, şairin doğumu, çocukluğu, eğitimi, edebi çevreye girişi ve kariyeri detaylı olarak ele alınmıştır. İkinci bölümde ise, Kocagöz'ün şiir kitapları olan "Bulutlar", "Adamlar", "Yaşamak Türküsü", "Yitik Duman", "Geyik Düşmesi", "Atatürk'ün Işığı", "Uzay Duvarları" ve "Çiçekle Tüfek" edebi ve toplumsal bağlamda değerlendirilmiştir. Bu tez, şairin şiirlerindeki tematik ve yapısal özelliklerin yanı sıra, dil ve anlatım tekniklerini derinlemesine analiz ederek, Halil Kocagöz'ün Türk edebiyatındaki yerini ve eserlerinin değerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Halil Kocagöz, Türk Edebiyatı, şiir analizi, edebi kimlik, tematik inceleme, şiir yapısı

ABSTRACT

A STUDY OF HALİL KOCAGÖZ’S LIFE, ART, AND POETRY

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE

August, 2024

Advisor: Prof. Dr. Ayşe Ulusoy TUNÇEL

This thesis provides a comprehensive study of the life, art, and poetry of Halil Kocagöz, a significant figure in Turkish literature. Kocagöz is renowned for his unique poetic perspective and his substantial contributions to Turkish poetry. The first part of the study explores his biography, focusing on his early life, education, and entry into the literary world. The second part critically examines his poetry collections, including "Bulutlar", "Adamlar", "Yaşamak Türküsü", "Yitik Duman", "Geyik Düşmesi", "Atatürk’ün Işığı", "Uzay Duvarları", and "Çiçekle Tüfek", within their literary and social contexts. This thesis aims to highlight Kocagöz's literary identity and the thematic and structural features of his poetry, ultimately emphasizing his significance and the value of his works in Turkish literature.

Key Words: Halil Kocagöz, Turkish Literature, poetry analysis, literary identity, thematic study, poetic structure

ÖN SÖZ

Halil Kocagöz'ün hayatı ve eserleri konusunda şimdiye kadar akademik bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışma, Halil Kocagöz'ün hayatı, sanatı ve şiirleri üzerine yapılan kapsamlı bir incelemedir. Halil Kocagöz, Türk edebiyatında önemli bir yer tutan, özgün şiirleri ve sanatsal bakış açısıyla dikkat çeken bir şairdir. Bu tezde, Kocagöz'ün edebi kimliği, şiir anlayışı ve eserleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Çalışmamızın ilk bölümünde, Halil Kocagöz'ün hayatı ayrıntılı bir şekilde incelenmiş; doğumu, çocukluğu, eğitimi, edebi çevreye girişi ve kariyeri üzerinde durulmuştur. Kocagöz'ün ailesi, kökenleri ve kişisel yaşamı hakkında bilgiler verilmiş, onun sanatçı kimliğini şekillendiren unsurlar gözler önüne serilmiştir.

İkinci bölümde, Kocagöz'ün şiir kitapları olan "Bulutlar" (1944), "Adamlar" (1951), "Yaşamak Türküsü" (1959), "Yitik Duman" (1961), "Geyik Düşmesi" (1965), "Atatürk'ün Işığı" (1965), "Uzay Duvarları" (1971), "Çiçekle Tüfek" (1980) incelenmiştir. Her bir kitap, yayımlandığı dönemin edebi ve toplumsal koşulları çerçevesinde değerlendirilmiş, şiirlerin temaları, yapısı, dili ve anlatım özellikleri detaylandırılmıştır. Bu tez, Şerif Aktaş'ın "Şiir Tahlili & Teori ve Uygulama" adlı çalışmasında esaslarını ortaya koymuş olduğu metoda göre tahlil edilmiştir.

Şiirlerin incelenmesinde, Kocagöz'ün poetik ve estetik görüşlerinin şiirlerine nasıl yansıdığı, tematik ve yapısal özelliklerin nasıl bir bütünlük içinde ele alındığı gösterilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, şiirlerin dil ve anlatım özellikleri, ahenk unsurları ve Kocagöz'ün üslubu derinlemesine analiz edilmiştir.

Edebiyat tarihi, kilometre taşları diye nitelen yazarlar ileilmekilmek örülerek bir disiplin haline gelmiştir. Edebiyat tarihi için her yazar önemlidir. Biz bu çalışmamızı yaparken edebiyat tarihine ve literatüre katkı sağlamak istedik. Bu çalışmanın hazırlanmasında, Milli Kütüphane'de yapılan yoğun araştırmalar sonucu elde edilen bilgiler tezimize büyük katkı sağlamıştır.

Tez sürecinde bana yol gösteren ve desteklerini esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Ayşe Ulusoy Tunçel'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, tez çalışmam süresince sabır ve anlayışıyla desteğini hep arkamda hissettiğim kıymetli eşim Merve Özdemir'e, verdiği tavsiyelerle tezimin ilerlemesinde büyük emeği olan değerli abim Mahmut Özdemir'e, beni emekleriyle bugünlere getiren annem Ayşe Özdemir ve babam Adem Özdemir'e teşekkür ederim.

Bu çalışma, Halil Kocagöz'ün Türk edebiyatındaki yerini ve eserlerinin değerini ortaya koymayı amaçlamakta ve bu alanda yapılacak daha kapsamlı araştırmalara bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Mehmet Muhammed ÖZDEMİR
Afyonkarahisar, 2024

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI	ii
ENSTİTÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

HALİL KOCAGÖZ'ÜN HAYATI VE SANATI

1. HAYATI	10
2. SANATI	16

İKİNCİ BÖLÜM

HALİL KOCAGÖZ'ÜN ŞİİR KİTAPLARININ İNCELENMESİ

1. BULUTLAR (1944)	20
1.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	20
1.1.1. Zihniyet	20
1.1.2. Yapı	22
1.1.2.1. Tek Birimli Şiirler	23
1.1.2.2. Çok Birimli Şiirler	23
1.1.2.3. İkili Mısra Düzenine Sahip Şiirler	25
1.1.2.4. Dörtlüklerle Kurulan Şiirler	25
1.1.3. Tema	27
1.1.3.1. Özlem	28
1.1.3.2. Milliyetçilik ve Vatan sevgisi	29
1.1.3.3. Sevgi ve Bağlılık	32
1.1.3.4. Doğa ve Mevsimler	33
1.1.3.5. Hayvan Davranışları ve İnsani Yansımaları	35
1.1.3.6. Toplumsal ve İnsani Değerler	38
1.1.3.7. Emek ve Çalışmanın Önemi	40
1.1.4. Dil ve Anlatım	42
1.1.5. Ahenk	52
2. ADAMLAR (1951)	56
2.1 İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	56
2.1.1. Zihniyet	57
2.1.2. Yapı	58
2.1.2.1. Çok Birimli Şiirler	58
2.1.2.2. Tek Birimli Şiirler	59
2.1.3. Tema	67
2.1.3.1. Kişisel Duygular ve Varoluşçu Şiirler	68
2.1.3.2. Toplumsal Gerçeklik ve Toplumsal İlişkiler	70
2.1.3.3. Vatan Sevgisi ve Hürriyet	71

2.1.3.4. Modern Dünyaya Masalsı Bakış.....	72
2.1.3.5. Doğa ve Tabiat.....	72
2.1.3.6. Sanat ve Yaratıcılık	73
2.1.4. Dil ve Anlatım	73
2.1.5. Ahenk.....	77
3. YAŞAMAK TÜRKÜSÜ (1959)	82
3.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME.....	82
3.1.1. Zihniyet.....	82
3.1.2. Yapı.....	83
3.1.2.1. Çok Birimli şiirler.....	83
3.1.2.2. Tek Birimli Şiirler	86
3.1.3. Tema	89
3.1.4. Dil ve Anlatım	91
3.1.5. Ahenk.....	97
4. YİTİK DUMAN (1961)	102
4.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME.....	102
4.1.1. Zihniyet.....	102
4.1.2. Yapı.....	103
4.1.2.1. Tek Birimlik Şiir.....	103
4.1.2.2. Çok Birimli Şiirler	104
4.1.3. Tema	114
4.1.3.1. İsyan	114
4.1.3.2. Yaşam, Yalnızlık ve Yabancılaşma.....	115
4.1.3.3. Savaş ve Barış.....	117
4.1.3.4. Doğa ve İnsan	118
4.1.3.5. Hayatın Karmaşıklığı.....	119
4.1.4. Dil ve Anlatım	120
4.1.5. Ahenk.....	121
5. GEYİK DÜŞMESİ (1965).....	124
5.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME.....	124
5.1.1. Zihniyet.....	124
5.1.2. Yapı.....	125
5.1.2.1. Tek Birimli Şiirler	125
5.1.2.2. Çok Birimli Şiirler.....	131
5.1.3. Tema	132
5.1.3.1. Doğa ve Modern Dünya	132
5.1.3.2. İnsanlık ve Medeniyet	135
5.1.3.3. Geçmiş ve Çocukluk.....	140
5.1.3.4. Ölümsüzlük.....	142
5.1.4. Dil ve Anlatım	142
5.1.5. Ahenk.....	146
6. ATATÜRKÜN IŞIĞI (1965).....	148
6.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME.....	148
6.1.1. Zihniyet.....	148
6.1.2. Yapı.....	149
6.1.2.1. Çok birimli şiirler	149
6.1.3. Tema	151
6.1.3.1. Atatürk'ün Doğumu ve Türk Milletine Katkıları.....	151
6.1.3.2. Atatürk'ün Liderliği ve Cephelerdeki Mücadeleleri	151
6.1.3.3. Kurtuluş Savaşı ve Zafer	152

6.1.3.4. Atatürk'ün Ölümü ve Mirası	152
6.1.4. Dil ve Anlatım	152
6.1.4.1. Tarihî ve Millî Duyguların Yansıtılması	152
6.1.4.2. Çok Seslilik ve Farklı Perspektifler	153
6.1.4.3. İmgeler ve Metaforların Kullanımı	153
6.1.4.4. Tarihî ve Duygusal Bağlamın Birleştirilmesi	153
6.1.4.5. Kahramanlık ve Fedakârlık Temaları	153
6.1.5. Ahenk	154
7. UZAY DUVARLARI(1971).....	155
7.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	155
7.1.1. Zihniyet.....	155
7.1.2. Yapı.....	156
7.1.2.1. Çok Birimli Şiirler	156
7.1.3. Tema	158
7.1.3.1. Aşk ve Doğa Arasındaki İlişki.....	158
7.1.3.2. Evrensel ve Zamansal Temalar	158
7.1.3.3. Bireysel Yalnızlık ve İçsel Arayışlar	158
7.1.3.4. Doğa ile İnsan Arasındaki İlişki	158
7.1.3.5. Özgürlük ve Kısıtlılıklar	159
7.1.3.6. Sanat ve Yaratıcılık	159
7.1.3.7. Doğayla Etkileşim ve Çocukluk	159
7.1.3.8. Modern Yaşamın Karmaşası ve Yalnızlık	159
7.1.3.9. Bireysel Yalnızlık ve İçsel Mücadeleler	159
7.1.3.10. İnsanlık Tarihi ve Kültürel Miras	160
7.1.3.11. Umut ve Yeniden Doğuş	160
7.1.3.12. Geçiş ve Sona Erme.....	160
7.1.3.13. Modern Şehir Yaşamının Yabancılaşması	160
7.1.3.14. Geleneksel Köy Yaşamı ve Doğal Döngüler.....	161
7.1.3.15. Kozmoloji: Burçlara Göre Şiirler	161
7.1.4. Dil ve Anlatım	162
7.1.4.1. Doğa ve İnsan İlişkisi	162
7.1.4.2. Yalnızlık ve İzolasyon	163
7.1.4.3. Özgürlük ve Sosyal Eleştiri	163
7.1.4.4. Sanat ve Yaratıcılık	163
7.1.4.5. Geçmiş ve Hafıza.....	164
7.1.5. Ahenk.....	164
8. ÇİÇEKLE TÜFEK(1980)	166
8.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	166
8.1.1. Zihniyet.....	166
8.1.2. Yapı.....	167
8.1.2.1. Çok Birimli Şiirler	167
8.1.2.2. Tek Birimli Şiirler	171
8.1.3. Tema	171
8.1.3.1. Toplum ve Birey	171
8.1.3.2. Savaş ve Barış.....	172
8.1.3.3. Umut ve Yenilik	172
8.1.3.4. Evrensel Yalnızlık ve İnsan	173
8.1.3.5. Yaratıcılık ve Varoluş.....	173
8.1.3.6. Doğa ve İnsan	173
8.1.3.7. Aşk ve Sevgi.....	174

8.1.3.8. Ölüm ve Kayıp	174
8.1.3.9. Doğa ve Zaman.....	175
8.1.3.10. Kişisel Yolculuk ve Anılar	175
8.1.3.11. Uzay ve Evrensel Varoluş	176
8.1.3.12. Şairlere ve Sanatçılara Ağıtlar	177
8.1.3.13. Doğa ve İnsan İlişkisi	178
8.1.4. Dil ve Anlatım	178
8.1.5. Ahenk.....	180
9. DEĞERLENDİRME	181
 SONUÇ	 187
KAYNAKÇA.....	189

GİRİŞ

Halil Kocagöz 1930 yılında Aydınli zengin bir ailenin altıncı çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İlk şiir kitabını, 1944 yılında henüz 14 yaşındayken çıkarmıştır. Her edebi eser, yazıldığı dönemin ve önceki dönemlerin sanat anlayışının izlerini taşır. Bu durum, Halil Kocagöz'ün şiirlerinde de belirgin bir şekilde gözlemlenir. Bu bağlamda, Halil Kocagöz'e kadar geçen süreçte Türk şiirinin nasıl bir gelişim çizgisi izlediğini ve Kocagöz'ün eser verdiği dönemde hangi estetik ve tematik doğrultuda olduğunu belirlemek oldukça önemlidir.

1923 yılında cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte yeni bir devlet kurulmuş ve bu yeni devletle beraber hayatın tüm kademelerinde köklü değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Edebiyat, sosyal bir disiplin olarak biçim ve içerik açısından çağın zihniyetini yansıtan siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik, hukuki, dini, askeri vb. gelişmelerden etkilenir.¹ Tüm dünya edebiyatlarında olduğu gibi, Türk edebiyatı da sosyal ve siyasi konularla iç içe geçmiştir. Siyasi, sosyal ve ekonomik planda yapılan inkılaplarla kültürel hayat yeniden düzenlenmiştir. Bu dönemde edebiyatta, önceden başlayan yenileşme hareketleri konumunu koruyarak devam etmiştir. “1923’ten sonra yazılmış olan şiirler, daha önceden başlayan ve klasik şiire tepki olan edebiyat geleneğinin devamıdır.”² 1923 sonrası yazılan şiirlerde memleketçi bir çizginin ön plana çıktığı görülür. Savaş sonrasında artan Türk milliyetçiliği, edebiyata da yansımış ve 1923-1940 yılları arasında Türk edebiyatı, genel anlamda milliyetçi duygu ve düşüncelerin hâkim olduğu bir görünüm kazanmıştır. Bu milliyetçi tutum, cumhuriyetle birlikte ortaya çıkmamış, cumhuriyet öncesinde var olan Milli edebiyat hareketinin bir devamı olarak kendini göstermiştir.

1923 sonrası Türk şiirini şekillendiren tek etmen milliyetçi tutum değildir. Cumhuriyet öncesinde oluşan şiir anlayışları, cumhuriyetin ilanından sonra da etkili olmayı sürdürmüştür. Bu dönemde, farklı anlayışlara sahip şairler oldukça etkin bir rol oynamıştır. Özellikle Ahmet Haşim ve Yahya Kemal, Türk şiirinin yenileşmesinde büyük pay sahibi olan şairler arasında öne çıkar. Her iki şair de şiir dilinin sadeleştiği, hamasetle yoğrulduğu ve milliyetçi çizginin tercih edildiği bir dönemde yüksek sanat anlayışlarından taviz vermeden eserlerini oluşturmuşlardır. "Yahya Kemal ve Ahmet

¹ İnci Enginün, “Yeni Fikirlerin Yansıma Alanı Olarak Edebiyat (1859-1923)”, Araştırmalar ve Belgeler, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2000, s. 11

² İnci Enginün, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Dergah Yayınları, İstanbul, 2019, s. 40.

Haşim, şiirin yeniden hamasete ve hikâyeye döküldüğü günlerde, sanki başka bir dünyada yaşıyorlarmış gibi, şiirlerine gündelik konuları sokmazlar. Şiirin özel bir çaba isteyen, özenli ve ebedi dünyasını kurmaya çalışırlar. Onların bu tavrında, şiire duydukları saygının savunması olarak yorumladığım bir çeşit kahramanlık vardır.”³

Milliyetçi tutum, Memleket edebiyatını kurar; Yahya Kemal ve Ahmet Haşim etkisi ile Saf şiir anlayışı kendini gösterir. Bu iki anlayışın dışında özellikle Nazım Hikmet’in Marksizm ve Rus şiirinden etkilenmesiyle birlikte Toplumcu-Gerçekçi bir anlayış Türk şiirine taşınmış olur.

Memleket edebiyatı şairlerinin çoğu, Anadolu halk şairlerini kendine örnek alarak hece vezni ile şiirlerini kaleme alırlar. Bu anlayışta konu memlekettir ve dil halkın konuştuğu dildir. Türk kültürü yüceltilerek anlatılır. Hece vezni milli ölçü olarak büyük bir şöhret kazanır. Hece ölçüsüyle kaleme alınan birçok şiir, duru ve yalın bir dille Türk kültürünün yüceliğini anlatır; Anadolu insanının yaşantısını ve tabiatın güzelliklerini dile getirir. Bu dönemde Mehmet Emin Yurdakul (1869-1944), Ziya Gökalp (1876-1924), Faruk Nafiz Çamlıbel (1898-1973), Kemalettin Kamu (1901-1948), Ömer Bedrettin Uşaklı (1904-1946), Zeki Ömer Defne (1903-1992), Orhan Şaik Gökyay (1902-1944) yazdıkları şiirlerle Türk şiirinin en güzel örneklerini verirler. Kendilerinden sonraki birçok şairi de etkilemeyi başarırlar. Bu dönemin bir başka önemli şairleri ise “Yedi Meşaleciler” olarak kendini tanıtan ve şiiri tek düzelikten kurtaracaklarını beyan eden Ziya Osman (Saba), Cevdet Kudret (Solok), Sabri Esat (Siyavuşgil), Muammer Lütfi, Yaşar Nabi (Nayır), Muammer Lütfi ve Vasfi Mahir (Kocatürk)’tür. Cumhuriyet devrinin beyanname ile ortaya çıkan ilk edebi topluluğu olan Yedi Meşaleciler, altı şair bir hikâyeciyle Servet-i Fünun dergisi üzerinden seslerini duyururlar.⁴Yedi Meşaleciler özellikle “Beş Hececiler” olarak bilinen şairleri eleştirerek kendi sanat görüşlerini temellendirme çabasına girer. “Yapı bakımından Servet-i Fünun sanatçılarına yakın duran Yedi Meşale topluluğu, hecenin beş şairini kıyasıya eleştirmekten geri durmaz.”⁵ Kendilerini beyanname ile tanıtan Yedi Meşaleciler, birçok edebi topluluğu eleştirmesine karşın ortaya yeni bir şey koyamadıkları ve eserlerinde milli duyuşun olmayışı sebebi ile eleştirilerin odağı haline

³ İnci Enginün, a.g.e., s. 40.

⁴ Merve Özbayrak, “Servet-i Fünun Dergisinde Yedi Meşaleciler”, Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Yıl 2, Sayı 3 (Haziran 2019), s. 10.

⁵ Merve Özbayrak, a.g.e., s. 12.

gelir. “Yedi Meşale’ ye yöneltlen eleştirilerde ise umutsuzluk aşlamak, sanatta samimiyetsizlik ve eserlerinin millî renkler barındırmaması gibi hususlar yer alır.”⁶

Cumhuriyet sonrasında Türkçülük akımıyla birlikte ortaya çıkan memleket edebiyatı tavrının yanında bir başka büyük yenilik ise Nazım Hikmet Ran’ın Marksist etkiyle oluşturmaya çalıştığı toplumcu şiidir. 1920’lerden sonra ortaya çıkan bu tavır, Türk şiirini uzun yıllar etkisi altına alır ve Türk şiirinin gelişmesinde önemli rol oynar. Nazım Hikmet Marksizm ve Rus Fütürizmiyle yeni bir şiir anlayışı oluşturmaya çalışırken eski şiir geleneğine de meydan okur. “1920’lerden itibaren Nazım Hikmet’in avangardist tutumuyla (“Putları Yıkıyoruz” cereyanı gibi) ise geleneksel şiir anlayışlarına karşı ilk ciddi başkaldırı gerçekleşir. Rus Devrimi’ne olan ilgisinden ötürü 1920’de Rusya’ya giden Nazım Hikmet burada Marksist-Sosyalist fikirleri benimsemekle beraber Mayakovski vasıtasıyla “Rus Fütürizmiyle tanışır ve bilhassa bu noktadan itibaren serbest nazımla toplumcu-gerçekçi şiirler yazar. Böyle düşünüldüğünde Nazım; vezinsiz, kafiyesiz, aliterasyon-asonans ve kelime tekrarları gibi unsurlardan müteşekkil hitabet havasında şiirler vücuda getirmiştir. Fütürizm ve Konstrüktivizm (Yeniden Yapılandırımacılık) akımlarının tesiriyle sanatının bir bölümünde makineleşmeye duyulan sevgi ve modernleşme konularını ele alsa da onun şiiri “ben”den “biz”e doğru giden bir lirizmi de içerir.”⁷ Nazım Hikmet’in şiiri kırıklı bir yapıdadır ve alışılmış mısra düzeni onun şiirinde bulunmaz. Köylünün, fakirin, emekçinin hayatı, duyguları, duyarlılıkları Türk şiirine toplumcu-gerçekçi bir çizgi içerisinde girmiş olur.

Cumhuriyet sonrası Türk şiiri içinde Memleket edebiyatı ve toplumcu hareketin yanında ferdin duygu ve düşüncelerini anlatan bireysel şiir anlayışı da kendine bir yer edinir. Estetik zevk ve sanatsal kaygı ile birlikte ferdin sorunlarının anlatıldığı bu şiir anlayışı Necip Fazıl Kısakürek (1905-1983), Ahmet Hamdi Tanpınar (1901-1962), Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956) gibi şairlerin şiirleriyle kendini gösterir. Bu şairler arasında Necip Fazıl şiiri hakikatî/ Allah’ı arama işi olarak tarif eder ve şiiri mistik bir boyutta değerlendirir. Bu yüzden Necip Fazıl Kısakürek’in şiirlerinde metafizik, çok önemli bir yere sahiptir. “Şiirin gayesinin inansın veya inanmasın, bilerek veya bilmeyerek Allah’ı aramak olması meselesini, muhtevanın ideolojik manada dini olması gerektiği şeklinde anlaşılmayacağı açıktır. Burada genel manasıyla mistik bir arayış,

⁶ Merve Özbayrak, a.g.e., s. 20.

⁷ Burak Narin, “Cumhuriyet Devri Türk Şiirinin Ana Hatları ve Yahya Kemal Beyatlı Poetikası’na Dair Bir Değerlendirme”, Ankara Anadolu ve Rumeli Araştırmaları Dergisi, C. 1, Sayı: 2 (Aralık 2020), s. 580

belki şiirle beraber sanat dallarını da dikkate alarak metafizik/transandantal bir yorum düşünülmelidir.”⁸

1940’lı yıllara gelindiğinde aynı düşünce etrafında birleşerek şiir kaleme alan ve “Kırk Kuşağı” olarak kabul edilen şairlerle karşılaşırız.⁹ “Cumhuriyet döneminin başında Anadolu insanına yönelme düşüncesi paralelinde filizlenen toplumcu şiirin en önemli ismi olan Nazım Hikmet’in fikirleri ve şiirleriyle gelişmeye başlayan toplumcu gerçekçi şiir¹⁰, 1940’lı yıllarda geniş bir hareket alanı bulur ve bu şiir anlayışına uygun hareket eden, “Kırk Kuşağı olarak adlandırılan bir kuşağın doğmasına imkân tanır.”¹¹ İlhami Bekir Tez, Enver Gökçe, Hasan İzzettin Dinamo, Ahmet Arif, Cahit Irgat, Rıfat Ilgaz, A. Kadir, Ömer Faruk Toprak, Mehmet Kemal, Abdülkadir Demirkan, Vedat Türkali gibi şairler İkinci Dünya Savaşı’na girmese bile savaşa katılan devletler kadar etkilenen Türkiye’nin ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan çektiği sıkıntıları şiirlerine taşırlar. “İkinci Dünya Savaşı ‘nın siyasal, sosyal ve ekonomik hayata yansıyan olumsuz etkileri hemen her alana müdahaleyi doğuran sert tedbirlerle geçiştirilmeye çalışılır; söz konusu olumsuz gelişmelerin sonuçları, her geçen gün yoksul toplumun sırtında kamburlaşmaya devam ederken bireysel özgürlükleri ise neredeyse yok eder”¹² Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal sıkıntıların şiire taşındığı bu dönemin şairleri bir toplumcu şairler kuşağı oluşturur.”¹³

1940’lı yılların başında Türk şiirinde devrim niteliğinde bir değişim yaşanır. Kendilerini “Garip” isimli kitapla tanıtan Melih Cevdet Anday, Oktay Rıfat Horozcu ve Orhan Veli Kanık isimli üç genç şair, Ankara Erkek Lisesi’nde başlayan ve ilerleyen dostluklarının merkezine şiiri koyarak¹⁴ kendilerinden önceki tüm şiir anlayışlarına karşı çıkarlar.¹⁵ Nazım Hikmet’le yaygınlaşan serbest nazımın zaferi olarak nitelenecek bu hareket büyük yankı uyandırır. Bununla birlikte içeriği Nazım Hikmet’in şiirinden farklı

⁸ Orhan Okay, Poetika Dersleri, Dergah Yayınları, İstanbul, 2016, s. 179.

⁹ Hikmet Altınkaynak, Edebiyatımızda 1940 Kuşağı, Türkiye Yazarlar Sendikası Yayınları:2, İstanbul, 1977, s. 20.

¹⁰ Hakan Sazyek, Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Garip Hareketi, Akçağ Yayınları, Ankara, 2016, s. 30.

¹¹ Yusuf Aydoğdu, “Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Toplumcu Gerçekçi Şiirin Serüveni II (1960-1980)”, Turkish Academic Studies - TURAS, C. 2, Sayı: 2, 2021, ss. 30-52..

¹² Sinan Bakır, Garip ve İkinci Yeni Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2021, s. 6

¹³ Sinan Bakır, a.g.e., s. 6

¹⁴ Hakan Sazyek, a.g.e., s. 59-66.

¹⁵ Mehmet Narlı, “Garip Poetikasının Eleştirisi”, Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları, C. 2, 2021, s. 130.

olan bu yeni şiir, edebiyatı bir ideolojinin aracı olarak görmez.¹⁶ Garip Şiiri, hece şiiri ve geleneksel şiir anlayışına karşıt bir konumda yer alır. Bu nedenle ilk yayınladıkları ve topluluğa ismini veren “Garip” isimli kitabın kapağında “Bu kitap, sizi alışılmış şeylerden şüpheyeye davet edecektir”¹⁷ uyarısı bulunur. Eski şiir, vezin, kafiye, musiki ve şairane düşünceler olmadan şiir olamayacağına inanırken, yeni şiir, eski şiirin değer verdiği ne varsa alaya alarak işe başlamış; biçimi kökünden değiştirerek vezin ve kafiyei terk etmiş, musikiye son vermiş ve şairane kabul edilen düşüncelere meydan okumuştur.¹⁸ Garip şairlerine göre, geleneğe bağlı kalmaya çalışmak yenileşmeyi yavaşlatmış ve şiiri belli kurallar çerçevesinde düşünmek şairi dar bir kalıba sokmuştur. “Garip” akımının doğuşunda, iç ve dış dinamiklerin yanı sıra, yüzyıllar süren şiir serüvenimizin kendini yenilemede gösterdiği ağır tempo ve gecikmişlik de etkili olmuştur. Garip dönemine kadarki girişimlerin yeniyi duyurmada yetersiz kaldığı ortaya çıkan toplulukların/hareketlerin bir diğerinin neredeyse tekrarı olmasından ve geçmişle olan bağı güçlü biçimde sürdürmeye çalışmasından anlaşılabılır.”¹⁹ Garip şiiri, eski şiir geleneğinin vezin, kafiye, musiki, şairane söyleyiş gibi kurallarla örülen yapısını eleştirir. Zira bu kurallar şiirdeki yenileşmenin önündeki en büyük engellerdir.

Garip şiiri sokağı şiire taşıması ile de dikkat çeker. Günlük hayattan alınan deyimlerin şiirde yer alması, seçkin edebiyat anlayışının geride bırakılma isteğini yansıtır.²⁰ Toplumcuların sınıf çatışması ile vermeye çalıştığı ideolojik kaygıdan bağımsız olarak sokaktaki sıradan insanı şiire taşır. Bu yüzden Garip şiirinin toplumsal tabanını, çocuklar, işsizler, avareler, günübürlük yaşayanlar oluşturur.²¹ Garip şiiri, 1941 yılında ilk ortaya çıkışından sonra büyük yankı uyandırır ve taklit edilerek hızla çoğalır.²²

Halil Kocagöz ilk şiir kitabı olan *Bulutlar* isimli eserini, 1944 yılında birçok şiir anlayışının kendisini gösterdiği yıllarda yayımlar. Şiir kitabını yayımladığı dönemde Memleket edebiyatı, Toplumcu şiir, Saf şiir ve Garip şiiri etkisi Türk şiirine yön vermektedir. Halil Kocagöz’ün şiirlerinde de kendisinden önceki Memleket edebiyatı

¹⁶ Mehmet Can Doğan, “1940’tan 1960’a Türk Şiiri”, Türk Edebiyatına Bir Bakış, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara, 2015, s. 548.

¹⁷ Orhan Veli Kanık, Garip, Resimli Ay Matbaası, İstanbul, 1941, s. 5..

¹⁸ Suut Kemal Yetkin, “Yeni Türk Şiiri”, Edebiyat Üzerine Denemeler, Palme Yayıncılık, Ankara, 2007, s. 27.

¹⁹ Sinan Bakır, a.g.e., s. 39.

²⁰ Fatih Kuzu, “Garip Şiirinin Dil Özellikleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, Caless Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, s. 185..

²¹ BAKIR, Sinan.a.g.e., s. 39.

²² Mehmet Can Doğan, a.g.e., s. 548.

etkisi görülür. Şiirlerini hece vezni ile kaleme alır ve Türk kültürü, Atatürk, Anadolu insanı ve Anadolu coğrafyası temalarını yalın bir dille okuyucuya sunar. Aşağıda 1943 yılında yayımlanmış “Türk” başlıklı şiirden alınan mısralar Halil Kocagöz’ün şiirlerindeki güçlü Memleket edebiyatı etkisini gözler önüne sermesi açısından önemlidir:

*“En kahraman yüce Türk,
Bir ulus ki: en büyük.
Tarihleri yaratan,
Medeniyeti Kuran
Türk geliyor deyince;
Dostlar düşer sevince”*²³

Yine “Vatan” isimli şiirinde aynı etkiyi görmek mümkündür:

*“Vatan öyle büyüktür
İlahın kardeşidir.
Vatansızlar yaşamaz
O insana can verir.”*²⁴

1950’li yıllara gelindiğinde Türk şiirinde yeni arayışların belirdiği görülür. Garip şiirinin kötü örneklerinin çoğalması, basitliğe ve alılda deliğe düşmesi, insanı tek yönlü işlemesi ve sokak dilinin şiirde yer etmesi edebi çevrelerde rahatsızlığa yol açmaya başlar. Garip şiirine karşı bir tepki olarak kendilerini “Hisarcılar” olarak tanıtan yazarlar, şiirin seviye kaybına uğradığını belirterek Garip şiirini eleştirirler. Manifestolarında Hisarcıların, Batı edebiyatını taklit etmekle İkinci Yeni’yi, gelenekle bağını kesmekle Garip hareketini itham ettikleri söylenebilir.²⁵ Bununla birlikte kendileri özgün bir şiir anlayışı ortaya koyamazlar. 1950’lerin başında beliren Hisarcılar, şiire yeni bir soluk getiremezken sonraki yıllarda ortaya çıkan yenilikçi hareketlere cephe almaları, topluluğun kendi döneminin dahi ne denli gerisinde kaldığını çarpıcı biçimde ortaya koyar.²⁶ Hisar şiirinde gelenek, yenilikten uzak biçimde aynen tekrar edilir ve bu ideolojik olarak da savunulur. Hisar şiirinde gelenek, yenilikten uzak bir biçimde aynen tekrar edilir ve bu ideolojik olarak da savunulur.

²³ Halil Kocagöz, Bulutlar, Raşit Bütün Matbaası, İstanbul, 1944, s. 5.

²⁴ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 9.

²⁵ Ali Karahan, “Manifestik Bir Metin Olarak ‘Radyoda Hisar Saati’”, Kültür Araştırmaları Dergisi, C. 5, s. 27-42

²⁶ Sinan Bakır, a.g.e., s. 92.

Hisarcılar, Garip şiirini eleştirdikten sonra geçmişe sıkı sıkı tutunmuş, fakat çağın yenilik ihtiyacına karşılık verememiştir. "Hisar şiirinde tutucu bir geçmişe bağlılık ve ideolojik tavır belirginleşir; buna karşın ne şiirin kendisi ne de meseleleri çağın gerektirdiği biçimde ele alınır. Edebiyat tarihine 1950'lerin ölü topluluğu olarak geçen Hisarcılar, hem kendi dönemlerinde hem de sonraki süreçlerde gelişen modern şiirde belirleyici olmaz."²⁷ Buna karşın, Attilâ İlhan'ın Mavi dergisindeki yeni oluşuma katılması ve Garip şiirine yönelttiği eleştirilerle birlikte yazdığı şiirler, gençlere başka bir şiirin mümkün olabileceğini hissettirir.

İkinci Yeni şiiri, Hisar ve Mavi gibi hareketlerin Garip şiirinin basitliğine karşı eleştirileriyle birlikte, dönemin siyasi olayı olan tek partili yapıdan çok partili hayata geçişin oluşturduğu özgürlük ortamında ortaya çıkar. İkinci Yeni şiiri, İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesine rağmen etkilerinin ağır hissedildiği, köyden kente göçün arttığı ve modern yaşamın insanı bunaltan yapısının sebep olduğu toplumsal kaos döneminde dikkatleri üstüne çeker. Birinci Yeni, Garip şiirine denildiği için bu yeni doğan şiir anlayışına da İkinci Yeni denir. Bu isimlendirmeyi Muzaffer Erdost yapar.²⁸ Muzaffer Erdost çalıştığı gazetede, yazısının acil istenmesi sonucu İkinci Yeni başlıklı bir yazı yayımlar.²⁹ Böylece birbirinden bağımsız farklı şairlerin aynı dönemde benzer özellikler gösteren şiir anlayışlarına bir ad verilmiş olur.

İkinci Yeni şiiri, Türk şiirinde devrim niteliğinde bir yenilik olarak ortaya çıkar ve edebiyat tarihindeki yerini alır. Bu yeni şiir, öncekilerin birikimiyle birlikte çağa uygun bir yenilik sunar. İkinci Yeni şiir anlayışı, o güne kadar gelen şiir birikiminden oldukça farklıdır. O zamana kadar cümlelerle yazılan şiir, bu anlayışla kelimeye indirilmiş; mısra yapısında ve dilde sapmalar meydana gelmiş; kelimeler anlamlarından soyutlanarak imgelere dönüşmüştür. Dilin imkanları sonuna kadar zorlanarak yeni bir ifade biçimi aranmış ve insan varoluşu da sorunsallaşarak şiire dahil edilmiştir.³⁰

Halil Kocagöz, ikinci şiir kitabı olan *Adamlar*'ı 1951 yılında ve üçüncü şiir kitabı olan *Yaşamak Türküsü*'nü 1959 yılında yayımlar. Bu dönemde Garip şiirinin etkisi azalmaya başlasa da tamamen sona ermemiştir. Bununla birlikte, Mavi hareketi ve

²⁷ Sinan Bakır, a.g.e., s. 92.

²⁸ Prof. Dr. Olcay Öneroy, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Şiir, Açık Öğretim Yayınları - Ünite 7, s. 106.

²⁹ Mehmet Can Doğan, a.g.e., s. 555.

³⁰ Mehmet Can Doğan, a.g.e., s. 559

İkinci Yeni anlayışı da kendini göstermeye başlamıştır. Garip dışında yeniliği sürdürmeye çalışan müstakil şahsiyetler de bu dönemde başarılı şiirler kaleme alırlar.

Bu dönemde, Garip dışında yeniliği sürdürmesine rağmen hiçbir topluluğa katılmayan Behçet Necatigil, kendisinden sonraki birçok şaire ilham olmuş ve onları etkilemiştir. Necatigil, bağımsız duruşuyla ve özgün şiir anlayışıyla dönemin önemli şairlerinden biri olarak öne çıkar.

Halil Kocagöz, *Adamlar* isimli şiir kitabını, hem yeni bir şiir arayışının kendini hissettirdiği hem de Garip etkisinin devam ettiği bir atmosferde yayımlar. Bu yüzden Halil Kocagöz'ün bu yeni şiirlerinde Garip şiirinin etkileri görülür. Alaycı söyleyiş, basitlik, sokak ağzı, çocukluk ve çocuksuluk kendine bu şiirlerde yer bulan unsurlardır. Masal isimli şiire hâkim olan çocuksu söyleyiş, alay ve mizah, Garip etkisini gözler önüne serer:

*“Bir varmış bir yokmuş;
Radyolar tellal iken
Trenler hammal iken
Tepkili uçak zümrüd-ü- anka
Atom bombası büyülü bıçak iken

Bir keloğlan var imiş,
Herkes o yar imiş...
Bir gün devler keloğlana kızmışlar,
Derisini yüzmüşler,
Mezarını kazmışlar,
Başına boş bir taş dikmişler...
Onlar ermiş muradına,
Biz çıkalım kerevetine!..”³¹*

1959 yılında yayımlanan *Yaşamak Türküsü* isimli şiir kitabında da İkinci Yeni etkileri görülür. Dilde sapmalar, imgeli ve kapalı söyleyiş ve insan sorunu, bu şiirlerde kendini görünür kılar. *Barışa Çağrı* adlı şiirde imgeli söyleyişle birlikte, şiirde kelimenin önemi gözler önüne serilir. İnsan varoluşu da şiirde sorunsallaşır:

“Şaştığımız da bu neden bu bencilli iyisiz;

³¹ Halil Kocagöz, *Adamlar*, Güven Basımevi, İstanbul, 1951, s. 14..

*Demek istiyoruz ki usunuz başında, yerinde
Yürekleriniz;
Yine tutmuş, unutmuşsunuz bizi, unutmuş uzaklıklar
Afrika'nın güneş yanıkları biz Brooklyn'in zencileri”³²*

1960'lı yıllara gelindiğinde, toplumcu tarzda şiir veren ikinci bir kuşak Türk şiirinde kendini gösterir. İkinci Yeni anlayışının etkisiyle 40 kuşağından ayrılan bu nesil, Türkiye'deki siyasi sıkıntıları, fakirliği, göç ile başlayan işçi-patron karşıtlığını eserlerinde vermeye çalışır. Nitekim daha sonra “68 Kuşağı” olarak anılacak olan bu hareketin ortaya çıkmasını sağlayan dönemde, edebiyatın her alanında toplumcu gerçekçi anlayışın etkileri hissedilir. Özellikle şiirde, Nâzım Hikmet, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Ahmed Arif, Attila İlhan, Arif Damar, Enver Gökçe gibi şairlerin etkisi devam etmekte; Can Yücel, Atol Behramoğlu, İsmet Özel, Kemal Özer, Süreyya Berfe, Özkan Mert, Refik Durbaş, Egemen Berköz, Nihat Behram, İsmail Uyaroğlu, Nevzat Çelik, Ahmet Telli, Gülten Akın, Afşar Timuçin, Güven Turan, Veysel Çolak gibi şairler ise yeni toplumcu gerçekçi şairler olarak ön plana çıkmaya başlarlar.

1960-1980 arasında kendini hissettiren bu anlayış, özellikle liberal/kapitalist anlayışa bir başkaldırıdır. Bununla birlikte mistik/metafizik duyusu şiirlerinde konu edinen şairler de bu dönemde şiiri farklı bir kulvara taşır. Cahit Zarifoğlu, Erdem Beyazıt, Nuri Pakdil bu isimlerin başında gelir.

Halil Kocagöz *Yitik Duman* (1961), *Geyik Düşmesi* (1965), *Atatürk'ün Işığı* (1965), *Uzay Duvarları* (1971), *Çiçekle Tüfek* (1980)³³ adlı şiir kitaplarını 1960-1980 yılları arasında çıkarmıştır. Bu kitaplardan *Atatürk'ün Işığı* hariç diğer şiir kitapları tabiatı, bireysel duyusu işleyen şiir kitaplarıdır. *Atatürk'ün Işığı* adlı şiir kitabı Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk hakkında yazılmış hamasi şiirlerden oluşur. Halil Kocagöz bu kısa hayatına sekiz şiir kitabı, bir tiyatro, iki roman sığdırarak 1984 yılında hayatını kaybeder.

³² Halil Kocagöz, *Bütün Eserleri 1*, Sanat-Koop Yayınları, İzmir, 1986, s. 104.

³³ Abdulkadir Güler, *Sökeli Şairler ve Yazarlar*, Sarıkemer Belediyesi Yayınları, Sarıkemer, 1998, s. 106.

BİRİNCİ BÖLÜM

HALİL KOCAGÖZ'ÜN HAYATI VE SANATI

1. HAYATI

Halil Kocagöz'ün ataları 17. Yüzyılın sonunda İstanbul'dan Söke'ye gelmiştir. Üç kardeşin en büyükleri Mehmet Efendi, Müsellim³⁴ olarak sancak Beyi İlyasoğlu'nun yanında görevlendirilmiş ve padişah tarafından kendisine toprak verilmiştir.³⁵ Halil Kocagöz'ün en büyük ağabeyi olan Samim Kocagöz, ailesinin isminin oluşumunda Mehmet Efendi'ye takılan lakabın etkili olduğunu söyler. Halk arasında çıkan söylentiye göre “*Bu üç kardeşten hangisi Müsellim?*” diye sorulduğunda “*Kocagözlüsü*” denmiş ve Kocagöz ailesinin soyadı bu lakaptan türemiştir.³⁶

17.yüzyılda Aydın ili Sığla sancağı olarak bilinirken, Söke sancak merkeziydi ve Kuşadası ise sancağın limanıydı. Kocagöz ailesi, bölgenin topraklarının elverişliliği nedeniyle Söke'nin Burunköy'üne yerleşmiştir. Aile mezarlığındaki tarihlere dayanarak yedi kuşak geriye gidilebilen aile üyelerinden biri, eğitilmiş olduğu için devlet görevine atanmıştır. Halil Kocagöz'ün ağabeyi Samim Kocagöz'ün sahip olduğu belgelere göre, Halil Kocagöz'ün dedesi Ahmet Ağa'nın babası Mehmet Ağa'ya, Menderes Nehri üzerine bir değirmen inşa etmesi ve bu değirmeni halkın kullanımına açması için padişah tarafından ferman gönderilmiştir.³⁷

Halil Kocagöz'ün dedelerinden olan Hasan Ağa medrese tahsili görmüş, İstanbul ile Sancakbeyi arasındaki yazışmaları düzenleyen sülüs ve talik hatlarını yazmada başarılı olan iyi yetişmiş bir kişidir. Bir büyük dedesinin de Sakız Adası'nın zaptı için Sığla Sancağının sipahileri ile savaşa katıldığı, aldığı yaralardan dolayı dönüşte Develiköy'de (Torbalı) öldüğü bilinmektedir.³⁸

Halil Kocagöz'ün dedesi Ahmet Ağa 1852 doğumludur. Ahmet Ağa babası Mehmet Ağa'nın ikinci karısından doğmuştur. Mehmet Ağa çok sevdiği karısı Ayşe Hanım'ı kaybedince yirmi beş yıl hiç evlenmemiş; Sancakbeyi'nin ısrarları sonucu

³⁴ "Müsellim: tar. Osmanlı Devleti'nde eyalet ve sancakta yönetimi elinde bulunduran kişi." Türkçe Sözlük, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2009, 10. Baskı, s. 1439.

³⁵ Hikmet Çetinkaya, Çağının Tanığı Üç Yazar, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1986, s. 120

³⁶ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 120-121.

³⁷ Samim Kocagöz, “Yaşam Öyküsü”, Türkiye Yazıları, Aralık 1979, s. 42.

³⁸ Samim Kocagöz, a.g.e., s. 42.

saraydan getirilen bir Çerkez kızı olan Felekşan Hanım'la evlenmiştir.³⁹ Ahmet Ağa'nın annesi olan Feleksen Hanım'ın ismi Halil Kocagöz'ün büyük ablasına verilmiştir.

1900 yılının başında Kocagöz ailesi Burunköy'den Söke'ye taşınmıştır. Kocagözoğulları varlıklı bir aile olduğu için gittikleri yerleri imar etmeye gayret etmiş ve Menderes nehrine yapılan değirmenden sonra Söke'de modern bir okul yaptırmıştır. Adı Kocagözoğlu Okulu olan okul, Halil Kocagöz'ün halası Sıdika Hanım tarafından 1940'tan sonra yenilenerek büyütülmüştür.⁴⁰ Sıdika Hanım bu okul dışında Aydın'a başka bir okul yaptırmış, bu okulun adı da Sıdika Okulu olmuştur.⁴¹

Halil Kocagöz'ün dedesi Ahmet Ağa'nın beş çocuğu olmuştur. Bunlardan Mehmet Şükrü Bey (1887-1954) Halil Kocagöz'ün babasıdır. Diğerleri ise Faik Bey, Sıdika Hanım, Lütfiye Hanım ve Rahmi Bey. Halil Kocagöz'ün ağabeyi Samim Kocagöz *Kalpakkılar* romanında, ablası hikâye yazarı Ferzan Gürel *İzmir'in İşgalinden Kurtuluşu* adlı anı-romanında amcaları Rahmi Bey'i roman karakteri olarak anlatmışlardır. Rahmi Bey Kurtuluş Savaşı yıllarında bir Yunan uçağını sökmüş ve Kuvay-ı Milliyecilerle birlikte Eskişehir'e kaçırmış. Makineye yatkın bir tarafı olan Rahmi Bey telgraf ve telefon işlerinden anladığı için lakabı Telefoncu Çavuş'a çıkmış.⁴²

Ahmet Ağa'nın oğlu Mehmet Şükrü Bey, Halil Kocagöz'ün babasıdır. Annesi Leyla Hanım, Mehmet Şükrü Bey'i evliliğinden yedi yıl sonra dünyaya getirmiştir. Varlıklı bir ailenin çocuğu olarak büyüyen Mehmet Şükrü Bey, çocukluk yıllarında her isteği yerine getirilmiş biridir. Evde eğitimine büyük önem verilmiş, ancak ailesi il dışında öğrenim görmesini istememiştir. Bu nedenle, eğitimini Söke'den ayrılmadan tamamlamıştır. Bölgede bulunan medrese mezunu Arap Hafız'dan dersler almış ve bu eğitim sayesinde oğlu Samim Kocagöz'ün Binbir Gece Masallarını Arapçadan Türkçeye çevirmesine yardımcı olmuştur.⁴³ Mehmet Şükrü Bey oğlunun ilk eğitimiyle kendi ilgilenmiş ve eve aldığı kara tahtanın başına geçerek oğluna ders anlatmıştır.⁴⁴ Milli Mücadele yıllarında savaşa bizzat iştirak eden Mehmet Şükrü Bey, Çine'ye Mustafa Kemal'in müfrezesinde görev alarak gitmiştir.⁴⁵ Savaştan sonra siyasete atılarak mebus olmak istese de babası izin vermediği için mebus olamamıştır. Söke'de

³⁹ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 121.

⁴⁰ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 120.

⁴¹ Samim Kocagöz, a.g.e., s. 42.

⁴² Samim Kocagöz, a.g.e., s. 43.

⁴³ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 126.

⁴⁴ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 126.

⁴⁵ Ferzan Gürel, *İzmir'in İşgalinden Kurtuluşu*, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 2000, s. 89.

Halk Fırkası teşkilatı kurulduğunda, Mehmet Şükrü Bey burada mutemet olarak görev almıştır. Ancak, bir yolsuzluk olayına şahit olması üzerine bu görevinden istifa etmiştir. Bu olaydan sonra elinden bir kaza çıkacağı endişesiyle politikaya girmemiştir.⁴⁶ Kendisini daima Mustafa Kemalci olarak tanıtan Mehmet Şükrü Bey Aydın delegesi olarak Atatürk'ün *Nutuk*'unu dinlemek için Ankara'ya gitmiştir.⁴⁷ Mustafa Kemal ve özgürlük dışındaki her şeye muhalif olan Mehmet Şükrü Bey ilk oğlu Samim Kocagöz'e İttihatçıların köprüde öldürdükleri Ahmet Samim'in ismini vermiştir.⁴⁸ Mehmet Şükrü Bey, Türk edebiyatına ayrı bir ilgi göstermiştir. Namık Kemal'in resmini duvara asmış, şiirlerini ezberlemiş ve Türk edebiyatının önemli eserlerini kişisel kitaplığında toplamıştır. Bu edebiyat sevgisi, evlatları üzerinde derin bir etki bırakmış ve oluşturduğu kişisel kitaplık, onların yetişmesinde ve edebiyatçı olmalarında büyük bir okul görevi görmüştür.

Halil Kocagöz'ün annesi Saliha Vahide Hanım'dır (1901-1964). Saliha Vahide Hanım İzmir'in eşrafı olan Osmanzâde ailesinin kızı olarak Karşıyaka'da dünyaya gelmiştir. Soyları şair Osmanzâde Taib Efendi'ye kadar gider. Erken yaşta babası Mehmet Bey'i kaybetmesine karşın dönemine göre çok iyi sayılabilecek bir eğitim almıştır. Saliha Vahide Hanım ud çalmasını bilen, resim yapma konusunda ressam olacak kadar başarılı ve çok okuyan bir kadındır. Saliha Vahide Hanım'ın annesi Ayşe Hanım edebiyata hayranlık duyan bir kişiliğe sahiptir. Devrine göre oldukça iyi eğitim alan Ayşe Hanım, Aruz vezni ile şiirler okuyan, masal, efsane anlatan ve kanun çalan biri hanımdır.⁴⁹

Saliha Vahide Hanım ile Mehmet Şükrü Bey'in altı çocuğu olmuştur. En büyükleri, ismini babaannesinden alan Felekşan Hanım'dır. Evde eğitim gören Felekşan Hanım, Hilmi Fırat ile evlenmiştir. Felekşan Hanım'ın küçüğü olan Samim Kocagöz, 1916 yılında doğmuş ve gazeteci Ahmet Samim'in anısına bu isim ona verilmiştir. Samim Kocagöz'den üç yıl sonra, yazar Ferzan Gürel dünyaya gelmiştir. Daha sonra, erkek kardeşleri Necim ve onun küçük kız kardeşi Nujan doğmuştur. 1930 yılında ise Kocagöz ailesinin en küçük evladı Halil Kocagöz dünyaya gelmiştir. Ancak, Halil Kocagöz doğmadan önce, küçük ablası Nujan, dört yaşındayken kuşpalazı hastalığından hayatını kaybetmiştir. Bu ölüm, Mehmet Şükrü Bey ve Saliha Vahide Hanım'ı derin bir

⁴⁶ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 126.

⁴⁷ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 123.

⁴⁸ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 122.

⁴⁹ Hikmet Çetinkaya, a.g.e., s. 122.

üzüntüye boğmuştur. Huzursuz günler geçiren Saliha Vahide Hanım'a bir doktor, acısını hafifletmek için yeni bir çocuk yapmasını tavsiye etmiştir. Saliha Vahide Hanım ile Mehmet Şükrü Bey, bu tavsiyeye uyarak yeniden çocuk sahibi olmuşlardır. Halil Kocagöz, ailenin zor zamanlar geçirdiği bir dönemde bir neşe kaynağı olarak hayata gözlerini açmıştır.⁵⁰

Halil Kocagöz de diğer kardeşleri gibi ilk eğitimini evde almıştır. Nujan'ın kaybı nedeniyle anne ve babası onun üzerine çok titremiş, her istediği yerine getirilmiştir. Evin en küçüğü olarak diğer kardeşleri tarafından da el üstünde tutulmuş, ancak buna rağmen şımarık bir çocuk olmamış; uysal ve sakin bir kişilik geliştirmiştir. Çocukluk yıllarını derin bir sevgi içinde geçiren Halil Kocagöz, bu sevginin etkisini şiirlerinde çocuksuluğu yansıtarak göstermiştir.

Annesinin gerek ruhsal gerek fiziksel rahatsızlıklarından dolayı ablası Ferzan Gürel ona bakmak durumunda kalmıştır. Bu yüzden küçük ablası Ferzan Gürel, Halil Kocagöz'ün gözünde ikinci bir anne olmuştur.⁵¹ Ferzan Gürel, yalnızca Halil Kocagöz'e değil, Felekşan ablasının işleri yoğun olduğu zamanlarda yeğenlerine de bakmıştır. Halil Kocagöz, aynı evde yeğenleriyle birlikte oyunlar oynayarak zaman geçirmiştir. Halil Kocagöz aynı evin içinde yeğenleri ile birlikte oyunlar oynayarak zaman geçirmiştir.⁵² Abisi Necim Kocagöz hakkında yeterli bilgi olmamakla birlikte, onun da Halil Kocagöz'ün hayatında önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Necim Kocagöz, yükseköğrenim için İstanbul'a gitmiş, ancak gezmeyi sevmesi ve özgürlüğüne düşkünlüğü nedeniyle eğitimini tamamlayamamıştır. Yabancı bir kadın olan Elizabeth ile evlenmiş ve ata mesleği olan çiftçiliği ömrünün sonuna kadar sürdürmüştür.

Halil Kocagöz ilk eğitimini evde aldıktan sonra kendi atalarının kurmuş olduğu Kocagözoğlu İlkokuluna kaydolmuştur.⁵³ Kocagözoğlu İlkokulu 1909 yılında Ahmet ve Halil Kocagöz kardeşler tarafından yapılmış olup halk arasında "Kocagöz Okulu" olarak bilinmektedir.⁵⁴ Halil Kocagöz, bu okulda imla, hesap, hayat bilgisi gibi dersler almıştır. İlköğrenimini Söke'de tamamladıktan sonra abisi Samim Kocagöz ve ablası Ferzan Gürel'in tesiriyle İstanbul'a gitmiştir. Abisi Samim Kocagöz kardeşi Halil Kocagöz'ü Galatasaray lisesine kayıt ettirmiş ve ablası Ferzan Gürel'le birlikte yatılı

⁵⁰ Ferzan Gürel, a.g.e., s. 125.

⁵¹ Ferzan Gürel, a.g.e., s. 131.

⁵² Ferzan Gürel, a.g.e., s. 134.

⁵³ Abdülkadir Güler, Sökeli Şairler ve Yazarlar, Sarıkemer Belediyesi Yayınları, Sarıkemer, 1998, s. 106.

⁵⁴ Abdülkadir Güler, "Anılarda Kalan bir Okul Marşı", Söke Ekspres, www.sokeekspres.com (Erişim Tarihi: 27.10.2010).

kısmı dolabını yerleştirmiştir. Aile desteğini her zaman yanında hisseden Halil Kocagöz okulun ilk günü ailesinden ayrılacağı için çok üzölmüş ve ağlamıştır.⁵⁵ Halil Kocagöz'ün İstanbul'da okuduğı yıllarda ablası Ferzan Gürel de eğitimi için İstanbul'da teyzelerinin yanında kalmaktadır. Bu yıllarda hafta sonları evci iznine çıkan Halil Kocagöz, ablası ve teyzesi ile vakit geçirmiş ve aile ortamından çok uzak kalmamıştır. Ablası Ferzan Gürel bu yıllarda kardeşine Fransızca çalıştırmış ve onun eğitimiyle yakından ilgilenmiştir.⁵⁶

Okul derslerinde çok başarılı olmayan Halil Kocagöz, şiire büyük bir tutku duymuştur. Kültürlü ve varlıklı bir ailenin çocuğı olarak, eğitime gösterilen titizlik ve abisi ile ablasının yazarlıkta gösterdiği başarılar, Halil Kocagöz'ün daha çocuk yaşta birçok kitabı okumasına ve şiire ilgi duymasına yol açmıştır. Ortaokul sıralarındayken şiir yazmaya başlamış, abisi Samim Kocagöz'ün romanlarında çevresini ve insanları başarılı bir şekilde işlemesi, ablası Ferzan Gürel'in hikâyede belirli bir çizgiyi yakalaması, Halil Kocagöz'e roman ve hikâye yazma konusunda kendisine alan kalmadığını düşündürmüştür.⁵⁷

Ortaokul yıllarında, Halil Kocagöz'ün hayatı, annesi Saliha Vahide Hanım'ın felç geçirmesiyle sarsılmıştır. Annesinin tedavisi için birçok doktora başvurulmuş, ancak hastalığına bir çözüm bulunamamıştır. Bu yıllarda yaşı küçük olan Halil Kocagöz annesinin bu rahatsızlığından çok etkilenmiş ve içten içe derin bir üzüntü duymuştur. Annesinin rahatsızlığı, ablası Ferzan Gürel'in ona daha fazla ilgi göstermesine neden olmuş ve Ferzan, Halil Kocagöz için ikinci bir anne rolünü üstlenmiştir. Ablasının evlenmesi ise Halil Kocagöz için ayrı bir acı kaynağı olmuş, bu ayrılıkla başa çıkmakta zorlanmıştır.⁵⁸ Bu yıllar onun muhayyilesini derinden etkilemiş ve aile mefhumuna sıkı sıkı sarılmasına sebep olmuştur. İlk şiir kitabı olan *Bulutlar ve Yaşamak Türküsü*'nü bu acılı yıllarında çıkarmıştır.

Lise sıralarındayken şiir ve güreşle fazlaca ilgilenen Halil Kocagöz'ün lakabı şaire çıkmış, abisinin onu ziyaret ettiği zamanlarda koşa koşa şiirlerini getirip bir edebiyatçı olan abisinin onayına sunmuştur.⁵⁹ Lise yıllarında okul dersleri ve şiirden artan kalan zamanlarında güreşle ilgilenmeye başlamış ve abisi Samim Kocagöz'e göre

⁵⁵ Halil Kocagöz, Bütün Eserleri 1, Sanat-Koop Yayınları, İzmir, 1986, s. 4.

⁵⁶ Ferzan Gürel, a.g.e., s. 130.

⁵⁷ Nil Meteoglu, "Halil Kocagöz İle Başbaşa", Güney Aylık Sanat Dergisi, Sayı 40, Ocak 1971, s. 8.

⁵⁸ Ferzan Gürel, a.g.e., s. 131.

⁵⁹ Halil Kocagöz, Bütün Eserleri 1, Sanat-Koop Yayınları, İzmir, 1986, s. 5.

babasına benzeyen güçlü fiziği ile başarılı da olmuştur. İlerleyen yıllarda güreşe devam etmeme kararı almış, gerekçe olarak da kulaklarının çok acıdığını söylemiştir.

Liseden mezun olduktan sonra yükseköğrenimine devam etmek için İstanbul Üniversitesi Hukuku Fakültesine kaydını yaptıran Halil Kocagöz⁶⁰, 1954 yılında babası Mehmet Şükrü Bey'in ani vefatı üzerine, Halil Kocagöz eğitimini yarıda bırakarak fakülteyi bitirmemiş ve baba mesleğine geri dönmüştür. Aynı dönemde, eşi Sevi Hanım'la evlenmiştir. Halil ve Sevi Kocagöz çiftinin iki erkek ve bir kız olmak üzere üç çocuğu dünyaya gelmiştir. Aileye karşı derin bir bağlılık hissedenden Halil Kocagöz, hem eşine hem de çocuklarına karşı büyük bir titizlikle yaklaşmış ve her biriyle özel olarak ilgilenmeye özen göstermiştir. Büyük oğlu Tanıl Kocagöz, iyi bir eğitim alarak doktor, küçük oğlu Barış Kocagöz ziraat mühendisi, kızları Esen Atlığan ise kimya mühendisi olmuştur. Eşi Sevi Hanım bir röportajda, sanatçı bir eşe sahip olmanın çok değerli bir şey olduğunu, söylemiştir.⁶¹ Eşi ve üç çocuğu ile mutlu bir evlilik hayatı sürdüren Halil Kocagöz, çocuklarının derslerinde onlara yardımcı olmuş ve Eşi Hanım'la beraber onları baskı altında değil özgür bir ortamda yetiştirmeye gayret etmiştir. Genellikle karşılaşılan her olaya iyimser bir gözle bakmaya çalışan Halil Kocagöz⁶², çocuklarla çocuk olmuş, kendisinin ve kardeşlerinin çocuklarıyla oturup saatlerce oyunlar oynamıştır.⁶³ Halil Kocagöz'ün şiirlerinde kendine yer bulan çocuksu söyleyiş ve çocukluk, kendini çocukların dünyasına yakından şahitlik etmesinden kaynaklanır.

Halil Kocagöz yarıda bıraktığı hukuk eğitimine kendi çocukları liseye başlayınca geri dönmüştür. 1970'te İstanbul üniversitesi Hukuk fakültesinden mezun olmuştur.⁶⁴ Uzun bir aradan sonra yeniden üniversiteye dönmesi üzerine etrafında bir şaşkınlık oluştursa da bu okulu kendi çocuklarına örnek olmak için bitirdiğini belirtmiştir.⁶⁵ Örnek bir baba kimliğini sağlamlaştırmak için çocuklarıyla beraber kendisi de sınavlara hazırlanmış ve bir hukukçu olmuştur.

Halil Kocagöz çiftçilik dışında siyasetle de ilgilenmiştir. Yıllarca Söke Belediye Meclisi'nde üyelik yapmasının yanında bir kez de Söke Belediye Başkan adayı

⁶⁰ Veysel Gültaş, Kadı Burhaneddin'den Günümüze Hukukçu Şairler Antolojisi, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 2003, s. 365.

⁶¹ Nil Meteoglu, a.g.e., s. 8.

⁶² Nil Meteoglu, a.g.e., s. 8.

⁶³ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 6.

⁶⁴ Şükran Kurdakul, Şairler ve Yazarlar Sözlüğü, İnkılap Yayınları, İstanbul, 1999, s. 377-378.

⁶⁵ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 6.

olmuştur lakin seçilememiştir. Bununla birlikte CHP'nin Söke İlçe teşkilatında ilçe başkanı olarak görev yaparak siyasetin içinde kalmayı sürdürmüştür.⁶⁶

Hayatının belirli bir döneminde Türk Dil Kurumu üyeliği yapan Halil Kocagöz, 1963 yılında Belçika'da düzenlenen Knokke le Zeute'de toplanan Yeryüzü Ozanları toplantısına Türk Edebiyatçılar Birliği adına katılmıştır.⁶⁷ Bu toplantıda, bir şiirin başka bir dile çevrilmesi için çevirmenin değil, şairin gerekliliğini vurgulayan görüşü büyük takdir toplamış ve birçok yabancı şairle dostluk kurmuştur. 1967 yılında Haute-Academie Internationale De Lutece a Paris'in Gümüş Madalya şiir ödülünü kazanmıştır. Şiirleri Belçika ve Fransa'da basılmış, sergilenmiş ve Fransa'nın Grenoble radyosunda yayınlanmıştır.⁶⁸ Türk Yazarlar Birliği'ne de üye olan Halil Kocagöz'ün şiirleri ve destanları bir dönem Türk radyolarından da okunmuştur.⁶⁹ Halil Kocagöz, geride sekiz yayınlanmış şiir kitabı, bir kitaplık yayımlanmamış şiir, bir perdelik tiyatro ve iki roman bırakmıştır. 1984 yılında hayata veda eden Halil Kocagöz'ün adına, çocukları Barış, Tanıl ve Esen tarafından 1987-1998 yılları arasında Halil Kocagöz Şiir Ödülü düzenlenmiştir. Bu ödül, 11 yıl boyunca her sene bir şaire verilmiştir.

2. SANATI

Halil Kocagöz, Türk şiirinin önemli isimlerinden biri olarak, Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin evrimiyle paralel bir gelişim göstermiştir. Onun sanat anlayışı, şiiri bir yaşam biçimi olarak benimsemesiyle şekillenmiştir. Kocagöz, şiiri sadece bir ifade aracı değil, aynı zamanda hayatının her anında var olan bir yapı taşı olarak görmüştür. Kocagöz, çevresini ve yaşadığı olayları şiirsel bir dille ifade etmeye çalışmış, bu da onun sanatının ana temasını oluşturmuştur.

Halil Kocagöz'ün edebi hayatı 1940'lı yıllarda başlar. Henüz çocuk denecek yaşta şiirler kaleme alıp dergileri göndermesinin yanında 1944 yılında ilk şiir kitabı olan *Bulutlar*'ı yayımlar. Vefatına kadar şiirle meşgul olsa da bir dönem roman ve tiyatro da kaleme almıştır. *Ötleğen Kuşu* (1971) ve *Ötleğen Kuşunun Sonu* (1980) olmak üzere iki tane çocuk romanı, *Yaşayanların İçinde* (1957) isimli manzum bir çocuk oyunu vardır. *Uzaya Kaçış* isimli Türk edebiyatının ilk bilim-kurgu örneği sayılacak romanı ise yarım

⁶⁶ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 9.

⁶⁷ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 10.

⁶⁸ Abdulkadir Güler, Sökeli Şairler ve Yazarlar, Sarıkemer Belediyesi Yayınları, Sarıkemer, 1998, s. 106.

⁶⁹ Abdulkadir Güler, a.g.e., s. 106.

kalmıştır. Ablası Ferzan Gürel'in hikâyede, abisi Samim Kocagöz'ün ise romanda ulaştığı başarı onu roman ve hikâye yazmaktan alıkoymuştur.⁷⁰

Halil Kocagöz şiiri bir yaşam biçimi haline getirmiştir. Abisi Samim Kocagöz onun şiir yazma sevdası hakkında şöyle demiştir:

“İşte böylece, cıgara içer gibi şiirle birlikteydi. Konuşurken, söz arasında, bir olayı bir duyguyu, manzum olarak, hem de aruz ölçüsü ile söyleyiverirdi.”⁷¹

Halil Kocagöz bir röportajda şiiri hakkında konuşmuş ve şiirin kendisi için ne anlama geldiğini şöyle ifade etmiştir:

“Önce, daha küçük yaşlardan şiire bir tutkum var benim. İlk kitabım 14 yaşında, 1944'de yayımlandı. Bugüne dek, çevreme, olaylara, olgulara hep nasıl şiir şeklinde söylenir gözüyle baktım.”⁷²

Hayatındaki tüm olaylara şiirin bir malzemesi olarak bakan şair, çevresini de güçlü bir şiirle anlatmayı başarmıştır. Kendi çevresinin yanında yurt sorunlarını ve özellikle de evrensel değerleri işlemiştir şiirlerinde. “Halkın geçici olarak tabulaştırdığı beğeni ölçüleri, evrenselleşmediği sürece, insancıl değerlere ulaşmadığı sürece sanat değildirler. Ulusal kimlikli sanat, evrenselleşmeye aday olan bir sanattır.”⁷³ Sözleri ile evrenselleşmeyen sanatın bir değerinin olmayacağını dile getirerek evrensel değerlerin önemini vurgulamıştır. Kendisini bağımsız bir şair olarak görmüş ve hiçbir şairden etkilenmediğini, şiirden etkilendiğini dile getirmiştir. Halil Kocagöz için iyi şiir, şairinden daha etkileyicidir.⁷⁴

Halil Kocagöz'ün sanat anlayışı kendi tanımları ve kendi hedefleri doğrultusunda bir şekil almıştır. O sanatın bir gayesi olduğunu düşünmüş ve bu doğrultuda bu gayeyi yakalamaya çalışmıştır. “Sanat: olayları ve gerçekleri, daha çok gerçek üstü- yakın ve uzak deyimle, düşsel yol- davranışlarla ortaya çıkarmak, başka bir deyimle: İnsan gücünü olaylara, gerçeklere; hem olaylar ve gerçeklerle; hem de artım olarak, İnsana öznel erekçi(gayeci) güzellikle, onu üstün kılmaktır.”⁷⁵

Halil Kocagöz için şiirin doğuş sebebi biri psikolojik biri sosyolojik olmak üzere iki temel etkiden kaynaklanır. Psikolojik etkiler birisi insanın olaylara üstün olma iç

⁷⁰ Nil Meteoglu, a.g.e., s. 8.

⁷¹ Halil Kocagöz, Bütün Eserleri 1, Sanat-Koop Yayınları, İzmir, 1986, s. 9.

⁷² Nil Meteoglu, a.g.e., s. 8.

⁷³ Halil Kocagöz, “Sanatta Ulusallık Evrensellik Sorunu”, Yeni Sanat Dergisi, s. 16.

⁷⁴ Nil Meteoglu, a.g.e., s. 8.

⁷⁵ Halil Kocagöz, “Şiir Bilim Sanat”, Yeni Ufuklar, C. 10, Sayı 110, Temmuz 1961, s. 38.

güdüğü ve diğeri de yaşamayı uzun kılma ve genişletme güdüğü olmak üzere iki tanedir. Sosyolojik etki ise birincisi içinde bulunulan toplumun etkisi ikincisi ise tamamen toplumsal bir yapı gösteren dilin etkisidir olmak üzere iki tanedir.⁷⁶ Halil Kocagöz' e göre bu etiler insanı şiir yazmaya yönlendirir. Şaire göre psikolojik etkilerle ortaya çıkan şiir yazma davranışını dört başlık altında incelemek mümkündür:

- a. Yarı Bencil Davranışlar: Sadece ün ve para için yazma.
- b. Kendisini Yetiştirme ve Başkalarına Yararlı Olma Kaygısı: Şiir yazmak için çaba göstermek, bilinçaltını bilinç üstüne çıkararak erinç bulma.
- c. Şairin İçinde Keşfettiği Sezgiyi Başkalarına Da Duyurma Kaygısı: Sanatçı sesinin duyulmasını, karşılık bulmasını ister.
- d. Yaşamı Genişletme ve Genelleştirme Hoşnutluğu: Sanatçı, kendi deneyim, tecrübe ve fikirleri ile yaşamın farklı yönlerini göstererek başkalarını da etkisi altına alıp hayatını genişletip çoğaltır.⁷⁷

Şiir, Halil Kocagöz'e göre iki yapıdan meydana gelir. Bunlar madde ve ruhtur. Buna göre her şiirin bir maddesi ve bir de ruhu vardır. Maddeyi önemseyip ruhu önemsemeyen şairlerin şiiri tanımadıklarını söyler. Bu yüzden her şiirin maddesel bir yanı olduğu gibi ona anlam ve canlılık veren bir ruhu vardır. Bu nedenle şiirin maddesi de ruhu da birlikte ele alınmalıdır. Halil Kocagöz bir yazısında şiiri şu şekilde tanımlamıştır:

“Şiir, iç ve dış etkenlerin tepkimeleriyle, yaşamayı genişletmek ve yükseltmek, insanı doğaya üstün kılmak kaygısıyla ortaya çıkan, kişinin yaşama ve toplumculuk içgüdüleriyle beliren bir sanat yapıtıdır ki kendine özge araçla canlanan varlığını, öz bir anlam bütünlüğüyle, kişilerin gerçek bilinçlerinin derinliğine, (güzeli) yerleştirerek insanlık duyarlıklarının yükselmesine yardım eden bir davranıştır.”⁷⁸

Halil Kocagöz'ün edebi gelişimi, Cumhuriyet devri Türk şiirinin evrimi ile paralel bir seyir izlemiştir. Cumhuriyet'in ilanı ile başlayan toplumsal ve kültürel dönüşüm, Türk şiirinde önemli değişimlere yol açmıştır. Bu dönemde bireysel ve toplumsal meselelerin daha özgürce dile getirildiği, yeni anlatım tekniklerinin benimsendiği bir şiir anlayışı gelişmiştir. Kocagöz de bu atmosferde, toplumsal olaylara ve evrensel değerlere duyarlı bir şiir dili oluşturmuştur. Onun şiirlerinde, Cumhuriyet'in

⁷⁶ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 40.

⁷⁷ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 40.

⁷⁸ Halil Kocagöz, a.g.e., s. 43.

getirdiği yenilikçi ve ilerici ruhun izlerini görmek mümkündür. Kocagöz, halkın sorunlarını ve evrensel insanlık değerlerini işleyerek, şiirine hem ulusal hem de evrensel bir kimlik kazandırmıştır.

Edebi kariyerinde, Garip akımı ve İkinci Yeni şiirinden etkilenmiştir. 1950'li yıllarda yayımladığı "Adamlar" ve "Yaşamak Türküsü" adlı eserlerinde, Garip şiirinin basitlik, sokak dili ve alaycı söyleyiş gibi özelliklerini benimsemiştir. Bu dönemdeki şiirlerinde masalsı anlatım ve çocukça bir ifade tarzı belirgindir. 1960'lı yıllarda ise Kocagöz, İkinci Yeni akımının yenilikçi ve imgeli söyleyiş tarzını benimsemiştir. Bu dönemde yazdığı şiirlerde dilde sapmalar, kapalı anlatım ve yoğun imgeler dikkat çeker. Özellikle "Barışa Çağrı" gibi şiirlerinde, insan varoluşunu sorgulayan ve dilin imkânlarını sonuna kadar zorlayan bir üslup sergilemiştir.

Garip akımının sade ve gündelik yaşamı yücelten, halk dilini benimseyen anlayışı, Kocagöz'ün eserlerinde görülür. Aynı zamanda, İkinci Yeni akımının soyut, bireysel ve yenilikçi üslubu da şiirlerinde yankı bulur. Özellikle "Yitik Duman" adlı eserinde İkinci Yeni tarzına yakın şiirler bulunması bu etkilenmenin açık bir göstergesidir. Kocagöz, şiirlerinde Cumhuriyet devriminin yarattığı sosyal ve kültürel değişimleri yansıtarak dönemin şiir anlayışına katkı sağlamış ve bu anlayışın gelişimine ayak uydurmuştur. Şiirin sürekli gelişen ve değişen bir yapısı olduğunu kabul eden Kocagöz, bu doğrultuda eserler vermiştir.

Kendi şiirlerinde de özellikle *Yitik Duman* adlı eserinde İkinci Yeni tarzına yakın şiirlerinin olduğunu söyler. Bu değişimin doğal bir süreç olduğunu ve bir yazarın etkisinde kalmadan kendi gelişim serüveni içerisinde çıktığını belirtir.⁷⁹ Şiirin sanat seviyesi en düşük okuyucuya dahi seslenmesi gerektiğini savunur. Zira şiir ona göre okuyucusuna ulaşabildiği ölçüde başarılıdır. Şaire düşen görev hem yeni bir söyleyiş elde etmek hem de kendisini okuyucuyla buluşturmadır.

Halil Kocagöz'e göre şiir yazmaya başlamadan evvel ilham gelir fakat ilham şiir yazmak için yeterli değildir. Her ne kadar uzun yıllar içinde ilham denilen esini çoğu kez hissetse de birçok şiirini bitirmek için uzun yıllar çalışmıştır. Şiir de belirli bir yol aldıktan sonra ise esinin yerini çalışmanın aldığını belirtmiştir.⁸⁰

⁷⁹ Nil Meteoğlu, a.g.e., s. 8.

⁸⁰ Ahmet Köklügiller, *Nasıl Yazıyorlar*, IQ Kültür-Sanat Yayınları, İstanbul, 2010, s. 279.

İKİNCİ BÖLÜM

HALİL KOCAGÖZ'ÜN ŞİİR KİTAPLARININ İNCELENMESİ

1. BULUTLAR (1944)⁸¹

1.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün ilk şiir kitabı olma özelliği taşıyan *Bulutlar* 1940-1944 yılları arasındaki şiirleri kapsar. Kitap, *Türk* isimli şiir ile başlar ve kitaba ismini de verecek olan *Bulutlar* şiiri ile biter. Kitabın kapağında başlığın altına parantez içinde *Küçüklük Şiirleri* yazılıdır. Kitapta 25 şiir bulunmaktadır. Bu şiirler daha çok şairin öğrencilik yaptığı yıllarda kaleme aldığı çocukluk ve ilk gençlik yıllarını içine alan, şairin 10-14 yaşları arasındaki duygulanım ve düşüncelerine ilişkindir. Şiirler, şairin o dönem içerisinde etkisinde kaldığı Türkçü / Ulusçu çizgiye yakın bir tarzda oluşturulmuştur. Savaştan yeni çıkan bir ulusun yaralarını sarmak ve onlara yol göstermek maksadıyla yazılan şiirlerde epik bir hava hakimdir. Halil Kocagöz'ün bu kitabında kendi kimlik ve kişiliğini oluşturmaya çalıştığı ve bir üslup yakalamaya çalıştığı sezilir. Çocukluk ve ilk gençlik şiirlerini vatan, ulus, Türklük bilinci gibi kavramların içeriklerinden yola çıkarak oluştururken bir yandan da milli ölçü olan hece ölçüsünü kendisine vezin olarak seçer. Dörtlük, bent, beyit nazım birimlerinin tamamını bu şiirlerde kullanır. Kitabını iki bölüme ayıran şair ilk bölümde milli ve toplumcu şiirlere yer verirken ikinci bölümde içerisinde manzumelerin de yer aldığı daha bireysel şiirlere yer verir. İkinci bölümün başlığını “Arkadaş Şiirleri” olarak belirleyen şair, kendi kişisel dünyasında yer eden arkadaşlık kavramını şiir üzerinden okuyucusuna sunar. Halil Kocagöz'ün *Bulutlar* isimli şiir kitabı belirli bir ideoloji çerçevesinde oluşturulmuş toplumsal mesaj içeren şiirlerin yanında kişisel duyguların, tecrübelerin hâkim olduğu şiirlerin de kendine yer bulduğu bir kitap olarak dikkat çeker. Halil Kocagöz yayımlanan ilk şiir kitabında kendi şiir anlayışını ve şair kimliğini oluşturmada bir arayış içerisinde olduğunu hissettirmiştir.

1.1.1. Zihniyet

Prof. Dr. Şerif Aktaş edebî eserlerdeki zihniyetin belirlenmesini, bu eserlerin tenkit edilmesinde çok önemli bir ölçüt olarak bahseder ve zihniyet kavramını şu cümlelerle tanımlar:

⁸¹ Halil Kocagöz, *Bulutlar*, Raşit Bütün Matbaası, İstanbul, 1944.

“İnsan tarafından meydana getirilen her eser, ortaya çıktığı zaman dilimine ait özelliklerden yararlanır ve dönemini farklı bakımlardan temsil eder. Çünkü o, döneminin ürünüdür. Metnin ortaya konulduğu döneme hâkim zevk ve anlayış eserin yapı, tema ve anlatımında kendisini hissettirir. Öyleyse metnin örgüsünde ve ifadesinde yazıldığı döneme ait her türlü güç ve insani imkânların birlikte oluşturduğu bir zevk ve anlayış, eserde varlığını sürdürür. Bu zevk ve anlayışı metindeki haliyle anlamak, eseri daha yakından tanımaya ve değerlendirmeye hizmet eder. Hatta onun anlamı, bu zevk ve anlayıştan hareketle ifade edilmelidir. Sanat eserinin, bu arada şiirin, zaman içinde kazandığı yeni anlam ve değerler onun yorumuyla ilgilidir. Zihniyet, metnin yazıldığı veya söylendiği anda mevcut ve hâkim olan güçlerin birlikte oluşturduğu ama bunların hepsinden farklı bir zevk ve anlayıştır.”⁸²

Bir edebi metni analiz ederken metnin doğduğu coğrafyayı, bölgeyi, metnin ortaya çıktığı sosyolojiyi, metnin ortaya çıktığı tarihi ve ait olduğu düşünce dünyasını, metnin ait olduğu türü ele alış şekillerini iyi bilmek gerekir.

Bulutlar adlı eserin yayımlandığı tarih olan 1944 yılı, Genç Türkiye’nin çeşitli tartışmalara sahne olduğu bir dönemdir. Millî Mücadele ile halkın kendi kaderini kendi tayin etmesi sonucu yeni bir rejim ortaya çıkmış ve imparatorluk devri sona ermiştir. Bu dönem içerisinde geçmişten gelen bazı ideoloji ve tartışmalar canlılığını koruyarak devam etmiş, dünya üzerinde de yeni bir savaşın başlayacağına dair sinyaller ortaya çıkmıştır. Geçmişten gelen ideoloji ve tartışmaların başında Milli Edebiyat cereyanını da tetikleyen Türkçülük ideolojisi güçlenerek kendine bir konum bulurken yeni tanışılan bir ideoloji olan sosyalizm/ komünizm ise tartışmalarda kendini göstermeye başlamıştır.

Millî mücadelenin zaferi ile birlikte Türkçülük akımı hemen her alanda kendini kabul ettirmeyi başarmıştır. “Türk milletini bir ülkü etrafında toplayarak zafere ulaştıran mucize, milliyet şuurudur. Yakın tarihimize *Türkçülük* adıyla geçecek olan Türk milliyetçiliği, son sınavını da başarı ile vermiştir.

Milliyetçilik uygarlıkla birlikte bugün yeni Türkiye’nin dayandığı iki temeldir.”⁸³

Genç Cumhuriyet kendini Türkçü/Milliyetçi bir temel üzerine inşa etmiştir. Türkçülük akımı ise özellikle sanat alanında kendini en zirve şekliyle ifade etmiş, 1911

⁸² Şerif Aktaş, “Şiir ve Zihniyet”, Şiir Tahlili, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009, s. 29.

⁸³ Agah Sırrı Levent, “Türkçülük ve Millî Edebiyat”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, C. 9, 1967, ss. 147-206

yılında başlayan “Yeni Lisan” hareketinin etkisi giderek gücünü artırmıştır. Buna göre yalın bir dili ve milli ölçü olarak kabul edilen hece veznini kabul eden şairler milli şuurla eserlerini oluşturmuş ve kendinden sonrakilere de bu konuda örnek olmuştur.

Türkçülük akımının yanında çeşitli tartışmaların da olduğu bu dönem içerisinde Saf şiir, Toplumcu şiir ve Garip şiiri de tartışmalarda yerini almıştır.

“1940’lı yıllar, Türk şiiri için geniş bir yelpazede farklı tavırların görüldüğü bir zamandır. Bir yandan Yahya Kemal ve Ahmet Haşim’in sürdürücüleri, gelenekten güç alarak şiir vadisinde ilerlemektedir. Nâzım Hikmet ve sürdürücülerinin dizginlenemez yükselişine karşı devletin inkılâplarına katkı sağlayacak şiir anlayışına uygun Garip şiiri de başka bir açılım sağlamıştır.”⁸⁴

Halil Kocagöz ilk şiir kitabı olan *Bulutlar* eserini böyle bir ortamda yayımlamış dönem içerisindeki ideoloji ve tartışmalardan etkilenmiştir. *Türk, Çiftçi, Galatasaraylıya, Vatan, Şehitlere, Bayrağım, Demirciye, Sevinçli Bir Gün* isimli eserlerinde Türkçülük ideolojisinin ve Milli edebiyat akımının etkisi görülürken, emeği ve arkadaşlığı yücelten şiirlerinde ise muhteva olarak Toplumcu etkide kaldığı gözükmemektedir.

1.1.2. Yapı

Her metin gibi şiir de belirli bir yapıda inşa edilir. Şiirde yapı, ses ve anlamın birlikte bir bütün oluşturacak şekilde bir tema etrafında bir araya gelmesiyle oluşur. Şiirsel anlam, sadece ilgili şiirin ona verdiği biçime ait olmasıyla bir kendilik kazanır. “Bu bağlamda şiirsel anlam, biçim-içerik birlikteliğinin mutlak bir sonucudur.”⁸⁵ Her metin türü gibi şiirde de yapı çok farklı şekillerde kendini gösterir. “Şiirsel anlam, ancak şiirin bir bütün hâline gelmesinden sonra oluşur. Şiir, yapısal olarak bir bütünlüğe erişmedikçe, onun anlamının da oluşamayacağı bir gerçektir.”⁸⁶ Bu noktada şiirin yapısını tespit etmek için belirli bir tema etrafında bir araya gelen birimlerin bir düzen içinde sıralandığını fark etmek gerekmektedir. Sözü edilen düzeni, dönemin sanat zevki

⁸⁴ Hilal Özkaya, 1940 Kuşağı Toplumcu Şiirinde Nazım Hikmet Olgusu, Doktora Tezi, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun, 2021, s. 56.

⁸⁵ Gökhan Reyhanoğulları, “Şiir ve Unsurlarının Anlamla İlişkeselliği Üzerine”, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, C. 10, Sayı: 2, 2021, s. 611.

⁸⁶ Gökhan Reyhanoğulları, a.g.e., s. 611.

ve anlayışı belirler. Dönemin sanat zevk ve anlayışının da şüphesiz, mensup olunan, yaşanılan medeniyet ve kültür dairesiyle yakından ilişkisi vardır.⁸⁷

1.1.2.1. Tek Birimli Şiirler

"Türk" Şiiri "Türk" başlıklı şiir, 42 mısradan ve 21 kupleden oluşan tek bir birimdir. Her mısra, bir alttaki mısra ile anlamlı bir bütün oluşturur. Kısa ve öz anlatımlarıyla dikkat çeken bu şiir, ritmik yapısıyla mesajını doğrudan ve güçlü bir biçimde ifade eder. Her kuple, Türk milletinin tarihi gelişimini temsil eden anlamlı bir birim oluşturur. Metrik ögeler, özellikle kafiye ve ölçü, şiire ritmik ve melodik bir akış kazandırarak okuyucunun şiirle içsel bir bağ kurmasına olanak sağlar.

"İhtiyar Dilenci" Şiiri "İhtiyar Dilenci" şiiri, 18 mısradan ve tek bentten oluşur. Manzum hikâye özelliği gösteren bu şiirde her mısra bir sonraki mısra ile birlikte anlamın tamamlandığı bir düzene sahiptir. Şiir, toplumda yoksulluk ve yaşlılığın getirdiği zorlukları konu alır. Şair, yaşlı bir kişinin zor durumunu anlatarak, onun yalnızlığına, çaresizliğine ve maddi sıkıntılarına vurgu yapar. "İhtiyar bu, yaş yetmiş/ Belki kimsesi yoktu/ Acıyanlarsa çoktu" dizeleriyle insan varlığının yaşamında bir aşama olan ihtiyarlık durumunun acı gerçekleri ifade edilir. Şiirdeki imgeler ve ifadeler yaşlılığın getirdiği sıkıntıları ve yoksulluğu ele alır.

1.1.2.2. Çok Birimli Şiirler

"Çiftçi" şiiri üç dörtlükten oluşur ve her dörtlük kendi içinde bir birimdir. Şiir, doğa ve emek arasındaki bağlantıyı anlatır. Kafiye ve ölçü kullanımı, şiiri ritmik ve melodik kılar. İlk dörtlük tarımla iç içe geçmiş bir yaşamı temsil ederken, ikinci dörtlük toprağın güzelliğini vurgular. Üçüncü dörtlük ise doğayla olan bağın kopmamasını ve toprağın değerini bilmeye yönelik bir çağrıda bulunur. "Sen çiftini sür" ifadesi, tarımsal emekle bağlantılı olarak anlam kazanır. "Ana kucağı/Toprak diyor gel" ifadesi, toprağın sevecenliğini ve çağrıştırmacılığını belirtir.

"Galatasaraylıya" şiiri üç dörtlük ve eklenmiş iki mısradan oluşur. İlk dörtlük Galatasaray Lisesi'nin övgüsüyle başlar ve Türk çocuğunun eğitim yoluyla başarıya ulaşma hikâyesini anlatır. İkinci dörtlük çalışmanın değerine vurgu yapar. Üçüncü dörtlük eğitimin yüce manalar kazandırdığını belirtirken, son dörtlük tembellik etmenin zararlarını anlatır. Şiir, dört birimden oluşan bir yapı sergiler. "Bu yolda çiçeklerde var çalışmak kokusu" ifadesiyle eğitim ve çalışma, bir çiçeğin güzel kokusunu çağrıştırır.

⁸⁷Şerif Aktaş, a.g.e., s. 33.

"O ne güzel kokudur o ne temiz kokudur/Hayatta ondan tatlı belki hiçbir şey yoktur" dizeleri, eğitim ve çalışmanın övgüsüyle anlatılmasıdır.

"Vatan" şiiri, üç dördlükten oluşan epik bir şiirdir. İlk dördlük vatanın büyüklüğünü ve kutsallığını anlatır. İkinci dördlük vatana tapan müminleri tanıtır. Üçüncü dördlük ise vatanın kaderi ile milletin kaderinin aynı olduğunu vurgular. Her dördlük, anlamlı bir birim oluşturarak şiiri üç birimden oluşan bir yapıya kavuşturur. "Vatansızlar yaşamaz/O, insana can verir" mısralarıyla vatanın insana can verdiği belirtilir. "Biz vatana taparız/ Herkes vatana tapar" ifadesi, vatanın tapılan bir ilah olarak görülmesini açıkça ifade eder.

"Şehitlere" şiiri üç birimden oluşur. İlk birim şehitlerin yurt için canlarını feda etmesini anlatır. İkinci birim, şehitlerin arkasından gelen neslin şehitlerin çocukları olduğunu belirtir. Üçüncü birim ise şehitler, onların çocukları ve toprağı birleştirerek zaman kavramını somutlaştırır. "Biz sizin çocuğunuz" dizesi, şehitlerin manevi evlatları olan yeni nesli işaret eder. "Sizin gibi ölmeğe/hazırız şimdiden biz" mısraları, yeni neslin de vatan için ölmeye hazır olduğunu anlatır.

"Bayrağım" şiiri üç dördlükten oluşur ve her dördlük kendi içinde birimlere ayrılır. İlk dördlükte iki birim, ikinci dördlükte iki birim ve üçüncü dördlükte iki birim olmak üzere toplam altı birimden oluşur. Şiir, Türk bayrağının ve Türklüğün yüceliğine odaklanır. Her birimde bayrağın sembolik anlamları ve Türk tarihine atıflar yapılır. "Türk çocuğu bekliyor güzel Galatasaray" dizesi, bir eğitim kurumunun güzel sıfatı ile nitelenerek ifade edilmiştir. "Okuyacağız onda her yıl sekiz ay" ifadesi, okuldaki işleyiş ve alınacak eğitimin zamanı hakkında bilgi verir.

"Sevinçli Bir Gün" şiiri dört dördlükten oluşur ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu anlatan bir kurtuluş destanı niteliğindedir. İlk dördlükte Atatürk'ün Samsun'a çıkışı coşkulu bir şekilde anlatılır. İkinci dördlükte Atatürk'ün zorlukları yenerek milleti sevindirdiği belirtilir. Üçüncü ve dördüncü dördlüklerde ise Atatürk'ün liderliğindeki kurtuluşun getirdiği sevinç ve milletin birliği vurgulanır. "Geldi artık Samsun'a her vatandaş sevindi" mısraı, Atatürk'ün Samsun'a çıkışının coşkusunu ifade eder.

"Bir Dalganın Hayatı" şiiri iki dördlükten oluşur. İlk dördlükte çocukluk anıları, ikinci dördlükte ise denizle sürdürülen bir yaşam mücadelesi anlatılır. Şiirde, yaşamın karmaşıklığı ve mücadeleleri deniz imgeleriyle pekiştirilir. "Kıyı seni öldürdü galip

geldi savaşı" ifadesi, denizin insanı nasıl değiştirdiğini ve hayatın getirdiği zorluklara karşı galibiyeti simgeler.

"Kuyruksuz" şiiri hikâye etmenin ağır bastığı ve manzume özellikleri gösteren bir şiirdir. Bay tilkinin hile yapma çabalarını ve kuyruğunu keserek kaçma girişimini konu alır. Bu, insanları kandırmak ve hileli davranışlarla aldatmak üzerine bir temadır. Şiir, toplumsal normlar ve beklentilerin bireyler üzerindeki etkilerini yansıtır. "Tilki kuyruğunu kesmiş/kurnazlıkla saklamış" dizeleri, tilkinin hilekâr davranışını simgeler.

1.1.2.3. İkili Mısra Düzenine Sahip Şiirler

"Dünya Bu" şiiri sekiz mısradan ve iki dördlükten oluşur. İlk dördlükte dünya hayatında murada eremeyen insanın tanımı yapılır. İkinci dördlükte ise insanın hayal kırıklıkları ve dünya hayatının geçiciliği işlenir. "Hayat denen halkayı hiç durmadan dişleriz" dizesi, hayat karşısında insanın durumunu ifade eder. "Dünyadır bu" ifadesi, büyük insanlık tarihinin özetidir ve dünya hayatının geçiciliğini didaktik bir tavırla verir.

"Örümcekle Sinek Kardeş" şiiri, örümcek ve sinek arasında geçen mizahi bir hikâyeyi anlatır. Şiirde kurnazlık ve hilekârlık ile saflık ve masumiyet arasındaki çatışma işlenir. Toplumdaki farklı kişilik özellikleri ve ilişkilerin dinamikleri ele alınır. "Ah şu hain örümcek", "Öğünür ağıyla pek", "Bizim sinek kardeşcik", "Şöyle birkaç silkindi / Olmuştu bak ilkindi" mısraları, hikâyenin akıcılığını ve mizahi yönünü ortaya koyar.

"İnat Yarışı" şiiri, keçiler arasındaki yarışma ve inat konusunu işler. Şiir, dört birimden oluşur ve insan doğasındaki rekabetçi ve kararlı yönleri temsil eder. Keçilerin yarışması, insanların günlük yaşamlarında deneyimledikleri rekabet ve inat konularına mizahi bir gönderme yapar. "Sen geçersin kalırsın / Sen çok az yol alırsın", "İş inada binmişti / Yarışta artık pişti", "Fakat keçiler şişti / Ama inat bir isti", "Yorulup bayıldılar / Tam mükâfat aldılar" mısraları, rekabetin ve inadın etkilerini mizahi bir dille ortaya koyar.

1.1.2.4. Dördlüklerle Kurulan Şiirler

"Horoz" şiiri dört dördlükten oluşur ve bir horoz üzerinden metaforik bir anlatım tercih eder. Şiir, horozun ötüşünü ve bu ötüşün çevresinde oluşan merak ve değerlendirmeleri konu alır. İnsanların doğaya ve farklılıklara olan bakış açıları

eleştirilir. "Gagan sarı bir pipo / Başındaki, sanki fes." mısraları, insanların doğaya ve farklılıklara nasıl yaklaştığını eleştirir.

"Birlik" şiiri üç dörtlükten oluşur ve toplumsal bir mesajı basit ama etkili bir şekilde verir. İlk dörtlükte insanların birbirine bağlanmasının önemi vurgulanırken, ikinci dörtlükte düşmanlığın dostluk ipini kesebileceği anlatılır. Üçüncü dörtlükte ise birlik ve dayanışmanın önemi vurgulanır. "Nasıl ip iki şeyi / Bağlarsa birbirine / Bizler de bağlanalım / bu vaziyette yine", "Düşmanlık bir bıçaktır / İşte bu ipi keser", "Sürüden ayrılanı / Kurtlar kapar yer haş haş" mısraları, dostluğun ve birliğin önemini vurgular.

"Sıcakla Soğuk" şiiri, sıcak ve soğuk kavramlarının personifikasyonu üzerine kuruludur. Şiir, sıcak ve soğuk arasındaki ilişkiyi bir kavga ve anlaşmazlık olarak tasvir eder. Aynı zamanda insan ilişkilerine, anlaşmazlıklara ve barışa işaret eder. Şiirde, doğanın sıcak ve soğuk gibi karşıt güçlerinin birlikte var olmasının önemi vurgulanır. "Bütün kabahat bizde", "Ahmak ahmak bakmaları" mısraları, insan ilişkilerindeki çatışmaları ve barışın önemini anlatır.

"Bay Arıyla Koca İnek" şiiri, bir fabl niteliğindedir. Şiirde, arı ile inek arasındaki komik karşılaşma anlatılır. Sosyal ilişkilerin ve iletişimin incelikleri ironik bir şekilde ele alınır. Şiirin sonunda, kibirli olmanın veya başkalarını küçümsemenin sonuçlarına dikkat çekilir. "Şeytana sen hiç kanma, kendini bir şey sanma" mesajı verilir. "Şöyle birkaç silkindi / Olmuştu bak ilkindi" mısraları, hikâyenin mizahi yönünü ve arı ile inek arasındaki etkileşimi yansıtır.

"Yeşil Yaprak" şiiri yedi beyitten oluşur ve doğada mevsimlerin değişimini anlatır. İlk birimde yaprağın yeşil hali övülürken, ikinci birimde sonbaharın gelişiyile yaprağın sararması ve düşmesi betimlenir. Üçüncü birimde yaprağın mezara dönüşmesi, son birimde ise yaprağın döngüsel yaşamı vurgulanır. "Sen ne hoşsun ey yaprak / Yeşil rengin ne hoş bak", "Sevmezsin sen baharı / Olursun artık sarı" mısraları, yaprağın mevsimsel döngüsünü anlatır.

"Köpek" şiiri, bir köpeğin sadakati ve bağlılığı üzerine odaklanarak insan-hayvan ilişkisini ele alır. Şair, köpeğin tüylerini altına benzetişiyile başlayarak, onun değerli sahibine olan sadakatini vurgular. "Ah benim pamuk kedim", "Ben kedimi severim / Sevince memnun oluyor" mısraları, köpeğin sahibine olan derin bağlılığını ve sevgisini ifade eder.

"Kedim" şiiri, bir kedinin özelliklerini ve onunla olan ilişkiyi anlatarak bir duygu atmosferi oluşturur. Şair, kediyi sevgi dolu bir dille betimlerken, kedinin oyunbaz ve neşeli tavrını vurgular. "Ah benim pamuk kedim", "Ben kedimi severim / Sevince memnun oluyor" mısraları, kedisiyle olan duygusal bağını ifade eder.

"İnci" şiiri, bir bireyin atına olan sevgisini ve atın kendisine hissettirdiği değeri vurgular. Şair, atını kendisini bir kahraman gibi hissettiren bir öz değer kaynağı olarak görür. "Benim altın tüylerim / Seninle yaşar sevgim" mısraları, atının özelliklerini ve başarılarını ifade eder.

"Horoz" şiiri dört dörtlükten oluşur ve bir horoz üzerinden metaforik bir anlatım tercih eder. Şiir, horozun ötüşünü ve bu ötüşün çevresinde oluşan merak ve değerlendirmeleri konu alır. İnsanların doğaya ve farklılıklara olan bakış açıları eleştirilir. "Gagan sarı bir pipo / Başındaki, sanki fes." mısraları, insanların doğaya ve farklılıklara nasıl yaklaştığını eleştirir.

"Özlem" şiiri dört dörtlükten oluşur ve şairin ailesine olan özlemini anlatır. İlk dörtlükte şairin duygu durumu ve ailesine olan özlemi dile getirilir. "Bilseniz ailemi / Ben ne kadar özledim", "Rüyalarım da bile / Ben onları gözledim" dizeleri, şairin içsel dünyasını ve özlem duygusunu ifade eder. İkinci dörtlükte şairin anılarına tanıklık edilir. "Düşünürken annemin / Okşayıcı elini", "Babamın şefkat ile / Hep bakan gözlerini" mısraları, şairin anne ve babasıyla kurduğu ilişkiyi ve bu ilişkinin anlamını yakalamamıza olanak verir. Üçüncü dörtlükte şairin aile özlemi pekiştirilir. "Rüyada da rahat yok / Onları görmek için" ifadeleri, şairin ailesini görmek için çektiği içsel çatışmayı vurgular. Son dörtlükte ise şairin rüyalarında bile ailesini görmek istemesi vurgulanır. "Okula gitmek için / Uyanıp kalkacağım" dizeleri, okulun aileden ayrı kalmasına sebep olduğunu ve uykuda bile onları görmeyi engellediğini belirtir.

1.1.3. Tema

Tema, genellikle bir sanat eseri, edebiyat eseri, müzik parçası, film, tiyatro oyunu veya benzeri bir çalışmada işlenen ana fikir veya altta yatan mesaj anlamına gelir. Tema, eserin bütününe bir araya getiren, karakterlerin, olayların ve mekanların ötesindeki derin anlamı veya ana düşüncüyü ifade eder. Tema, eserin genel amacını veya yazarın, sanatçının ya da yaratıcının izleyiciye veya okuyucuya iletmek istediği merkezi düşünce olarak tanımlanabilir. Eserler genellikle birden fazla temayı içerebilir ve bu temalar eserin anlamını zenginleştirir. Bir şiirin teması ile yapısı arasında organik bir

bağ vardır. Bu noktada bir şiirin temasını bulmak için onun yapısını incelemek gerekir. “Bir şiirin temasını bulmak için gösteren durumundaki yapı ve anlatımdan yola çıkmak, bu yapıyı oluşturan birimleri neyin bir araya getirdiğini; bu birimlerin niçin bir araya geldiğini sormak ve düşünmek gerekir”⁸⁸ Bir şiiri oluşturan yapıyı oluşturan birimlerin merkezinde yer alan temel anlam veya duygu temayı oluşturur.

Halil Kocagöz’ün “Bulutlar” şiirine hâkim olan temalara baktığımızda özlem, milliyetçilik ve vatan sevgisi, sevgi ve bağlılık, doğa ve mevsimler, hayvan davranışları ve insani yansımaları, emek ve çalışmanın önemi, toplumsal ve insani değerler “Bulutlar” isimli şiir kitabının tematik yapısını oluşturur.

1.1.3.1. Özlem

Halil Kocagöz’ün “Bulutlar” isimli şiir kitabında özlem temasını işleyen aynı başlıklı tek bir şiiri vardır. Bu şiir, "Özlem" başlığı altında aileye duyulan derin özlemi ve hasreti konu alır. Halil Kocagöz’ün duygusal yoğunluğu yüksek, aile sevgisi ve özlemini ifade eden bu eseri, yalnızca kaybedilen zamanın değil, aynı zamanda aile bireylerinin verdiği sevgi ve şefkatin de değerini öne çıkarır.

"Bilseniz ailemi / Ben ne kadar özledim," dizeleriyle açılan şiir, şairin ailesine duyduğu özlemi okuyuculara hissettirir. "Rüyalarımda bile / Ben onları gözledim." ifadesi, şairin bu özleminin uyanık anlarının ötesine, rüyalarına kadar uzandığını gösterir

"Okşayıcı elini, / Babamın şefkat ile / Hep bakan gözlerini," dizelerinde ise şair, annenin okşayıcı eli ve babanın şefkat dolu bakışlarının canlı imgelerini kullanarak aile bağlarının sıcaklığını vurgular.

Son kısmı "Bıçak gibi çalmıştı / Kalkma zili çın, çın, çın. / Rüyada da rahat yok / Onları görmek için." dizesiyle biten şiir, ayrılığın acısını ve huzursuzluğunu, sabahın erken saatlerinde çalan kalkma zilinin verdiği rahatsızlığı betimler ve şairin ailesini görmek için sürekli bir arayış içinde olduğunu anlatır.

Şiir, 1944 tarihinde yazılmış olup, dönemin sosyal ve kültürel yapısında aile bağlarının ne kadar köklü ve önemli olduğunu gösteren bir eser olarak değerlendirilebilir. Halil Kocagöz’ün bu şiiri, aile özlemini hem bireysel hem de evrensel bir deneyim olarak şairane bir dille ifade eder.

⁸⁸ Şerif Aktaş, a.g.e., s. 31

1.1.3.2. Milliyetçilik ve Vatan sevgisi

Yaşadığı dönemin genel havası içerisinde genç Cumhuriyet'in bir ferdi olarak Halil Kocagöz de dönemine uygun şiirler kaleme almıştır. Bu şiirlerinde vatan sevgisi, bayrak sevgisi, Atatürk'ün değeri, şehitler ve vatan uğruna ölenler temaları işlenmiştir. Şiir kitabı ilk olarak okuyucusunu "Türk" isimli şiirle karşılar. Şiirde, kahramanlık ve milli gurur, bir ulusun büyüklüğü ve tarihi başarılarının yüceltilmesi gibi temalar öne çıkar. Söyleyici, Türk ulusunun cesareti, kahramanlığı ve düşmanları karşısındaki yılmaz tavrını sel metaforuyla anlatarak güçlü bir doğa imgesi oluşturur. Ayrıca, Türk ulusunun doğruluk ve yalan söylememe gibi erdemleri de vurgulanır. Söyleyici, ulusun yıldırılmaz, cesur ve kararlı ruhunu, cesaretin ve kuvvetin sembolü olan aslanla ve sert rüzgarlarla karşılaştırarak ifade eder. Bu metaforlar aracılığıyla, Türk milletinin güçlü ve yıkılmaz karakteri betimlenir. Şiirin son kısmında ise Türklerin anayurdu ve doğal güzelliklerine olan bağlılık hissi ile birlikte huzur ve refah içinde yaşadıkları bir tablo çizilir. Bu, milletin kökenine ve doğaya olan derin bağını simgeler.

"Vatan" başlıklı şiir vatanseverlik duygusunun önemini ve vatanın birey için taşıdığı anlamı işler. Vatan, sadece bir toprak parçası olarak değil, aynı zamanda insanın var oluşunun temeli olarak betimlenir. "Vatan öyle büyüktür / ilahın kardeşidir" ifadeleriyle, vatanın kutsallığı ve ilahi bir değere sahip olduğu vurgulanır. Bu, vatanın yalnızca fiziksel bir mekân olmadığını, aynı zamanda manevi ve kutsal bir özelliğe sahip olduğunu gösterir.

"Vatansızlar yaşamaz / o, insana can verir" dizeleri, vatanın insan hayatındaki vazgeçilmez rolünü işaret eder. Vatanın, insanın varlığını sürdürebilmesi için gerekli olan temel bir unsur olduğu, ona hayat veren bir güç olarak tasvir edilir. Bu, vatanın yalnızca bir yaşam alanı olmadığını, aynı zamanda bireyin kimliğini, varoluşunu ve hayatını anlamlı kılan bir öge olduğunu belirtir.

"Eğer vatan ölürse / zaferden altın emek / biz de ölürüz çünkü vatan demek can demek" dizeleri, vatanın bireyler için taşıdığı hayati önemi daha da derinleştirir. Vatanın varlığının, bireyin varoluşuyla doğrudan ilişkili olduğu, vatanın kaybının bireyin kendini kaybetmesi anlamına geleceği ifade edilir. Bu, vatanın, bireyin yaşamındaki merkezi önemi ve vatanın korunması gerekliliğini vurgular.

Şiirin genelinde, vatanseverlik teması, vatanın birey için sadece bir yaşam alanı olmadığını, aynı zamanda onun kimliğinin, varlığının ve maneviyatının bir parçası

olduğunu anlatır. Vatanın korunması ve değer verilmesi gereken kutsal bir emanet olarak görülmesi, şiirin ana mesajını oluşturur. Bu değerlendirme, şiirin, vatan ve vatanseverlik kavramlarını hem duygusal hem de manevi bir derinlikle işlediğini gösterir, okuyucuya vatanın bireysel ve toplumsal hayattaki merkezi yerini hatırlatır.

“Şehitlere” isimli şiir, şehitlik ve vatanseverlik temalarını işleyerek, yurt savunması için canlarını feda eden şehitlerin fedakarlıklarına odaklanır. "Toprağı vermediniz / yurt için vuruştunuz" dizeleri ile başlayan şiir, şehitlerin vatan savunmasındaki kararlılıklarını ve bu uğurda gösterdikleri üstün cesareti vurgular. Şiir, toprak ve yurt sevgisinin, bireylerin yaşamı pahasına korudukları kutsal değerler olduğunu gösterir.

"Her gün sizi anarız / toprak kara biz kara" ifadeleri, şehitlerin anısının yaşatıldığını ve onların fedakarlıklarının unutulmadığını belirtir. Bu dizeler, şehitlerin vatan için verdikleri mücadelenin, yaşayan nesiller tarafından sürekli hatırlanacağını ve onların ruhunun toprakla bir olduğunu simgeler.

Şiirde geçen "biz sizin çocuğunuz / hürüz ve hep galibiz" dizeleri, şehitlerin mirasına sahip çıkma ve onların gösterdiği cesaret ve fedakarlığa layık olma arzusunu ifade eder. Şehitlerin kurduğu bu hür yurdu koruma ve gerekirse onlar gibi şehit olmaya hazır olma düşüncesi, şiirin merkezinde yer alır.

"Şehitler rahat olun / sahibiz bu toprağa" ifadeleri, şehitlere duyulan derin saygı ve minnettarlığı dile getirir. Bu, toprağın ve vatanın korunmasının, şehitlerin bıraktığı en önemli görev olduğunu ve bu görevin yeni nesiller tarafından devralındığını belirtir.

Şiir, şehitlik ve vatanseverliğin, bireylerin kimliğinin ve ulusal bilincinin temel taşlarından olduğunu gösterir. Vatan için canını feda edenlerin fedakârlıkları, toplumun ortak hafızasında ölümsüzleşir ve gelecek nesillere yol gösterir. Bu şiir, şehitlerin anısına duyulan saygıyı ve vatan sevgisini pekiştirirken, toplumsal birliği ve dayanışmayı da güçlendirir.

“Bayrağım” isimli şiir bayrağın bir millet için taşıdığı anlamları ve önemi üzerine odaklanır. "Senin o kıvırl rengin tarihten bahsediyor." dizesiyle başlayan şiir, bayrağın renklerinin ve varlığının, bir ulusun tarihini, kültürünü ve mücadelesini simgelediğini ifade eder. Bayrak, sadece bir bez parçası değil, aynı zamanda bir milletin geçmişinden günümüze uzanan öyküsünün bir temsilcisidir.

"Ta Turan'dan Tuna'ya uçmuştum diyor" ifadesi, bayrağın bir ulusun tarihi boyunca izlediği yolu ve geniş bir coğrafyaya yayılan etkisini vurgular. Bu, bayrağın sadece mevcut bir devletin sınırlarını değil, aynı zamanda kültürel ve tarihi bir mirası da temsil ettiğini gösterir.

"Vatandaş borç olarak onu yükseltmelisin / daima sen bayrağı göğe erdirmelisin" dizeleri, vatandaşların bayrağa karşı sorumluluklarını ve onu her zaman yükseklerde tutma görevini ifade eder. Bayrak, ulusal birlik ve gururun sembolü olarak görüldüğünden, onun korunması ve saygı gösterilmesi, vatandaşların üzerine düşen bir görevdir.

"Eğer o yıkılırsa bil ki sen de yıkılırsın" ifadesiyle şiir, bayrağın ve onun temsil ettiği değerlerin korunmasının, bireyin ve toplumun varlığı için ne kadar hayati olduğunu vurgular. Bu, bayrağın yıkılmasının, ulusal kimliğin ve bağımsızlığın kaybı anlamına geleceğini ve bu durumun bireyler üzerindeki derin etkilerini ifade eder.

Genel olarak, bu şiir, bayrağın bir ulus için sadece bir sembol olmadığını, aynı zamanda ulusal kimliğin, tarihin ve birliğin korunması için bir araç olduğunu anlatır. Şiir, vatandaşların bayrağa ve onun temsil ettiği değerlere sahip çıkma ve onları koruma sorumluluğunu vurgulayarak, ulusal bilinci ve gururu pekiştirir.

"Sevinçli Bir Gün" isimli şiirin, tarihsel ve milli bir olayı, yani 19 Mayıs 1919'un önemini ve bu tarihin milli mücadeledeki yerini vurguladığını belirtmek gerekir. Şiir, Mustafa Kemal Atatürk'ün vatan için canını feda etme kararlılığını ve bu uğurda halkın birleşmesini anlatır. Bu bağlamda, şiirin temelinde yatan vatanseverlik, fedakârlık ve birlik duyguları, dönemin zihniyetini yansıtan önemli temalar olarak öne çıkar. Şiirdeki "Atatürkse verirdi vatan için canını" ve "Her vatandaş birleşti / hür olmak gayesinde" gibi ifadeler, milli mücadelenin ruhunu ve Atatürk liderliğindeki birlik beraberlik mesajını güçlü bir şekilde aktarır. Bu şiir, aynı zamanda, milli kimliğin oluşumunda ve korunmasında şiir ve edebiyatın oynadığı rolü de gözler önüne serer. Dolayısıyla, incelenen şiir, hem tarihsel bir olayın anlam ve önemini vurgulaması hem de milli mücadelenin temel değerlerini aktarması açısından dikkate değer bir tematik zenginliğe sahiptir. Bu analiz, şiirin sadece bir döneme ait olmayıp, aynı zamanda bugüne de ışık tutan evrensel mesajlar içerdiğini göstermektedir.

1.1.3.3. Sevgi ve Bağlılık

Halil Kocagöz'ün içsel duygu ve yönelimle kendi dışındaki varlıklara yönelmesini konu alan şiirler sevgi ve bağlılık temasının hâkim olduğu şiirlerdir. Genellikle evcil hayvanlara karşı duyulan sevgi ve evcil hayvanların sahibine duyduğu bağlılık anlatılır.

Halil Kocagöz'ün "Köpek" şiiri, köpeğin sadık ve koruyucu doğasını öne çıkararak, bu hayvanın insan yaşamındaki yerini şiirsel bir dille anlatır. "Tüyleri sanki altın / Gezer arkamdan tın tın," dizeleri, köpeğin güzel ve değerli tüylerini ve sahibinin peşinden sadıkça takip etmesini betimler. "Sahibini çok tanır. / Köpek ona sadıktır." ifadesiyle köpeğin sahibine olan derin bağlılığı ve tanıyışı vurgulanır. "Hırsız sokmaz eve; / Ama kızmaz her şeye." dizesi, köpeğin koruyucu rolünü ve aynı zamanda uysal doğasını anlatır. "Dağ tahta yoldaşımdır, / Evde arkadaşımıdır." dizeleriyle, köpeğin hem dışarıda hem de evde insanın en iyi dostu olduğunu belirtir.

"Av görse ferma verir, / Onu hemen getirir." ifadeleri, köpeğin avcılık yeteneğini ve sahibine yardım etme isteğini dile getirir. "Sahibini çok tanır / Köpek ona sadıktır." dizeleriyle şiir, köpeğin sahibine olan sadakatini tekrar tekrar vurgulayarak sona erer.

1941 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün köpeklerin sadık ve koruyucu doğasına olan takdirini ve bu hayvanların insanlarla olan güçlü bağını yansıtır. Şair, köpeğin değerli karakterini ve insan hayatındaki yerini anlatarak, hayvan sevgisini ve dostluğunu kutlar.

Halil Kocagöz'ün "Kedim" şiiri, bir kedinin sahibi tarafından sevgiyle ve hayranlıkla anlatıldığı bir eserdir. "Ah benim pamuk kedim" dizesiyle, şair kedisinin yumuşaklığını ve sevimliliğini ifade eder. "Ben kedimi severim. / Pek oyunbaz maskara," dizelerinde, kedinin oyun sever ve şakacı doğasını vurgular. "Oyuncağı makara. / Tostopan ayakları, / sipsivri, kulakları." ifadeleriyle, kedinin oyuncaklarla oynarken gösterdiği şirin hareketler ve fiziksel özellikleri anlatılır. "Kuyruk sorar bir şeyler. / Sesindeki nağmeler..." dizeleriyle, kedinin hareketlerinin ve sesinin, onun meraklı ve iletişimsel doğasını yansıttığı belirtilir. "Burnunda sanki motor, / Durmadan hep ötüyor." ifadesiyle, kedinin mırıldanmasının sürekli ve hoş bir ses olduğu ifade edilir. "Sevince memnun olur / Kedim çok duyguludur." dizesi, kedinin sevgiye verdiği duyarlı tepkiyi vurgular. "Gözleri sanki nurlu; / Fakat biraz gururlu." ifadeleriyle, şiir kedinin gözlerinin parlayan güzelliğini ve karakterindeki asil gururu betimler.

1941 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün evcil bir kediye olan duygusal bağını ve bu hayvanın sahibine sağladığı mutluluğu ve neşeyi kutlar. Şair, kedinin kişilik özelliklerini ve insan ile hayvan arasındaki özel ilişkiyi öne çıkararak anlatır.

Halil Kocagöz'ün "İnci" şiiri, bir atın sahibi ile olan güçlü bağını ve bu ilişkinin sahibine verdiği duygusal gücü anlatıyor. "Bir atım var duygulu. / Kendisi iyi huylu." dizeleriyle, atın duyarlı ve iyi mizaçlı doğasına vurgu yapılır. "Adı güzeldir: (İnci) / Yarışlarda birinci," ifadeleriyle, atın güzellik ve başarı ile özdeşleştiği anlatılır.

"Arar beni her yerde / Kişner «efendim nerde»" dizeleri, atın sahibine olan sevgisini ve sahibini arama isteğini ifade eder. "Bol yiyecek alır günde. / Çünkü onun üstünde," ifadeleriyle, atın iyi bakıldığı ve ihtiyaçlarının karşılandığı belirtilir. "Kendimi ben sanırım artık bir kahramanım." dizeleri ise, sahibinin atın üzerindeyken kendini güçlü ve kahraman gibi hissettiğini dile getirir.

1941 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün hayvanlarla insanlar arasındaki duygusal ilişkiyi ve bu bağın insan üzerindeki olumlu etkisini vurgular. Şair, atın sahibine kattığı değer ve güveni öne çıkararak anlatır.

1.1.3.4. Doğa ve Mevsimler

Halil Kocagöz'ün "Bulutlar" şiiri, bulutların gökyüzündeki estetik dansını ve doğanın bu etkileyici unsurlarının yarattığı atmosferi anlatır.

"Maviler kapanır Gümüşlerle / Gelir hayal martılar kapattır göğü," dizeleriyle, bulutların gökyüzünü kapladığı ve hayali martılar gibi görüldüğü betimlenir. "Gök yere benzer." ifadesiyle, bulutların gökyüzünü yer gibi bir görüntüye büründüğü vurgulanır.

"Suya atılmış çarşaflar gibi, / Yüzerek gezer koyu bulutlar," dizeleri, bulutların su üzerinde yüzen çarşafları andıran hafif ve zarif hareketlerini anlatır. "Bulutlar gezer." ifadesiyle, onların sürekli hareket halinde olduğu belirtilir. "Sonra bunlar toplanır, hep birden ağlar, / Şıkırtılar dolaşır bu sessizlikte," dizeleriyle, bulutların yağmur olarak boşaldığı anı tasvir eder. "El ele tutuşarak yavaşça açılırlar." ifadesiyle, yağmur sonrası bulutların dağılmasını ve gökyüzünün açılmasını anlatır. "Güneş görünür, bulut kızarır gider;" dizesi, yağmur sonrası güneşin çıkması ve bulutların kızararak uzaklaşmasını ifade eder. "Her yer dertten kurtulup bir rahata kavuşur," ifadesiyle, yağmur sonrası doğanın ve insanların rahatladığı belirtilir. "Güle güle bulutlar, / Bulutlar güle güle." dizeleriyle, şiir bulutlara veda eden neşeli ve hafif bir tonla son bulur.

1944 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün doğaya ve özellikle bulutların görsel güzelliğine ve onların yarattığı atmosfere duyduğu hayranlığı yansıtır. Şair, bulutların doğadaki döngüsel rolünü ve estetik varlıklarını övgüyle anlatır.

“Yeşil Yaprak” şiirindeki "Sen ne hoşsun ey yaprak! / Yeşil rengin ne hoş bak." ifadeleri, yaprağın canlılığını ve doğanın güzelliğini övmektedir. "Fışıl fışıl fis dersin, / Ağaçları süslesin." dizeleriyle, yaprağın doğal bir süsleme ve ağaçlara hayat veren bir varlık olarak tasvir edilir. “Sevmezsin sen baharı; / Olursun artık sarı,” dizeleriyle, yaprağın yaşam döngüsünde sonbaharın geldiğini ve renginin sararmaya başladığını anlatır. "Sallanıp birkaç kere, / Düşersin sonra yere." ifadeleri, yaprağın sonunda düşüşünü ve ömrünün sona erdiğini betimler. “Mezardır sana her yer / Çamurlar seni gömer,” dizeleri, yaprağın yere düşüp toprağa karışarak doğanın bir parçası haline geldiğini vurgular. "Yaşamış olduğunu, / Gösteren solduğunu." ifadeleriyle, yaprağın solması yaşamının bir kanıtı olarak sunulur. “Boş değil mezar başı; / Ağacın mezar taşı.” dizeleri ise, yaprağın ölümünün boşa gitmediğini, ağacın ise onun yaşamının bir anıtı olduğunu belirtir.

1944 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün doğanın döngüsüne ve yaşamın geçici doğasına olan derin saygısını ve takdirini dile getirir. Şair, bu eserinde yaşamın kısa ama anlamlı anlarını yansıtmaktadır.

Halil Kocagöz'ün "Sıcakla Soğuk" şiiri, sıcaklık ve soğukluk arasındaki zıtlığı ve bu ikilinin doğadaki yerini anlatıyor. Şiir, bu iki kavramın birbiriyle çelişen ama aynı zamanda doğanın bir parçası olan karakterlerini simgeleyerek, zıtlıkların birlikteliğini ve doğadaki dengeyi vurguluyor. “Bir zaman sıcak- soğuk hep kavga ediyordu;” dizesi, sıcaklık ve soğukluğun doğadaki ebedi mücadelesini betimler. "Benim – Sensin - Kuvvetli - Hayır - Evet diyordu." ifadeleri, sıcak ve soğuk arasındaki sürekli çekişmeyi ve her birinin üstünlük iddiasını anlatır. “Sıcak dedi: Babama derler büyük tabiat / Soğuk şaşırdı dedi / Babam taşır aynı at” dizelerinde, her ikisinin de doğa ile bağlantılı olduğu ve aynı kökeni paylaştığı ifade edilir. Bu, sıcak ve soğuk arasında bir akrabalık olduğunu ve aslında birbirlerine karşı olmadıklarını gösterir. “Demek biz bir kardeşiz. “Yoktu haberimizde / Sarılıp söylendiler: Bütün kabahat bizde. / Ne fenaymış dediler / Bilmeden bir şey yapmak / Ve sonra ayrıldılar, bakıp ahmak ahmak.” dizeleriyle, sıcak ve soğuk arasındaki yanlışın farkına varılır ve birbirlerine karşı duyulan kinin yersiz olduğu kabul edilir. Bu son kısım, sıcak ve soğuk arasındaki yanlış anlaşılımların ve doğanın denge içindeki uyumunun önemine dikkat çeker.

1943 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün doğadaki karşılıklı bağımlılık ve birlikteliği anlama çabasını ve insan ilişkilerine yansıttığı mesajları yansıtır. Şair, bu eserinde, zıtlıkların bir arada var olabileceğini ve her ikisinin de evrenin büyük düzeninin bir parçası olduğunu belirtir.

Halil Kocagöz'ün "Bir Dalganın Hayatı" başlıklı şiiri, deniz dalgasının bir metafor olarak kullanıldığı yaşam döngüsünü ve doğanın güçlerini anlatmaktadır. Şair, dalga üzerinden doğanın hem nazik hem de yıkıcı yönlerini sergileyerek yaşamın ve zamanın akışına dair derin bir yorum sunar. "Önce ufaktın dalga, bıdış bıdış koşardın, / Sonra bir çocuk gibi daha fazla coşardın," dizeleri ile dalga, küçük ve oyunbaz bir çocuk olarak tasvir edilirken, büyüme ve gelişme sürecini anlatır. Bu satırlar, gençlik ve enerjinin doğal bir temsilcisi olarak dalga üzerinden verilir. "Ada sahillerinde oldu emeklediğin, / Sonra biraz büyüdün, sonra daha serpildin," dizelerinde şair, dalganın gücünün ve etkisinin zamanla artışı, bir bebekten ergenliğe geçiş metaforu ile anlatır. Şiirin son kısmında, "Koskoca vapurları yollarından çevirdin. / Sen herkezi korkutup kaçıırken yavaşça, / Kıyı seni öldürdü galip geldi savaşça," dizeleriyle, dalganın gücünün ve özgür ruhunun, kıyıya vurduğunda son bulan bir savaşa benzetilir. Bu, hayatın ve doğanın devinimindeki kaçınılmaz döngüyü ve çatışmayı simgeler.

1944 yılında yazılan bu şiir, Halil Kocagöz'ün doğa olaylarından ilham alarak insan yaşamı ve doğanın sürekli değişen güçlerini nasıl yansıttığını gösterir. Şair, bu şiirde yaşamın kırılganlığını ve doğanın gücünü lirik bir dille ifade etmiştir.

1.1.3.5. Hayvan Davranışları ve İnsani Yansımaları

Halil Kocagöz'ün "Örümcek ile Sinek Kardeş" şiiri, örümcek ve sineğin etkileşimini anlatarak, kurnazlık ve masumiyet arasındaki çatışmayı işler. Şiir, bir sineğin örümcek ağına yakalanmasını ve bu duruma karşı verdiği tepkiyi konu alır. "Ah şu hain örümcek / Öğünür ağıyla pek / Dedi ince sesiyle," dizeleriyle, sineğin örümcektan şikayetçi olduğu ve onun hilekâr doğasına işaret ettiği görülür. "Çok hafif nağmesiyle, / Bizim sinek kardeşçik." ifadesiyle, sineğin naifliği ve masumiyeti vurgulanır. "Sonra da sinik sinik / Söyle birkaç silkindi. / Olmuştu bak ilkindi;" dizeleri, sineğin ağdan kurtulmaya çalışmasını, ancak başarısız olduğunu anlatır. "Çoktan ağa yapıştı, / Hâlâ kurtulmamıştı." ifadesiyle, sineğin halen ağda sıkışıp kaldığı belirtilir. "Eyvah örümcek geldi, / Korkusu dağı deldi." dizesiyle, sineğin örümceğin gelişiyle artan korkusunu ve çaresizliğini dile getirir. "Sinek dedi: Pis hain / Kesildin mi sen

kâhin, / Ağ kurarsın utanmaz / Bu mertliğe hiç sığmaz." ifadeleriyle, sinek örümceğin karakterini kınar ve onun davranışlarını onursuzlukla suçlar.

1943 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün doğadaki hayvan davranışlarını insani özelliklerle betimleyerek, toplumsal değer yargılarını eleştirel bir dille ifade etmesine örnek teşkil eder. Şair, bu eserinde masumiyet ve kurnazlık arasındaki mücadeleyi dramatize ederek anlatır.

Halil Kocagöz'ün "İnat Yarışı" şiiri, inadın ve rekabetin sonuçlarını ele alan, hikâyesel bir yapıya sahip bir eserdir. Şiir, bir yarış için karar veren iki keçinin hikayesini anlatır. "Bir günler yarış için, / Kafadan için için;" ifadeleriyle, keçilerin yarışa içten içe hazırlandıklarını belirtir. "İki keçi, bir karar / Verdiler yarış başlar." dizesiyle yarışın başlamasını anlatır. "Sen geçersin kalırsın / Sen çok az yol alırsın" dizeleriyle, keçilerin birbirlerine meydan okudukları ve yarışın inatlaşmaya dönüştüğü vurgulanır. "İş inada binmişti, / Yarışta artık pişti," ifadeleri, inadın yarışın temelini oluşturduğunu ve durumun ciddiye bindiğini gösterir. "Öyle ya geçmek lazım. / Benim çok fazla hızım." dizeleri, keçilerin yarışı kazanma arzusunu ve hızlarını övme biçimini ifade eder. "Ha ben geçtim, ha gayret, / Ulaştılar nihayet." ifadeleriyle, keçilerin yarışı tamamladıkları, ancak "İkisi düştü yere," dizesiyle, her ikisinin de yarışın sonunda yorgunluktan yere düştükleri anlatılır. "Yorulup bayıldılar, / Tam mükafat aldılar." dizeleriyle, şiir, inatlaşmanın ve gereksiz rekabetin sonucunda kazanılanın yalnızca yorgunluk ve bitkinlik olduğunu ironik bir şekilde eleştirir.

1942 yılında yazılan bu şiir, inatçılığın ve rekabetin anlamsızlığını ve bunun bireyleri nasıl olumsuz etkileyebileceğini anlatır. Kocagöz, bu şiirle, insanların inatçı doğasına ve bazen anlamsız çabalarına mizahi bir dille dikkat çeker.

Halil Kocagöz'ün "Horoz" şiiri, bir horozun günlük yaşamından kesitler sunarak, bu hayvanın karakteristik özelliklerini ve çiftlik hayatındaki rolünü anlatır. "O ne ötüş o ne ses, / Artık uyandı herkes." dizeleriyle, horozun sabahın erken saatlerindeki geleneksel ötüşünün insanları uyandırdığına dikkat çeker. "Yoruldun sesini kes, / Dur da biraz al nefes." ifadeleriyle, horozun dinlenmesi gerektiği önerilir. "Bilgin bilgin bakınma, / İnsanlardan sakınma;" dizeleri, horozun kibirli tavırlarını ve insanlardan çekinmemesini ele alır. "Yoksa gururdan mı bu, / Ne tüyler kürdan mı bu." ifadeleriyle, horozun gururlu doğasına ve gösterişli tüylerine vurgu yapılır. "Yürüme iri iri / Kulaçlama her yeri." dizesi, horozun kendine has yürüyüşünü ve çiftlikteki hakimiyetini

anlatır. "Gagan sarı bir pipo, / Başındaki, sanki fes." ifadeleriyle, horozun fiziksel özelliklerine mizahi bir şekilde değinilir.

1941 yılında yazılan bu şiir, horozun karakterini ve çiftlikteki insanlarla olan etkileşimini canlandırarak, horozun hem gururlu hem de işlevsel bir çiftlik hayvanı olduğunu gösterir. Kocagöz, bu şiirle horozun özelliklerini şirin ve nüktedan bir dille ifade eder.

Halil Kocagöz'ün "Kuyruksuz" şiiri, bir tilkinin yaşadığı talihsiz bir olayı ve bu durumun diğer hayvanlarla etkileşimini mizahi bir dille anlatır. Bay tilki av arayışında iken, bir tavuk kümesine yaklaşırken kuyruğunu kapanın içinde kaybeder. Ormana kaçır ve diğer hayvanlar kuyruğunun nerede olduğunu sorarlar. "Ne oldu kuyruğun kardeş neyin var?" sorusuna, tilki "Hiçbir şeycik yok artık ağırlıktan kurtuldum, / Üzüleceğim yerde çok memnun oldum." diyerek kuyruksuzluğunu olumlu bir durummuş gibi sunar. Arkadaşları ona inanmayarak, "Çünkü biz de tilkiyiz, bizi tanırsın." diyerek, tilkinin bahanesini çürütürler. Tilki, "Kuyruğunu çiğnemiş tramvay derler." diyerek durumu şaka yaparak geçiştirmeye çalışır, ancak "Kuyruksuz ise aslan ile herkes durmaz eylenir, / Kuyruğunu kıştırıp kaçmağı düşündü ya!" ifadeleriyle, kuyruksuz bir aslanın durumunun ciddiyetini kabul eder ve kaçmayı düşünür. "Bütün soyları öyle — Ya demek ki öyledir" dizeleriyle diğer hayvanlar, tilkinin durumunu doğal bir şeymiş gibi kabul ederler, ama tilki "Tilki fazla utandı ayağı arasına," dizesiyle utanç hisseder ve kuyruğunu arar.

1942 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün hikâyeyi eğlenceli bir şekilde anlatırken, kibir ve gurur gibi temaları işler ve bunların sonuçlarını mizahi bir dille eleştirir. Şair, hikâyede tilkinin başından geçenleri ve bu durumun toplumsal etkileşimlerindeki yansımalarını anlatır.

Halil Kocagöz'ün "Bay arıyla koca inek" şiiri, hayvanlar arasında geçen bir kavgayı konu alarak, kibirlenmenin ve kavganın anlamsızlığını mizahi bir dille anlatıyor. Şiir, hayvan karakterleri üzerinden insanlar arasındaki benzer durumları eleştirel bir şekilde yansıtır.

Şiir, bir arının üzerine basan büyük bir inekle başlar ve arının bu duruma kızmasını anlatır. "Arı kızdı buna pek; / Vay efendim diyerek." ifadesiyle, arının incinmişliğini ve tepkisini dile getirir. "Buda hiç sıkılmaz mı? / Bana bastığı az mı?" dizesiyle, arının inek üzerindeki kızgınlığını ifade eder. "Fakat dedi ki inek: / Arı

bacaklısın pek" dizesiyle inek, arıyı alaycı bir şekilde küçümser. Buna karşılık arının "Nezaketsiz o, dedi." ifadesiyle, arının inekle olan diyalogunda nezaket ve saygıya vurgu yapılır. Şiirin sonunda, "Gururla yürüyerek, / Arıya bir harp açtı / Arı sanki pek kaçtı." dizeleriyle, inek kendinden emin bir şekilde arıya saldırır, ama arı onu sokar ve "Kendini beğeneni," dizesiyle, kibirli olanın sonunda zarar göreceği mesajı verilir. "İşte böyle yaparlar; / Arı gibi sokarlar, / Şeytana sen hiç kanma, / Kendini bir şey sanma." dizeleriyle, şiir kibirlenmeye ve kendini bir şey sanmaya karşı bir uyarıda bulunur. 1940 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün insan doğasına dair gözlemlerini ve toplumsal mesajlarını hayvanlar aracılığıyla eğlenceli bir şekilde sunar.

1.1.3.6. Toplumsal ve İnsani Değerler

Toplumsal yaşamda insana ve insanlığa dair değerler ön plana çıkar. Bu değerler kişinin kendini oluşturmada önemliyken toplumsal yaşamın da ön şartıdır. Yardımseverlik, dostluk, iyilik, arkadaşlık, dürüstlük vb. değerler tüm dünyanın kabul ettiği evrensel değerlerdir. Eserin içeriğinde bu temalar kendine yer bulmuştur.

Halil Kocagöz'ün "Arkadaş" şiiri, bireyin zor zamanlardaki en büyük destekçisinin dostlar olduğunu işler. Şiir, "Sakın düşmanlarından / Seni her sıkıntıdan, / Kurtaran onlar değil; / Arkadaştır bunu bil." dizeleri ile başlayarak, arkadaşlığın, kişisel zorluklar karşısında bireyi koruma gücüne vurgu yapar. Şair, bu dört dize ile arkadaşlığın değerini ve dayanışmanın önemini ön plana çıkarır.

Kocagöz, "Hiç düşmanın olmasın, / Arkadaşın bollaşsın." dizeleriyle, bireyin sosyal çevresinde pozitif ilişkilerin bolluğunu dile getirir ve kişiler arası iyilik ve yardımlaşmayı teşvik eder. Bu dizeler, şairin şiirindeki umut ve birliktelik mesajını güçlendirir ve zorluklar karşısında birlik olmanın değerini yüceltir. Son olarak, "Onlara iyilik yap, / Onlardan iyilik kap." kısımları, karşılıklı iyilik ve olumlu eylemlerin toplumsal uyumu ve bireysel gelişimi nasıl teşvik ettiğini gösterir. Bu, Kocagöz'ün insan ilişkilerine dair sıcak ve iyimser yaklaşımını yansıtır ve toplumsal birlik içinde bireyin rolünü önemser. Halil Kocagöz'ün bu şiiri, insanın hem bireysel hem de toplumsal varoluşundaki arkadaşlık ve dayanışma ihtiyacını şairane bir dille ortaya koymaktadır. Şiir, zorluklar karşısında birlik ve beraberliğin gücünü vurgulayarak, insani değerlerin ve toplumsal bağların önemini belirtir.

Halil Kocagöz'ün "Dünya Bu" şiiri, insan yaşamının anlamı ve yaşam sürecindeki emek üzerine derin düşünceler sunar. Şair, insanların sürekli bir amaç

peşinde koşarken, adil olmayan yolları seçenleri eleştirir ve hayatın değerini ve önemini vurgular. "Biz insanlar daima murada ermiyenler," dizesiyle başlayan şiir, insanların sürekli olarak ulaşılması güç hedefler peşinde olduklarını anlatır. "Haksızlığı alanlar veya verenler" ifadesiyle, hayat yolunda haksızlık yapanların veya haksızlığa uğrayanların varlığına dikkat çeker.

"Elmasta çalışmağı önce fazla işleriz, / Hayat denen halkayı hiç durmadan dişleriz," dizeleriyle şair, insanların hayatı ve onun değerini anlamadan, yoğun bir şekilde çalışıp didindiklerini, bu süreçte hayatın gerçek değerini kaçırdıklarını ima eder. "Eğer az parlatırsak o güzel elmas söner," dizesiyle, yaşamın değerli bir elmas gibi olduğunu, ancak yeterince özen gösterilmezse bu değer kaybolabileceğini anlatır. "Fakat çok çalışarak sönmez yaparsak onu," ifadesiyle ise, emek ve çabanın, hayatın parlaklığını ve anlamını korumak için gerekli olduğunu vurgular. "Bu ışık unutulmaz belki de gelmez sonu," dizesiyle, çabaların ve yaşamın ışığının sonsuza dek sürebileceğini, ancak her şeyin bir sonu olabileceğini kabullenir.

1941 yılında yazılan bu şiir, insanların hayatı anlamlandırma ve ona değer katma çabalarının evrenselliğini yansıtırken, aynı zamanda kişisel çabaların ve toplumsal etiklerin önemini de işaret eder. Kocagöz, şiirinde hayatın değerini, amaçlar peşinde koşarken kaybedilen zamana ve etik değerlere bir uyarı olarak sunar.

Bu şiir üzerine yapılan akademik bir analizde, Kocagöz'ün dil ve üslup kullanımına, şiirin yapısına ve tematik içeriğine dikkat çekmek önemlidir. Ayrıca, şiirin yazıldığı dönemin sosyopolitik bağlamı ve Kocagöz'ün kişisel yaşamındaki etkilerin şiire nasıl yansıdığı da ele alınmalıdır. Bu tür bir analiz, Kocagöz'ün şiirinin derinliğini ve evrensel mesajını daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Halil Kocagöz'ün "İhtiyar dilenci" adlı şiiri, yoksulluk ve yaşlılık temasını, bir dilencinin gözünden işleyerek toplumsal duyarlılığa ve insanlık hallerine ışık tutar. Şiir, yaşlanmanın fiziksel izlerini ve toplumdaki yalnızlığını somut bir şekilde betimleyerek derin bir empati duygusu uyandırır.

Şiir, "Kırıksıklaştı yüzü / Ve onun tunuk gözü / Bakıyor mavi göğe / Yırtılmış döğ döğ." dizeleriyle başlar ve ihtiyar bir dilencinin yüzündeki yılların izlerini ve gökyüzüne özlemle bakışını anlatır. "Elbiseleri sanki, / Kimbilir kaç zamanki" ifadeleriyle zamanın ve ihmalin elbiseler üzerindeki etkisini vurgular. "Akli karışıp geçmiş, / İhtiyar bu, yaş yetmiş / Belki kimsesi yoktu" dizeleri, dilencinin belleğindeki

bulanıklığı ve yalnızlığını tasvir ederken, "Acıyanlar sa çöktü" ifadesiyle yaşlılığın fiziksel zorluklarına işaret eder. "Elleri titriyerek, / Para para diyerek. / Terliyen bir avucunda, / Parmakları ucunda, / Sarı onparaları / Sıkıyor sıkıyordu; / Kalbinde yaraları / Onlarla tıkıyordu." dizeleriyle, şiir, dilencinin yoksulluk içindeki hayatta kalma mücadelesini ve acılarından para ile avuntu bulma çabasını anlatır. Bu ifadeler, toplumun en savunmasız bireylerinin karşılaştığı içsel ve dışsal zorlukları betimler.

1944 yılında yazılan şiir, Kocagöz'ün insanın zorluklar karşısındaki direncini ve yaşamın sıkıntılarını şairane bir dille işleyişini gösterir. Şair, toplumun gözden kaçırdığı, marjinalize edilmiş karakterleri merkeze alarak, okuyucuda derin bir anlayış ve merhamet duygusu uyandırmayı amaçlar.

Halil Kocagöz'ün "Birlik" şiiri, insanlar arasındaki birlik ve dayanışmanın önemini vurgulayan, toplumsal uyum ve dostluk mesajları içeren bir şiirdir. "Nasıl ip iki şeyi / bağlarsa birbirine, / Bizler de bağlanalım / Bu vaziyette yine." dizeleri, insanların birbirlerine bağlı olmaları gerektiğini ve birliğin korunmasının önemini ifade eder. "Düşmanlık bir bıçaktır / İşte bu ipi keser." ifadesiyle, düşmanlığın ve anlaşmazlığın bu birliği bozabileceği uyarısında bulunur. "Sonra güzel dostluktan / Artık hiç kalmaz eser." dizesi, kavganın ve düşmanlığın dostlukları nasıl yok edebileceğini anlatır. "Hiç sürüden ayrılma / Sev birliği arkadaş, / Sürüden ayrılanı / Kurtlar kapar yer haş haş." ifadeleriyle, birlikten ayrılanların zayıf düşeceği ve zarar göreceği mesajını verir.

1940 yılında yazılan bu şiir, Kocagöz'ün toplumsal birlik ve beraberliğe verdiği değeri ve bireysel çıkarların ötesinde topluluğun önemini anlatır. Şair, bu eserinde, birlik içinde olmanın koruyucu ve güçlendirici etkisini vurgular.

1.1.3.7. Emek ve Çalışmanın Önemi

Halil Kocagöz'ün "Çiftçi" şiirinde çiftçinin toprakla olan derin bağını ve yurdun toprağına olan sevgisini vurgulayan bir tema hâkimdir. Çalışkanlık, toprağına duyulan saygı ve onun bereketine olan minnettarlık hisleri ön plandadır. Şair, çiftçinin her gün tarlasını sürüp toprağı işlemesini, bu sıradan ama hayati eylemleri neredeyse kutsal bir ritüel olarak sunar. Toprağın ana kucağı gibi sıcak ve güven verici bir yuva olarak betimlendiği, toprağın ve çiftçinin birbirine karşılıklı bağlılığına işaret eden bu şiir, emeğin ve doğanın kıymetini ön plana çıkarır.

"Galatasaraylıya" şiirinin eğitim ve disiplinli çalışma üzerine kurulu olduğunu belirtmek önemlidir. Şiir, özellikle genç bireylere yönelik, eğitimin önemini ve bu yolda

karşılaşılan zorluklarla mücadelenin gerekliliğini vurgulayan bir mesaj içerir. "Türk çocuğu bekliyor güzel Galatasaray" ifadesiyle başlayan şiir, okuyucuya eğitim kurumlarının bireyin hayatındaki yerini ve önemini hatırlatır. "Okuyacağız onda her yıl sekiz ay" dizesi, eğitimin sürekli ve disiplin gerektiren bir süreç olduğunu vurgular. Şiir, eğitim yolunda ilerlerken karşılaşılan engeller ve zorluklar karşısında pes etmemenin önemini "siz bunlara sakın ha takılayım demeyin" dizeleriyle işler. Bu ifadeler, okuyucuya, eğitim yolculuğunda karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmenin, bu sürecin ayrılmaz bir parçası olduğunu hatırlatır. Ayrıca, "uçurum kıyısında tatlı olmaz hiç uyku" ve "sonra ne çiçek kalır ne de o güzel koku" ifadeleri, eğitim yolunda dikkatli olmanın ve sürekli çaba göstermenin önemini vurgular. Bu dize, eğitim sürecindeki başarıya ulaşmanın, bireyin kendi çabalarına ve kararlılığına bağlı olduğunu gösterir. Eğitim ve disiplinli çalışmanın, bireyin sosyal ve akademik gelişiminde oynadığı kritik rol, şiirin temel mesajını oluşturur. Şiir, eğitimin sadece bilgi edinme süreci olmadığını, aynı zamanda kişisel gelişim ve karakter oluşumu için de temel bir araç olduğunu öne sürer. Şiirdeki "bu yolda çiçeklerde var çalışmak kokusu" gibi imgeler, eğitim sürecinin zorluklarına rağmen, bu yolculuğun sonunda ulaşılan başarının ve tatminin, tüm zorlukları aşmaya değer olduğunu anlatır.

Sonuç olarak, şiirin tematik analizi, eğitimin ve disiplinli çalışmanın bireyin hayatındaki önemine dair derinlemesine bir perspektif sunar. Bu tematik yapı, öğrencilere ve genç bireylere yönelik, eğitimin değerini ve bu süreçteki kararlılık ve çabanın önemini vurgulayan güçlü bir mesaj içerir. Eğitim yolculuğunun hem zorluklarla dolu olduğunu hem de bu zorlukların üstesinden gelenler için büyük ödüller sunduğunu hatırlatarak, okuyucuya ilham verir.

"Demirciye" başlıklı şiir, çalışmanın ve emeğin önemini vurgulayan bir metindir. "Ey demirci demirci / çalışmakta bu dünya" dizesiyle başlayarak, şiir emeğin evrensel değerini ve çalışmanın hayatın bir parçası olduğunu ifade eder. Demircinin demiri işlemesi, yalnızca fiziksel bir eylem değil, aynı zamanda yaratıcılık ve üretkenliğin bir simgesidir. Şiirde geçen "altın elmas ve inci / çalışmakla doğar ya" ifadesi, değerli şeylerin sadece emek ve çalışma ile elde edilebileceğini vurgular. Bu, başarının ve zenginliğin gece gündüz demeden yapılan çalışmanın bir sonucu olduğunu gösterir. "Demir seni bekliyor / seni doyurur bence" dizeleri, doğanın ve emeğin insan hayatındaki karşılıklı ilişkisine işaret eder. Demirci ve demir arasındaki bu etkileşim, emeğin sonucunda elde edilen tatmini ve doyumunu simgeler. Son olarak, "demir sevinç

ekliyor / para yemeden önce" ifadeleri, maddi kazançların öncesinde gelen emeğin ve çalışmanın mutluluğunu ve sevincini vurgular. Bu, para kazanmanın ötesinde, çalışmanın ve üretmenin kişiye sağladığı manevi tatmini ve içsel memnuniyeti anlatır. Genel olarak, şiir, çalışmanın ve emeğin hayatımızdaki yerini ve önemini vurgulayarak, zenginlik ve başarının ancak sürekli ve disiplinli çalışma ile mümkün olduğunu hatırlatır. Bu, okuyucuya emeğin değerini ve çalışmanın hayatımızdaki merkezi rolünü hatırlatan güçlü bir mesaj sunar.

1.1.4. Dil ve Anlatım

Şiir dilinin değerlendirilmesi, dilin estetik ve retorik özellikleriyle sıkı sıkıya ilişkilidir. Şiir, doğuşunda bir yıkım süreciyle ortaya çıkar. Geleneksel düzyazı kurallarını ihlal eder. Sözcükler, gerçek anlamlarının ötesine geçerek birer simge ve düşsel öge haline gelir.⁸⁹ Şiirsel dil, günlük dilin ötesinde, duygu ve düşünceleri daha yoğun ve derin bir şekilde ifade etmek için kullanılır. "Doğal dili şiire özgü iletişimin dili haline getirmek için dil göstergelerine yeni anlam, ses ve söyleyiş değerleri yüklemeye ihtiyaç duyulur."⁹⁰ Bu bağlamda, şiirdeki dilin analizi, kullanılan sözcüklerin ötesine geçerek, ima edilen anlam katmanlarına ve estetik değerlere dikkat çeker.

Çiftçi" adlı şiirde, dil basit ve yalın bir yapıda kullanılmıştır. Şiirin dili, çalışkan çiftçinin günlük yaşamının rutinlerini ve toprakla olan ilişkisini vurgulamak için doğrudan ve anlaşılır ifadelerle doludur. "Toprak diyor gel," gibi ifadelerle toprağın verimliliği ve bereketi ile çiftçinin toprağa olan bağlılığına ve toprağın çağrısına atıfta bulunulmuştur. Dilin bu kullanımı, toprağın hem verici hem de bir sığınak olarak betimlenmesine yardımcı olur ve şiirdeki temayı güçlendirir.

Şiirdeki dilin sadeliği, okuyucunun duygularına direkt olarak hitap ederken, çiftçinin özgürlüğüne, bağımsızlığına ve çalışkanlığına da dikkat çeker. Ayrıca, şiirdeki kısa ve özlü cümleler, halkın diline yakınlığı ve içtenliğiyle de dikkat çekicidir. Bu dil kullanımı, şiirin hem anlamını hem de ritmini belirleyen önemli unsurlardır.

"Galatasaraylıya" şiirinde, dilin seçimi ve kullanımı, özlem ve ümit ile dolu bir gençliğin enerjisini yansıtmakta ve okuyucuyu Galatasaray Lisesi'nin tarihi ve akademik atmosferi içine çekmektedir. "Türk çocuğu bekliyor güzel Galatasaray," ile başlayan şiir, okuyucuyu eğitimin heyecanı ve çiçeklerle dolu bir yolculuğa davet eder. "Bu

⁸⁹ Mustafa Canpolat, Şiir ve Dil, Dilbilim Araştırmaları Dergisi, Sayı 5, s. 156.

⁹⁰ Şerif Aktaş, a.g.e., s. 32

yolda çiçeklerde var çalışmak kokusu." ifadesiyle çalışmanın ve öğrenmenin sürekliliğini ve zorlukların üstesinden gelmenin önemi vurgulanır. Şiirdeki dil, geçmişle bağları güçlü bir şekilde kurarken, gençliğin ve umudun taze ve canlı ruhunu da iletir. Bu şiir, dilin şiirsel imaj ve sembolleri kullanarak duygusal etkiyi nasıl artırabileceğini gösteren bir örnek teşkil eder.

“Vatan” şiirinde vatanseverlik ve fedakârlık temaları güçlü ve etkileyici bir dille işlenir. "Vatan" şiirinin dili, ölümü ve zaferi vatan sevgisiyle bağdaştırır ve bu kavramlar aracılığıyla ulusal kimliğin önemi vurgulanır. Her bir dize, vatan kavramının bireysel ve toplumsal hayattaki merkezi yerini ve vazgeçilmez değerini öne çıkarır. Şiirin bu etkileyici ve yalın dil kullanımı, okuyucunun vatan kavramıyla güçlü bir bağ kurmasını sağlar ve milli duyguları pekiştirir.

"Şehitlere" şiiri, şehitlerin fedakarlığını ve vatan için gösterdikleri üstün cesareti onurlandıran bir dille yazılmıştır. Şiir, toprağa ve vatana olan bağlılığı simgeleyen güçlü imgelerle doludur. "Toprağı vermediniz, / Yurt için vuruştunuz." ifadeleriyle şehitlerin vatan savunmasındaki kararlılığını ve fedakarlığını vurgular. "Biz sizin çocuğunuz, / Hürüz ve hep galibiz." dizesinde ise, şehitlerin mirasının devam ettiği ve onların ruhunun hürriyet ve zaferle yaşadığı ifade edilir. Şiirin dili, hem hüznü hem de gururlu bir ton taşır ve okuyucuyu derinden etkilemek için kurgulanmıştır. Bu şiir, vatan sevgisinin ve onun korunması uğruna yapılan fedakarlıkların evrenselliğini ve sürekliliğini anlatan bir metin olarak durur.

“Bayrağım” isimli şiir, bayrak sevgisi ve vatanseverlik temaları aracılığıyla kuvvetli bir duygusal atmosfer yaratır. Şiirin dili, coşku ve onurun yüksek seviyelerini yansıtır. "Sen ne kadar yücesin, sen ne kadar büyüksün," ifadesiyle açılan eser, bayrağın sembolize ettiği değerlerin büyüklüğüne ve önemine dikkat çeker. Şair, bayrağın renkleri ve yıldızı üzerinden Türklüğün onuru ve Cumhuriyetin aydınlığını temsil ettiklerini belirterek, okuyucularda tarihsel bir bilinç ve milli bir gurur uyandırır. "Tâ Turan'dan Tuna'ya kadar uçmuştum" dizesi ile tarihsel bir süreklilik ve coğrafi bir genişliğe işaret edilir, bu da eserin kapsamını genişletir ve zamanla mekânın ötesinde bir bağlam sunar. "Bayrak çelik destektir, sen ona dayanırsın," dizesi ile bayrağın güç ve dayanıklılığın bir simgesi olarak ele alınması, şiirin ana mesajını güçlendirir. Şiirin dili, basit ve net olmasına rağmen, anlamı derinleştiren edebi figürler ve imgelerle zenginleştirilmiştir. Bu eser, dilin şiirsel bir biçimde kullanılmasının, bir milletin

tarihsel ve kültürel kimliğini nasıl yansıtabileceğini ve kolektif duyguları nasıl harekete geçirebileceğini örnekleyen bir çalışmadır.

"Demirciye" adlı eserde, emek ve çalışmanın kıymeti öne çıkarılmaktadır. Şair, "Ey demirci demirci, / Çalışmakta bu dünya." ifadeleriyle, insanın dünya üzerindeki mevcudiyetinin çalışma ile anlam kazandığını vurgulamaktadır. "Altın, elmas ve inci, / Çalışmakla doğar ya!" sözleriyle, değerli varlıkların ancak emek sarf edilerek meydana gelebileceğine dair bir mesaj sunulmaktadır.

Şiirde, demir çalışkan ve üretken bir yaşamın simgesi olarak önemli bir şiirsel metafor olarak karşımıza çıkar. "Demir seni bekliyor, / Seni doyurur bence." ifadeleriyle, demir hem beklenen bir fırsatı hem de tatmin edici bir sonucu ifade etmektedir. Bu, şiirde ele alınan ana temanın—emeğin ve çalışmanın öneminin—vurgulanmasında etkili bir imgelemidir.

Sonuç itibarıyla, bu şiirin dili, basit fakat güçlü bir mesajı iletmektedir. Şiirin dili, emeğin ve çalışmanın değerini aktarmak için doğrudan ve etkili bir şekilde kullanılmıştır. Bu yönüyle, şiir, çalışmanın kıymeti ve hayatımızdaki yerini hatırlatma açısından başarılı bir dil kullanımı örneği teşkil etmektedir.

"Sevinçli Bir Gün" isimli şiirin dili, milli duyguları ve bağımsızlık mücadelesini güçlü ve sade bir şekilde aktarır. Şairin seçtiği sözcükler ve oluşturduğu cümleler, şiiri, milli ve tarihi bir olayın kutlamasını yapan bir marş haline getirir. Bu eser, dilin birleştirici bir güç olarak nasıl kullanılabileceğini ve tarihi olayların bellekte nasıl canlı tutulabileceğini gösteren bir örnektir.

"Arkadaş" başlıklı şiir, arkadaşlık temasına odaklanarak insan ilişkilerinin değerini ve önemini vurgulamaktadır. Şair, gerçek arkadaşların zor zamanlarda yanımızda olan kişiler olduğunu ifade ederek, düşmanlar yerine dostların hayatımızdaki önemli yerini ve rollerini anlatır. Şiirde, arkadaşlığın zorluklar karşısında bir destek ve sığınak olduğu, bu ilişkilerin insan hayatında birlikteliği ve dayanışmayı simgelediği belirtilmektedir. Şiirin dili, öğretici ve yalın bir ton taşıyarak, düşmanlıklardan ziyade dostlukların çoğalmasının önemini öne çıkarır. Şair, arkadaşlık üzerine kurulu bu metinde, karşılıklı iyiliğin ve dayanışmanın altını çizerek, bu değerlerin zorlukların üstesinden gelmekte ne kadar etkili olduğunu dile getirir.

Genel olarak, bu şiir, okuyucuya arkadaşlığın değerini ve güzel ilişkilerin yaşamımızdaki rolünü hatırlatırken, dilin şiirsel kullanımının, arkadaşlık ve dostluk gibi insani değerleri anlatma ve öğüt verme noktasında ne kadar etkili olabileceğini gösterir.

"Özlem" adlı şiirde, şair özlemin derinliğini ve kişisel boyutunu vurgulamak amacıyla özenle seçilmiş kelimeler ve imgeler kullanmıştır. Şiirde geçen "Okşayıcı elini" ve "Hep bakan gözlerini" ifadeleri, annenin sevgi dolu dokunuşlarını ve babanın koruyucu bakışlarını somutlaştıran güçlü görsel imgeler olarak öne çıkar. Bu imgeler, okuyucuların evrensel bir duyguyu, yani benzer özlemleri deneyimlemiş olabilecekleri bir duygusal bağ kurmalarını sağlar.

Şair, "Bıçak gibi çalmıştı / Kalkma zili çin, çin, çin." dizeleriyle sert bir ses imgesi kullanarak özlemin acizliğini ve kaçınılmazlığını vurgular. Zilin sesi, günlük yaşamın monotonluğu içerisinde bile özlemin sürekli bir varlık olarak hissedilmesini ve kaçınılmaz baskısını simgeler. "Rüyada da rahat yok" dizesiyle, özlemin sadece uyanıkken değil, rüyalarda da insanın peşini bırakmayan sürekli ve kaçınılmaz bir duygu olduğunu ifade eder.

Şiir, sadece bir hikâye anlatmakla kalmaz, aynı zamanda okuyucunun duygularına dokunur ve onları şairin özlem duygusuyla empati kurmaya teşvik eder. Şair, dil ve imgelem gücünü kullanarak, en basit kelimelerle bile karmaşık ve yoğun duyguları aktarabilme becerisini sergiler. Bu durum, özlem gibi evrensel bir temayı kişisel ve etkileyici bir şekilde ifade etme yeteneğinin bir göstergesidir.

"Bir dalganın hayatı" şiiri, bir dalga üzerinden hayatın farklı evrelerini ve doğanın muazzam gücünü ele alıyor. Şiir, dalganın küçük ve enerjik bir çocuk gibi başladığı hayatını, zaman içinde büyüyüp güçlenerek kendi varlığını sürdürdüğünü ve en sonunda kıyıya vurarak yaşam döngüsünü tamamladığını detaylı bir şekilde betimler.

Şiirin dil kullanımı, canlılık ve dinamizmle dolu imgelerle zenginleştirilmiştir. "Önce ufaktın dalgi, bıdı bıdı koşardın," ifadesiyle dalga, küçük ve hareketli bir varlık olarak tasvir edilirken, "Sonra bir çocuk gibi daha fazla coşardın," dizesi dalga'nın büyüme ve güçlenme sürecini anlatır.

Şiir, dalganın yolculuğunun "Kıyı seni öldürdü galip geldi savaşça," dizesiyle son bulduğu bölümde, doğanın döngüsü içindeki kaçınılmaz sonu işler. Bu kısım, yaşamın ve doğanın sürekliliği temasına odaklanır ve kıyının, dalga üzerindeki nihai ve etkileyici gücü olduğunu vurgular.

Genel olarak, şiir hayatın ve doğanın döngüsünü anlatırken, dilin şiirsel gücünden ve imgelerden yararlanarak okuyucunun bu süreci derinden hissetmesini sağlar. Şair, doğanın hem oyuncu hem de güçlü yönlerini yansıtan bir dil kullanır, böylece doğanın döngüsünün bir parçası olarak hayatın kısa fakat etkileyici anlarını ortaya koyar.

"Dünya bu" şiiri, şairin seçtiği kelimeler ve imgeler aracılığıyla, hayatın zorluklarına karşı bireyin duruşunu ve bu zorluklarla başa çıkma yollarını düşündürür. Eser, hayatın ve dünyanın gerçekleriyle yüzleşmeyi ve bu gerçeklerin üstesinden gelmeyi amaçlayan, derin bir içsel yolculuğu ve insanın dünyadaki mücadelesini temsil eden bir analiz olarak değerlendirilebilir. Bu şiir, çalışmanın ve mücadelenin hayati önemini, dünyanın adaletsizlikleriyle yüzleşirken gösterilen direnci ve bu süreçte kazanılan derinlemesine anlayışı ortaya koyar.

"İhtiyar Dilenci" şiirinde kullanılan dil, kelime seçimi ve imgeleme, şiirin zengin ve çok katmanlı anlamlar içermesini sağlayarak, ihtiyar bir dilencinin fiziksel ve ruhsal durumunu güçlü bir şekilde aktarır. Şiir, dilencinin yaşlılık ve zorlu yaşam koşulları altında geçirdiği değişimleri, "kırıksıklaştırmış yüzü" ve "tunuk gözü" ifadeleriyle vurgular, geçen zamanın ve yaşamın zorluklarının izlerini taşıyan bir portre çizer. Bu, dilencinin yaşam mücadelesini ve umutsuzluğunu gözler önüne serer. Şiirin dil kullanımı, "yırtılmış döğе döğе" gibi ifadelerle dilencinin eski ve yıpranmış giysilerini, tekrarlayan hayatın zorluklarını ve durmaksızın devam eden mücadelesini anlatır. "Elleri titriyerek, / Para para diyerek." dizesi, dilencinin fiziksel ve manevi çaresizliğini, yaşlılık ve muhtemelen soğuk nedeniyle titreyen elleri ve temel ihtiyaçları için yalvaran ses tonuyla ortaya koyar. Şiirin son kısmında yer alan "Sarı onparaları / Sıkıyor sıkıyordu; / Kalbinde varaları / Onlarla tıkıyordu." dizeleri, şiirin en güçlü imgelerini içerir. Burada dilencinin elindeki az miktardaki parayı sımsıkı tutması, hayatta kalma mücadelesini; parasal değerlerin ruhsal yaraları dahi geçici olarak dindirmeye çalışmasını, ancak bunların yetersizliğini anlatır. Bu şiir, dil ve imgelem kullanımıyla okuyucuya ihtiyar bir dilencinin yalnız ve umutsuz dünyasını derinlemesine hissettirir. Kelime seçimi ve imge kullanımı, okuyucuya hem duygusal hem de görsel bir deneyim sunar ve şiirin hüznü atmosferini güçlendirir. Bu, şiirin dil ve imgeler aracılığıyla ihtiyar bir dilencinin yaşam mücadelesini ve ruhsal durumunu etkileyici bir biçimde aktardığını gösterir.

"Yeşil Yaprak" şiiri, yaşamın geçiciliği ve doğanın sürekli döngüsü üzerine kurgulanmış bir eserdir. Şair, bir yaprağın hayat evrelerini anlatarak geniş bir anlam yelpazesine ulaşır. Bu şiirde kullanılan dil, yaprağın yaşamındaki değişimleri somut ve canlı imgeler aracılığıyla aktarır. Baharın sona ermesi ve sonbaharın başlaması, yaprağın ömrünün sonuna doğru ilerlediğini ve mevsim değişikliğinin kaçınılmaz olduğunu simgeler. Yaprtağın düşüşü ve yaşamının sonu, doğanın döngüsü içindeki yerini ve toprağa dönüşünü anlatır. Şiir, ağacın yaprak için bir anıt gibi durduğunu ve yaşamın izlerini taşıdığını belirterek, doğanın sürekliliğine ve yaşamın geçiciliğine poetik bir bakış sunar.

"Yeşil Yaprak" şiirindeki her kelime ve imge, yaprağın yaşam hikâyesini ve doğanın döngüsünü anlatmak için özenle seçilmiş, duygu yoğunluğu yaratmak amacıyla kullanılmıştır. Şairin kullandığı dil ve imgeler, yaşamın ve ölümün doğal sürecine dair derin bir kavrayış ve poetik bir bakış açısı sunar. Bu şiir, doğanın döngüsünün bir parçası olarak insan yaşamının geçiciliği üzerine düşünmeyi teşvik eder ve okuyucuyu yaşamın her anını değerli kılmaya davet eder.

"Birlik" şiirinde, birliğin ve dayanışmanın önemi üzerine odaklanılmakta, düşmanlığın bu birliği nasıl bozabileceği ele alınmaktadır. Şiir, basit fakat etkili imgeler kullanarak bu mesajı aktarır. İp metaforu ile birliğin temel ve güçlü bir bağ yaratabileceği vurgulanırken, düşmanlığın bu bağı kolayca kesip atabileceği ve aradaki dostluğun izlerini silebileceği belirtilir. Ayrıca, bireyin birlikten ayrılmasının tehlikelere yol açabileceği ve savunmasız bırakabileceği uyarısında bulunulur.

Şiirin dili, birliğin ve dayanışmanın sürdürülmesinin hem bireysel hem de toplumsal düzeydeki önemini hatırlatır. "Sürüden ayrılanı / Kurtlar kapar yer haş haş." ifadesiyle, birlikten ayrılmanın sonuçlarına dikkat çekilir ve birlikteliğin korunmasının önemi vurgulanır.

Bu şiir, birliğin korunması ve düşmanlığın zararları hakkında derin bir duygusal ve toplumsal mesaj vermektedir. Şair, okuyucuya birlikteliğin ve dayanışmanın değerini düşündürür ve bu temalar üzerine etkili bir şekilde düşünmeyi teşvik eder. Bu eser, basit imgeler ve güçlü mesajlar aracılığıyla, birliğin ve dayanışmanın önemine dair kapsamlı bir bakış sunar.

"Sıcakla Soğuk" şiiri, zıtlıkların kişileştirilmesi yoluyla sıcak ve soğuk arasındaki diyalogu ve çatışmayı ele alarak, farklılıkların ötesinde bir birlik ve karşılıklı

bağın keşfedilmesini anlatır. Şiir, sıcak ile soğğun kendi aralarındaki kavga ve iddiaları üzerinden başlar, her ikisinin de doğanın bir parçası olduğunu ve aynı kaynaktan geldiğini vurgular.

Şiirin dil kullanımı, konuşma dili tarzında ve alışılmadık bir kurgu ile zenginleştirilmiş olup, iki kavram arasındaki anlaşmazlığı ve sonrasında gelişen anlayışı etkileyici bir şekilde yansıtır. Şiir, her iki tarafın da kendi hatalarını kabullenip, önyargılarının gereksiz olduğunu fark ettiğini ve bu süreçte anlaşmazlıkların ve ayrılıkların ne kadar boşuna olduğunu ortaya koyar.

Bu şiir, zıt düşünceler ve unsurlar arasındaki çatışmanın yanı sıra, sonunda ulaşılan ortak anlayışı simgeleyerek, insanlar arası ilişkilerdeki benzer çatışmalar ve doğadaki dengeler üzerine derin bir perspektif sunar. "Sıcakla Soğuk" şiiri, zıtlıkların bir arada var olabileceği ve birbirlerini tamamlayabileceği mesajını verirken, karşılıklı anlayış ve birliğin önemini vurgular. Bu eser, zıtlıkların ötesindeki birliği ve anlayışı keşfetmenin önemine dair güçlü bir mesaj taşır.

"Bay arıyla koca inek" şiiri, bir arı ile bir ineğin arasında geçen ve yanlış anlamalardan kaynaklanan komik bir anlaşmazlığı konu alır. Şiir, hikâyeyi mizahi bir dille sunarken, karakterleri ve olayı abartılı bir biçimde tasvir eder. İneğin, arıyı fark etmeyerek üzerine basmasıyla başlayan olaylar zinciri, arının tepkisiyle devam eder. Arının incinmiş gururu ve nezaket beklentisi, ineğin ise arıyı küçümseyen tavırları, durumun komikliğini artırır.

Bu anlatı, küçük ve görünmez olanın da etkili olabileceği mesajını verir, küçük görünenlerin güçlü olabileceğini vurgular. Şiir, kendine fazla güvenmenin ve kibirlenmenin olumsuz sonuçlarına işaret ederken, alçakgönüllülüğün önemini hatırlatır. Bu eser, eğlenceli bir hikâye anlatımıyla, kibir ve alçakgönüllülük üzerine düşünmeye yer verir.

"Örümcek ile Sinek Kardeş" şiiri, örümcek ve sineğin etkileşimleri aracılığıyla yaşamın ve doğanın acımasız yönlerini, av ve avcı ilişkisini mizahi bir dille işler. Şiir, örümceğin avını yakalama becerisiyle övünmesi ve sineğin küçük ve aciz bir varlık olarak betimlenmesiyle başlar. Bu kişileştirme, öyküyü canlı ve akıcı bir dille sunar.

Şiirin dili ve imgeleri, örümceğin tuzağının kaçınılmazlığını ve sineğin umutsuz durumunu vurgularken, avcı-av ilişkisinin doğasını ve kaçınılmaz sonucunu sergiler.

Sineğin örümceğe yalvarışları ve örümceğin acımasız cevapları, doğanın vahşi yüzünü ve yaşamın ironik yanlarını yansıtır.

Şiir, sineğin özgürlük talepleri ve örümceğin ihtiyaçları arasındaki çatışmayı, her iki tarafın bakış açısını ironik ve bazen öğretici bir dille ele alır. Özellikle örümceğin son sözleri, sineğin trajik durumunu alaycı bir tonla sunar ve doğanın acımasız döngüsüne dikkat çeker.

Genel olarak, şiir doğanın vahşi ve acımasız yüzünü, yaşamın ironik ve trajikomik yanlarını ortaya koyar. Bu etkileşim, şiirde gerilim ve beklenti duygusu yaratır ve okuyucuyu, hikâyenin sonunda sineğin akıbetine dair meraklandırır. "Örümcek ile Sinek Kardeş" şiiri, doğanın kaçınılmaz döngüsü içindeki av ve avcı ilişkisini mizahi bir dil ve imgelerle anlatarak, yaşamın ve doğanın acımasız yönlerine dair derin bir bakış sunar.

"İnat Yarışı" şiiri, inatçı karakterlerin ve bu inatçılığın sonuçları üzerine odaklanan, dil ve imgelem kullanımı açısından zengin bir metindir. Şiir, sade ve akıcı bir dille, içinde derin düşünceleri tetikleyen kavramları işler. "Kafadan için için" ifadesiyle inatçılığın içsel ve derin köklerine işaret ederken, "İş inada binmişti, / Yarışta artık pişti," kelimeleriyle durumun giderek gerilimli bir hale geldiğini ve sonuçta zarara yol açabilecek bir patlamaya ulaştığını gösterir.

Şiir, inatçılığın fiziksel ve duygusal tükenişini sembolize eden keçilerin yarışını ve yorgunluktan bayılmalarını anlatır. "Yorulup bayıldılar, / Tam mükafat aldılar," ifadeleriyle, ironik bir şekilde çabaların sonuçsuz kaldığını ve aslında kazananın olmadığını vurgular. Örümcek ile kedi arasındaki etkileşim, örümceğin kurnazlığını ve kendine olan güvenini ön plana çıkarır, "Örümcek güldü dedi: / Yakalayamaz kedi," dizeleriyle örümceğin kendinden emin tavrını ve durumu kontrol altında tutma becerisini anlatır.

Şiir, fabl tarzında bir anlatımla hayvanları kişileştirerek insanlara ahlaki bir ders verir. İnat ve kurnazlık gibi insan davranışlarını hayvanlar aracılığıyla ele alır, bunların olası sonuçlarına dikkat çeker ve okuyucuya daha bilge ve dengeli olmanın önemini hatırlatır. "İnat Yarışı" şiiri, mizahi bir yaklaşımla inatçılığın anlamsızlığına ve akıllıca hareket etmenin önemine dair mesajları sunarak, okuyucuyu hem eğlendirir hem de düşündürür.

"Köpek" şiiri, köpeğin sadakat ve bağlılık gibi temel değerlerini sade ve etkili kelimelerle vurgulayan bir eserdir. Şair, köpeğin tüylerini "altın" gibi değerli bir maddeyle kıyaslayarak, bu hayvanın sahipleri için sahip olduğu değeri ve paha biçilemezliğini ortaya koyar. Bu benzetme, köpeğin sadece fiziksel güzelliğini değil, aynı zamanda onun verdiği duygusal değeri de simgelemektedir.

Şiirde geçen "gezer arkamdan tıntın" ifadesi, köpeğin sahibinin yanında sürekli olarak bulunmasını ve onu takip etmesini gösteren canlı bir imgedir. Bu kelime seçimi, köpeğin sadık doğasını ve sahibine olan bağlılığını vurgular.

"Hırsız sokmaz eve; / Ama kızmaz her şeye," dizesi, köpeğin koruyucu rolü ile sabırlı ve hoşgörülü karakteri arasındaki dengeyi zekice ifade eder. Köpeğin koruma içgüdüsünü vurgulayan "hırsız sokmaz" ifadesi ile onun sakin ve dostane doğasını betimleyen "kızmaz her şeye" ifadesi, köpeğin çeşitli yönlerini sergiler.

"Dağ taşta yoldaşımdır, / Evde arkadaşımıdır." dizesi ise, köpeğin her ortamda insanın yanında olduğunu ve farklı durumlarda ona eşlik eden bir dost olduğunu belirtir. Bu ifade, köpeğin insan hayatındaki çok yönlü rolünü ve her durumda güvenilir oluşunu ön plana çıkarır.

"Kedim" adlı şiir, bir kedinin sahibi tarafından sevgiyle ve şefkatle betimlendiği neşeli ve samimi bir eserdir. Şair, kedisini "pamuk kedim" olarak nitelendirerek, kedinin fiziksel yumuşaklığını ve masumiyetini vurgular. Bu imge, okuyucunun zihninde hem görsel hem de dokunsal bir algı yaratır. Kedinin oyun sever ve şakacı yönü, "Pek oyunbaz maskara, / Oyuncağı makara," ifadeleriyle canlı ve sevecen bir şekilde ortaya konur.

Şiir, "Tostopan ayakları, / Sipsivri kulakları," dizesiyle kedinin fiziksel özelliklerini sevimli ve şirin imgelerle sunar, çevikliğini ve hareketlerinin zarifliğini vurgular. Kedinin meraklı doğası ve miyavlamasındaki melodik tonlar, "Kuyruk sorar bir şeyler. / Sesindeki nağmeler..." ifadeleriyle betimlenirken, "Burnunda sanki motor, / Durmadan hep ötüyor," dizesi kedinin enerjik doğasını simgeler.

Şiirin, kedinin duygusal derinliğini ve sahibine olan bağlılığını "Sevince memnun olur / Kedim çok duyguludur," ifadeleriyle anlatması, kedinin asil ve kendinden emin tavrını "Gözleri sanki nurlu; / Fakat biraz gururlu," dizesiyle vurgulaması, kedinin sevimli ve yakın olduğu kadar bağımsız ve özgür ruhlu olduğunu gösterir.

Şiir, kedi ve sahibi arasındaki duygusal bağı ifade ederken, kullanılan dil ve imgeler kedilerin insan hayatındaki tatlı ve değerli varlığını kutlar. Bu şiir, kedinin sahibi için ne kadar önemli ve sevgi dolu bir yoldaş olduğunu güçlü ve duygusal bir şekilde vurgular.

"İnci" şiirinin dil ve kelimeleri, at ile sahibi arasındaki duygusal bağı ve atın sahibine olan sevgi ve bağlılığını etkili bir şekilde vurgular. "İnci" adı ve şiirdeki imgeler, atın zarafeti, gücü ve değerini anlatırken, insan ile hayvan arasındaki duygusal bağın gücünü yansıtır. Bu eser hem zarıflığı hem de bağlılık ve sevgi temasını işleyerek, okuyucuya etkileyici bir deneyim sunar.

"Horoz" şiiri, horozun çiftlik yaşamındaki etkileyici varlığını ve karakterini basit ama güçlü bir dille vurgulayan bir eserdir. "O ne ötüş o ne ses," ifadesiyle, horozun ötüşünün çarpıcılığı ve sabahın habercisi olarak oynadığı rol ön plana çıkarılarak, güçlü ve emredici bir imge yaratılır.

"Artık uyandı herkes. / Yoruldu sesini kes," dizesi, horozun sürekli çalışan bir varlık olduğunu ve bu görevi yerine getirme sırasında yorulduğunu ortaya koyar. Bu ifadeler, horozun yorgunluğunu ve onun devamlı çalışma zorunluluğunu vurgulayan kelimelerle doludur.

"Dur da biraz al nefes," ile şiir, horozun dinlenme ihtiyacına ve hayvanların da hisleri ve ihtiyaçları olduğuna dikkat çeker, horoza karşı bir sempati duygusu uyandırır. "Biçim biçim bakınma, / İnsanlardan sakınma; / Yoksa gururdan mı bu, / Ne tüyler kürdan mı bu," dizeleri, horozun insanlara karşı merakını ve çekingenliğini, dikkatli ve tedirgin tavrını anlatır.

"Gagan sarı bir pipo, / Başındaki, sanki fes," ifadeleri, horozun fiziksel özelliklerini abartılı ve neredeyse insanlaştırılmış bir biçimde tasvir eder, şiirin mizahi tonuna katkı sağlar. Şiir, horozun çiftlik yaşamını, karakterini ve insanlarla olan ilişkisini duygusal bir zenginlikle anlatır, basit ama etkili bir dil kullanır. Bu eser, horozun çiftlikteki yaşamını ve onun insanlarla olan etkileşimini anlatırken, horozun karakterine ve çevresine olan derin bağını vurgular.

"Kuyruksuz" şiiri, tilkinin ve diğer hayvanların etkileşimini, tilkinin iç dünyasındaki duyguları ve bu durumu kabullenme sürecini mizahi bir dille ve canlı imgelerle anlatır. Bu eser, bir hayvanın fiziksel bir kaybı nasıl farklı şekillerde yorumlayabileceğini ve bu durumun topluluk içinde nasıl algılanabileceğini keşfeder.

"Bulutlar" şiiri, doğadaki sürekli değişimi ve bu sürecin yarattığı duygusal atmosferi, bulutların hareketleri ve etkileri üzerinden tasvir eder. Şiir, bulutların gökyüzündeki estetik güzelliğini "Maviler kapanır gümüşlerle / Gelir hayal martılar kapatır göğü," ifadeleriyle anlatır, gökyüzünün rengi ve bulutların metalik niteliklerini vurgulayarak görsel bir şölen sunar. "Hayal martılar" imgesi ile bulutların gerçeküstü güzelliğine dikkat çekilir.

"Gök yere benzer. / Suya atılmış çarşaflar gibi," dizeleri, bulutların gökyüzünde yüzme şekillerini suya batırılmış çarşaflara benzeterek, onların hafifliğini ve akıcılığını betimler. Bu, bulutların doğadaki zarafetini ve değişkenliğini yansıtır.

Şiirin, "El ele tutuşarak yavaşça açılırlar. / Hep dağları ezerek, tepeleri boğarak," ifadeleri ile bulutların birleşip ayrılma sürecini ve bu sürecin çevresel etkilerini anlatması, doğanın gücünü ve etkileyiciliğini vurgular. "Güneş görünür, bulut kızarır gider; / Her yer dertten kurtulup bir rahata kavuşur," ifadeleri, bulutların dağılmasıyla gelen güneşin rahatlatıcı etkisini dile getirir. "Güle güle bulutlar," dizesi ise bulutların geçiciliğine ve efemer doğasına veda eder.

Şiirdeki dil ve imgeler, bulutların doğadaki estetik, dinamik ve geçici varlıklar olarak betimlenmesi, çevreye ve insan ruhuna olan etkileri ile birlikte, doğanın güzelliklerini ve geçiciliklerini akademik bir incelikte anlatır.

1.1.5. Ahenk

Şiirin ses estetiği açısından harmoniyi; öncelikle hece ölçüsü, kafiye ve redif gibi unsurlar aracılığıyla kazanması, dize gruplamaları, ses ve kelime tekrarlarının eserin müzikal özelliğinin belirlenmesinde hayati rol oynamasıdır. "Ezgisiz müzik olmadığı gibi ahenksiz şiir de yoktur."⁹¹ Şiirin özünü oluşturan, onu nesir metinlerinden ayıran başat özellik, içkin ses uyumu ve ritmik yapıdır. Okuyucu ya da dinleyicinin üzerinde duygu uyandıran, onlarda coşku yaratan şiirin bu etkisi, söz konusu ses düzenlemesine bağlıdır. Sunulan duygular, fikirler ve imgelerin, şairin kendine has üslubuyla şekillenmesi, ses ve ifade özelliklerinin titiz bir incelemesiyle açığa çıkarılır.

Halil Kocagöz'ün ilk şiir kitabı olan "Bulutlar" isimli eserindeki şiirler, halk şiir geleneğine bağlı kalınarak genellikle dörtlüklerle oluşturulmuştur. Şiir kitabındaki beş şiir ikili mısralarla, beş şiir bentlerle ve on beş şiir ise dörtlüklerle yazılmıştır.

⁹¹ Şerif aktaş a.g.e., s.38

"Türk", "Yeşil Yaprak", "Bay Arıyla Koca İnek", "Köpek" ve "İnci" başlıklı şiirler ikili mısralara sahip şiirlerdir. "Türk" isimli şiirin kafiye düzeni, kelimeler arasındaki ses uyumunu sağlayarak şiirin ritmik yapısını pekiştirir. Her bir dizinin benzer hece sayılarına sahip olması ve düzenli bir hece ölçüsünü takip etmesi, şiire düzenli bir ritim kazandırır. Özellikle "Bir de Osmanlı oldu. Sonraki padişahlar, Uyudu mankafalar." dizelerindeki "o" seslerinin tekrarı ile kullanılan aliterasyon, şiirdeki ses oyunlarının bir örneğidir. Kafiye ve ritmin birleşimi, okunurken veya dinlenirken şiire hoş bir müzikalite katmaktadır. Şiirin tarihi ve milli gurur gibi temaları, kafiye ve ritim aracılığıyla desteklenerek anlamın derinleştirilmesine katkı sağlar. Ayrıca, "yürür - gelmişti" ve "açtı - kaçtı" gibi kafiyeler aracılığıyla elde edilen ses uyumu, okuyucunun ilgisini çekmekte ve şiirin estetik değerini artırmaktadır.

"Yeşil Yaprak" şiiri özgün kafiye şemasıyla dikkat çekici bir yapıya sahiptir. Özellikle "bak - dersin - süslersin" gibi kelimelerle oluşturulan kafiyeler, bu düzenin belirgin bir şekilde öne çıktığını işaret eder. Bu kafiye şemasının yanı sıra, şiirin hece ölçüsü ile yazıldığı ve her bir dizinin benzer hece sayılarına sahip olduğu gözlemlenmektedir; bu durum, şiire belli bir ritim kazandırarak okuyucunun şiiri bir bütün olarak algılamasını kolaylaştırır. Aliterasyon ve asonans gibi ses oyunlarına da yer verilen eserde, özellikle "Fışıl fışıl fiş dersin" dizesindeki "f" seslerinin tekrarı ile aliterasyona başarılı bir örnek sunulmaktadır. Şiirin kafiye düzeni ve ses oyunları, onun seslendirildiğinde özgün bir müzikalite yaratmasına katkı sağlar, bu da eserin estetik değerini artırır. Tema ve içeriğin, yeşil yapraklar ve doğanın döngüsü gibi doğa ile ilgili unsurları kapsaması, kafiye ve ritimle uyumlu bir şekilde işlenmiştir. Bu bütünlük, şiirin duygusal derinliğini pekiştirerek okuyucuya daha güçlü bir etki bırakır. Son olarak, kafiyeler ve ses tekrarlarının düzenlenişi, eserin okuyucunun kulağına hoş gelmesini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu unsurların hepsi bir araya geldiğinde, şiirin hem form hem de içerik açısından zengin ve etkileyici bir yapıya kavuştuğu görülmektedir.

"Bay Arıyla Koca İnek" şiiri, belirgin bir ses uyumu ve ritmik yapı sunar. "pek-deyerek", "mi- gitti", "pe- azdı", "dedi- açtı" gibi kafiyeler, bu düzenli kafiye yapısını belirginleştirir. Şiirin her dizesinde tutarlı hece sayısının olması, esere düzenli bir ritim kazandırır ve okurken ya da dinlerken rahatlıkla takip edilmesini sağlar. "Bay arıyla koca inek" dizesinde görülen "k" seslerinin tekrarı gibi aliterasyon örnekleri, sesin şiir içindeki oyununu ve estetiğini artırır. Müzikalite açısından, şiirdeki kafiye düzeni ve ritim birlikte çalışarak, eseri okurken veya dinlerken zengin bir müzikal deneyime

kafiye düzeni, ritim ve ses oyunlarının birleşimi ile şiirin okunması veya dinlenmesi sırasında hissedilen akıcı ve melodik bir yapıyı ifade eder. Bu öğeler, şiirin akılda kalıcı bir ritim ve melodi yaratmasını sağlar.

Şiirin teması ve içeriği, yaşlı bir dilencinin portresini çizerken, ahenk unsurları bu temayı destekleyerek şiirin atmosferini zenginleştirir ve okuyucuya duygusal bir etki bırakır. Ahenk özellikleri, şiirin anlamını ve duygusal derinliğini pekiştirir, bu da eserin okuyucu üzerinde güçlü ve kalıcı bir izlenim bırakmasını sağlar. Bu unsurların tümü, "İhtiyar Dilenci" şiirinin hem anlamını hem de estetik değerini artıran önemli öğeler olarak değerlendirilebilir.

Dörtlüklerle kurulan şiirlerde ise redif, kafiye, ritim, aliterasyon, asonans ve ölçü gibi ahenk öğeleri daha baskın şekilde gözüktür. Örneğin "Galatasaraylıya" isimli şiirde kullanılan kafiye şeması, her iki dizenin kendi içinde uyaklanmasıyla şiire bir ritmik akış ve uyum sağlar. Bu kafiye düzeni, şiirin melodik bir yapıya kavuşmasına ve okurken veya dinlerken ritmik bir deneyim sunmasına yardımcı olur. Düzenli kafiye şeması, şiirin akıcı bir okuma sağlamasını ve okuyucunun dikkatini sürdürmesini kolaylaştırır.

Ritim açısından, şiirin düzenli bir hece ölçüsü kullandığı görülmektedir. Dizeler arası hece sayısının eşit veya yakın olması, şiire tutarlı bir ritim kazandırır ve bu ritim, şiirin genel akışını destekler. Bu düzenlilik, okuyucunun şiiri daha kolay takip etmesini sağlar ve eserin genel yapısını güçlendirir. Aliterasyon ve asonans gibi ses oyunları, "güzel Galatasaray", "çiçeklerde var çalışmak kokusu" gibi ifadelerde benzeşen seslerin kullanımıyla şiire ekstra bir müzikalite katmaktadır. Bu ses benzerlikleri, şiirin akustik kalitesini artırır ve okuyucuya veya dinleyiciye estetik bir zevk sunar.

Müzikalite, şiirin dili ve ses oyunlarının bir araya gelmesiyle oluşur. "O ne güzel kokudur; Hayatta ondan tatlı belki hiçbir şey yoktur" gibi dizelerdeki ritim, kafiye ve ses benzerlikleri, okurken veya dinlerken şiire keyifli bir deneyim katar. Bu öğeler, şiirin sadece anlamıyla değil, aynı zamanda sesiyle de iletişim kurmasını sağlar, okuyucunun şiirle duygusal bir bağ kurmasına olanak tanır.

"Dünya Bu" isimli şiirde ise kafiye şeması, esere belirgin bir ritmik yapı kazandırırken, aynı zamanda okuyucunun veya dinleyicinin eseri takip etmesini kolaylaştırır. Bu düzenli kafiye şeması, şiirin akışına bir müzikalite katar ve okuyucuya ritmik bir okuma deneyimi sunar. Şiirin ritmi, her bir dizesinde benzer hece sayısının

korunmasıyla desteklenir. Bu, şiire düzenli bir ritim kazandırır ve eserin akıcı bir şekilde ilerlemesini sağlar. Ritmin bu tutarlılığı, şiirin genel yapısını güçlendirir ve okuyucunun esere olan dikkatini artırır.

Redif ve uyak kullanımı, "ermiyenler - verenler", "işleriz - dişleriz" gibi örneklerde görüldüğü üzere, şiire ek bir ahenk katmaktadır. Bu eklerin tekrarı, şiirin kafiye yapısını daha da zenginleştirir ve ses uyumunu artırır. Aliterasyon ve asonans gibi ses oyunları da şiire katkıda bulunur. "Hayat denen halkayı hiç durmadan dişleriz" dizesindeki "h" ve "d" seslerinin tekrarı aliterasyon örneği sunarken, "ermiyenler - verenler" kelimelerindeki "e" sesinin tekrarı asonansı göstermektedir. Bu ses oyunları, şiirin müzikalitesine katkıda bulunur ve okuyucuya sesin estetik zevkini sunar.

Şiirin müzikalitesi, kafiye ve ritim sayesinde, okunuşunda ve duyulduğunda hoş bir ses uyumu yaratır. Bu özellikler, şiirin duygusal ve estetik değerini artırır. Tema ve içerikle uyum, şiirin emek ve hayatın değeri gibi temalarını ses özellikleriyle güçlendirir. Ahenk unsurlarının bu şekilde kullanılması, şiirin anlamının ses yoluyla zenginleştirilmesini sağlar ve okuyucunun esere olan duygusal tepkisini derinleştirir. Bu özelliklerin bir araya gelmesi, şiirin genel müzikalitesini ve estetik değerini artırır. Okuyucunun şiiri algılama şeklini etkileyen bu ahenk unsurları, eserin akılda kalıcılığını ve etkileyciliğini pekiştirir. Bu yönleriyle, şiir hem biçimsel hem de içeriksel olarak zengin bir okuma ve dinleme deneyimi sunar.

2. ADAMLAR (1951)⁹²

2.1 İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün ikinci şiir kitabı olan "Adamlar", insan yaşamının çeşitli yönlerini derinlemesine inceleyen 21 şiirden oluşmaktadır. Bu eser, yazarın insanlık hallerini ve toplumun farklı kesimlerini ele alarak, okuyucuyu insana dair bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Kitabın kapağı, minimalist ve soyut bir tasarıma sahip olup, insan figürlerini simgesel bir biçimde yansıtmaktadır. Kapak resmi Galip Bülkat tarafından yapılmıştır. Kitaptaki şiirler ise Uğur Bengisu tarafından resimlenmiştir. Bu tasarım ve illüstrasyonlar, kitabın içeriğindeki şiirlerin derinliğini ve insan ruhuna olan bakış açısını destekler niteliktedir.

⁹² Halil Kocagöz, Adamlar, Güven Yayınları, İstanbul, 1951.

2.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün “Adamlar” eserlerinde dikkat çekici bir biçimde ön plana çıkan tematik ve felsefi unsurlar göze çarpmaktadır. Bu eserler, zaman ve mekân algısı, doğa ile insan arasındaki ilişki, ölüm, yaşam ve varoluşsal sorgulamalar gibi ortak öğeleri içermektedir. Kocagöz, modern yaşamın birey üzerindeki yabancılaşma etkisi ve geleneksel değerlerin erozyonu gibi konuları ele alırken, aynı zamanda bireyin iç dünyası ve toplumsal gerçeklikler arasındaki etkileşimi de inceler.

Şiirlerdeki alt metinlerde, toplumda yer edinme çabası, kişisel özgürlükler, bireysel ve kolektif hafıza ile tarihsel referanslar önemli bir yer tutmaktadır. Kocagöz'ün kendine has sesi ve özgün dünya görüşü, dil ve imgeler aracılığıyla belirgin bir atmosfer yaratma konusunda başarılı olmuştur.

Şairin zihniyeti, geçmişle hesaplaşma ve güncel ile evrensel meselelere dokunma gibi iki ana eksene dayanmaktadır. Özgürlük, direnç, umut ve melankoli, eserlerde sıklıkla rastlanan duygusal durumları oluşturur. Bu temalar, bireyin iç dünyası ve dış dünyasıyla olan karmaşık ilişkisini şiirsel bir dille ifade eder.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde ele alınan bu temalar ve duygusal durumlar, şairin iç dünyasının ve dış dünyaya olan tepkisinin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Her bir şiir, kendi içinde barındırdığı anlam ve derinlikle birlikte, okuyucuya şairin zihniyeti hakkında derinlemesine fikirler sunmaktadır. Halil Kocagöz'ün derin ve çok katmanlı edebi kişiliğini sergilenmektedir. Her bir şiirde farklı bir tema işlenmekle birlikte, Kocagöz'ün şiirleri genellikle zamanın akışı, insan doğası, toplumsal değişimler ve kültürel zenginlikler üzerine yoğunlaşır. "Adam" şiirinde insanlık tarihinin izlerine ve geçmişten günümüze değişen insan profiline dikkat çekerken, "Roman" şiirinde yazarın yaratıcı süreçteki yalnızlığına ve eserlerinin okuyucu üzerinde bıraktığı etkiye vurgu yapılır. "Masal" ise, gerçek ile hayali birleştiren, modern zamanların sıkıntılarını masalsı bir dille ele alır. "İyimserin Doğuşu" adlı şiirde ise, hayatın ve evrenin anlamı üzerine bir meditasyon sunar. Şiirlerde genellikle hece ölçüsünün kullanıldığı ve dilin sade ama anlam yüklü olduğu görülür. Halil Kocagöz'ün şiirlerinde merak ve arayış teması da ön plana çıkar. Bu şiirlerde şair, günlük yaşamın basit detaylarını, insanın iç dünyasının derinliklerine daldığı bir ayna olarak kullanır. Şiirlerdeki tekrarlar ve sorular, okuyucuyu da bu meraka ortak eder, bizi sorgulamaya ve düşünmeye sevk eder. Ayrıca, gündelik yaşamın tekdüzeliklerine karşı bir isyan ve özgürlük arzusu da görülür.

Bu eserler, Kocagöz'ün edebi zihniyetindeki temel unsurları; merakı, içsel arayışı ve evrensel bir bağ kurma isteğini yansıtır. Bu şiirler, aynı zamanda, şairin içinde yaşadığı topluma ve döneme duyduğu umudu ve eleştiriyi de sergiler. Her bir şiir, Kocagöz'ün toplumla kurduğu ilişkiyi ve birey olarak iç dünyasındaki dalgalanmaları betimler. Bu zengin içerik ve duyarlılık, onun şiirlerinin zamansızlığını sağlar ve bugün bile okuyuculara hitap etmesinin sebebidir. Halil Kocagöz, doğanın ve insanın ilişkisini, hayatın akışı içindeki çeşitliliği ve karmaşayı da işler. Merak, doğa ve insanın basit ama evrensel sorularıyla yüzleşmesi gibi temalar üzerine kuruludur. "Tabiat – Çocuk – Tabiat" şiirinde doğanın çocuksu masumiyetini ve insanın doğayla olan içsel bağını irdeler. "Bir Kasabalı Kızın Tıkalı Düşüncelerinin Resmidir" şiiri, küçük yerleşim yerlerinin sınırlılıkları içinde bir bireyin hissiyatını ve düşüncelerinin derinliklerini yansıtırken, "Bir Kasabalı Oğlanın Bu Kıza Söyleyemedikleri" şiiri aşkın ve ifade edilemeyen duyguların dile getirilme biçimlerini tartışır. Şair, gündelik hayattan, doğadan ve kişisel ilişkilerden yola çıkarak geniş ve derin bir duygusal yelpaze sunar. Bu şiirlerdeki ortak tema, insan deneyiminin evrensel niteliklerinin ve bireysel ifadesinin araştırılmasıdır. Halil Kocagöz, bireysel ve toplumsal kimlik, doğa, aşk ve hayatın anlamı gibi konuları lirik bir dille irdelerken, okuyucuyu bu temalar üzerine düşünmeye ve kendi hayatlarındaki paralellikleri keşfetmeye davet eder.

2.1.2. Yapı

2.1.2.1. Çok Birimli Şiirler

Halil Kocagöz'ün "Adamlar" adlı şiiri, dört kıtadan oluşan düzeni ve her bir kıtanın taşıdığı özgün temalarıyla dikkat çekmektedir. Şiirin ilk kıtası mevsimlerin ve yolların geçişini simgeleyerek insanın zaman içindeki evrimini ve değişimini ele alır. Bu değişim geçmişten günümüze insanın hayat yolculuğuna dair evrensel bir yansıma sunar. İkinci kıta "hommes", "men", "adamlar" gibi farklı dillerdeki sözcükler aracılığıyla evrensellik kavramını ön plana çıkarır. Bu kıtada insanlık durumunun dil sınırlarını aşan bir boyutta ele alındığı vurgulanır. Üçüncü kıta zamanın akışı ve insan ömrünün kısalığı üzerine odaklanarak yaşamın geçiciliği ve anın değeri üzerine düşündürür. Dördüncü kıtada ise doğa ile uyum içinde yaşamanın ve öz-sevginin önemi işlenir. Şiirin anlam ve biçim yönünden zengin bir birlikteliği vardır; ses ritim kelime seçimi ve kafiye düzeni gibi öğeler şiirin mesajını pekiştirmekte ve anlam derinliğini artırmaktadır. Farklı kıtalarda sergilenen ton değişimleri şiirin bütünlüğünü korurken aynı zamanda evrensel bir insanlık durumunu ele aldığını gösterir. Her kıtanın

sonundaki etkili ifadeler okuyucunun ilgisini çekmekte ve şiirin temel mesajının vurgulanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu yapısal özellikler şiirin içerdiği temaların duygusal ifadelerin anlaşılmasını kolaylaştırırken aynı zamanda Halil Kocagöz'ün sanatsal becerisini ve şiirinin derinliğini de gözler önüne sermektedir.

"Bizim Mahallenin Kedileri" adlı şiirinde şair, mahalle kedilerinin çeşitliliğini ve her bir kedide bulunan eşsiz özellikleri detaylı bir şekilde betimleyerek bu kedileri insan karakterleri kadar zengin ve çeşitli bir toplum olarak sunar. Şiir, kedilerin davranışları ve fiziksel özelliklerini ele alarak okuyucunun zihninde canlı ve detaylı bir imgelem yaratır. Şiirin yapısal öğelerinden biri olarak her kıtayı başlatan "mırmav mı mırmav" gibi ses tekrarları kedilerin tipik seslerini ve rahat tavırlarını ön plana çıkarır. Bu tekrar kedilerin kaygısız ve özgür yaşam tarzlarını sembolize eder. Özellikle ikinci kıtada mahalle kedilerinin çeşitli "meslek" ve "kişilikleri" aracılığıyla geniş bir insan topluluğuna yapılan paralellikler şiirin zenginliğini artırır. "Külhanbeyleri kokotlar moda kürkleri" gibi ifadelerle kedilerin sosyal statüleri ve karakterleri üzerine yapılan atıflar metne mizahi bir boyut kazandırır. Şiirin son kıtası, şairin kedilere olan derin sevgisini ve bu canlılarla özdeşleşme hissini dile getirir. "Onlar benim kedim değil derim bazan / Ben onların insanı..." gibi ifadeler, insan ve hayvan arasındaki sınırların bulanıklaştığını ve şairin kendini sadece bir gözlemci olarak değil bu topluluğun bir üyesi olarak gördüğünü vurgular. Bu kısımda kedilere duyulan sevgi, onları sahiplenmekten öte onlarla kurulan derin bir bağın ifadesi olarak ortaya konulur. "Şiirde Yapı" analizi açısından bakıldığında "Bizim Mahallenin Kedileri" şiirinin kurgusu ve biçimi, imgelerle zenginleştirilmiş ve konuşma diline yakın bir anlatımı benimsemiştir. Bu yapısal özellikler, okuyucuya şiiri okurken görsel ve duygusal bir deneyim sunar. Şiirin ritmi ve akıcılığı, mahalle kedilerinin hayatlarından kesitler sunarken okuyucuyu da bu renkli dünyanın içine çekmeyi başarır.

2.1.2.2. Tek Birimli Şiirler

"Roman" adlı şiirde bir yazarın yazma sürecinin ve yaratılan eserin doğasının metaforik bir tasviri sunulmuştur. Şiirin formu, yaratım sürecinin zorlu ve esrarengiz yönlerini vurgulamak için kısa ve etkili satırlar kullanır. Bu yaklaşım, edebi eserlerin yazarlarından bağımsız varlıklar olarak tasvir edilen karakterler aracılığıyla eserlerin yazar üzerindeki otonomisini ve kendi kaderlerini kontrol etme kapasitesini gözler önüne serer. Şiirin yapısında yaratıcı sürecin ve oluşturulan eserin birbirleriyle olan karmaşık ilişkisini ele alma biçimi okuyucuyu derin düşünmeye ve duygusal bir

yolculuğa çıkarır. Bu ilişki, eserin yaratıcısının üzerindeki bağımsız etkisini ve eserlerin kendilerinin nasıl birer özgür varlık haline gelebileceğini sorguladır. Biçim ve içeriğin bu bütünleşik kullanımı, şiirsel anlamın zenginleştirilmesine ve okuyucunun daha derin bir düşünce ve his dünyasına davet edilmesine olanak tanır.

"Masal" şiiri geleneksel masal anlatıcılığının motifleri ile çağdaş dönemin karakteristik öğelerini sentezleyerek postmodern bir pastiş oluşturmaktadır. Şiirin başlangıcında kullanılan "Bir varmış bir yokmuş" ifadesi geleneksel Türk hikâye anlatıcılığının evrensel bir açılımı olarak karşımıza çıkarken bu nostaljik girişin hemen ardından gelen "Radyolar tellal iken trenler hammal iken" dizeleri geleneksel ve modern rollerin teknoloji aracılığıyla nasıl yer değiştirdiğini işaret eder. Buradaki metinsel strateji teknolojik ilerlemenin hikâye anlatma fonksiyonlarını nasıl evirip çevirdiğine dair bir yorum sunar. Şiirin ikinci bölümünde masumiyetin ve bireyselliğin kaybına vurgu yapan bir ton hakimdir. Şiirde bahsedilen "keloğlan" figürü masallardaki saf kahramanın çağdaş bir yansıması olarak günümüz dünyasının acımasızlığı karşısında maruz kaldığı trajediyi temsil eder. Eser, yaratılan bu figür üzerinden bireyin özgünlüğünün modern toplumun mekanizmaları tarafından nasıl törpülendiğini eleştirel bir bakışla gözler önüne serer. Ritim ve ton bakımından okuyucunun masalların nostaljik ve masum dünyası ile modern çağın katı gerçekleri arasındaki gerilimi hissetmesi amaçlanır. Bu tezatlık eski ile yeni geleneksel ile modern arasındaki sürtüşmeyi ve bu süreçte ortaya çıkan toplumsal ve bireysel çatışmaları inceler. Özetle incelenen şiir geleneksel anlatı biçimleri ile modern kültürel pratikler arasındaki etkileşimi ve bu etkileşimin toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini şiirsel bir dil aracılığıyla tartışır. Eser eski ve yeni arasındaki çatışmayı masumiyet ve yozlaşma temalarını ve bireysellik ile kolektif yapılar arasındaki gerilimi akademik bir titizlikle irdeler. Bu bağlamda şiirin çok boyutlu yapısı ve içeriği eskiyle yeni arasındaki süreklilik ve kopuşları sorgulayan zengin bir metin analizine olanak tanır.

Halil Kocagöz'ün "İyimserin Doğuşu" adlı eserindeki başlangıç kısmı "Kim demiş dünyaya inmişim diye" şeklindeki soru cümlesi ile evrensel bir sorgulamaya kapı aralar. Bu sorunsal şiirin temel tonunu ve tematik araştırmasını şekillendirir. Kocagöz bu yaklaşımıyla bireyin evrensel bir varlık olarak konumlanışını, insan varoluşunun ve kimlik arayışının derinliklerini keşfeder. Şiirin ilerleyen bölümlerinde "Kim demiş ki sonsuz / Hapsetmişler bizi" ifadeleriyle insanın kendi içsel ve dışsal sınırlılıklarına, bu sınırlar ötesindeki hayallere ve potansiyellere dikkat çeker. Bu ikilem, evrenin sınırsız

doğası ile bireyin kendi kısıtlılıkları arasında bir kontrast oluşturarak şiire derin bir anlam katma çabası içindedir. Şiirin dil ve imgelemi bu tematik sorgulamayı destekleyecek biçimde tasarlanmıştır. "Günce erişilmezmiş" gibi metaforlar ve "Meleklerin tatlı yüzü erişilmez yıldızlar" gibi ifadeler evrenin ve yaşamın büyümesine, onun anlaşılamaz ve kavranamaz yönlerine olan derin bir hayranlığı ifade eder. Bu imgeler evren ve varoluşun gizemine karşı duyulan derin bir merak ve hayranlık duygusunu yansıtır. Şiirdeki ritim içerdiği düşünsel ve felsefî ağırlığı taşıyan bu temaları destekleyen bir akıcılık sunarak okuyucuyu bu derin sorgulamalara dahil eder. Netice itibarıyla "İyimserin Doğuşu" adlı şiir bireysel varoluşun evrensel meselesini merkezine alır ve bu meseleyi sorgulayıcı bir ton, zengin imgelerle ve akıcı bir ritimle işler. Kocagöz'ün dil ve biçimsel özelliklerle zenginleştirdiği bu yapı, şiirin anlam katmanlarını derinleştirir ve okuyucuya kendi varoluşsal sorularını sorma imkânı sunar. Şiirin yapısal ve tematik özellikleri Kocagöz'ün şiirsel ifade gücünün bir göstergesi olarak ön plana çıkar.

"İyimserin Gidişi" isimli şiirin akışı mısralar arasındaki geçişler ve tekrar eden motifler aracılığıyla sağlanır. "Herkes ölecek" ve "Kaybolsam her şey" gibi ifadelerin tekrarı ritmik bir yapı oluşturarak şiirin tematik derinliğine katkı sağlar. Mısra uzunlukları ve sıralaması şiirin yapısal özelliklerini etkiler. İncelemeye konu olan şiirde mısralar kısa ve öz olarak belirlenmiş bu da şiirin somut ve keskin bir tonla okunmasını mümkün kılar. Ayrıca şiirin içeriğinde yer alan ölüm ve yok oluş gibi temaların kısa ve keskin mısra düzeniyle yapısal olarak desteklendiği düşünülür. Netice itibarıyla "İyimserin Gidişi" isimli şiirin yapısal özellikleri ölüm ve varoluş gibi ağırlıklı temaları destekleyecek şekilde kısa ve etkileyici mısralar ve belirgin bir kafiye veya ritim düzeni olmaksızın serbest bir akışı tercih eder. Bu yapısal tercihler şiirin temasıyla uyumlu bir atmosfer yaratmayı amaçlar ve okuyucuların şiirin iç dünyasına daha derinlemesine dalmasını sağlar. Bu tür bir yapısal analiz şiirin biçimi ve içeriği arasındaki uyumu detaylı bir şekilde anlamamıza yardımcı olur.

"Yirmi" isimli şiir bir gençliğin ve zamanın akışına dair düşünceleri sunar. Yapısal açıdan incelendiğinde şiirin düzeni ve akışı genç bir bireyin hayatındaki bu önemli dönemeç noktasındaki karışıklıkları ve duyguları yansıtır. Şiirde geçen su ve deniz imgeleri hayatın akışı ve değişkenliği temalarını simgeler. "Karışık dostlarım artık / Bir nehre ki bulanık / Denize doğru akıyoruz!" satırlarıyla hayatın karmaşık doğası ve insan ilişkilerinin akıp giden ve sürekli değişen yapısına işaret eder. Şiirin kurgusu

hayatın hızına ve kaçınılmaz değişimine dikkat çekerken "O desen bizden habersiz / Oturmuşuz çatananın içine / Etrafımıza bakıyoruz." dizeleriyle bireyin etrafındaki dünyayı ve kendi iç dünyasını sorgulama şeklini ortaya koyar. Bireyin hayatındaki yerinin ve çevresindeki dünyanın sürekli değiştiği, ancak bazı şeylerin özellikle kendi kişisel deneyim ve duygularının kalıcı olduğu fikrini işler. Son bölümde "Sonuçluk sihirli sislerde / Çağırın sesler ki derindedir" satırlarıyla içsel çağrılar ve duygusal derinliklerin altı çizilir. Şiirin genel yapısı hem içsel bir yolculuğu hem de dış dünyanın algılanışını ele alarak okuyucunun kendi yaşamı ve geçiş dönemleri üzerine düşünmesini sağlar. Bu şiirin yapısı bir yandan bireysel deneyimin evrenselliğini ve öte yandan zamanın ve hayatın geçiciliğini vurgulayarak bu kontrast üzerinden zengin bir anlam yaratır.

"Tablo" şiiri bir ressamın gözünden düşsel bir tabloyu anlatır. Şiirde mekânsal yapı önemli bir rol oynar ve bu da görsel imgelerle güçlendirilmiştir. Şair imgeleri kullanarak okuyucuyu bir ressamın hayal dünyasına çeker ve bu dünyanın canlılığını ve çeşitliliğini ortaya koyar. "Ben muhayyel tablonun ressamı" dizesi ile şair yaratım sürecinin içsel ve bireysel bir deneyim olduğunu ifade eder. Şiirin yapısı bu imgeleri ve duyguları bir araya getirerek bir bütünlük oluşturur.

"Göç" şiiri günün ağarmasıyla başlar ve insanların iç dünyasına odaklanır. Şiirin dili insanlar arasındaki bağlantıları ve ortak duyguları betimlerken tekrar eden "Bir sabah gün ağarmış" dizesi ile ritmik bir yapı kurar. Bu yapısal özellik insanların birbirleriyle ve kendi iç dünyalarıyla olan ilişkilerinin tekrar eden doğasını vurgular.

"Bir Ses" şiiri tarihin farklı zaman dilimlerinden gelen sesleri ve yankıları kullanarak özgürlük ve bağımsızlık temalarını ele alır. Yapısal olarak şiir "Günbegün" ifadesinin tekrarı ile bir ritim oluşturur; bu ritim zamanın devamlılığını ve tarihin tekrar eden yapısını simgeler. "Duyurmuş hürriyetler sesini / Tarih boyunca" şeklindeki başlangıç özgürlük ve bağımsızlık arayışının zaman ötesi bir tema olduğunu öne sürer. Şiirdeki "çınarlar" ve "türküler" gibi imgeler derin kökleri ve kültürel mirası temsil ederken; "Adamalarım germiş göğsünü / Allahın günü..." dizeleri insanların birlik ve dayanışma içerisinde olduklarını belirtir. Şiirin sonunda yer alan "Ahmedim ses olmuş / N'olmuş Ahmedim" satırları bireyin özgürlük mücadelesinin hem kişisel hem de kolektif yönlerine işaret eder. Şiirin yapısında yer alan tekrar soru biçimleri ve imgeler okuyucuya şiirin temel temaları üzerine derinlemesine düşünme fırsatı sunar ve şiirin mesajının güçlü bir şekilde aktarılmasını sağlar. Bu yapısal öğeler şiirin formunu ve ele

aldığı duygusal ile tarihsel temaları güçlendirir ve pekiştirir. Bu bağlamda şiir form ve içerik arasındaki etkileşimi kullanarak özgürlük ve bağımsızlık gibi evrensel değerlerin süregelen önemini vurgular.

"Merak" şiiri insanların ve dünyanın çeşitli yönlerini keşfetme isteğini temsil eder. Her dörtlüğün başında yer alan "Acaba" kelimesiyle şiir bir sorgulama tonu belirler ve bu da şiirin yapısında bir tekrar unsuru olarak işlev görür. Şiirin ritmi bu soru-cevap şeklindeki yapısıyla okuyucuyu düşünmeye ve keşfetmeye teşvik eder.

"Baş Bağına Yurdum Beni!" şiiri bir tren yolculuğunu ve bu yolculuk sırasında yaşanan içsel ve dışsal gözlemleri anlatır. Şiirin dilindeki "düdük" sesi ve "durdu tren..." ifadesi hareket ve duraklama hissi yaratır bu da şiirin ritmiyle uyum içindedir. Şiir bir yandan fiziksel bir yolculuğu bir yandan da kişisel ve toplumsal düşüncelerin yolculuğunu anlatır. Yolculuk ve seyahat temaları kişisel ve toplumsal düşüncelerin bir araya gelmesine olanak tanır ve okuyucuya geniş bir coğrafya ve deneyim panoraması sunar. Bu şiirler yapısal olarak Türkiye'nin çeşitli yüzlerini ve insan hikayelerini bir araya getirir ve bunları güçlü ve etkileyici bir şekilde ifade eder.

"Balıkçı Osman'ın Akı" adlı şiir tekrar eden ifadeler aracılığıyla Balıkçı Osman karakterinin kişisel hikâyesini ve içsel monoloğunu ritmik bir yapı içinde sunar. "Ben Balıkçı Osman!" ve "Tuttuğum hamsi" gibi tekrarlanan ifadeler şiirin ritmini belirlerken Balıkçı Osman'ın kimliği ve yaşam tarzı hakkında derinlikli bilgiler sağlar. Bu şiir karakterin deniz ve balıklarla olan ilişkisini detaylı betimlemeler ve tekrarlar aracılığıyla ön plana çıkarır. Şiirin devamında yer alan "Duy sesimi garipçe oğlan / Garipçe kız" şeklindeki ifadeler okuyucuyu doğrudan şiire dahil eder ve anlatıcı tarafından onlara hitap edilir. Bu yöntem okuyucunun anlatıcının düşünce ve duygularına katılmasını sağlamayı amaçlar. Coğrafi mekânların ve çeşitli insan gruplarının durumlarının tasvir edilmesiyle geniş bir toplumsal ve kültürel manzara çizilir. Şiir bireysel bir hikâye yerine toplumun geniş bir kesimini temsil eden çeşitli insanların deneyimlerini ve duygularını işler. Bu şekilde "Balıkçı Osman'ın Akı" şiiri, Balıkçı Osman'ın bireysel dünyasından başlayıp genel insan durumuna doğru genişleyen bir perspektif sunar. Tekrar eden ifadeler hem Balıkçı Osman karakterinin kişisel hikâyesini güçlendirir hem de toplumsal ve kültürel bir çeşitliliğin farklı yönlerini aydınlatır. Bu yapısal ve tematik özellikler şiirin hem formunu hem de içeriğinde işlenen geniş toplumsal ve bireysel temaları pekiştirir ve okuyucunun bu temalarla etkileşimini derinleştirir.

"Annabel Lee" başlıklı şiir, Edgar Allan Poe'nun aynı isimli ünlü eserine bir gönderme yaparak kayıp bir aşkın ve bu aşka duyulan derin özlemin anlatıldığı bir yapıtı temsil eder. Şiirin formu, anlatıcı ile Annabel Lee arasındaki sıkı bağı ve aralarındaki sevginin yoğunluğunu yansıtan doğrudan ve samimi bir ton ile okuyucuya sunulur. Şiirde kullanılan tekrarlar, özellikle "Annabel Lee" isminin ve "Ne kadar da benzemişsin" gibi ifadelerin sıklıkla vurgulanması karakterin önemi ve anlatıcının duygusal durumu hakkında okuyucuya derin bir kavrayış sunar. Şair "seni ne kadar sevdiğimi" ve "ölümünden daha güçlü bir aşk" ifadeleriyle sevginin gücünü ve ölümü aşan sürekliliğini ön plana çıkarır. Şiirin dili, özlemle dolu anıları ve sevgiyi canlı bir şekilde aktarırken Poe'nun eserindeki melankolik ve gotik atmosferden unsurlar taşır. Kaybedilen aşkın ve ölümsüz bir duygunun anısını onurlandırmak için kullanılan dil ve yapı, şiirin derinliğini ve içeriğini zenginleştirir. Okuyucuya melankoli ve bitmeyen bir sevgi hissiyatı sunulması şiirin etkileyiciliğini pekiştirir. Bu şekilde şiir hem kişisel bir özlemi hem de evrensel bir sevgi temasını başarılı bir şekilde işleyerek okuyucunun duygusal bir yolculuğa çıkmasını sağlar.

"Tabiat-Çocuk-Tabiat" başlığını taşıyan şiir, çocukluk masumiyetini ve doğanın naif güzelliklerini keşfetme temasını işler. Çocuğun denize hitaben sorular yönelttiği ve midye çanaklarını neden aldığını merak ettiği bir diyalogun içinde açılır. Doğayla olan bu diyalog, çocuk merakının bir ifadesi olarak denizin ve çocuğun karşılıklı etkileşimini vurgular. "İyi ama deniz / Ne diye alırsın midye çanaklarımı?" gibi tekrarlanan sorularla şiirin ritmi kurulurken "Bize yolun düşerse bir gün gel / Pişirdiğimiz güzel güzel / Yemeklerden sana da yediririz!" ifadeleri ile tatlı bir pazarlığa ve samimi bir teklife dönüşür. Şiirde çocuk, doğanın sunduğu hediyeleri bebekleriyle paylaşmak istediğinde doğayla kurduğu ilişkide hem saflığı hem de bir paylaşım duygusunu yansıtır. Bu şiirin yapısı doğanın döngüsellliğini ve çocukluk döneminin tekrar eden merakını sembolize eder. Aynı zamanda çocukluğun saf keşif duygusu ve doğayla kurulan oyunbaz ilişkiyi ön plana çıkarır. Şiirin dili, bu ilişkiyi yansıtan yalın ve samimi bir üslupla kurgulanmıştır; böylece okuyucu da şiirdeki bu saf merak ve masumiyet hissine ortak olur. Bu yalınlık ve içtenlik şiirin yapısını önemli ölçüde şekillendirir ve okuyucunun duygusal deneyimini zenginleştirir.

"Bir Kasabalı Kızın Tıkalı Düşüncelerinin Resmidir" başlığı altında şair, kızın düşünsel karmaşıklığını ve içsel karışıklığını sunar. Şiirin giriş kısmındaki "Sarmaşıklı pencereden" ifadesi kızın manzarasını ve bu manzaranın potansiyel olarak kısıtlayıcı

doğasını betimler. Şiirin ilerleyişinde "Neden gökleri seyrediyorsun Neden ağlar gibisin neden?..." gibi yinelenen sorular aracılığıyla kızın kendisiyle olan içsel diyalogları ve bunalımı somutlaştırırken bu sorular şiirin lirik yapısını da oluşturur. Doğanın tasvirleri kızın ruh halinin ve duygularının zıtlığını vurgular; içsel durumun daha da öne çıkarılmasını sağlar. Şiirde dile getirilen "Tabiat öylesine güzel / Fakat neden böylesin?" gibi ifadeler genç kızın kişisel duygusal çatışmalarını ve dış dünyanın güzelliğiyle olan tezatını öne çıkarır ve bu kontrast şiirin merkezi temasını oluşturur. Şiirin son bölümünde kullanılan "Sonsuz gönlünün yanında / Sonsuzluk ufacıktır ufacık" ifadeleri genç kızın duygusal derinliklerinin şiddetini ve bu derin duygular karşısında hissettiği çaresizliği anlatır. Şiirin sonunda yer alan genç kızın gökyüzüne olan bakışının sorgulanması şiirin ana fikrini belirler ve bu motifi genç kızın duygu ve düşünceleri ile doğayla kurduğu ilişkiyi daha iyi anlamamız için bir araç olarak kullanır.

"Bir Kasabalı Oğlanın Bu Kızı Söyleyemedikleri" isimli şiir ise genç bir erkeğin kıza yönelik hislerini ve bunu ifade edememenin getirdiği duygusal yükü işler. Mendil metaforu ve mevsimsel değişim genç adamın duygularının hem somut hem de soyut boyutlarına dair bir metaforik temsil sunar. Ritmik yapı ve tekrarlanan motifler şairin dile getiremediği hislerin şiddetini ve yoğunluğunu ortaya koyar. Her iki şiir de genç bireylerin duygusal evrenini kasabanın basit ama yoğun duygusal manzarasına yerleştirir. Eserler özgün ve içten anlatımları ile okuyucunun duygusal dünyasına dokunur. Şiirler kasaba yaşamının huzurlu yavaşlığı ile gençlik hissiyatının dinamik karmaşası arasında bir köprü kurar ve okuyucuları kendi gençlik deneyimlerinin belleğine davet eder. Bu şekilde her bir şiir kendi içerisinde bireysel ve toplumsal bağlamda anlamlı birer yankı bulur.

"Şaşmak" başlıklı eserde şair, ironi aracılığı ile gerçeküstü bir durumu tasvir ederken "şeytan tersi" metaforu üzerinden gelişen olay örgüsüyle alışlagelmiş anlatı kalıplarını terk ediyor. Şiirde sandalye silkelenmesi neticesinde yere düşen ve ardından ağaca tırmanan "şeytan tersi" hem fiziksel hem de soyut bir şaşkınlığı temsil eder. Bu gerek literal gerekse figüratif anlamda beklenmedik olayların yarattığı şaşkınlık hali üzerine bir düşünce deneyi sunar. Şiirdeki "şeytan tersi" terimini sürekli tekrarlamak suretiyle şair okuyucunun bu paradoksal imgeye ve durumun garabetine olan ilgisini canlı tutar. Metnin kısa ve yoğun yapısı geniş bir anlatı yelpazesi yerine bir anın tezatlığına odaklanarak okuyucuya ironi dolu bir sahne sunar. Bu şiirsel öznenin veya anlatıcının kendi iç dünyasındaki beklenmedik duruşları veya düşünce akışlarını dışa

vurduğu yorumuna kapı aralar. Şiirin lakonik doğası okuyucuyu yalnızca tek bir görüntü üzerinden yoğun bir düşünce sürecine davet eder ve bu süreçte imge ve kinaye kullanımı ile geniş bir yankı alanı yaratır. Şairin bu özlü ve ironik yaklaşımı metnin yalnızca gösterdiği anın ötesine geçerek okuyucunun kendi içsel şaşkınlıkları ve anlam arayışlarıyla etkileşime girmesine olanak tanır. Bu etkileşim şiirin anlam yapısını çeşitlendirir ve çok boyutlu bir semantik okuma sunar.

"Eleni" adlı eserde şair, ana karakterin zorlu ve karmaşık yaşam öyküsünü merkeze alarak toplumsal yalnızlık ve anlaşılmazlık temasını işler. Eserin yinelenen "İç çeker uyumadan niye iyi" başlangıcı Eleni'nin içsel mücadelelerini ve uykusuzluk çeken gecelerinin altında yatan nedenleri sorgular. Şiirin her bir satırı onun günlük yaşamındaki sıradan ancak acı verici anları – evine dönen sarhoşlar, sokak hayatının çıplak gerçekliği ve monoton günlük rutinler – derinlemesine inceler. Şair, Eleni'nin hikâyesini kardeşi ve annesi gibi yan karakterler üzerinden genişletir; bu, onun yakın çevresindeki bireylerin de kendi mücadeleleri ve yaşam zorluklarıyla yüz yüze olduğunu ortaya koyar. Bu karakterlerin yaşamları, şiirin anlatısına katmanlar ekler ve okuyucuya Eleni'nin sosyal bağlamının daha geniş bir resmini çizer. Eserin dili ve yapısı, Eleni'nin yaşadığı toplumsal izolasyon ve yanlış anlaşılma hissini ön plana çıkarır ve okuyucuya bu tecrübeyi empati yoluyla deneyimletir. "İnsanlar yalnız süsüyle bilir Eleni'yi..." satırı, Eleni'nin toplum içindeki konumunu ve insanlarla kurduğu ilişkilerin doğasını öz ve etkili bir şekilde özetler. Bu satır, toplumun yüzeysel yargıları ile bireylerin derinlikli yaşam öyküleri arasındaki derin ayrımı dile getirir. Şair, bu suretle Eleni'nin bireysel trajedisini geniş toplumsal meselelere bağlar ve kişisel olanı evrensel bir temaya dönüştürür.

"Uçurtmaya Harbe Ayşeye Dair" isimli şiirde şair, "uçurtmanın kopması" metaforuyla başlayarak kişisel bir hayal kırıklığı veya derin bir hüsrana hissini simgeleyen bir motif sunar. Bu motif, kişinin iç dünyasında yaşadığı bir kesintiyi veya hedeflerine ulaşmada karşılaştığı bir engeli ifade ediyor olabilir. İkinci bölümde yer alan "köprüden geçiş" ve "düşmanla karşılaşma" teması, kişinin hayat yolculuğunda karşılaştığı zorluklara ve bunların üstesinden gelme sürecine dikkat çeker. Üçüncü bölümde "mantar tabancasıyla elbise yakma" ve "pamuk ellerle vurma" imgelerini kullanarak zarar verme korkusunu ve aynı zamanda sevginin zararsız ve nazik doğasını ortaya koyar. Şairin bu imgeleri kullanması, belki de sevgi dolu eylemlerin bazen istenmeyen sonuçlar doğurabileceği paradoksunu dile getirir. Şiirin yapısı, anlatısal bir

öyküden ziyade duygusal durumlar ve metaforlar aracılığıyla bir dizi güçlü imgeyi ön plana çıkarır. Şairin dilsel ve yapısal seçimleri, eserin temasını güçlendirir ve okuyucuyu şiirde işlenen karmaşık duygular üzerine derinlemesine düşünmeye yöneltir. Şiirdeki sembolizm ve imgelem, doğrudan bir mesaj yerine okuyucunun kendi yorumlarını ve anlam katmanlarını keşfetmesi için bir alan yaratır. Bu yaklaşım, eserin çok katmanlı ve yoruma açık bir nitelik kazanmasına katkıda bulunur.

Kitabın son şiiri "Çeşit Çeşit Yaşamağa Dair" başlığı altında insani deneyimin çok yönlülüğüne ve tarihsel zaman çizelgesi üzerindeki konumlandırmasına odaklanır. Eserin her bir bölümü, yaşamın farklı temalarını ve insan varoluşunun çeşitliliğini ele alarak entegre bir yapı sunar. İlk bölüm, taş balta metaforuyla insanoğlunun ilk avcı ve toplayıcı faaliyetlerine atıfta bulunarak arkaik araçların ve pratiklerin modern yaşamda nasıl bir yer bulabileceğini tartışmaya açar. Ateş etrafında toplanma ritüelinin betimlenmesi, kolektif insan tecrübesinin süregelen doğasına işaret ederken bu ritüellerin devamlılığının altını çizer. İkinci bölüm, okuyucuyu zamansal ve mekânsal bir gezintiye çıkartırken tarihsel ve coğrafi referanslarla doludur. Eser, zamanın ötesine geçen bir varoluşa ve sürekliliğe yönelik derinlemesine bir arayışı sembolize eder ve bu da okuyucuya evrensel bir perspektif sunar. Üçüncü bölümde ise şair, insan ilişkilerinde ve sevgide bulunan yaşamın asıl anlamına ve değerine vurgu yaparak lirik bir dil kullanır. Bireysel varoluşun ve öznenin yaşama anlamını insan bağları üzerinden arayışı ön plana çıkar. Dördüncü ve beşinci bölümler, şairin bireysel anıları ve kolektif tarihle olan ilişkisini ortaya koyarken Mustafa Kemal gibi tarihi figürlerle kurulan diyalog üzerinden şiirsel benliğin hem kişisel hem de tarihsel bağlamla olan bağını ele alır. Altıncı ve yedinci bölümler, yaşamının çeşitliliğini ve bireyin bu çeşitlilik içindeki yerini keşfederken her bireyin kendi yolunu belirleyip kendi yaşam tarzını seçme özgürlüğünü vurgular. Şiirin her bölümü, ayrı ayrı yaşam fragmanlarını veya tarih algılarını işleyerek insan tecrübesinin çok yönlülüğünü ve yaşamın heterojen doğasını keşfetmeye yönlendirir. Dilin sembolik ve imgelerle dolu kullanımı, okuyucuyu geniş bir düşünsel ve duygusal yelpazede dolaşıma çıkarır ve hayatın birçok yönünü yansıtan bir portre çizer.

2.1.3. Tema

Halil Kocagöz "Adamlar" isimli şiir kitabında, ilk şiir kitabı olan "Bulutlara" nazaran daha farklı temalara yer vermiştir. Buna göre "Adamlar" şiir kitabının

temalarını altı başlık altında tasnif ederiz. Bu altı başlık ise kendi içinde bir bütün oluşturarak kitaba bir kimlik verir.

2.1.3.1. Kişisel Duygular ve Varoluşçu Şiirler

Kocagöz'ün poetikasında, insan varoluşunun felsefi yorumları öne çıkar, yaşamın ve ölümün evrensel temaları üzerinden derin bir iç görü sunar. "İyimserin Doğuşu" şiirinde, dünya hem bir cennetin güzelliklerini hem de bir cehennemin acımasızlığını barındıran çift yüzlü bir sahne olarak tasvir edilir, burada insanın sınırsız potansiyeli ve hayal gücünün hayati önemi vurgulanmaktadır. Bu eserde, pozitif değişim yaratma kapasitesine sahip olan iyimser bir insanlık anlayışı öne çıkarılarak, bireyin içsel gücüne odaklanılır.

"İyimserin Gidişi" şiirinde, ölümün kaçınılmazlığı ve herkesin bu sonla yüzleşeceği fikri işlenir. Ölüm sonrası dünyanın devam edeceğini, kişisel eşyaların ve varlığın yerinin dolmayacağı vurgulanır. Bu şiir, bireysel varoluşun sonrasında hayatın devam ettiği gerçeğini ve ölümün ardından kalan boşluğun kişiselliğini ön plana çıkarır.

"Yirmi" adlı şiir, yirmili yaşlarında bireylerin karşılaştığı karmaşa ve belirsizliklerin derinlemesine incelenmesine odaklanır. Bu çalışmada, yaşamın bu evresinin özgünlüğüne ve akışına yapılan vurgularla, özgürlük arzusu ve bireysel yolculuğun kritik önemi irdelenir. Şiir, dünya ile kişisel deneyimlerin bu yaş döneminde nasıl iç içe geçtiğini ele alarak, gençliğin macerası ve özgürlüğün çekiciliğini dile getiren zengin bir dil kullanır. Bu bağlamda, "Yirmi" genç bireylerin yaşadığı bu karmaşıklık ve belirsizlikleri, hayatın doğal akışı içerisinde özgürlüğün arayışı ve bireysel yolculuğun önemini vurgulayarak işler.

"Şaşmak" adlı şiirde, şair, günlük ve basit bir hareket olan sandalye silkmek beklenmedik sonuçlar doğurabileceğini ve mevcut düzeni nasıl bozabileceğini ele alır. "Sandalye bir silkim / Şeytan tersi düştü" ifadesi ile, olağan bir eylemin ardından ortaya çıkan beklenmeyen bir durumun anlatıldığı görülür. Bu durum, okuyucunun beklentilerini bozarak, sıradan bir eylemin nasıl dönüştürücü bir etki yaratabileceğini vurgular. Şiirde kullanılan "Şeytana benzeyen şeytan tersi, / İnsana benzeyen şeytan tersi" dizesi, insanın içsel çatışmalarını ve karmaşık doğasını öne çıkarırken, bireyin hem toplumdaki konumu hem de kişisel kimliği hakkında derinlemesine bir sorgulama yapılmasını teşvik eder. Bu mısralar, görünüş ile gerçeklik arasındaki çelişkileri gözler

önüne sererek, bireysel ve toplumsal normların ne kadar hızlı değişebileceğine dair bir fikir sunar.

“Adamlar” şiiri, insanın varoluşsal deneyimleri, zamanın geçiciliği ve doğanın devamlılığını dört bölümde verir. İlk iki bölüm, insan hayatının zamansal boyutu ve mevsimlerin değişimi üzerinden yaşamın sürekliliği ve geçiciliğini simgeler. Üçüncü bölüm, zamanın hızı karşısında insanın çaresizliğini ve hayatın kısalığını kabul edişini işler. Dördüncü bölüm ise doğa ile insan arasındaki ilişkiyi ve kendini sevme bilincini ele alır.

"Bir Kasabalı Kızın Tıkalı Düşüncelerinin Resmidir" şiirinde, kasaba hayatının monotonluğu arasında gökyüzüne bakarak derin düşüncelere dalan bir kızın iç dünyası tasvir edilir. Şair, kızın iç çatışmalarını, duygusal karmaşasını ve sonsuzluk arayışını lirik bir dille ifade eder, genç bireyin duygusal yoğunluğu ve içsel çatışmaları ön plana çıkarılır.

"Bir Kasabalı Oğlanın Bu Kıza Söyleyemedikleri" başlığı altında, bir delikanlının kasabalı bir kıza karşı duyduğu ancak ifade edemediği derin duygular anlatılır. İlk bölüm, gençlik ve aşkın coşkusunu yansıtırken, ikinci bölüm, mendil verme ve hasret gibi detaylar aracılığıyla oluşturulan duygusal bir öyküyü sunar. Üçüncü bölümde, şair, duygularının yoğunluğunu ve ifade edilemeyen hislerini dile getirir. Bu şiirler, kasaba hayatının huzuru, doğanın güzellikleri, çocukluk ve gençliğin saf duyguları üzerine kurulu bir düşünce ve duygu dünyasını keşfeder.

"Annabelliy" şiirinde ise, bir kadına duyulan yoğun sevgi ve bu sevginin şiddeti ön plandadır. Şair, duygusal derinliği, tutkuyu ve hayranlığı ön plana çıkarırken, sevdiği kadının ismini ve ona olan aşkını sık sık tekrar eder, bu duyguların kendi varoluşunun ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgular

"Balıkçı Osman'ın Aklı" adlı şiirde, şair, bir balıkçının bakış açısını benimseyerek hem insanların hem de balıkların dünyadaki yerlerini sorgular. Balıkçı, kendi çevresi ve insanlarla olan ilişkileri üzerine düşünürken, insanlar ile balıklar arasındaki benzerliklere de değinir. Özellikle, balıkçının insan ilişkilerine göre hamsilere gösterdiği ilgiyi tercih etmesinin nedenleri üzerinde durulur. Balıkçı, kendini denizin bir parçası olarak görür ve denizin tuzunu kendi terinde hissettiğini belirtir; bu, onun var oluşunun temel bir parçasıdır. Şiir, ayrıca aşırı düşünmenin insanı nasıl şaşırtabileceğini ve insanın kendine ait bir yer arayışını da ele alır.

"Uçurtmaya Harbe Ayşeye Dair" şiiri, çocukların masumiyetinin savaşın zorlu gerçekleriyle çatışmasını ele alır. Şiir, çocuğun uçurtmasının kopması ve bu olayın çocuk üzerindeki etkisini betimleyen "Jilet kuyruklu uçurtmam," dizeleriyle açılır. Ardından, "Biz elimizde bayrağı çekmiş / Dönüyormuşuz köprüden," mısralarıyla savaşın ve masumiyetin yitirilmesinin altını çizer. "Hiç ben isteyerek / Mantar tabancamla / Elbiseni yakar mıyım Ayşe?" dizeleri ise, çocukların oyunlarındaki masumiyetle gerçek şiddetin trajik ve ironik çelişkisini vurgular.

Her bir şiir, bireyin iç ve dış dünyası arasındaki gerilimi farklı açılardan inceler. İlk şiir, bir eylemin beklenmeyen sonuçları üzerinden; ikinci şiir, bireyin toplumsal algısı ve tanınmaması üzerinden; üçüncü şiir ise çocukluk ile savaşın acımasızlığının masumiyet üzerindeki etkileri üzerinden bu gerilimi işler. Bu şiirler, insan deneyiminin çeşitliliğini ve bireysel kimlikler ile toplumsal dinamikler arasındaki karmaşık ilişkiyi aydınlatır.

2.1.3.2. Toplumsal Gerçeklik ve Toplumsal İlişkiler

"Bizim Mahallenin Kedileri" adlı şiir, mahallede yaşayan kedilere yönelik detaylı bir betimleme sunmaktadır. Bu kediler, çeşitli karakter özellikleri ve sosyal sınıfları temsil ediyor gibi bir izlenim uyandırarak, mahallenin adeta bir mikrokosmos olarak tasvir edilmesine olanak tanımaktadır. Kediler vasıtasıyla, mahalle yaşamının çeşitliliği ve karmaşıklığı ele alınmaktadır. Şair, kedilere olan sevgisini ifade ederken, bu sevginin karşılıklı olduğu, kedilerin de şairi bir nevi kabul ettiği bir ilişki dinamiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, şiir, hem mahalle yaşamının zenginliğini ve çeşitliliğini kedilerin varlığı üzerinden anlatırken, hem de insan ile hayvan arasındaki etkileşim ve karşılıklı kabulün önemini ortaya koymaktadır.

"Göç" adlı şiir, bireylerin iç dünyalarında meydana gelen evrilmelere ve toplumsal dinamiklerin sürekli değişimine odaklanmaktadır. İnsanların ruhsal geçişleri, iç çatışmaları ve özgürlüğe olan derin arzuları dikkatlice işlenir. Bu şiir, bireylerin düşünceleri ve duyguları sayesinde özgürlük ve birlik ideallerine nasıl yöneldiğini vurgular; tüm insanların birbiriyle derin bir bağ içinde olduğunu ve dünyanın dört bir yanındaki insanların benzer bir göç süreci yaşadığını anlatır. Bu bağlamda, "Göç" şiiri, bireyin iç dünyasındaki zengin ve çoğulcu yapının, geniş bir toplumsal ve küresel birlik vizyonu ile nasıl örtüştüğünü gözler önüne sermektedir.

“Yaşamaya Dair” şiirinde, insanlık tarihinin farklı dönem ve coğrafyalarından kesitler sunarak, bireyin ve kolektifin deneyimlerini, duygusal durumlarını ve zamanın değişimini kapsamlı bir şekilde işler. Şair, tarihsel ve kültürel referanslar aracılığıyla kişisel ve kolektif hafızayı ele alırken, metin boyunca değişen duyguları ve zamanın akışını irdeler. Farklı medeniyetlere, önemli tarihi olaylara ve kişilere yapılan göndermeler aracılığıyla, okuyucunun geçmişle olan bağını güçlendirme amacını taşır.

Şiirin tonu, zaman ve tarihe yönelik bir özlem ve saygı duygusunu, hatta bireysel kimliğin bu bağlamda bir arayışını yansıtarak, insanlığın genel hafızasından bireysel anılara uzanan bir yolculuğu temsil eder. Böylece, şair, kişisel tarihine ve kimliğine dair bir keşif sürecini de ortaya koyar, insanlık tarihinin çeşitliliği ve zenginliği içinde bireyin yerini ve kimliğini sorgular.

"Eleni'nin Portresi," toplumsal beklentiler ile bireysel gerçeklikler arasındaki çatışmayı incelikli bir şekilde ele alır. Eser, "İnsanlar Eleniyi tanımaz da ondan sevmez" dizeleriyle, bireylerin toplumsal yargıların yüzeyselliği ve kişisel tanıma ile ilişki kurma süreçlerindeki ayrışmayı vurgular. Eleni'nin aile bireyleri hakkında verilen bilgiler "Eleni'nin kardeşi cüce; piyango satar; / Eleni'nin ihtiyar anası kör o da caba", onun toplumdaki konumunu ve sosyal statüsünü belirlerken, aynı zamanda Eleni'nin kendi gerçekliğinden yabancılaştığını da gözler önüne serer. Yazar, karakterin iç dünyasına dair detaylara odaklanarak, dışarıdan görünmeyen katmanları aydınlatır. Şair, Eleni'nin içsel yaşantısını ve duygularını derinlemesine betimleyerek, okuyucunun karakterle empati kurmasına olanak tanır. Eleni'nin hissettiği yalnızlık ve yabancılaşıma, toplumun dışlayıcı ve ötekileştirici tutumlarına yönelik bir eleştiri olarak okunabilir.

2.1.3.3. Vatan Sevgisi ve Hürriyet

"Bir Ses" adlı şiir, tarih boyunca süregelen hürriyet ve özgürlük arayışlarının yankısını ön plana çıkarır. Şair, toplumun çeşitli kesimlerinin özgürlük ve kardeşlik duyguları etrafında birleştiği, çınar ağaçlarının gölgesinde toplandığı bir sahneyi resmeder. Bu birliktelik hem bireysel hem de kolektif özgürlük arzularının somut bir gösterimidir. "Ahmedim" adıyla anılan kişi, muhtemelen bir şehit veya özgürlük uğrunda mücadele ederken kaybedilmiş bir bireyi temsil eder. Bu kişisel hikâye, geniş bir toplumsal bağlamda özgürlük mücadelesine dair derin bir iç içeliği ifade eder. Şiir, bireyin yaşadığı acı ve kaybı toplumun geneline yayılarak, özgürlük ve hürriyet arayışının evrensel bir tema olduğunu vurgular.

"Bas Bağına Yurdum Beni!" şiiri, vatan sevgisi ve ait olma hissi üzerine kuruludur. Şiirde kullanılan tren metaforu hem bireysel hem de ulusal düzeyde kimlik ve varoluşun derinlemesine bir keşfi olarak karşımıza çıkar. Bu yolculukta, şair kişisel ve toplumsal kimliğin nasıl iç içe geçtiğini, vatan toprağına duyulan derin sevgi ve bağlılık duygusu üzerinden ele alır. Şairin tasvir ettiği yolculuk hem bir iç keşif hem de geniş bir toplumsal bağlamda kimlik ve aidiyetin yeniden değerlendirilmesi sürecini ifade eder. Bu şiir, vatanına karşı duyulan derin sevgi ve bağlılığın, kişisel ve ulusal kimlik arasındaki bağlantıyı nasıl güçlendirdiğini vurgular.

2.1.3.4. Modern Dünyaya Masalsı Bakış

"Roman" ve "Masal" isimli şiirler modern zamanlara masalsı bir bakış sunar. Modern zamanlarda edebiyatın konumu da kendine yer bulur. "Roman" şiiri, roman yazarlarının yaratıcı süreçlerine ve roman karakterlerinin yaşamlarını anlatırken ortaya çıkan aşk ve ölüm gibi evrensel temaları ele alır. Bu süreçte, edebi eserlerin yaratılmasının zorlukları ve yazarların bu süreci nasıl anlamlandırdıklarına dair derin bir keşif yapılır.

"Masal" şiirinde ise, geleneksel "bir varmış bir yokmuş" masal anlatımına modern zamanların simgeleri entegre edilir. Bu entegrasyon, modern dünyanın tehlikeleri ve teknolojik gelişmeler ile geleneksel masalların masumiyeti arasında bir çatışma yaratır. Şiir, bu gerilimi vurgulayarak, modern dünyanın sert gerçekleriyle masalın saflığı arasındaki ilişkiyi keşfeder.

Her iki şiir de, yaşamın ve edebiyatın karmaşıklığına ve güzelliklerine dair kapsamlı bir anlayış sunar. "Roman" şiiri, edebi yaratıcılığın zorlukları üzerine bir düşünce sunarken, "Masal" modern dünyanın simgelerini geleneksel masal anlatımıyla birleştirerek, masumiyet ile modern dünyanın zorlukları arasındaki gerilimi işler. Analiz, şiirlerin hem geleneksel edebi motiflerin güzelliklerini hem de modern dünyanın katı gerçeklerini nasıl yansıttığını ve edebi ve insan deneyimini nasıl zenginleştirdiğini gösterir. Bu çalışma, edebiyat ve yaşamın çok katmanlı yapısına derinlemesine bir bakış sunarak, okuyucunun bu iki dünya arasındaki zengin ve karmaşık ilişkiyi yeniden değerlendirmesine olanak tanır.

2.1.3.5. Doğa ve Tabiat

"Tabiat – Çocuk – Tabiat" şiiri, bir çocuğun doğayla kurduğu saf ve samimi ilişkiyi merkezine alır. Bu şiirde, çocuğun denize ve özellikle midye kabuklarına olan

ilgisi detaylı bir şekilde işlenir. Çocuğun midye kabuklarına duyduğu ilgi ve bu kabukların onun için taşıdığı anlam, doğal dünyayla olan masum ve oyun dolu bağını gösterir. Denize olan sevgisi ve midye kabuklarıyla kurduğu kişisel ilişki, doğa ile insan arasında var olan masum ve oyun dolu bir bağın altını çizer. Bu şiir, doğayla kurulan ilişkinin çocukların gözünden nasıl bir masumiyet ve samimiyet taşıdığını vurgular.

2.1.3.6. Sanat ve Yaratıcılık

"Tablo" adlı şiir, şairin sanatsal yaratım sürecine ve bu sürecin dünya algısını nasıl şekillendirdiğine dair iç gözlemlerini sunar. Şair, yaratıcılığını bir ressamın fırçası olarak göstererek, hayal ettiği güzellikleri ve idealize ettiği cenneti, iç dünyasından kaynaklanan bir enerji akışı ile dünyaya aktarmanın yollarını arar. Doğanın ve insan yaşamının farklı yönlerini bir tablo üzerinde yeniden hayal etme çabası içinde, bu sanatsal sürecin kendisinde duygusal bir yoğunluk yarattığını belirtir. Bu şiir, şairin yaratım sürecinin hem bir arayış hem de bir ifade biçimi olarak nasıl bir tutku ve derinlik taşıdığını gösterir.

2.1.4. Dil ve Anlatım

"Adamlar" isimli şiirde, şairin insanlık ve zamanın mahiyeti üzerine derinlemesine düşüncelerini yansıtan bir dizi metafor kullanarak zengin bir dil oluşturduğu gözlemlenmektedir. Şiirin başlangıç kısmında, insan varlığının geçmişte bıraktığı izler ve mevsimlerin insan hayatındaki yerini ele alarak, insanın tarih boyunca geçirdiği evrim ve zamanın akışı içindeki değişikliklere dikkat çekilir. Özellikle, "Eskiden Servi revan yürürmüş / Şimdi insan yürür!" ifadeleri, insanın geçmişten günümüze süregelen evrimini ve dönüşümünü simgelemektedir.

İkinci bölümde, şairin çok dilli bir yaklaşım sergileyerek "adam" kelimesini çeşitli dillerde kullanması, eserin evrensel bir boyut kazandığını gösterir. Bu kısımda, "Es rüzgarım, / Herkesin kokladığı bir meltem gibi / Hissetsin seni bütün damarlar! ..." ifadeleriyle şair, varoluşunu insanlığın genelinde hissedilebilir bir varlık olarak tasvir eder, bu da şairin etkisi ve düşüncelerinin gücü üzerine bir vurgu yapar.

Üçüncü bölüm, zamanın hızı ve insan yaşamı üzerindeki etkisine odaklanır. "Aman dur!... diyoruz / Zaman dur!..."tekrarıyla, zamanın durdurulamaz akışına ve insanın bu akış karşısındaki çaresizliğine işaret edilir. Zamanın yaşamın geçiciliğini temsil eden bir metafor olarak kullanılması dikkat çekicidir.

Dördüncü bölümde şair, doğa ile insan ilişkilerine değinir ve "Yaprakları için ırmakları seven / Zavallı söğüt dalları..." ifadeleriyle doğanın hem sadık hem de acınası yönünü vurgular. Son olarak, "Ben, / Başkalarına aşık olduğum için / Kendimi severim!" dizesi ile başkalarına duyulan sevginin, bireyin kendini sevmesini mümkün kıldığı fikri öne sürülür. Bu, ilişkilerin bireysel gelişimi ve öz sevgiyi nasıl beslediğine dair bir düşünceyi yansıtır.

"Roman" ve "Masal" başlıklı eserler, metafor, sembolizm ve tekrar gibi edebi figürlerin kullanımıyla dikkat çeker. "Roman" şiiri, eserin oluşturulma süreci ve karakterlerin yaşamını metaforik olarak ele alırken, "Masal" şiiri, eski ile yeninin, fantastik ile gerçeğin çatışmasını işler. Her iki eser de dilin ritmi ve sesini kullanarak edebi bir hava yaratma konusunda ustalık sergiler.

"İyimserin Doğuşu" ve "İyimserin Gidişi", dilin gücünü kullanarak kişisel ve felsefi temaları derinlemesine işler. İlki, yaşamın coşkusunu ve iyimserliğin nasıl yeşerdiğini betimlerken, ikincisi ölümün kaçınılmaz gerçekliğiyle yüzleşmeyi konu alır. Her iki eser de varoluşsal sorgulamalar ve bireysel duyguların ifade edilmesi yoluyla evrensel meseleleri ele alır. Şiirler, okuyucuyu kendi varoluşları üzerine düşünmeye teşvik eder ve bu süreçte dilin ifade gücünü ön plana çıkarır. Bu yaklaşım, eserlerin anlatımını zenginleştirir ve okuyucuya derinlemesine bir düşünme fırsatı sunar.

"Bizim Mahallenin Kedileri" başlıklı eserde, ses oyunları ve ritim, şiirin temposuna önemli bir katkı sağlar ve kedi miyavlamalarının yaratıcı bir şekilde taklit edildiğini vurgular. Bu ses tekrarları, okuyucunun şiiri okurken duysal bir deneyim yaşamasına olanak tanır. Alegori ve metafor kullanımıyla, şiir, muhtemelen insanların farklı karakter tiplerini ya da mahalle içindeki sosyal tabakaları temsil eder. Sosyal sınıflar ve karakter tipleri hakkında zengin bir görsellik sunan "Külhanbeyleri, kokotlar, Moda kürklüleri," gibi ifadeler, şiirin alt metninde sosyal bir eleştiri barındırabilir. Şairin dilin oyunlu kullanımı, kedi davranışlarını insan sosyal davranışlarına benzeterek ironik ve eğlenceli bir anlatım oluşturur.

"Yirmi" adlı eserde ise, imgelem ve sembolizm, gençlik ve yaşamın akışı üzerine düşündürücü bir portre çizmek için kullanılır. Şairin kullandığı net ve yoğun dil, geniş anlamları kısa ifadelerle sunarak okuyucuya düşünme alanı açar. Özellikle yaşamın döngüsel doğasını ve kişisel seçimlerin önemini vurgulayan ifadeler, derin bir

içsel yansıma sunar. "Eğer istersen," tekrarı, bireyin yaşam yolculuğundaki seçimlerin önemine işaret eder.

"Tablo" adlı eserde, "muhayyel tablonun ressamı" metaforu aracılığıyla, şairin yaratıcılığı ve hayal gücünün potansiyelini resmeden zengin imgeler kullanılmıştır. Bu metafor, kelime ve ifadelerin bir ressamın fırçası gibi kullanılarak hayal edilen bir dünyayı tuval üzerine aktarma sürecine benzetilmesiyle, dilin yaratıcı gücünü ön plana çıkarır. Ayrıca, şiirdeki anlatımsal çeşitlilik, somut imgeler aracılığıyla duysal bir anlatım yaratır ve okuyucunun şiirde betimlenen dünyayı daha yoğun bir şekilde deneyimlemesine olanak tanır.

Ahengin vurgulandığı bu eserde, dilin müzikalitesi ve ritmi, şiirin iç yapısındaki uyumu ve akıcılığı pekiştirir.

"Göç" adlı eserde ise, şair, insanların iç dünyalarındaki çelişkileri ve zıtlıkları ironik bir yaklaşımla ele alır. Bu, özellikle "Bir sabah gün ağarmış / İnsanların görünmeyen içlerinde ifadeleriyle, insanın dışa yansıttığı imaj ile iç dünyasındaki gerçek duygular arasındaki farklılıkları vurgular. Şiirin ritmik yapısı, belirli ifadelerin tekrarı aracılığıyla oluşturulur ve bu, okuyucunun dikkatini belirli bir tema veya duygu üzerine yoğunlaştırır. Ayrıca, duygu ve düşüncelerin imgelenmesi, şairin soyut kavramları somutlaştırma yeteneğini gösterir ve okuyucunun bu kavramları daha somut ve anlaşılır imgeler aracılığıyla algılamasını sağlar.

"Merak" adlı şiir, kafiye ve ritmin dikkat çekici kullanımıyla öne çıkar. Her bir dize, içerisinde özgün bir ritmik yapı oluşturarak şiirin akıcı bir okuma deneyimi sunmasını sağlar. Şiirde "Acaba" kelimesinin her kıtada tekrarlanması, esere merak unsuru ve bir tema tekrarının hissedilmesini katarken, soru cümleleri ile oluşturulan dize yapısı, okuyucunun da bu merakı paylaşmasına olanak tanır. "Pazar", "yağmur", "güneş" gibi semboller aracılığıyla genel insan deneyimlerini temsil eden şiir, "Allah'ın günü" gibi ifadelerle maneviyat ve evrensellik boyutlarına ulaşır.

"Bas Bağına Yurdum Beni" şiiri, lirik bir dil ile bireyin ve ulusun kimlik arayışını ele alır. Kişisel ve toplumsal meseleleri benzersiz bir üslupla işleyen bu eser, okuyucuya derinlemesine düşünce fırsatı sunar. "Doğu dağlarından", "Ankara" gibi spesifik mekan seçimleri ile şiiri yerel ve milli bir bağlama oturturken, "tren" motifi aracılığıyla zaman kavramı modern çağın hızını yansıtacak şekilde temsil edilir.

“Balıkçı Osman’ın Aklı” şiiri sadece günlük konuşma tarzını yansıtmakla kalmayıp, aynı zamanda denize olan derin bağı ve kişisel düşünceleri ifade etmek için benzersiz bir dil ve anlatım tarzı kullanır. Şiirde, günlük konuşma dilinin kullanılması, halkın dilinden gelen doğal ve samimi bir ton sağlar. Osman’ın denizle ilişkisini vurgulamak için mecazlar "Deniz terim gibi tuzlu" gibi edebi figürler kullanılır, bu da onun denizle olan bütünleşmesini ve bu bağın onun için ne kadar önemli olduğunu gösterir. Şiirdeki tekrarlar "Ben neredeyim", Osman’ın kendi kimliği ve yerini sorguladığını, bir tür içsel arayış içinde olduğunu gösterir. Bu tekrarlar aynı zamanda şiirin ritmini belirler ve belirli fikirleri güçlendirir. İç monolog tarzı, Osman’ın kendi iç düşünceleriyle ve okuyucuyla doğrudan bir diyalog kurmasını sağlar, bu da şiiri daha etkileşimli ve kişisel kılar.

Şiir, basit ve anlaşılır bir dil kullanarak okuyucunun şiirle kolayca bağ kurmasını sağlar. "Pulu pullu" ve "Deniz terim gibi tuzlu" gibi duyuşal imgeler, deneyimi daha canlı ve dokunaklı hale getirir. Doğrudan anlatım ve kişisel bakış açısı, Osman’ın düşüncelerine ve denizle ilişkisine derinden bir iç görü sunar.

Son olarak, "deniz" teması, Osman’ın hayatındaki merkezi önemi- geçim kaynağı, yaşam alanı ve tutkusu olarak sembolize edilir. Şiirin dili ve anlatımı, Balıkçı Osman karakterini ve onun denizle ilişkisini, derin duygusal bağlarını etkileyici bir şekilde aktarır, bu da şiiri sadece bir anlatıdan daha fazlası haline getirir.

"Annabelliy" adlı şiir, dil ve anlatım özellikleri açısından incelendiğinde, şiirsel imajlar, öznel ifade, duygusal yoğunluk ve ses oyunları gibi unsurları içerir. Bu özellikler, şiirin görsel ve duygusal bir deneyim sunmasını sağlar. Şair, Annabelliy karakterini kişiselleştirerek ve doğrudan hitap ederek bir samimiyet ve içtenlik oluşturur. Kısa ve öz cümlelerin kullanımı anlatımı daha da güçlendirir.

"Tabiat — Çocuk — Tabiat" şiirinde ise, konuşma dili, söyleşi formu ve nesnelerin canlandırılması gibi dil özellikleri ön plana çıkar. Bu özellikler, şiirin etkileşimli ve canlı bir hale gelmesine katkı sağlar. Anlatım özellikleri açısından masumiyet, doğa ve insan ilişkisi, günlük hayat motifleri gibi unsurlarla, bir çocuğun perspektifinden doğa ve çevreyle olan ilişkisini anlatır.

"Bir Kasabalı Kızın Tıkalı Düşüncelerinin Resmidir", bir kasaba kızının içsel dünyasının ve duygusal durumunun melankolik bir yansıması olarak ortaya konur. Bu eserde, şiirin temelini oluşturan ve okuyucuyu düşünmeye sevk eden retorik sorular ile

bir melankolik ve düşünceli atmosferin inşa edildiği gözlemlenir. Şair, kızın düşüncelerine doğrudan hitap ederek, iç monolog tarzında bir anlatım kullanır; bu da okuyucunun karakterin iç dünyasına derinlemesine bir giriş yapmasını sağlar. Şiirdeki duygusal derinlik, okuyucunun empati kurmasına olanak tanırken, göklerin seyredilmesi ve iç dünyanın sonsuzluğu gibi unsurların sembolizmi aracılığıyla karakterin duyguları simgelenir.

"Bir Kasabalı Oğlanın Bu Kıza Söyleyemedikleri", şairin lirik bir dil kullanarak oluşturduğu duygusal bir atmosferi ve müzikaliteye sahip cümlelerle kurduğu bir yapıyı barındırır. Şiirde, "olurum" ve "saz olurum" gibi ifadelerin tekrarı ile hem kafiye hem de ritmik bir yapı inşa edilmiştir. Bu eserde, şair duygularını ifade edememe ve hissettiği pişmanlık duygusunu içsel bir çatışma olarak sunar. Mevsimler, müzik ve doğa imgelerinin kullanımı aracılığıyla şair, duygularını dolaylı bir yol ile aktarır.

2.1.5. Ahenk

"Adamlar" şiiri, mevsimlerin dönüşümü, insanlık halleri ve zamanın geçişini evrensel bir bakış açısıyla incelerken, bireysel deneyimlerle evrensel gerçekler arasında bir bağ kurar. İlk bölümde, insan hayatının yolculuğu ile mevsimlerin değişimi arasındaki ilişki, "İzler izler yolumuzda / Mevsimler önümüze düşmüş" dizeleri aracılığıyla vurgulanmakta ve insanın sürekli değişen durumunun getirdiği ağırlık dile getirilmektedir. "Düşmüş" kelimesinin tekrarı, doğanın sürekli değişimini ve tekrarını ön plana çıkarır.

İkinci bölümde, "Hommes, / Men, / Adamlar..." şeklindeki çok dilli tekrarlar, şiirin evrensel boyutunu genişletir ve farklı kültürler arasındaki ortak bağı yansıtır. Bu dil oyunları, şiirin ritmi ve ahenginde önemli bir rol oynar ve kültürlerarası bir empati sunar.

Üçüncü bölüm, "Zaman dur!... diyoruz / Ne çabuk gelip geçiyorsun," ifadeleri ile zamanın hızını ve insan ömrünün kısıtlılığını ele alır. Zamanın akışını yavaşlatma isteği ve yaşamın hızına duyulan şaşkınlık, şiirin tonunu belirler ve bir nevi ritmik bir rahatsızlığı ifade eder.

Dördüncü bölüm, doğa imgeleriyle açılır ve "Yaprakları için ırmakları seven zavallı söğüt dalları..." dizeleriyle doğanın canlılığına ve hareketine odaklanır. Bu bölüm, doğa ile insan arasındaki uyumlu ilişkiyi ve kişisel bir kabul hissini ortaya koyar.

Beşinci bölümde, bireysel özelemler ve duygusal bağlar ön plana çıkar. "Ben, Başkalarına aşık olduğum için / Kendimi severim!" ifadeleri, kişinin kendi içine yaptığı duygusal bir yolculuğu ve içsel bir uyumu yansıtır.

Sonuç olarak, "Adamlar" şiiri, zamanın akışı, mevsimlerin değişimi ve kişisel duygular aracılığıyla insan deneyiminin çok katmanlı yapısını ele alır. Tekrar eden motifler ve sesli tekrarlar, şiirin ritmini ve ahengini pekiştirir. Her bölüm kendi içinde farklı bir temayı işlerken, bir araya geldiklerinde geniş ve derin bir anlam yapısını ortaya koyar.

Roman şiirinde, yazarın detaylı ve katmanlı anlatımı, dil oyunları ile eserin bütünselliğine ve karakterlerin bağımsız varlıklarına vurgu yapılır. "Gelir, Sevilir; Sever..." ve "Ölür; Öldürür; Gider..." ifadeleriyle, romanın duygusal derinliği ve karakterlerin döngüsel kaderi dramatik bir şekilde özetlenir. Masal şiirinde ise, masalsı anlatımın modern imgelerle sentezlenerek çağdaş bir dil oluşturduğu belirtilir. "Bir varmış, bir yokmuş" başlangıcı, geleneksel masal motifleri ile modern unsurların karşıtlığını vurgular. Kafiye düzeni ve tekrar eden kalıplar, şiirin ritmik yapısını oluştururken, duygu aktarımı güçlü imgelerle desteklenir, böylece şiirin estetik ve duygusal derinliği artar.

"İyimserin Doğuşu" şiirinin analizinde, iç sesin düşünsel akışı ve sorgulayıcı tonunun şiirin ahenkli yapısını oluşturduğu vurgulanır. Bu eserde, serbest ve düzensiz kafiye düzenine rağmen, sorular ve düşünsel imgeler aracılığıyla sağlanan bir ritim bulunmaktadır. Özellikle, "Kim demiş dünyaya inmişim diye / Ayağıma çağırılmış kâinatı keşfettim" gibi dizelerle okuyucu, şairin düşünsel ve içsel yolculuğuna ortak edilir. Bu yolculuk, soru ve cevapların dinamik akışıyla kendi ritmini bulur ve okuyucuyu derin bir sorgulama sürecine davet eder.

"İyimserin Gidişi" şiirinde ise, ölümün kesinliği ve hayatın geçiciliği üzerine odaklanılır. Kısa ve vurucu dizelerle bu temalar etkili bir şekilde işlenir. "Ölsem / Herkes ölecek," gibi tekrar eden ifadeler, ölümün kaçınılmaz ve evrensel doğasını vurgulayarak şiirin temel mesajını pekiştirir. Bu dizeler, aynı zamanda şiirin ahenkli ve akıcı yapısını destekler, okuyucunun zihninde güçlü bir etki bırakır.

Her iki şiirin analizi, şairin dil, ritim ve tematik seçimlerle nasıl zengin ve çok katmanlı anlam katmanları oluşturduğunu gösterir. "İyimserin Doğuşu"nda içsel sorgulama ve keşfin ritmi, "İyimserin Gidişi"nde ise ölümün evrensellik teması

üzerinden hayatın geçiciliğine dair vurucu bir yansıma sunulur. Bu şekilde, her iki eser de okuyucuya düşünce ve duygusal düzeyde derin bir etkileşim alanı açar.

"Bizim Mahallenin Kedileri" şiirinde ritmik ve canlı bir ahenk ön plana çıkar, mahalle hayatının dinamizmi ve kedilerin çeşitliliği neşeli bir tempo ile aktarılır. Şiir, "Mırmav mı mırnav; / Miğdeleri ağır; karşı bahçede / Yerler otları..." gibi ses oyunları ile hafif ve eğlenceli bir atmosfer yaratır, bu da okuyucuya melodik bir deneyim sunar.

"Yirmi" şiirinde ise yaşamın ve zamanın geçişinin akışkan ritmi işlenir. "nehir akışı" ve "dünya yirmisinde / ben yirmisinde" gibi tekrarlar şiire akıcılık kazandırırken, doğa imajları ve yaşamın hızına ilişkin betimlemelerle zengin bir duygusal deneyim sağlanır.

"Tablo" şiirinde ressamın dünyaya ve hayata bakış açısı çerçevesinde bir tablo çizilir. "muhayyel tablonun ressamı" gibi imgeler ve "türküler evlerde, odalarda, / türküler yollarda..." gibi tekrarlar şiire hem düşsel bir atmosfer katar hem de halk türküsünün yinelenmesi gibi bir ahenk yaratır. Bu tekrarlar, okuyucunun zihninde ezgisel bir yapı oluşturarak şiirin melodik özelliğini pekiştirir.

"Göç" şiirinde, insanların iç dünyalarına ve umut temalı birleşimlerine odaklanılır. "Bir sabah gün ağarmış / İnsanların görünmeyen içlerinde" gibi dizelerle başlayan ve bu yapıyı tekrarlayan kısımlar, sabahın yeniden doğuşunu ve umudun sürekli yenilenmesi fikrini vurgulayarak şiire döngüsel bir yapı kazandırır. Bu döngüsellik, kolektif bir ruh halinin oluşumunu simgeler ve şiirin sesinde uyumlu bir akış sağlar.

"Bir Ses" şiirinde hürriyet, tarih ve savaş gibi ağır temalar ele alınırken, sesin tekrarı ve ritmin düzeni ahenk yaratır. "Duyurmuş hürriyet sesini / Tarih boyunca," gibi tekrar eden ifadeler, şiirin güçlü sesini oluşturur ve duygusal yoğunluğu artırır.

"Merak" şiirinde, evrensel sorular ve günlük yaşamın rutinleri üzerinden merak teması işlenir. "Acaba" sorusunun tekrarı, şiirin nakaratını oluşturarak birleştirici bir öğe olarak işlev görür ve düşündürücü bir ritim sunar. Bu sorgulayıcı yapısı, şiirin genel ahenk duygusunu derinleştirir.

"Bas Bağına Yurdum Beni" şiirinin ahenk analizi, şiirin ritmik ve tekrar öğeleri üzerinden bir hareketlilik ve akıcılığın nasıl sağlandığını ortaya koyar. Doğa ve tren yolculuğunun getirdiği dinamizm, dizeler arasındaki tekrarlar ve tren düdüğünün

yankısı ile şiire özgü bir ritim kazandırır. Yer isimlerinin ve "Durdu, tren..." gibi kesik cümlelerin tekrarı, şiirin hikâyesini ilerletirken melodik bir his yaratır.

Şiirin ikinci kısmında, "Almış kendini derdinden / Vermiş bir teselliye" dizelerinin tekrarı, nakarat görevi görerek okuyucuyu ana temaya daha da yakınlaştırır. Bu bölüm, insanın içsel yolculuğu ve trenin getirdiği düşünce serüvenine odaklanır. Trenin sesleri ve yolculuğun ritmi, şiirin akışında önemli bir yer tutar.

Son bölümde coğrafi isimlerin ve tren yolculuğunun çeşitliliği, şiirin temposunu yükselterek geniş bir coğrafyada birleştirici bir etki yaratır. "İzmir'den Aydına, Aydından Sök'eye / Tren yolları" gibi dizelerle coğrafi geçişler ve bu geçişlerin yarattığı duygusal manzaralar betimlenir, okuyucuya bir yolculuğun duygusal deneyimi sunulur.

Bu şiirde kullanılan ahenk, ritim, tekrar ve kesik cümlelerle, okuyucu hem duygusal hem de düşünsel bir etkileşime davet edilir. Şiir, doğanın ve yolculuğun ritmiyle örülü bir yapı sunarak, okuyucuya zengin bir deneyim ve derin bir içsel yolculuk vaat eder. Bu unsurlar, şiirin sadece bir okuma deneyimi olmaktan çıkıp, dinamik ve etkileşimli bir sanat eseri haline gelmesini sağlar.

"Balıkçı Osman'ın Aklı" şiiri, Balıkçı Osman'ın denize olan tutkusu ve onun tekrarlanan çağrılarını merkezine alır. Dize başlarında yer alan tekrarlar ve balık ile deniz temalı imgeler, halk türküleri andıran bir nakarat etkisi yaratırken, aynı zamanda okuyucuya şiirin temasıyla uyumlu bir ritim ve ses sunar. Bu tekrar eden unsurlar, şiirin yapısını güçlendirir ve okuyucunun zihninde derin bir iz bırakır.

"Annabelliy" şiirindeyse, lirik ve kişisel bir ton hakimdir. Kırık dökük ve sade bir dille kurulan şiir, "Annabelli" tekrarıyla derin bir duygusal bağ ifade eder ve bu tekrar, şiirin ritmini belirleyen bir öge olarak öne çıkar. Şiirin bu yapısı, okuyucuyu derin bir duygusal deneyime davet eder ve bu bağın sürekliliğine ve etkisine vurgu yapar.

"Tabiat – Çocuk – Tabiat" şiiri, doğa ve çocukluk anıları üzerine kurulu samimi bir anlatıma sahiptir. Doğanın ve çocukluğun masumiyetine dair detaylar, şiirin ritmini ve tonunu belirlerken, aynı zamanda okuyucuya saflık ve basit güzellikler üzerine düşünme fırsatı sunar. Midye çanaklarının masumiyeti ve ufuk amcanın hediyesi gibi detaylar, şiirde doğal bir ahenk yaratır ve bu da okuyucuyu çocukluğun basit ve saf güzelliklerine geri döndürür.

"Bir Kasabalı Kızın Tıkalı Düşüncelerinin Resmidir" şiiri, kasaba yaşamının sakinliği ile bireyin iç dünyasındaki karmaşıklığı arasındaki kontrastı ritmik bir yapıda ele alır. Gökyüzünün sakinliği ve sessizliğinin yarattığı yankı, kızın derin düşüncelerine ve çözölemeyen sorgulamalarına vurgu yapar. Şiir, bu tekrar ve sorgulama yoluyla okuyucuya kızın ruh halini duyumsatır, onun iç dünyasının zenginliğini ve çelişkilerini ortaya koyar.

"Bir Kasabalı Oğlanın Bu Kıza Söyleyemedikleri" şiirinde, kasabalı bir gencin iç dünyasının duygusal yoğunluğu, şiirin ahenkli yapısını oluşturur. "Sana" kelimesinin tekrarı ve lirik ifadeler, şiirin ritmik ve melodik yapısını belirlerken, gencin iç çatışmaları, keşkeleri ve duygusal derinliği üzerinden bir duygusal ahenk sağlar. Bu yapı, kasabalı gencin duygusal karmaşasını ve onun içsel dünyasındaki çatışmayı aktarır.

"Şaşmak" şiirinde, bir sandalye üzerindeki şeytan tersi figürünün etrafında dönen tasvirle başlar ve şiirin ritmi, bu figürün tekrarlanan hareketleri ve düşüncelerle kurulur. "Şeytan tersi" ifadesinin tekrarı, şiire hem mizahi bir boyut kazandırır hem de ritmik bir yapı oluşturur. Bu tekrar, şiirin hem komik hem de düşündürücü bir atmosfer yaratmasına olanak tanır, okuyucunun ilgisini çekerek onları metinle daha derin bir etkileşime davet eder.

"Eleni" şiirinde, günlük yaşamın tekdüzeliği ve Eleni'nin sosyal çevresiyle olan ilişkisinin derinliği, iç çekişler ve çevresel gözlemlerin tekrarı aracılığıyla ritmik bir yapıda sunulur. Bu tekrarlar, Eleni'nin karakterini ve onun dış dünya ile olan karmaşık bağını aydınlatır, şiirin tematik yapısını ve ritmik ahengini öne çıkarır.

"Çeşit Çeşit Yaşamaya Dair" şiir serisi ise, farklı yaşam kesitleri ve duyguları üzerine kurulmuş, her biri kendi özgün ritmi olan bir dizi şiirden oluşur. Serinin ilk şiiri, tekrar eden imgeler ve çağrışımlarla başlayıp, geçmişten günümüze, tarihten mitolojiye uzanan kültürel göndermelerle devam eder. Bu çapraz zaman dilimleri, şiirin sesini zenginleştirerek okuyucuya geniş bir tarih ve hikâye paleti sunar.

Serinin ikinci şiiri, hayal ile gerçeklik arasında gezinen tarihsel ve mitolojik atıflarla dolu bir yolculuğu anlatır. Bu tarihsel ve coğrafi atıflar, şiirin ritmik ve ahenkli yapısını pekiştirir.

Üçüncü şiir, samimi ve duygusal bir açıklıkla yaşam üzerine düşünceler sunarken, "Yaşamak yaşamak, Fadimem" gibi tekrarlarla şiirin duygusal yoğunluğunu

artırır. Bu ifadeler, okuyucuyu şiirin derinliğine çekerek, evrensel ve kişisel düzeylerde yaşamanın ne anlama geldiğini sorguladır.

Dördüncü ve beşinci şiirler, özlem ve hüzn gibi evrensel duygulara dokunurken, günlük yaşamın basit ve sıradan anlarını evrensel ve zamansız duygularla birleştirir. Bu şiirlerdeki tekrarlar ve gözlemler, her bir yaşam biçiminin özgünlüğünü ve çeşitliliğini vurgulayarak, okuyucunun duygusal dünyasına hitap eder.

3. YAŞAMAK TÜRKÜSÜ (1959)⁹³

3.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün “Yaşamak Türküsü” isimli şiir kitabı 1959 yılında Yeditepe Yayınlarında basılır. Eserin kapağı sade bir tasarımla yapılır ve şiir kitabının üstüne eserin ismi büyük puntolarla yazılır. Kapağın sağ orta kısmında ise şairin ismine yer verilir. Şiir kitabının arka kapağı yazısız ve sade bir biçimde düzenlenmiştir. Eserin ilk sayfası “Eşim Sevi'ye” ithafıyla başlar. Şair Halil Kocagöz şiir kitabını eşi Sevi Hanım'a ithaf etmiştir. Eserde toplam on üç şiir vardır ve eser “İlk Sevi” şiiriyle başlar. Kitabın tamamı 77 sayfadır.

3.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün 1959 yılında kaleme aldığı bu şiirler, o dönemin Türkiye'sinin toplumsal ve kültürel atmosferini yansıtan eserler olarak değerlendirilebilir. 1950'li yıllar, Türkiye'nin çok partili siyasi hayata geçiş yaptığı ve bu süreçte ekonomik, sosyal ve politik anlamda önemli değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Bu değişimler edebiyat ve şiire de yansımıştır.

Şiirlerin dili, teması ve içerdiği eleştiriler, yazarın o dönemin toplumunu, geleneklerini, günlük yaşamını ve siyasetini gözlemleyerek ona bir ayna tuttuğunu gösterir. Bu eserlerde belki de modernleşme sürecinin getirdiği çatışmalar, geleneksel değerlerle modern yaşam tarzı arasındaki gerilim, bireyin iç dünyasının karmaşıklığı ve toplumsal sorunlar işlenmiştir.

Kocagöz'ün şiirleri, bireysel ve toplumsal hafızada iz bırakmayı başarmış; dönemin zihniyetini, umutlarını, hayal kırıklıklarını ve çelişkilerini dile getirmiştir. Türkiye'nin batıyla olan ilişkisini, modernleşme ve kentleşme süreçlerini, insanların iç dünyalarındaki yansımalarını inceleyerek, dönemin sosyal dokusunu anlamak için

⁹³ Halil Kocagöz, Yaşamak Türküsü, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1959.

önemli bir kaynak oluşturur. Bu şiirlerde geçen imgelem, mecazlar ve semboller üzerinden dönemin zihniyetini ve sosyal meselelerini değerlendirme imkânı bulabiliriz.

Kocagöz'ün şiirleri, bu dönemin izlerini taşıyor. Şiirlerindeki dil, geleneksel Türkçenin yanı sıra yenilikçi bir üslup kullanarak dönemin yenilikçi ruhunu yakalamaya çalışır. Sıradan insanın günlük yaşamından kesitler, geleneksel yaşam tarzı ile modernleşen yeni hayat arasında sıkışıp kalmış bireyler, kentleşme sürecinde değişen sosyal değerler, ekonomik ve toplumsal dönüşümün yarattığı bunalım ve umutlar şiirlerde işlenir.

Kocagöz'ün şiirlerindeki karakterler sıkça yollarda, sokaklarda, kahvelerde ve tarlalarda yer alır. Bu, dönemin edebiyatında görmeye alışık olduğumuz köy romanlarından farklı olarak, kentleşme ve modernleşmenin getirdiği yeni yaşam tarzlarını ve sorunları dile getirir. Ayrıca, şiirlerdeki bireylerin yaşadıkları zorluklar, toplumda hızla değişen değerlere ve batılılaşma çabalarına tepki olarak görülebilir.

3.1.2. Yapı

3.1.2.1. Çok Birimli şiirler

"İlk Sevi" başlıklı şiirde, metnin giriş kısmının bir tür ön hazırlık veya dikkat çekme işlevi gördüğünü hissettirir. "Sıra kapaklarına" ifadesi düzen ve sıralamaya işaret ederken, ismin çizilmesi ve "resminin buğulu camlara" ifadesi kişisel eylemleri ve bu eylemlerin yarattığı görsel imgeleri anlatır. Son iki satırda ise "göz kapaklarından" ifadesiyle kişisel bir alana geçiş yapılarak "inciler düştü" ile duygusal bir dönüş yaşandığı gözlemlenir.

"Bir Türkü" şiirinde ise ilk dört satırda İzmir'in şahitlik ettiği bir buluşma anı tanıtılır. Bu bölümde şehrin hikâyedeki önemine ve aşkın başlangıcına dikkat çekilir. Beşinci ve altıncı satırlarda denizin ve ışığın güzelliğinin yeniden keşfedilmesiyle hissedilen heyecan betimlenir. Yedinci ve sekizinci satırlar şehrin tarihi ve kültürel dokusuna işaret eden detaylı betimlemelerle doludur. Dokuz ve onuncu satırlarda geçmişle kurulan bağ öne çıkar. Son dört satırda ise geçmişten gelen bir şarkı ve onun getirdiği duygusal etki ile şiir sonlanır.

"Üveyik" başlığı altında şiirin ilk iki satırında bireysel çaba ve kendi hayatına odaklanmadan bahsedilir. Bu, kişinin kendi işine bakması gerektiğinin anlatılmasıyla ortaya konar. İkinci anlam birimi özgürlük arzusu ve kişisel yeteneklere olan inanç temasını işlerken, üçüncü bölüm sağduyu ve üveyik kuşunun zekasına odaklanır.

Dördüncü kısımda kişisel özgürlüğün ve potansiyelin sınırlarını zorlamanın önemi tekrar edilir. Son anlam birimi avcılara rağmen umut ve cesaretle hareket etmenin gerekliliğini anlatır.

"Duvar'da Bir Resim" şiiri, bir duvarda bulunan ve muhtemelen bir onarım ya da yıkım sonucu ortaya çıkan bir resmin hikayesini anlatır. İlk anlam birimi resmin fiziksel ortaya çıkışını betimlerken, ikinci bölüm resmin detaylarına odaklanır. Üçüncü kısımda resmin kökeni hakkında ipuçları verilir. Son bölümde resmin canlılık hissi ve cansızlığı arasındaki çelişki vurgulanır.

"Yüzyıllar Gülüyor" ise geçmiş ve şimdiki zaman arasındaki bağlantıları keşfeder. İlk iki satır antik Yunan'ın mitolojik bir figürü olan Apollon'un günümüze taşınmasıyla başlar. İkinci anlam birimi tarih ve mitolojinin Efesos'un modern zamana yansımalarıyla birleştiğini anlatır. Üçüncü bölümde antik şehirlerin hayat bulduğu bir kurgu sunulurken, son bölümde modern dünyanın trajedilerine, özellikle Hiroşima'ya atıfta bulunularak geçmişin masumiyeti ile günümüzün acı gerçekleri arasındaki bağlantı çarpıcı bir şekilde ortaya konur.

"Hint Rakkaseleri" ismini taşıyan şiir, imgenin ve ritmin incelikli bir şekilde ele alınmasıyla ortaya çıkar. İlk satırda rakkaselerin fiziksel çekiciliği ve masumiyetleri "Esmer yüzlerinde masum gözleri" ifadesiyle ön plana çıkarılarak okuyucunun dikkati çekilir. Bu dansçıların saflığını ve dansın estetik güzelliğini vurgulayan güçlü bir görsel imgedir. İkinci satırda kullanılan "İleri geri ileri geri..." tekrarı, dansın tekrarlayan doğasını yansıtarak ritmik hareketin sürekliliğine ve dansın kendine has temposuna işaret eder. Üçüncü ve dördüncü satırlar "Saçılısın sıcak avuçlarınızdan Ganj'a doğru esaret külleri;" ifadesiyle dansın ve rakkaselerin ellerinden dökülenlerin Ganj Nehri'ne doğru bir özgürlük veya kurtuluş yolculuğu olarak yorumlanabileceği bir metafor sunar. Bu ifade, dansın sembolik anlamını ve küllerin nehre doğru yolculuğunun esareten kurtuluşun bir sembolü olarak okunabileceğini önerir. Beşinci ve altıncı satırlar, şairin kişisel bir dileğini, dansın bir parçası olma arzusunu ifade eder. "Bu küller ben olasım gelir Tutuşam gelir bu eller;" satırları, dansın tutkusuyla birleşme ve özgürlüğün bir simgesi olarak kendini ifade etme isteğini yansıtır.

"Yaşamak Türküsü" isimli şiir, herkesi kapsayan bir selamlama ile başlar ve bu selamlama bir arada olmanın sıcaklığını hissettirir. Mevsimlerin döngüsünü, zamanın akışını nazik bir dille işler. İnsanlık durumlarının çeşitliliği, umut ve hayal kırıklığı,

gündelik yaşamın sesleri iç içe geçer. Doğanın olağanüstü güzellikleri, şairin coşkulu diliyle betimlenir ve iyi niyet ile masumiyet, insan ruhunu canlandırırken yaşama sevinci ve yenilenme enerjisiyle dolu bir dünyaya davet eder. Tarihi ve kültürel mirasın sesleri taşlarda ve çiçeklerde yankılanır; geçmişin derinliklerinden gelen bu sesler süreklilik ve geleceğe dair umudu övgüyle sunar. Her cümle geleceğe dair bir umut ve bekleyişle doludur. Doğa, şiirde birçok farklı sembol aracılığıyla insan deneyimini yansıtır. Rüzgârda sallanan ağaçlar ve gök gürültüsü gibi unsurlar, kontrol edilemeyen büyük güçleri simgeler. İnsanın el değmediği her şeyin yok oluşu ise insan varlığının ve eylemlerinin önemini gösterir. Dalgalarındaki köpükler, tekrar eden yaşam döngüsünü simgelerken rüzgârın sazlarda sesi ve lirlerde ezgisi, doğa ve müziğin iç içe geçtiğini gösterir. Mermerlerde biten laleler, tarih ve doğanın birbiriyle geçişini ve geçmişle gelecek arasındaki bağlantıyı simgeler. Mevsimlerin değişimi ve doğa olayları, insan duygularını ifade eder. Kışın soğuğu, taşların dayanıklılığı ve gece ile yıldızlar arasındaki ilişki, zamanın ve varlığın sürekliliğini yansıtırken, yaşam gücüne bağlı olarak değişen türküler, insanın iç dünyasındaki değişimi ve mücadele ruhunu hissettirir. Geceleyin dağlarda yakılan ateşler ve denizdeki sessizlik, huzur ve tedirginlik arasındaki çatışmayı vurgular. Su altındaki hareket ve ağlarda titreşen balıklar, yaşamın devinimini ve hassasiyetini simgeler. Saman yollarına bakmak ve türküler söylemek ise basit yaşamın değerini ve köklere dönüş çağrısını yansıtır. Dalgalar, kayalar ve kumsallara yapılan vurgu doğanın sürekli değişimini ve dönüşümünü betimlerken, ulu dağların erimesi zamanın ve doğanın güçlü kuvvetleriyle her daim hareket halinde olduğunu gösterir. Umutların genişlikte bir yara bırakması ise hayallerin ve arzuların insan ruhunda derin izler bıraktığını ima eder. Karıncaların ve arıların çırpınışı, evrensel güzelliğin gücünü ve canlıların birbiriyle olan ilişkisini vurgularken kelebeklerin ve tırtılların kanatlarındaki güzellik ve altın yürek atışları, hayatın kırılganlığına ve değerine dikkat çeker. Doğa, şiir boyunca insan deneyiminin farklı yönlerini sembolize ederek insanoğlunun varoluşuyla ve duygusal dünyasıyla derin bir şekilde bağlantılı olduğunu gösterir. Şiirin bir başka bölümü, zamanın ve sonsuzluğun bilinciyle başlar ve insanın iç dünyasındaki dönüşümü anlatır. Doğanın gücü ve güzelliği, umut ve umutsuzluk duyguları, müziğin ve sanatın etkisi, geçmişin ve bugünün bağlantısı ve insan deneyiminin zenginliği gibi temalar işlenir. Şiir, farklı imgeler ve semboller kullanarak okuyucuyu düşünmeye ve hissetmeye teşvik eder. Şair, kendini çocukların gözlerinde parlayan ışık, yaşlı kadınlara yöneltmiş bir tebessüm ve âşıkların elinde tuttukları sevgi dolu buketler olarak tanımlar. Ayrıca içimizdeki ilk üzüntülere dikkat

çekerek adaletsizliklere karşı duyarlılığını vurgular. Hayatın karmaşıklığı ve dinamizmine işaret ederken, içimizden eksilen ve çoğalan şeylerin sürekli bir devinim halinde olduğunu belirtir. Bu varoluşun bir yaşam türküsü olduğunu, en mütevazı yollarda bile sunulan bir varlık şekli olduğunu gösterir. Her selamlaşma vasıtasıyla herkesle kurulan bağın altını çizer. Bulutların şehirlere inişi, insanların yankıları ve türküleri üzerinden insanlık durumunun ve doğanın sürekli döngüsünü betimler. İyi ve kötü yönlerimizle, kalabalıklar içindeki yalnızlık hissi ve bölünmüşlüğümüzü vurgulayarak insan olmanın içsel çelişkilerine işaret eder. Zamanın ve değişimin izlerimizi silip denizlerimizi ırmaklarla sürükleyip götürdüğü kumsallara yapılan atıfla hayatın acı-tatlı gerçeklerine dikkat çeker.

"Son Türkü" isimli şiirde şair, mutluluk arayışında olmanın ve yaşamı sevmenin, çevremizdeki insanlara ve olaylara dikkat etmeyi gerektirdiğini belirtir. Ölüm, acı, düşmanlık ve kin gibi olumsuzlukları geride bırakarak hayatın pozitif yönlerine yönelmek gerektiğini ifade eder. Ayrıca şairin bıraktığı mesajın kalıcı olduğunu fakat şairin kendisinin bu dünyada geçici bir varlık olduğunu anlatır. Şair, günlük selamlamalar aracılığıyla gördüklerimiz arasında biri olarak kendini tanımlar ve her karşılaşmanın potansiyel bir veda olduğunu hatırlatır.

"Barışa Çağrı" şiirinde şair, özgürlüğün yasalardan bağımsız bir şekilde yaşanması gerektiğini vurgular. Bu özellikle yaratıcı eylemlerle, sanat eserleri aracılığıyla sağlanır. Eserler, sanatçının hayatından parçaları yansıtırken bireylerin hayatlarının her alanını kucaklar. Bu eserlerin- çömlekler, evler, heykeller- kendimizi ifade etme biçimimizi ve toplumsal rolümüzü nasıl şekillendirdiğini gösterir ve böylece şiirin sadece sanatçının kendisi için değil okuyucu için de evrensel bir yankı oluşturduğunu işaret eder. Bu, bireyin toplum içerisindeki yerini, özgürlüğü ve yaratıcılığı arayışını merkeze alan derin bir düşünce sürecini yansıtır.

3.1.2.2. Tek Birimli Şiirler

"Balık ile Kavağın Destanı" adlı eserde ele alınan tematik ve alegorik unsurlar, insanlık durumunun, varoluşsal sorunların ve doğa ile insan arasındaki ilişkinin karmaşık dokusunu açığa çıkarır. Eserde başlangıçta Tanrı ve Âdem arasındaki diyalog ve insanın ölümsüzlük ile ölümlülük arasındaki seçimi üzerinden varoluşsal bir temaya girilir. İnsanın ölümlü olmayı seçmesi ve ardından yeryüzünü doldurması, insanlığın toplumsal karmaşasını ve varoluşsal tercihlerinin sonuçlarını temsil eder. Bu, insanlık

tarihindeki zorlukların ve çatışmaların metaforik bir yansıması olarak okunabilir. Bölümün devamında Şeytan ile insan arasındaki ilişki, kötülük ve masumiyet temaları sorgulanırken, Âdem Baba'nın ve insanların cenneti terk etme kararları dünya hayatının karmaşık tercihi üzerine bir düşünce sunar. Nuh'un gemisi ile ilişkilendirilen düşünceler ve rüyalar, insanlığın kurtuluşu ve felaketi arasındaki gerilimi dile getirir. Güvercin ve kavak hikayesi, kaybedilen huzurun yanı sıra yaşamın devam ettiği ve umudun sürdüğü temasını işler. Esenlik kavramıyla başlayan bölümler, esenlik ve huzur arayışının farklı yönlerini, zorluklarını ve bazen yakalanması zor olan bu hedefin peşinden gitme çabalarını anlatır. Esenliğin kaybı, düşüncelerin ve gerçeklerin çatışmasıyla karşılaştırılırken, Yunus'un gemi içindeki deneyimine yapılan atıfla hayatta karşılaşılan engeller ve bunların üstesinden gelme çabaları sembolize edilir. "Balık ile Kavağın Destanı" adlı eserin bu bölümleri doğanın, yaşamın ve varoluşun birlikteliğini anlatır. Her bölüm, hayatın ve doğanın farklı yönlerini ve insanın bu süreçlerdeki rolünü inceler. Şiirin son bölümleri ise evrimsel süreci dile getirir. Tilki, aslan ve çakalın varlığı, doğal dünyanın av ve avcı ilişkisine, besin zincirine ve hayatta kalma mücadelesine işaret eder. Bu hayvanların bahsedilmesi, doğanın acımasız ama adil dengesine dair bir ipucu verir. Ayrıca insanın doğayı saksıya dikip yeşertip büyütmesiyle ilgili ifadeler, insanın doğa üzerindeki etkisini ve onu şekillendirme yeteneğini anlatır. Doğrudan balığa seslenilmesi, yaşam ve özgürlük kavramlarını sorgular. Burada kullanılan "B'siz balık alık olur" ve sonrasındaki ifadeler, özgürlüğün ve var oluşun önemini öne çıkarırken bir yandan da varlıkların kendi benliklerini gerçekleştirme arzularına atıfta bulunur. Bir başka bölümde anlatılan kavağın büyüme ve "adam olma" süreci, insanın gelişimi ve eğitimin önemi hakkında bir alegori sunar. Kavağın doğal büyümesi ve ona verilen "eğitim" aracılığıyla büyük bir "adam" olacağına dair ifadeler, bireysel gelişim ve yetiştirilmenin kaçınılmazlığını hissettirir. Balığın farklı evrelerden geçerek bir kediye dönüşmesi ve kavağa tırmanması, dönüşüm ve evrimin yanı sıra yaşamın beklenmedik değişimlerini ve varlıkların kendilerini bulma yolculuğunu anlatır. Bu, varoluşsal bir metafor olarak bireyin yaşamı boyunca karşılaştacağı dönüşümleri ve kendini keşfetme sürecini sembolize eder. Genel olarak "Balık ile Kavağın Destanı" şiiri, doğa ve insan yaşamının döngüsel ve evrimsel doğasını betimleyen derinlemesine metaforlar ve alegorilerle dolu bir eserdir.

"İşte Siz Bu Düdük Sesini Duydunuz" başlığını taşıyan şiir, modern yaşamın karmaşasını, bireysel varoluş sorgulamalarını ve toplumsal yabancılaşmayı ele alır. Her

bir anlam birimi, bu genel temaları farklı yönlerden irdeleyerek, şiirin bütününde bireyin toplum içerisindeki yalnız yolculuğunu ve bu yolculuk esnasında karşılaştığı içsel ve dışsal çatışmaları anlatır. İlk birimde bir adamın sigarasını yakıp yürümesiyle başlayan sahne, varoluşsal amaçsızlık temasını işler. "Hiç" kelimesinin tekrarı bu amaçsızlığı vurgular. Bu durum, modern insanın varoluşsal sorgulamalarına bir metafor olarak sunulur. İkinci birimde adamın kendi yolculuğu ve gölgesi üzerine düşünmesi aracılığıyla bireysel varoluşun ve kişisel amaçların sorgulanması daha da derinleştirilir. Üçüncü birimde insan arzularının ve toplumsal beklentilerin bitmez tükenmez doğası ele alınır. Modern yaşamın arzu odaklı yaşantısı ve bireyin kendi iç dünyasında yaşamasına vurgu yapılır. Dördüncü birimde adamın iç çatışmaları ve tatminsizlikleri ele alınır. Bu, modern yaşamın getirdiği monotonluk ve kişisel tatminsizliklerin bir yansıması olarak karşımıza çıkar. Beşinci ve altıncı birimler şehir hayatının karmaşası ve durmaksızın devam eden yolculuğu ön plana çıkarır. Adamın çeşitli yaşamlara bakışı ve materyalist dünya görüşü üzerine düşünceleri toplumsal yabancılaşmayı ve bireyin toplum içindeki yalnızlığını vurgular. Yedinci birim modern yaşamın yabancılaşmasını ve bireyin toplum içindeki yalnızlığını anlatarak şiiri sonlandırır. Bu tekrar, modern yaşamın getirdiği yalnızlık ve yabancılaşmayı yansıtırken bireyin kendi düş dünyasına yönelmesini anlatır.

"Türkiyem" şiirinde Amerikan kültürünün canlı ve gösterişli yaşam tarzı, Buck Cones'in mağarası ve Cadillac arabalar üzerinden eleştirilir. Rock-and-Roll müziğinin tekrar eden ritmi, bu kültürün tekrarlayan ve bitmeyen dinamiklerini yansıtırken aynı zamanda kaçınılmaz bir sonu simgeler. Şiirin ilerleyen bölümlerinde Türkiye'nin edebi ve kültürel mirasının zenginliği, Sinan, Emre, Saygun, Fuzuli gibi tarihi figürlerin eserleri anılarak ön plana çıkarılır.

"Bahar Geldi" şiiri, bahar mevsiminin gelmesiyle doğanın uyanışını ve güzelliklerle dolup taşmasını betimler. "Bir gün kış" ifadesiyle yaşamın geçiciliği ve döngüsel doğasına işaret edilir. Şiir, baharın Anadolu'ya getirdiği umut ve yenilenme duygusunu "Peri bacaları yosunlarla yeşil" ifadesi ve "Eski Polatlı'daki çocukların gözlerine bir kıvılcım yürüdü" sözleriyle genç kuşaklara kadar ulaşan bir heyecan olarak resmeder. Anadolu'nun doğal ve kırsal güzellikleri, doğa manzaralarının canlı tasvirleri aracılığıyla dile getirilir ve toplumsal hafızanın canlı tutulmasının önemine dikkat çekilir.

3.1.3. Tema

"İlk Sevi" şiirinde, yalın bir dil ve görsel imajlarla ilk aşkın tatlı hüznü resmedilir; sevgilinin adının yazıldığı her yüzey, özlem dolu bir duygunun kalıcı izini bırakırken, gözyaşlarından dökülen inciler aşkın değerli ve kırılgan doğasını temsil eder.

"Bir Türkü" şiirinde, şair İzmir'in sokaklarında dolaşarak geçmiş ve şimdiki zaman arasında bir köprü kurar; bu şehrsel manzara üzerinden bir aşk hikayesi anlatırken, şairin finaldeki dizesi, aşkın içsel bir sarsıntı olduğunu güçlü bir şekilde ifade eder.

"Üveyik" şiirinde, özgürlük arzusu ve yaşama sevinci bir kuşun hafifliği ve cesaretiyle sembolize edilir; avcılarının tehdidine rağmen, üveyik'in uçuş arzusu, zorluklara meydan okuyan umutlu bir yaşama tutunmayı temsil eder.

"Duvarda Bir Resim" şiirinde, yıpranmış ve eski bir duvar resmi, geçmişin sessiz tanığı olarak sunulur; resmin detayları, izleyenin kendi hikayelerini ve anılarını resme yüklemesine olanak tanırken, aynı zamanda tarihin ve belleğin göreceli doğasını sorgular.

"Yüzyıllar Gülüyor" şiirinde, Antik Yunan'ın tarihi figürleri ve kentleri, modern dünyanın acılarını ve trajedilerini ironik bir tebessümle izliyor; zamanın ve tarihin döngüsü içinde insanlık hallerinin tekrarı, eski ve yeni dünyanın birbirine karıştığı bir kolaj yaratır.

"Hint Rakkaseleri" şiirinde, Hint dansçılarının zarif ve mistik hareketleri, Doğu kültürünün büyüleyici ve egzotik doğasını vurgular; şair, bu masum ve kutsal figürlere karşı duyduğu hayranlığı ve duygusal çekimi ifade ederken, aynı zamanda esaret ve özgürlük kavramlarına dokunur.

"Balık ile Kavağın Destanı" şiiri, insanlık durumunu, ölüm ve özgürlüğün anlamını ve yaratılışın temel sorularını irdeleyen alegorik bir yapıya sahip. Şair, Adem'in ölümlülüğü seçişini, Nuh'un seli, Yunus'un balığın karnından kurtuluşunu ve farklı varlıkların gözünden insanlığın serüvenini anlatırken, metaforlar ve sembolik karakterlerle insanın varoluşsal arayışını ve özgür iradenin sınırlarını keşfeder. Şiir, insanın yaşam yolculuğunun iniş ve çıkışlarını, günah ve masumiyetin, bilgelik ve cehaletin iç içe geçtiği bir kozmos olarak tasvir eder. Bu destan, kader ve tercihlerin birleştiği bir dünyada insan deneyiminin karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü

sergileyerek, yaşamın ve ölümün sırlarını, mitolojik ve dini referanslarla süslü bir lirizmle dile getirir.

“İşte Siz Bu Düdük Sesini Duydunuz “isimli şiir, bir adamın amaçsız ve mekanik yaşamını, hareketlerinin otomatikleştiğini ve varış noktası olmadan yürüdüğünü anlatır. Yürüyüş sırasında düşünme ve karar verme ile bu mekanik hareketler arasındaki çelişkiye dikkat çekilir. Adamın monoton hayatı, toplumsal yapının insan üzerindeki etkisini eleştirel bir şekilde ele alır. İnsanların kendi iç dünyalarında yaşadığı ve çevrelerindeki anlamsızlıktan habersiz olduğu bir toplum tasvir edilir. Şiir, bireyin toplum içindeki yabancılaşması ve hayatın rutinleşmesinin neden olduğu duygusal boşluğu vurgular.

"Türkiyem" şiiri, modernleşme sürecinde bir toplumun geleneksel değerler ile küresel etkiler arasındaki çatışmayı ifade eder. Bu şiir, değişim içindeki Türkiye'nin hem tarihsel hem de kültürel zenginliklerini ve çeşitliliğini ele alırken, gelenek ile modernlik arasında bir köprü kurmaya çalışır. Öte yandan, "Bahar" şiir serisi, doğanın uyanışını ve baharın yenilenme gücünü simgeleyerek, ülkenin doğal ve kültürel mirasının kutlanmasını sunar. Her iki eser de, Türkiye'nin tarihi ve mevsimsel döngüler içindeki yeniden doğuşunu, değişim, zenginlik ve çeşitlilik teması üzerinden anlatarak, ülkenin dinamik yapısını ve kültürel derinliğini ön plana çıkarır.

"Yaşamak Türküsü" adlı şiirde, varoluşun estetik zenginlikleri ve yaşamın kendine has ritmi üzerine yapılan vurgu, şairin coşkulu bir kutlama ile insanın doğa ile kurduğu ilişkinin çeşitli boyutlarını ele almasıyla derinleşir. Şiirin bu bölümleri, mevsimlerin devinimi, doğanın basitliği ve insan deneyiminin sıcaklığının entegrasyonu aracılığıyla yaşam sevincine dair bir övgü olarak yorumlanabilir. Şair, zamanın ilerleyişi ve geçmişin izleri hakkında düşünmeye çağırırken, bu tema üzerindeki düşünceleri daha da yoğunlaştırır. Geçmiş ile gelecek arasındaki bu bağlantı, tarihin ve doğanın devamlılığına ve insanın yaşamındaki efemer (geçici) rolüne ışık tutar. İnsan ve doğanın bitmeyen ritimleri karşısında hissedilen melankoli ve hayranlık, şair tarafından ifade edilirken, özlem, yokluk ve varoluşun arasındaki çelişkiler insan deneyiminin kompleks yapısını ortaya koyar. Bu analiz, şiirin, zamanın akışı içinde geçmişin yankıları ve geleceğin umudu arasında kurulan derin bağları ve insan deneyiminin bu süreçteki yeri ile doğa ve varoluşun sonsuz döngüsüne dair kapsamlı bir inceleme sunar.

"Son Türkü" şiirinin son kısımları, hayatın geçici olduğunu ve vedanın duygusal anlamını vurgular. Şair, hayatın değerini ve son anlarının farkındalığını artırmaya çalışır. Aşk, dostluk ve insan ilişkilerinin önemi üzerinde durur. Bu veda dolu sözlerle, şair hayatın ve insan ilişkilerinin özünü sarıp sarmalayıp, okuyuculara sevgi ve anlayışla bakmayı önerir. Şiir, hayatın güzelliklerine ve sevginin önemine dair içten bir mesaj verir.

"Barışa Çağrı" şiirinin sonları ise, insanlar arasındaki ilişkileri güçlendirmeye ve birlikte yaşamaya çağırır. Farklılıkları kabul eden bir barış ve birlik mesajı ile, çeşitli kültürlerden ve yaşam tarzlarından örnekler sunar. Şair, insanların birbirlerine karşı ön yargılarını ve ayrılıklarını bir kenara bırakıp, ortak insanlık ve yaşam sevgisi etrafında birleşmelerini istiyor. Bu bölümler, sosyal adalet ve barışın önemini belirtirken, insanlığın ortak değerlerini de vurgular.

3.1.4. Dil ve Anlatım

"İlk Sevi" şiirinde, nesneler aracılığıyla duygusal bir hafıza yaratma süreci, okuyucuya duyguların maddi dünyadaki izdüşümlerini hissettirir. Sıradan gibi görünen eşyaların üzerine yazılan isimler ve çizilen resimlerle, bu nesneler anıların ve duyguların taşıyıcısı haline gelir. Bu, şiirin basit diliyle tezat bir şekilde, duygusal derinliği ve karmaşıklığı yakalama yeteneğini ortaya koyar.

"Bir Türkü" şiirinde ise, şehir ve anıların iç içe geçtiği bir anlatımla karşılaşırız. İzmir şehrinin belirli noktaları, şairin duygusal dünyasıyla bütünleşerek, yaşanmışlıkların ve geçmiş anıların bir canlandırması olarak işlenir. Şehrin farklı yerlerinin ilk deneyimlerle ilişkilendirilmesi, geçmiş ile şimdinin iç içe geçen bir atmosfer yaratır. Şiirin dili, bu atmosferi destekleyerek, okuyucuya şairin gözünden şehri keşfetme ve şairin kişisel hikayesini hissetme imkânı verir.

"Üveyik" şiirinde ise serbest anlatım tarzı, özgürlük ve umut gibi kavramları öne çıkarır. Avcı ve av metaforu, hayatın zorlukları karşısında özgürlüğe olan inancı ve bu özgürlük için yapılabilecek seçimleri vurgular. Şiirdeki dil, bu özgürlüğe olan inancı ve cesareti kısa ve vurucu ifadelerle destekler.

"Duvar da Bir Resim" şiirinde, bir resmin betimlemesi aracılığıyla anlatılan hikâye, somut bir nesnenin soyut duyguları uyandırma gücünü vurgular. Resmin canlandırıldığı ve konuşacak gibi tasvir edildiği betimlemeler, nesnelerin ötesinde bir

anlam taşıyabileceğini gösterir. Şiir, somut ile soyut arasındaki sınırları bulanıklaştırarak, nesnelerin duygusal etkileşimi üzerine düşünmeye sevk eder.

"Yüzyıllar Gülüyor" şiirinde ise, antik kentler ve tarihi figürler aracılığıyla geçmiş ile şimdinin karşılaştırılması yapılarak, tarihsel bir ironi sunulur. Antik dünyanın canlılığı ile modern dünyanın trajedisi arasındaki çarpışma, tarihsel olayların evrenselliğine dair bir vurgu yapar. Bu şiir, zamansal ve mekânsal sınırların ötesinde bir etkileşimin mümkün olduğunu göstererek, tarihin ve anın iç içe geçtiği bir perspektif sunar.

"Hint Rakkaseleri" başlıklı şiir, Hint dansçıların betimlenmesi aracılığıyla Doğu kültürünün özgü atmosferini yansıtarak, esere egzotik bir karakter kazandırır. "Esaret külü" gibi ifadeler aracılığıyla, güzellik ile hüznün, özgürlük ile esaret gibi zıtlıkların iç içe geçirilmesi, şiirin merkezindeki temel duygusal çatışmayı oluşturur. Bu zıtlıklar, dansın dinamikleri ve "ileri geri" gibi tekrarlarla ritmik bir yapı kazanır; bu yapı, okuyucuya görsel ve duygusal açıdan zengin bir deneyim sunar. Şiirdeki bu unsurlar, kültürel derinliği ve duygusal yoğunluğuyla, dansın kendisi gibi, hareket ve anlamın sürekli bir akışını temsil eder.

"Balık ile Kavağın Destanı", mitolojik ve varoluşsal temaları bir araya getirerek, felsefi bir çerçeveye sahiptir. Tanrı ve Âdem arasındaki diyalog, insanlık durumunun temel sorunlarına dair derin bir sorgulamayı içerir; ölümlülük ve yalnızlık bu sorgulamanın merkezinde yer alır. Eski destanları anımsatan dil ve anlatım biçimi, insanın içsel çatışmalarını ve karşı karşıya kaldığı varoluşsal seçimleri ön plana çıkarır. Kafiye ve tekrarın kullanımı, şiirin ritmini pekiştirmekte ve okuyucuyu bu temel insanlık durumları üzerine düşünmeye teşvik etmektedir.

"Urgan urgan diyeyim ben, / Bardaktan boşanırcasına deyin" ifadesi, acı ve çaresizliğin yoğun bir tablosunu çizer. Bu ifade tarzı, şiire bir aciliyet ve dramatik ton katar. "Selam! Ya Nuh aleyhisselâm!" ile yapılan tarihi bir figüre selam, şiirin tarihsel ve kültürel bağlamını derinleştirir. Bu bağlam, eserin sadece bir sanat çalışması olarak değil, aynı zamanda bir kültür ve tarih dersi olarak algılanmasına imkân tanır.

"İşte Siz Bu Düdük Sesini Duydunuz" şiir serisi, modern yaşamın karmaşıklığı ve yabancılaşmasını, bireyin iç dünyasının derinlikleriyle birleştirerek inceliyor. Şiirlerin her biri, adamın günlük eylemleri aracılığıyla, içsel sorgulamalarını ve modern şehir yaşamının getirdiği çelişkileri ortaya koyuyor. Bu çelişkiler, somut detaylar ve

günlük rutinlerle dolu bir anlatımla sunuluyor, okuyucunun hem duygusal hem de entelektüel olarak bu deneyime ortak olmasını sağlıyor.

İlk bölüm, adamın sigara yakması gibi sıradan bir eylemle başlar, ancak bu eylem, adamın hayatındaki yönünü ve amacını sorgulamasına yol açar. "Hiç!" cevabı, belirsizliği ve amaçsızlığı vurgulayarak, modern insanın varoluşsal sıkıntılarını simgeler. Bu basit eylem, okuyucuya, kendi günlük eylemlerinin altında yatan anlamları ve amaçsızlıkları sorgulama fırsatı sunar.

İkinci bölüm, adamın varoluşunu ve yaşamın anlamını araştırması, yollar ve gölgeler aracılığıyla daha da derinleştirilir. "Para!" kavramı, modern yaşamın maddi kaygılarına ve bunların bireyin motivasyonları üzerindeki etkisine işaret eder. Bu şiir, modern şehir yaşamının birey üzerindeki baskısını ve bu baskının bireysel varoluş üzerinde yarattığı çelişkileri gözler önüne serer.

Üçüncü bölüm, adamın yürüyüşünü ve şehrin fiziksel yapısını detaylı bir şekilde ilişkilendirir. Gölge, cam kırıkları ve dönüşler gibi detaylar, şehrin tekinsiz atmosferini ve bu atmosferin bireyin iç dünyasıyla nasıl etkileşime girdiğini gösterir. Adamın tükürük atması ve eriyen kar imgesi, varlığın geçiciliğini ve önemsizliğini vurgular, modern yaşamın kaçınılmaz monotonluğu ve izolasyonu üzerine düşündürür.

Son bölüm, adamın yükselen apartmanlara bakarak onların "uyuduğunu" düşünmesi, şehir yaşamının monoton ve otomatik doğasına dikkat çeker. Bu, insanların kişisel hedefleri ve hayalleri ile izole yaşamları arasındaki mesafeyi simgeler.

"Türkiyem" ismini taşıyan şiir, Türk kimliği ile Amerikan kültürü arasındaki farkları kullanarak, kültürel kimlik ve globalleşme konularını ele alır. Bu karşıtlık, kültürel asimilasyon, globalleşmenin etkileri ve kültürel özgünlüğün korunması gibi önemli noktalara değinir ve aynı zamanda kültürler arası etkileşim ve birleşme imkanlarını inceler.

Şiirin başında, Amerikan kültüründen örnekler (Buck Cones, Cadillac, Rock-and-Roll) Türk kimliğiyle kıyaslanır. Bu karşılaştırma, küresel kültürün yerel kimlikler üzerinde nasıl bir etki yarattığını gösterir. Türkçenin ritmik yapısını ve halk dilini yansıtan "Vay anam vay!" ifadesi, kültürel özgünlüğün önemini vurgular ve kültürel çeşitliliğin korunması gerektiğini belirtir.

Şiirin ikinci kısmında, Türk edebiyatı ve müzikten önemli isimler (Sinan, Emre, Saygun, Fuzuli) ve modern simgeler (örneğin "Pamuk Kalem") aracılığıyla, kültürel

mirasın devamı ve bu mirasın modern dünya ile ilişkisi tartışılır. Türk halk müziği ve el sanatlarına yapılan atıflar, kültürel mirasın nasıl korunup, modern yaşamda yer bulabileceğini gösterir.

Bu şiir, kültürel kimliklerin çatışması ve birleşmesi üzerine düşünmeyi teşvik eder. Aynı zamanda, kültürel özgünlüğün modern dünyada nasıl sürdürülebileceği ve dış etkilerle nasıl bir uyum sağlanabileceğini araştırır. Kültürel mirasa saygı duyarak ve onu yaşatarak, globalleşme karşısında köklerimize nasıl bağlı kalabileceğimizi ve küresel bir diyalog içinde nasıl yer alabileceğimizi gösterir

Baharın gelişi ve doğanın yeniden canlanması, şiirlerde sıkça işlenen temalardandır. Bu şiir dizisi, özellikle Anadolu'nun kültürel ve doğal güzelliklerine odaklanarak, mevsimlerin dönüşümünü, bu dönüşümle beraber gelen canlılık ve bereketi detaylı bir şekilde ele alır.

Serinin "Bahar Geldi" adlı ilk bölümü, pembe filizler, beyaz çiçekler gibi canlı ve renkli imgeler aracılığıyla doğanın uyanışını somut bir şekilde anlatır. Şiirin kısalığı ve açık imgeleri, baharın ani ve enerjik gelişini öne çıkarır. Kuşların coşkulu ve neşeli davranışları, baharın getirdiği sevinci ve hareketliliği simgeler. "Bir gün kış!" uyarısıyla, mevsimlerin geçici doğası ve doğanın değişken döngüsüne dikkat çekilir.

İkinci bölümde, komşunun oğluna yapılan sesleniş ve bir adamın toprağı işlemesi, baharın toplum üzerindeki etkisini ve köy hayatının çalışkan yapısını tasvir eder. Bu, baharın sadece doğada değil, aynı zamanda insan hayatında da yenilikler ve umut getirdiğini gösterir.

Üçüncü bölüm, "Bahar geldi, Anadolu'mun, / Tırtıllarını, karıncalarını, arılarını" dizesi ile Anadolu'nun biyoçeşitliliğine vurgu yapar. "Bir türküdür aldı;" ifadesi, doğanın uyanışının bir melodisi olduğunu ve her canlının bu büyük orkestrada bir rolü olduğunu belirtir. Köpeğin tayları yalaması, köy hayatının samimiyetini ve topluluk içindeki sıkı ilişkileri temsil eder.

Dördüncü bölüm, "Yaşamalıyız, duydukça baharı içimizde / Yaşamalıyız gün tepelerde taze ışıklar içinde durdukça" dizeleriyle, baharın verdiği enerjiyi ve hayatı tüm yönleriyle kucaklama çağrısını yapar. Bu şiir, var oluşa dair bir beyanname gibidir ve okuyucuya, baharın her anını ve yaşamın güzelliklerini tam anlamıyla yaşama ilhamı verir.

"Yaşamak Türküsü" başlıklı şiir serisi, yaşamın dinamiklerini ve güzelliklerini çeşitli açılardan ele alır. Seri, mevsimlerin değişimiyle insan ruhundaki yankıları ve yaşamın küçük detaylarındaki anlamları lirik bir dille sunar.

Serinin ilk bölümünde, "Merhaba" kelimesinin tekrarıyla sevgi ve kabul teması işlenir. Her mevsim, yaşamın bir yönünü ve doğanın döngüsel ritmini temsil eder: İlkbaharın yenilenmesi, yazın enerjisi, sonbaharın hüznü dolu güzelliği ve kışın katıksız gerçekliği, yaşama sevincini çeşitli yönleriyle ortaya koyar.

İkinci bölüm, kum saatinin sesi ve çocukların kahkahaları gibi, günlük yaşamın basit ama anlamlı detaylarına odaklanır. Günün ilk saatlerinin temizliği ve yeniliği, yaşamın kıymetini ve güzelliğini ön plana çıkarır.

Üçüncü bölümde, sabahın mistik atmosferi ve kuşlarla kurulan etkileşim, yaşamın şiirsel ve neredeyse spiritüel boyutunu vurgular. Bulutların dağılışı ve güneşin yükselişi, hayatın sadece maddi olaylardan ibaret olmadığını, derin bir ruhsal ve duygusal deneyim olduğunu gösterir.

Dördüncü bölüm, hayatın zorlukları ve mevsimlerin getirdiği değişikliklere dikkat çekerken, tüm bu zıtlıklar içinde hayata tutunmanın önemine değinir. "Yaşama gücü yoksa türküler biter" dizesi, zorluklar karşısında umut ve direnci korumanın değerini belirtir. Serinin bu kısmı, yaşamın ve ona eşlik eden türkülerin, karşılaşılan engellere rağmen devam ettiğini dile getirir.

Bu şiir serisi, yaşamın zengin dokusunu ve çeşitliliğini, mevsimlerin ritmi ve günlük detaylarda saklı olan derin anlamlar üzerinden keşfeder. Okuyucuya, yaşamın her anını değerli kılan unsurları yeniden keşfetme ve kucaklama ilhamı verir.

"Son Türkü" adlı şiir serisi, yaşamın ve insan ilişkilerinin özünü, melankolik bir veda duygusu içinde sorgular. Seri, yaşamın sonları ve başlangıçları, mutluluk ve acı, geçicilik ve süreklilik arasındaki derin bağları keşfeder.

İlk bölüm, bir türkünün bitişiyle başlar; ancak bu son, aynı zamanda, sevgiye, mutluluğa ve insan ilişkilerinin kıymetine dair bir başlangıçtır. Ölümün kaçınılmaz oluşu karşısında dahi, yaşamın ve ilişkilerin değerinin farkında olmaya çağırır. Şair, hayatın zorluklarına rağmen, yanımızdakilerle mutluluğu bulmanın önemini vurgular.

İkinci bölüm, yaşamın her yerde, her anının içinde aktif olarak var olmaya, sabahları selamlamaya ve iyilik dilemeye odaklanır. Bu kısım, günlük hayatın sıradan

anlarında bile yaşamın güzelliklerinin fark edilebileceğini, her karşılaşmanın değerli bir iz bırakabileceğini anlatır.

       bölüm, sigara dumanının dağılması, lalelerin solması, ırmakların akışı ve yağmurun ağaç dallarını ıslatması gibi imgelerle yaşamın geçiciliğini ve doğanın döngüsünü betimler. şair, tanıdaık ve yabancı yollara çıktığını, ancak her zaman bir iz, bir türkü bırakacağını ifade eder.

Dördüncü bölüm, kışın soğuğu, gölgenin serinliği, taşın sabitliği ve gece ile yıldıızların varlığı gibi elementlerle yaşamın farklı yüzlerini ve hislerini ortaya koyar. Bir balıkçının türküsü üzerinden, yaşamın tüm zorluklarına rağmen devam ettiği ve var olmaya devam edeceği mesajı verilir.

Bu şiir serisi, yaşamın geçiciliğine ve aynı zamanda sürekliliğine bir övgüdür. şair, yaşamın her anını, her vedasını ve her yeni başlangıcını anlam yüklü bir şekilde ele alır, okuyucuyu yaşamın güzelliklerini görmeye ve değer vermeye davet eder. Her şiir, düşünceli bir veda sunarken, bu vedaları yeni başlangıçların ve hayatın devam eden akışının bir parçası olarak gösterir.

"Barışa  ağrı" başlıklı şiir dizisi, bireyler arasındaki bencillik ve yabancılaşmanın eleştirildiği, evrensel barış ve anlayışın teşvik edildiği bir mesajı merkezine alır. şair, okuyucuları, insanlık durumunu kültürel ve coğrafi sınırlar ötesinde değerlendirmeye ve empati kurmaya yönlendirir.

Dizinin ilk kısmında, bireylerin birbirlerinin yanında olmanın ve kalplerinin varlığını hissetmenin önemi vurgulanır. Bu bölüm, Afrika'nın güneş yanıkları ve Brooklyn'in zencileri gibi imgeler aracılığıyla, kültürel ve coğrafi farklılıkların ötesinde ortak bir insanlık deneyimine işaret eder.

 kinci kısım, suçluluk, büyüme ve sevgi gibi temaları ele alır ve doğa ile uyumlu bir yaşamın, bireyleri suçluluk duygusunun ötesine taşıyabileceğini savunur. şair, doğayla barışık bir yaşamın değerini ve önemini  ne çıkarır.

      bölümde, özgürlüğün kıymeti üzerinde durulur. Azat edilen kuş metaforu ile özgürlüğün değerine ve pencereleri açık tutmanın önemine dikkat çekilir. Ayrıca, yaşamın çeşitliliği ve zenginliği, dans etmekten flüt yapmaya kadar çeşitli eylemler üzerinden kutlanır.

Dizinin son bölümünde, şair, yazdıkları şiirler aracılığıyla toplumdaki konumunu ve etkisini dile getirir. Torna tezgâhları ve heykeller gibi metaforlar, günlük hayattaki basit eylemlerin bireyin toplumdaki izini nasıl bıraktığını ve özgürlüğün günlük yaşantımızdaki deneyimlerle nasıl şekillendiğini vurgular.

3.1.5. Ahenk

"İlk Sevi" adlı şiirde, ahenk; görsel imgeler ve "inci" gibi yumuşak sesli kelimeler aracılığıyla sağlanmaktadır. Şiirde, göz kapaklarından düşen inciler aracılığıyla, duygusal bir anın narinliği ve kırılganlığı ön plana çıkarılmaktadır. Şiirin kısalığı ve yalın dili, ilk aşkın tatlı ve hüzünlü anılarını canlandırarak okuyucuya aktarır.

"Bir Türkü" adlı eserde ise, İzmir'in tarihi ve doğal güzelliklerine dair betimlemeler yer almakta ve bu betimlemeler, yerin ruhunu yansıtan bir ritimle harmanlanmaktadır. Şehrin çeşitli yerlerinin isimleri ve "Bu gök başka mavi" gibi tekrar eden ifadeler, şiirde coşkulu bir tempo yaratmaktadır. "İzmir'in içinde vurdular beni!" ifadesiyle şiir, güçlü ve beklenmedik bir duygusal etki bırakmaktadır.

"Üveyik" şiirinde, özgürlük ve umut temaları üzerine kurulu tekrarlar, okuyucunun ilgisini çeken bir ritmik yapı oluşturmaktadır. "İşine bak işine / Uç uçabildiğin kadar" dizesi, özgürlüğün hafifliğini ve serbestliğini vurgularken, tekrarların bu duyguyu pekiştirdiği görülmektedir. Bu tekrarlar, şiirin genel ritmik akışına katkıda bulunmaktadır.

"Duvar'da Bir Resim" şiirinde ise ahenk, sakin ve düşündürücü bir atmosfer yaratmak için kullanılmaktadır. "Duvardan biri sıyırmış" ve "Bir Habeş'in resmi çıkmış" gibi ifadeler, imgeler arasındaki kontrastı artırarak şiirdeki ritmik etkiyi güçlendirir. Görsel betimlemeler, okuyucunun zihninde net bir resim oluştururken, "Konuşamaz ki!.." ile biten son satır, şiiri ani ve etkili bir sonla tamamlar.

"Yüzyıllar Gülüyor" adlı şiir, tarih öncesi uygarlıklardan modern döneme uzanan bir zaman yolculuğu sunar. Şiirdeki ahenk, antik kentlerin ve tarihi yerlerin adlarını çağrıştıran sözcüklerle sağlanır. "Apollon Yoran'da esnedi sus-pus / Gerindi Miletus sabah güneşiyle nar / Neşeyle düşlerini sildi Efesus" dizeleri aracılığıyla şair, antik dünyanın canlanışını ve günümüzle olan bağlantısını hissettirir. Şiirin sonunda yer alan "Hiroşima'ya kırıldılar kahkahalarla / Gülmekten" ifadesi ile geçmişin trajedileri ve güncel gerçekler arasında beklenmedik ve çarpıcı bir kontrast yaratılır. Bu ani geçiş, okuyucunun dikkatini çekerken şiirin ritmini de dramatik bir şekilde değiştirir.

"Hint Rakkaseleri" adlı şiir, Doğu'nun egzotik ve mistik atmosferini yansıtan bir ritimle başlar. "Esmer yüzlerinde masum gözleri, / İleri geri ileri geri..." tekrarıyla dansın ritmi, şiirin kendi ritmine dönüşür. "Saçılısın sıcak avuçlarından / Ganj'a doğru esaret külleri;" ifadesi ile şair, Hint kültürüne özgü hareketin yanı sıra tarihi ve ruhani bir bağlam da sunar. Bu dize hem fiziksel hem de metaforik bir hareket hissi verirken, şiirdeki ahengi güçlendirir.

"Balık ile Kavak'ın Destanı" şiirinde, şair ölümsüzlük ve ölüm kavramları arasındaki diyalektiği inceliklerle işlerken, insanın yaşam ile ölüm arasındaki çelişkili arzularını derinlemesine irdeliyor. Şiir, antik mitolojiden modern tarihe kadar uzanan geniş bir kültürel ve tarihsel yelpazeyi bir araya getirir ve karmaşık bir ahenk yapısını sergiler. "Ölümlü olmak mı? Yalnızlıktan çok sıkılmış canı Âdem'in: — Ölümlü olayım! demiş." ifadesi ile Adem'in ebedi yaşam yerine fani olmayı tercih ettiği mitolojik bir anı canlandırılır.

Şiirdeki "Şeytan ile insan kafiyeli de / Âdem ile güvercin değil?" gibi sorular, insanlığın karmaşasını ve çelişkilerini vurgulayarak insanın içsel çatışmalarını ve ahlaki ikilemelerini yansıtır. Bu soru cümleleri ve kafiyeler, ahenkli bir ritim oluşturarak hem tarihi hem de etik düzlemlerde insan doğasına dair derin bir sorgulamayı ön plana çıkarır.

"Derken efendim, çaresiz / Bir düş; bir yağmur." dizeleri, evrensel bir yalnızlık ve kaderin kaçınılmazlığı temasını işlerken, "Urgan urgan diyeyim ben," tekrarı, şiirin ritmi üzerinde güçlü bir etki bırakarak umutsuzluğun tekrar eden yapısını simgeler. Bu ifadeler, şiirin ahenk yapısını güçlendirirken okuyucunun duygusal katılımını da derinleştirir.

"«Balık olsam varsam Yunusu bulsam / Kuş olsam Nuh'a haber iletsem" bölümü, dini figürlerle kurulan bağlantı ve tarih ötesi bir yolculuk aracılığıyla derin bir nostalji ve ruhani arayışı temsil eder. Buradaki tekrar ve ritim, dini metinlerin tekrarlanan yapısını anımsatarak, şiirsel form içinde manevi bir ahenk yaratır.

Genel olarak, "Balık ile Kavak'ın Destanı" şiirinde şair, dini ve tarihi öğeleri modern insanın hikayesi ile birleştirerek, zaman ve mekân ötesi bir ahenk oluşturur. Bu ahenk, okuyucunun hem duygusal hem de düşünsel düzeyde şiirle etkileşim kurmasını sağlar ve şiirin anlam katmanlarını zenginleştirir.

"Türkiyem" adlı şiir, modernizm ile geleneksel öğeler arasındaki dikkat çekici tezatlarla öne çıkar. Şiir, Batı kültürüne ait sembollerle başlayıp, "Buck Cones'in mağarası" ve "Cadillac" gibi imgelerle Amerikan kültürünü temsil ederken, "Vay anam vay!" gibi yerel deyimlerle bu kültürel simgeleri yerel bir bağlama oturtur. Bu tezat, özellikle ilk dizelerde, Rock and Roll gibi Amerikan kültürünün bir simgesini, Türk kültürüne özgü yaşam-ölüm döngüsüne sokarak yeniden yorumlama biçiminde kendini gösterir.

İkinci kısmında şiir, geleneksel Türk şiiri ve müziği ile modern Batı kültürünü sentezleyen bir ahenk sunar. "Sinan'mış, Emre'ymiş, Saygun'muş, Fuzuli'ymiş" ifadeleri, Osmanlı'dan günümüze uzanan edebi ve sanatsal bir mirası hatırlatırken, "Geç bir kalem Pamuk Kalem aman" dizesiyle hem tarihsel değerleri hem de çağdaş Türk edebiyatının önemli ismi Orhan Pamuk'un eserleri arasında bir köprü kurar. "Ey işlemli çinim, oy telli sazım" dizesi ise, zengin kültürel mirası temsil eden müzik ve şiirin bu mirası canlandırma gücünü öne çıkarır.

Şiirin ritmik yapısında, halk şiiri geleneğinin izlerini taşıyan ses oyunları ve tekrarlar bulunur. "Vay anam vay!" ve "aman" gibi ifadelerdeki vurgu ve tekrarlar, ritmik bir dalgalanma yaratarak okurun ilgisini sürdürür. Ayrıca, kafiye ve ses benzerlikleri şiirin müzikalitesini artırır ve okuyucuyu şiirsel akışa çeker.

Genel olarak bakıldığında, şiir, Batı ve Doğu, modern ve geleneksel, yerel ve global gibi kavramlar arasındaki gerilimi yaratıcı bir şekilde ele alır. Bu tezatlar, şiirin iç dinamiklerini zenginleştirir ve çok boyutlu bir okuma deneyimi sunar. Ahenk analizi açısından, şiirin bu bileşenlerinin bir arada düşünülmesi, onun zengin ve karmaşık yapısını anlamada kilit bir rol oynar.

"Bahar Geldi" adlı şiir, doğanın ve insan yaşamının baharın gelişiyiyle nasıl yenilendiğini anlatır. Şiir, tekrar eden "Bahar geldi" motifini ve doğanın canlanmasını betimleyen görsel imgelerle ahenkli bir yapı sunar. Şiirin başlangıcı, "Pembe filiz verdi / Beyaz çiçek açtı ağaç;" dizeleriyle doğanın uyanışını canlı ve imgelerle zengin bir şekilde tasvir eder. "Şaşmayın kuşların canını dişine takmış / Daldan dala var gücüyle sakınmasına" dizesi, kuşların yaşama azmini ve enerjisini vurgulayarak, şiire hareketin ritmini ekler. "Bahar geldi, Anadolu'mun, / Tırtıllarını, karıncalarını, arılarını" dizesi, baharın etkisiyle doğanın tüm unsurlarının nasıl canlandığını ve uyum içinde hareket

ettiğini betimler. Bu kısımlar, doğanın karmaşıklığını ve zenginliğini öne çıkarırken, seslerin akıcılığı okuyucuyu da bu canlanma sürecine dahil eder.

"Yaşamalıyız, duydukça baharı içimizde / Yaşamalıyız gün tepelerde taze ışıklar içinde durdukça" ile başlayan son kısım, baharın umut verici atmosferini ve yaşama sevincini yansıtır. "Toprağımız, bize sardıkça kollarını gerçek, / Yaşamalıyız bir yana hışım zulüm," dizeleri ise, toprak ve doğanın sıcak kucaklaması aracılığıyla insanın bu dünyadaki yerini ve zorluklara rağmen yaşamın değerini vurgular.

Şiirin genel yapısında, "Bahar geldi" ifadesiyle yaratılan döngüsel ritim, doğanın yeniden doğuşunu ve yaşamın devamlılığını simgeler. Ayrıca, serbest vezin kullanımı, konuşma diline yakınlık sağlayarak okuyucunun şiire olan bağını güçlendirir ve şiirin akıcılığını artırır. Bu akıcılık, baharın getirdiği enerji ve dinamizmi yansıtan bir ritimle son bulur, böylece şiir, baharın ruhunu ve yenileyici gücünü etkili bir şekilde iletmeyi başarır.

"Yaşamak Türküsü" adlı şiir, yaşamın coşkusunu ve güzelliklerini vurgular, günlük yaşamın basit detayları üzerinden zengin imgelerle dolu bir dil kullanarak okuyucunun çevresini yeni bir gözle görmesini sağlar.

Şiirin açılışı, "Merhaba, / Her gördüğüm merhaba!" dizeleriyle, bir hoşgörü ve kabul mesajı vererek şiirin temel tonunu belirler. Bu dize, mevsimleri ve doğal fenomenleri zikrederek yaşamın devamlılığını ve çeşitliliğini kutlama amacını taşır.

İkinci bölüm, "Nedir bu tepeden tırnağa ürperten nedir?" sorusuyla başlar ve bu soru okuyucuyu düşünmeye ve çevresindeki yaşamın detaylarını sorgulamaya teşvik eder. Bu kısım, insanlar ve doğa arasındaki etkileşimleri detaylı bir şekilde gözlemleyerek yaşamın güzelliklerine ve günlük anların değerine dikkat çeker.

Üçüncü bölümde, "Del' eder sarhoş eder sabahların güzelliği" ifadesiyle, günlük rutinlerin ötesinde bir estetik ve coşku vurgulanır. Bu satırlar, okuyucuyu yaşamın basit ama değerli anlarını derinden hissetmeye davet eder.

Şiirin son kısmı, geçmişten geleceğe uzanan bir zaman yolculuğuna çıkar. "Nerden bu ışıklar nasıl türkü gelir / Lir sesleri gelir eski kentlerden" dizeleri, kültürel mirasın ve tarihin yaşamın dokusuna nasıl işlendiğini ve geleceği nasıl şekillendirdiğini hatırlatır.

Ahenk açısından, şiirde ritim ve tekrar önemli bir rol oynar. "Bu ışık var; / Bu yaz, bu kış, bu güz, bu ilkbahar: / Bu köpük köpük dalgalar;" dizeleriyle doğal ritimler ve mevsimlerin değişimi üzerinden bir tempo oluşturulur. Şiirin ses düzeni, tekrarlı ve neredeyse müzikal bir yapı sunar, bu da şiiri bir türkü gibi algılanabilir kılar ve okuyucunun duygusal olarak bağ kurmasını sağlar.

"Son Türkü" adlı şiirde, vedanın hüznü ve hayatın kıymeti üzerine derin bir sorgulama yapılır. Şair, okuyucuya hayatın güzelliklerini sevmeyi ve bunların değerini anlamayı öğütlerken, aynı zamanda ölümün kaçınılmazlığını ve bu gerçekle yüzleşmenin acılarını da işler.

Şiir, "Size son bir türküm kalacak / Seviyorsanız yaşamayı / Mutluluk arıyorsanız eğer" dizeleriyle başlar ve yaşam sevgisi ile mutluluk arayışının önemini vurgular. Bu ifadeler, okuyucuya derin empati duyguları ve içsel bir muhasebe yapma fırsatı sunar.

"Belki de bir düşünceyiz / Yalnızca, bir düşünce, sonsuzca diri" dizeleriyle varlığımızın ve etkileşimlerimizin temelini sorgulayan şair, insan deneyiminin geçiciliğini ancak düşüncelerin kalıcılığını dile getirir. Bu bölüm, yaşamın geçici doğasını ve düşüncelerin gücünü ön plana çıkarır.

Şiir, "Sigaranın dumanı nasıl kaybolursa öyle / Laleler nasıl solar..." dizeleriyle yaşamın ve onun güzelliklerinin geçiciliğini anlatırken, doğanın döngüsellğine de değinir. Bu imgeler, şiirin melankolik tonunu destekler ve yaşam ile ölümün doğal ritmine saygı duruşunda bulunur.

Şiirin ahenk yapısı, tekrarlanan "Gidiyorum," ve "Size son bir / Türküm kalacak..." dizeleriyle pekiştirilir. Bu tekrarlar, veda etmenin sürekliliğini ve vedanın bıraktığı etkiyi simgeler.

"Son Türkü"de, şair vedayı yalnızca bir son olarak değil, aynı zamanda bir miras ve anı olarak sunar. Şiir, okuyucuya hayatın her anını değerli kılma ve insanların kalplerinde ve düşüncelerinde yaşamaya devam etme çağrısı yapar. Şiirin sonu, bir son değil, aksine yaşamın devam ettiği ve anıların sürdüğü bir başlangıç olarak sunulur, böylece okuyucuya hayatın ve ölümün sürekliliği üzerine düşünme fırsatı verir.

"Barışa Çağrı" adlı şiirde ise, insanların birbirlerine ve topluma karşı sorumluluklarını hatırlatan, toplumsal barış ve kardeşlik çağrısında bulunan bir metin

sunulur. Şair, bencillik ve içe dönüklük eleştirirken birlik ve beraberliğin önemini vurgular.

Şiir, "Yine tutmuş, unutmuşsunuz bizi, unutmuş uzaklıklar / Afrika'nın güneş yanıkları biz Brooklyn'in zencileri;" dizeleriyle başlar ve sosyal adaletsizliklere ile etnik kökenler arasındaki mesafelere dikkat çeker. Bu satırlar, farklı coğrafyalardan gelen insanların benzer deneyimlere sahip olduğunu ve ortak acılara sahip olduğunu belirtir.

"Suçlu muyuz, evinli buğdaylar, iri günebakan / Çiçekleri yetiştirdiysek / Bir dilimle yetindiyse, kömür gözlü yavrumuzu sevdiksek," dizeleri ile insani ilişkilerin ve doğanın beslediği hayatın masumiyetine vurgu yapılır. Bu satırlar, insanların işlerinde ve sevdiklerinde buldukları basit ve saf mutluluğu dile getirir.

Şiirin devam eden kısmı, "Âzatladığımız kuşu geri çağırmanın üstelik pencereler takarak," ve "Yaşamak suç değil dediler de raks ediyoruz / Betiklerde yürek çiziyoruz yolluyoruz uzak / Dostlarımıza," dizeleriyle özgürlüğün ve yaratıcılığın, insan ruhunu besleyen temel unsurlar olduğunu anlatır.

Şiirin genel ahenk ve ritmi, şairin toplumsal barış ve kardeşlik mesajını güçlendirir ve okuyucuyu daha adil ve merhametli bir dünya için harekete geçmeye teşvik eder.

4. YİTİK DUMAN (1961)⁹⁴

4.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün "Yitik Duman" isimli şiir kitabı 1961 yılında Yeditepe Yayınlarında basılır. Eserin kapağı kahverengi fonun üstüne bir figür resmine yer verilir. Şiir kitabının üstüne eserin ismi pembe renkli büyük puntolarla yazılır. Kapağın sağ orta kısmında ise şairin ismine yer verilir. Şiir kitabının arka kapağı sade bir biçimde düzenlenmekle beraber şair ismi, eser ismi ve yayınevinin ismi vardır. Eserde toplam yirmi iki şiir vardır ve eser "Doruya Yöndeş Eğri" şiiri ile başlar. Eser 43 sayfadan ibarettir.

4.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün 1961 yılında yazdığı "Yitik Duman" adlı eserindeki şiirlerin zihniyetini anlamak için, dönemin sosyal, kültürel ve edebi bağlamını göz önünde bulundurmak gerekir. Şiirler, toplumsal eleştiriden mistisizme, kişisel duygulardan

⁹⁴ Halil Kocagöz, Yitik Duman, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1961.

toplumsal dayanışmaya kadar uzanan geniş bir yelpazede temalara sahiptir. Kocagöz'ün şiirlerinde toplumsal sorunlara duyarlılık ve sosyal adaletsizliklere yönelik eleştiriler sıkça görülür. "Zeytin Dalı ya da Halk Oyu" ve "Şeytanlı Gösteri Geçidi" gibi şiirler, toplumun baskıları ve özgürlük arayışını yansıtır. Şair, dönemin sosyal çalkantılarına karşı bireyin direncini ve halkın içinden yükselen sesi sembollerle ifade eder.

Aynı zamanda, şiirlerde bireysel duyguların ve içsel dünyaların da işlendiği göze çarpar. "Esen'e Şiir" ve "Barış Düşü" gibi şiirlerde, aile sevgisi ve içsel çatışmalar doğa imgeleriyle zenginleştirilir. Bu, kişisel deneyimleri toplumsal değişimlerle harmanlayan bir zihniyeti yansıtır. Şiirlerdeki doğa imgeleri, insan ile doğa arasındaki bağlantıyı temsil ederken, insanın doğa ile etkileşimini de ele alır. "Doğruya Yöndeş Eğri" gibi şiirler, doğa ve insan arasındaki karmaşık ilişkilere ışık tutar.

Kocagöz'ün şiirlerinde mistik ve manevi eğilimler de önemli bir yer tutar. "Gök Usu" ve "Sıvatlarda" gibi şiirlerde, mitolojik ve mistik imgeler, insanın içsel arayışlarıyla birleşir. Bu şiirlerdeki metaforik anlatım, bireyin içsel çatışmalarını ve evrensel temaları derinlemesine işler. Tarihsel ve kültürel yansımalar da "Deniz Kurganı" gibi şiirlerde belirgindir. Bu şiirler, tarihsel travmalar ve kültürel mirasla modern çağın belirsizliklerini harmanlar.

Evrensel ve felsefi sorgulamalar, Kocagöz'ün şiirlerinin bir diğer önemli boyutunu oluşturur. "Arttırdığımız Evren" gibi şiirlerde, zamanın esnekliği ve varoluşun belirsizlikleri üzerinde durulurken, bireyin evren içindeki yeri gibi temalar derinlemesine incelenir. Felsefi içerikler, bireysel deneyimleri evrensel boyutlarla ilişkilendirir.

4.1.2. Yapı

4.1.2.1. Tek Birimlik Şiir

Tepkili Kalkıyor Şiirin tek birimi var gibi görünse de içerisinde iki ana bölüme ayırabiliriz. İlk bölümde, doğanın ve ay ışığının saflığı insan emeğinin ve hayvanların çektiği acılarla karşılaştırılıyor. Ay ışığı ve suyun saflığına karşın kâğıtların yerde, deve ve atların işkence altında olduğu bir dünya tasvir edilir. İkinci bölüm, okuyucuya yönelik bir çağrı yapar; "Korkmayın baylar çekinmeyin bayanlar / Yüz bin ışık yılına gidiyoruz haydin!" cümleleriyle, geleceğe umutla ve korkusuzca bakma mesajını verir. Bu çağrı aynı zamanda toplumsal değişim ve ilerleme için ortak bir eyleme katılma davetidir. İlk kısım, mevcut gerçekliklerin sert tasviri iken, ikinci kısım, bu

gerçekliklerden aşılması gereken bir geleceğe doğru cesaret ve harekete geçiş çağrısı yapar. Şair, insanın zaman ve mekândan bağımsız bir değişim ve ilerleme potansiyeline dikkat çekiyor gibi görünmektedir.

4.1.2.2. Çok Birimli Şiirler

Halil Kocagöz'ün “Dağ Yollarında” adlı şiiri, huzur ve melankolinin iç içe geçtiği bir tablo çizer. İlk birimde, büyüklük ve sessizliğin hâkim olduğu bir doğa manzarasıyla başlar ve okuyucuyu adımların yankılandığı derin bir yalnızlık hissine davet eder. İkinci birimde, aşınmış dağ dorukları ve haykırışın sonuçları arasında bir gerilim oluşturularak, isteklerin boşluğa çarpıp dönmesi ve bir tiz çılgınlıkla var olan yedi renk kuş imgesiyle bir anlık ama güçlü bir canlılık hissi verir. Bu, okuyucunun zihninde canlı ve renkli bir yankı bırakır. Üçüncü birim, yitirilen sevilenler ve geçmişin izlerini taşıyan kaval sesiyle hafifçe hüznü bir ton kazanırken, şiirin son bölümünde ise, yolculuğun ve arayışın rüzgarla ve dumanla iç içe geçtiği bir kapanış yapılır. Bu bölümde şiir, belirsiz bir varış noktasına ulaşır ve okuyucuyu sisli, dağınık bir içsel manzara ile baş başa bırakır

“Doğruya Yöndeş Eğri” şiirinde, doğanın ve insanoğlunun iç içe geçtiği kaçış ve gerçeklik temaları işlenir. Şiirin ilk birimi, okuyucuyu doğanın yüceliği içinde insanın yetersizliğini ve kaçışını dile getirirken, göklere yükselme çabasıyla başlar ve ardından bu çabanın boşuna olduğu vurgulanır. İkinci birimde, insan emeğinin ve doğanın güzelliklerinin kaçınılmaz olarak yok oluşuna işaret edilir; umut ve erdemlerin gerçekliğin ağırlığı karşısında silikleştiği anlatılır. Üçüncü birim, doğanın ve insanın kusurları arasında bir paralellik kurarak, ikisinin de sahip olduğu eğrilerle doğrunun, güzelliklerle kusurların iç içe geçtiğini anlatır. Şiirin bu bölümünde, kusurların ve kargaşanın içindeki insanın durumu eleştirel bir bakışla ele alınır. Şiir, güçlü imgelerle zenginleştirilmiş bir dil kullanarak, okuyucunun doğanın ve insan hayatının karmaşıklığını düşünmesini sağlar.

“Özgürlükle Koşumlu Gezinti Sedyesi” adlı şiirde, özgürlük ve onun getirdiği huzurun yanı sıra, halkın içinden gelen bir ses ve memleketin kalp atışları öne çıkar. Şiirin ilk biriminde, kişinin tozları silkeleyip ayağa kalkışıyla, kendi gücünü ve cesaretini övdüğü bir atmosfer yaratılır. İkinci birimde, yaratıcı ve yıkıcı yanlarıyla bir dağ imgesi aracılığıyla, büyük bir doğal varlık karşısında insanın kendi kendine verdiği değer ve yaratıcılık vurgulanır. Üçüncü birimde ise, vatan ve toplumla bütünleşme,

oyunbaz karakterler ve coşkulu bir yaşam biçimiyle ifade edilir; bu, özgür ruhun coşkusunu ve bireyin içindeki özgürlük arzusunu temsil eder. Şiir, bireyin özgürlüğüne duyduğu sevgiyi ve bu özgürlüğün kişisel ve toplumsal boyutlarını, halkın müziği ve oyunbaz imgelerle harmanlayarak kutlar.

“Sıvatlarda” isimli şiir, üç sayfalık bir uzunluğa sahip olup, farklı temalar ve imajlar içermektedir ve yapısal olarak birkaç bölüme ayrılabilir. İlk sayfa, "Sıvatlarda" başlığını taşıyor ve doğayla iç içe geçmiş bir manzara betimliyor; büyük bir ırmak, titreyen ellerle uzanan söğüt gölgeleri ve doğanın içinde hissedilen bir özlem duygusuyla açılıyor. Bu kısmın sonunda, Ayşe'nin gözlerinde açılan bir gül imajıyla bitiriyor ve bu doğal betimleme ile kişisel bir bağ kuruluyor.

İkinci sayfada şiirin tonu değişir ve daha pastoral bir temaya bürünür; sönmemiş bir mum, hindistanceviziyle yapılan kahve ve gramofon çiçekleriyle çevrili bir bahçe tasviriyle, huzurlu bir ev hayatı canlandırılır. Bu kısım, belki de şiirdeki karakterin huzurlu ve umutlu bir geleceğe duyduğu özlemi simgeliyor.

Üçüncü ve son sayfada, suyun sesi ve topraklı ayakların yorgunluğu gibi kuvvetli duyuşal imajlarla dolu bir betimleme yapılır. Ayrıca, bir çocuğun ağlaması, bir gencin terlemesi ve bir gülün yeniden canlanması gibi imajlarla şiir, yaşamın devamlılığı ve yenilenme temasını işler.

Şiirin bütününde, doğa ile insani deneyimler arasında güçlü bir ilişki kuruluyor. Her bir sayfa, farklı bir duygu durumunu ve farklı bir yaşam alanını yansıtıyor, ancak hepsi bir arada, okuyucuya zengin ve çok katmanlı bir dünya sunuyor. Bu dünyada doğanın güzelliği ve insanın içsel yaşantısı etkileşim halindedir ve her ikisi de şiirsel bir dille harmanlanmıştır.

“Tuz” isimli şiir ise iki sayfadan oluşan tek bir bütünsel yapı olarak ele alınabilir, fakat aynı zamanda çeşitli bölümlere ayrılarak incelemek de mümkündür. İlk sayfada, şiir sevgiden yoksun bir dünyada duyuların ve doğanın çarpıcı betimlemesiyle açılır; çorak topraklar, ezilmiş otlar ve gönül tokluğundan yoksun bir toplum anlatılır. Ağır ağır akan ve duyulmamış şeylerin ırmağından bahsedilirken, aynı zamanda bu unsurların insanın iç dünyasıyla bağlantısına da işaret edilir. Şiirin ikinci bölümünde, Dante'nin eseriyle kıyaslanan modern zamanın acılarının ve düşüncelerinin derinlemesine bir eleştirisine girilir ve eski canavarların sorgulamasıyla bitirilir.

İkinci sayfada ise, bu acı dolu dünyanın sular altında kalması ve erdemlerin yitirilmesi konu edilir. İnsanlığın kötü taraflarının, kirliliğin ve zulmün acımasız eleştirisi yapılırken, aynı zamanda "On üç başlı kaç kez öldü sandığımız kıyın diriltildiği" gibi mitolojik ve tarihsel referanslarla zenginleştirilir. Bu bölüm, acı bir döngünün devam ettiğini ve umudun zor bulunduğunu ima eder. Şiirin sonu, sesimizin uzaydan dönen gizemi ve umutla ilgili metaforlarla, şiirsel bir final yapar. Bütün olarak şiir, toplumun ve doğanın yaralarını tuzla metaforize ederek hem fiziksel hem de manevi bir eleştiri sunar ve okuyucuyu mevcut gerçeklikleri derinden sorgulamaya davet eder.

Halil Kocagöz'ün "Şeytanlı Gösteri Geçidi" şiiri, insanın içsel ve dışsal çatışmalarını metaforik bir dil ile resmeder. İlk birim, metaforik bir şeytan imgesiyle başlar ve umutsuzlukla dolu bir zaman dilimini tasvir eder, burada şeytan hem bir horozun ötüşüyle sabahın gelişini müjdeleyen hem de umutsuz bir geceyi sembolize eden çelişkili bir karakter olarak karşımıza çıkar. İkinci birim, kumar ve içkiyle dolu bir yaşam tarzının yanı sıra, göz aldanmalarını ve karşılıksız sevdaları konu alır, toplumsal değerlerin yitirilişine vurgu yapar. Üçüncü birimde ise, bireysel çöküşü simgeleyen dudakta hissedilen acı ve dışlanmışlığı temsil eden yetim kaygıları ile insanın kendisini yitirilişini dramatize eder. Kocagöz bu şiirde, kişinin iç dünyasındaki çelişkileri ve dış dünyanın yozlaşmışlığını güçlü imgelerle anlatır. Halil Kocagöz'ün "Şeytanlı Gösteri Geçidi" şiirinin ikinci kısmında, bireyin toplumsal ve bireysel baskılarla karşı karşıya kalışının derinlemesine bir betimlemesi yapılır. Bu kısımda, şiirin dördüncü birimi, insanın önyargılara karşı çıkamayışını ve cahillik içinde kalışını ele alır; kölelik metaforuyla bireyin özgürlüğünün kısıtlanması ve bilgisizlik içinde uzun yıllar geçirilişine dikkat çeker. Beşinci birimde, şeytan metaforu tekrar kullanılarak, insanın tembelliği ve yanılsamalar içinde kayboluşu göz bebekleri imgesiyle somutlaştırılır. Altıncı ve son birimde ise, kıskançlık ve çaresizlik gibi duyguların şiddeti vurgulanırken, şeytan figürü insanın içine düştüğü durumu daha da kötüleştiren bir güç olarak ortaya çıkar. Kocagöz, bu bölümde de insanın iç dünyasındaki sıkışmışlık hissini ve dış dünyanın kaçınılmaz baskısını güçlü bir dille ifade eder. Bu kısımda, şiirin genel tonu ve temasının, bireyin içsel ve dışsal çelişkilerle nasıl boğuştuğunu gösteren karanlık bir tablo çizmeye devam ettiği görülür.

"Gök Usu" adlı şiir evrensel ve mitolojik imgelerle süslü lirik bir dille anlatılan derin ve mistik bir içerik sunar. Şiirin ilk biriminde, denizin kızıllığı ve düşüncelerimiz

arasındaki bağlantı kurularak başlanır ve bu, evrensel bir yaratılışın ve bilginin sızdığı bir kapı olarak tanımlanır. Samanyolu'nun görünümü ile gerçekleşen bu birleşme, evrenin sınırsızlığını ve onunla olan ilişkimizi vurgular.

İkinci birimde, ok ile gökyüzünün sessizliğini vurması ve yıldızlardan sevgi demeti taşıması ile lirik bir aşk ve coşkunun ifadesi getirilir. Bu bölümde, sevginin hem evrensel hem de kişisel bir boyutunu temsil eden kuvvetli bir metafor kullanılır.

Üçüncü birimde, şiirin tonu, bir masalın başlangıcı gibi gizemli ve masalsı bir atmosfere bürünür. Gül ağzı ve ten üzerinde sonsuza dek sürecektir bir büyü imgesi, aşk ve güzellik temasını derinleştirir.

Son birimde ise, dalga, inci ve kırık uçları ile gerçeklik teması işlenir. Kayalardan kopan ve yıldızların yanması ile gözlerimizin önünde canlandırılan bu gerçek, hayatın ve evrenin devinimini yansıtır. Yeşeren yeni bir ot ağacı, yenilenme ve devamlılık simgesi olarak şiiri bağlar.

"Deniz Kurganı" şiiri, modern çağın savaş ve teknolojiyle olan ilişkisini sorgulayan bir metindir. Şiir, geçmişin ölümcül yönlerini hatırlatarak, geleceğe dair endişeleri dile getirir. İlk birimde, eli kulağında beklenen bir fırtınanın ve belirsiz bir yarının sessizliğine yapılan atıfla, savaşın tekinsiz doğası ve insanlığın bu tehdit altındaki kaderi resmedilir. "Öldürücü yuvarlanan o öç devirlerinin akıntısı" ve "korkusunda gözlerin o korkunç fırtına çatlayacak mı?" mısralarıyla geçmişin travmaları ve geleceğe dair belirsizlik vurgulanır.

İkinci birimde, "bayraklı bulutları demir çağının sönmemiş korsan" imgesiyle, teknolojinin ve endüstriyel gelişimin insanlığa vaat ettiği ilerlemenin yanılsamalarını eleştirir. Ayrıca, "beklenen Tanrı ve İnsan birliğine" ifadesiyle, savaş ve yıkımın ortasında dahi insanlık ve ilahi olanın potansiyel birliğine işaret eder.

Üçüncü birim, modern savaş araçlarının- uçak ve atom bombası gibi- getirdiği yıkımı ve bu yıkımın insan üzerindeki etkilerini anlatır. "Erimiş ayrılığa en yakın adalarında hac ve ay..." ifadesiyle, teknolojinin yarattığı yalnızlığı ve bölünmeyi; aynı zamanda da insani ve dini değerlerin yitimiyle oluşan boşluğu betimler.

Şiirin son kısmı, savaşın acımasızlığını ve sonuçlarını dramatize eder; "etten tırnaktan insan kaldı artıkların" ile insanlık durumunun parçalanmışlığını ve "gelin durun burda toplanın ağıt yakılacak denizde" ile kolektif yasın ve anmanın önemini

vurgular. Teknolojinin gelişimiyle birlikte savaşın ve yıkımın da evrildiği bu yeni çağda, şiir, toplumsal ve kişisel yıkımın ağır bedelini gözler önüne serer.

"Kuşku" şiiri, içsel bir çatışmanın ve kuşkunun, hayatın belirsizlikleri üzerine kurulu derin bir düşünsellikle ele alındığı bir eserdir.

Şiirin ilk birimi, düş dünyasının kuşlarını ve güneşin altındaki göz alıcı çakıl taşlarını imgeleyerek başlar. Burada "düş ülkelerinde kuşku kuşları" metaforu, insan zihninin endişe ve kuşkularını temsil eder. Gözden uzak köylerdeki insanların sıradan yaşamlarına yapılan atıf, onların da derin kuşkular taşıyabileceğini önerir.

İkinci birimde, sıradan bir eylemin- yemek yeme veya sigara içme- arkasındaki karmaşık düşüncelerin ve muhtemel sonuçların düşünülmesi istenir. Bu, günlük eylemlerin ardındaki derin ve karmaşık düşünce süreçlerine işaret eder.

Üçüncü birimde, şiirin tonu değişir ve daha büyük bir perspektife geçer; evrenin genişliğine ve insanların küçük düşmelerine vurgu yapılır. Şair, bu evrensel çerçevede insan deneyimini anlamaya çalışırken, insanın önemsizliğini ve evrenin büyüklüğü arasında sıkışıp kalmış hissini aktarır.

Şiirin son biriminde, şair, kuşkunun içsel bir durum olduğunu ve bu kuşkunun sürekli bir gerçeklik olduğunu belirtir. Kuşkunun, hayatın belirsizlikleri ve kaçınılmazlıklarıyla yüzleşirken hissedilen sürekli bir iç savaşı temsil ettiği ima edilir.

Halil Kocagöz'ün "Esen'e Şiir" adlı eseri, şairin kızına olan sevgisini ve duygularını anlatan samimi bir portre çiziyor.

Şiirin ilk biriminde, doğanın ve ailenin güzellikleri üzerinden bir yüceltme yapılır. Ebemkuşağı ve leylek imgesiyle başlayan bu kısım, masumiyet ve yeni başlangıçların simgesidir. Gülümseyen anne yüzü ve saf bulutlar, gelecek nesillere aktarılan pozitif duyguları temsil eder.

İkinci birimde, ninesinin başörtüsü ve elindeki menekşelerle evin sıcaklığını ve geleneksel değerleri vurgulayan bir sahne betimlenir. Bu sahnede, kuş ve petek imgeleri ile doğal ve sade yaşamın güzellikleri ön plana çıkar.

Üçüncü birimde ise, çocuğun gözünden annesinin günlük hayatındaki basit ve anlamlı anlar dile getirilir. Çocuğun annesini gözlemleyişi, kırılgan ama güçlü bir anne figürünü ortaya koyar.

Son birimde, şair kızının geleceğine atıfta bulunarak milli değerlere ve umutlara dokunur. "Ulusumun geleceği, ıslıl gözlüm, Atatürk çiçeği!" dizesiyle, kızına duyduğu gurur ve onun aydınlık bir gelecek temsil ettiğı vurgulanır.

Şiir boyunca, Halil Kocagöz sıcak ve sevgi dolu bir ev atmosferini, bir babanın çocuğına olan sevgisini ve geleceğe dair umutlarını lirik bir dille sunar. Her birim, kızına olan sevgisini farklı bir açıdan ele alarak, aile bağları ve milli değerlerin iç içe geçtiğı bir tablo çizer.

“Barış Düşü” şiirinin ilk birimi, sarı sarıverenin üşümesi ve sevgi gücüm barış düşün dizeleri ile başlar; bu bölümde doğanın ve sevginin, masumiyetin ve parçalanmış coğrafyaların karşıtlığını ve iç içe geçmiş bir barış özlemi temsil eder. İkinci birim, günahkâr ve özgür ruhlar arasındaki karşıtlığa odaklanır; yorgun umutlar ve denizcilerin çıkardığı gürültülerle dolu bir atmosfer tasvir eder. Üçüncü birimde ise, kara dut ağacının altında suskun bir sükunetin ve derin gözlemlerin altını çizer. Bu kısım, insanın içsel ve dışsal dünyasındaki karmaşayı ve bunun yaşama etkilerini sorgular. Dördüncü birimde, insan gücünün ve olgun düşüncenin, bereketli topraklarla ilişkilendirilmesi ve savaşın yıkıcılığına karşı bir tezat oluşturur. Beşinci ve son birim, özgürlüğe ve huzura olan özlemi, bir güvercinin uçuşu ve düşün gerçekleşmesinin tatlılığıyla betimler. Bu bölüm şiiri, umuda ve gerçeğin kabulüne doğru bir yolculukla sonlandırır. Her birim, temaların ve imajların zenginliği ile dolu olup, toplamda bir barış ve huzur arayışının yoğun bir portresini sunar.

Halil Kocagöz'ün "Büyük Rok" şiiri, hayatın stratejik ve entelektüel bir oyununu simgeleyen satranç üzerinden kurgulanmıştır. Şiirin ilk biriminde, hayatın karmaşası ve mücadelesi, ak ve kara taşların hareketleriyle temsil edilir; insanların kendi kararları ve rakiplerinin eylemleri arasındaki dinamik bir etkileşim anlatılır. İkinci birimde, oyunun doğasının ve taşların konumunun belirsizliği üzerinden, hayatın tahmin edilemezliği ve ne kadar az kontrol edilebilir olduğu tema edilir. Üçüncü birimde, oyunun keyfi ve stratejileri, satranç taşlarını yemekten alınan hazla birleşir; bu da hayatın bazı yönlerinin sonucundan bağımsız olarak keyif alınabileceğini işaret eder. Son birimde ise, şair satranç oyununun derinlemesine bir anlam taşıdığını ve sadece tahtadaki bir savaş olmadığını, insanın evren içindeki konumunu ve düşünsel karmaşıklığını temsil ettiğini ifade eder. Bu şiirde Kocagöz, hayatın satranç oyunu kadar çeşitli ve düşündürücü olduğunu anlatır.

"Yürek Gerek Kişiyi" isimli şiirin ilk birimi, insanın hayatta kalabilmesi için yüreğin önemini ve yaşamın temel gereksinimlerine karşı bir karşı koyma aracı olarak yüreğin varlığını vurgular. "Bir yürek yaşamak için" ile başlayan şiir, yüreğin tinsel ağırlara ve sessizliğe bir tepki olarak duyumsanmasını ifade eder. İkinci birimde ise yürek, dış dünyanın ağırlıklarına, radyoaktivite gibi soyut tehlikelere karşı bir koruma olarak betimlenir. Ayrıca "Bir yürek denizlerce göğlerce" dizesi ile yürek, umut ve sonsuzluk metaforları ile birleştirilerek evrensel bir barış duygusunun taşıyıcısı olarak resmedilir. Üçüncü birimde, yürek her türlü çocuğun- Arap, Japon, Çin, çekik ya da kara gözlü - gözyaşları ve sevinçleri için gerekli olan evrensel bir duygusal öge olarak sunulur. Sevginin evrensel dilini ve çocukların masumiyetini vurgulayarak, yüreğin sadece bireysel değil, kolektif bir gereklilik olduğu ima edilir. Dördüncü ve son birimde, yürek tüm acılara ve zorluklara karşı direnç gösteren bir güç olarak tanımlanır. "Ereksizliğin tüzesizliğin yüreksizliğin" ifadesi ile yürek, var olmanın özü olarak nitelendirilir.

"Arttırdığımız Evren" şiirinde, şair, yaşamın sürekliliği ve ilişkilerin derinliği üzerine düşüncelerini paylaşır. Şiirdeki anlam birimleri, hafızanın, zamanın ve kişisel gelişimin katmanlarını ortaya koyar. Şiirin ilk birimi, beklenmedik bir yağmur ve güneşin parlaması ile başlar ve geçmiş anıları çağırıştırır. Şair, yaşamın ilk safhalarını ve masumiyetini, büyüklüğün yanında duran çocuksu figürler aracılığıyla anlatır. Bu anlar, kişinin yaşamındaki özel anları ve ilişkileri anlamlandıran bir süreci yansıtır. İkinci birimde, iki kişiliğin birlikte yaşamın evrenini genişlettiği fikrini işler. Şair, tanıdık yüzler, akıtan sütler ve beyazlar içinde giysiler gibi günlük hayattaki nesneler aracılığıyla, iki insanın birbirlerine kattığı değeri ve ortak yaşamın getirdiği zenginliği vurgular. Şiirin son birimi ise, sevginin evrenselliğine ve yaşamın döngüsüne dair bir metaforudur. Şair, sevgiyi tüm kadınlara adadığını, bu sevginin dinlendirici bir koku ve yarı yarıya yenilenen yaşamla ifade edildiğini belirtir. Şairin diktiği çiçekler, yaşamın yarısının kendi elleriyle şekillendirildiği bir sembol olarak karşımıza çıkar. Böylece şiir, kişisel deneyimlerin evrenselleştiği ve bireylerin birbirlerinin hayatlarına kattığı anlamların sürekliliği üzerine derin bir düşünce sunar.

"Ak Bi Güvercin ve Kan" şiirinde ise direniş ve özgürlük temalarını işleyerek insan deneyimini ve hissiyatını yoğun bir dille aktarır. Şiirin ilk biriminde, melankoli ve umutsuzluk hali örümcek ağları ve kapalı kapılarla betimlenerek, yağmurla iç içe geçen bir yalnızlık ve bekleyiş atmosferi yaratılır. Şiirin bu kısmı, özgürlük arayışı içinde

yıpranan, bir türlü tamamlanamayan umutları simgeler. İkinci birim, korkusuzluğu ve ölümsüzlüğü, elde kurşunla bile savunmasız ve çaresiz kalmış insanların imgesi üzerinden ele alır. Bu kısımda, "Suz" ve "sığdırılmazlığımız" gibi tekrar eden sözcüklerle vurgulanan çelişki, bireyin içsel çatışmasını ve dış dünyanın zorluklarına karşı direnişini ifade eder. Üçüncü birimde ise şiirin dilindeki yoğunluk, bir yandan geçmişin acı hatıralarına diğer yandan özgürlüğe olan tutkuya işaret eder. Güvercinlerin havalanması, özgürlüğün ve umudun simgesi olarak, baskı altındaki insanların yükselişini ve direnişini betimler. Son birimde, "Bir şimşekti Atamızla yücelerde çakan" dizeleriyle, kurulan özgürlük ve zafer bağlantısı, ulusal bir kahramanlık motifini çağrıştırır. Güvercinin ak ve kanın kırmızısı, zaferin ve fedakarlığın yan yana var olduğu bir tabloyu resmeder.

Bu dört birimlik yapısıyla şiir, baskı ve zulüm altında ezilen insanların, yitirilen umutlar ve elde edilen zaferler arasındaki dramatik çatışmasını sunar. Şiir, dilin sertliği ve imgelerin yoğunluğuyla okuyucuyu hem bireysel hem de kolektif bir hafızanın derinliklerine davet eder.

"Yitik Duman" şiiri, geçmişin, anıların ve yaşanmışlıkların yansımaları ve bunların gelecekteki izdüşümünü lirik bir dil ile ele alır. Şiir üç bölümden oluşmaktadır ve her bölüm kendi içinde anlam birimleri olarak değerlendirilebilir. İlk bölümde, kaybedilmiş zamanların ve bu zamanlara ait duyguların, anıların türküsüne dönüşmesi işlenmiştir. Kaybedilmiş günler, duman ve titrek bir gölge olarak betimlenirken, geçmişe duyulan özlem ve bu özlemin yarattığı içsel ses "Yaşıyacaksın..." şeklinde duyurulur.

İkinci bölümde, sonsuzluk içinde kaybolmuş bir anlık geçişler ve umutların betimlenmesi yer alır. Şair, umudun ve beklenenin insanı nasıl içsel bir yolculuğa çıkardığını, kalp çarpıntılarıyla geleceği nasıl şekillendirdiğini anlatır. Burada da içsel bir ses "Duyacaksın..." şeklinde belirir ve bu da şiirin devam eden bir ritmini oluşturur.

Üçüncü bölümde ise, yaşamın ve doğanın devamlılığı teması üzerine kuruludur. Gençlerin gülümsemeleri, yıldızlı gecelerin sessizliği ve ölümsüz bir coşkuyu anlatırken "Güleceksin..." ve "Bileceksin..." ifadeleriyle duygusal bir beklentinin ve yaşamın devamlılığının altı çizilir.

Son bölümde, göz göz umutların ısıttığı bir karşılıklı anlayış ve birbirini tamamlayan insanlığın portresi çizilir. Bu bölüm, kaybolmuş bir adın yeniden yaşam

buluşuna, gençlerin ve gelecek neslin bu anlayışa olan ihtiyacına işaret eder ve "Seveceksin..." ifadesiyle umudu ve süregelen yaşam döngüsünü vurgular. Her birim arasında tekrar eden bu motifler, şiirin genel yapısına anlam ve ritim katmakta ve okuyucuyu duygusal bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Şiirin "Evrensel Yapraklar" başlığı, doğanın ve evrenin sınırsızlığını simgeler. Şiir iki anlam birimine ayrılabilir.

İlk birimde, doğa imgeleri ve renklerin kullanımıyla bir nevi evrensel bir düş kırıntısı oluşturulur. Gökyüzünden düşen yapraklar, turuncu gökyüzü, pembe su birikintileri, gül kurusunda portakal sarmaları ve göllerle kurulan ilişki şiiri renkli ve zengin bir görsellikle bezemektedir. Şair, bu evrensel düzenin bir parçası olarak bir yüzeyde yansıyan kişiyi gözlemlediğini ve bu gözlemlerinin sisli bir günün sakinliğinde kaybolduğunu dile getirir.

İkinci birimde ise, bu evrensel görüntüler arasında sevgiliyi, onun yüzünü ve bakışını merkeze alır. Sevgilinin yüzü her nefeste verilen nefesle, yıldızlardan yansıyan ışıkla ve sonsuzluktan gelen bir türkü ile ilişkilendirilir. Bu, evrensel bir aşkın ve bağın ifadesidir. Şair, sevgiliye olan duygularını, yüzünün güzelliğini ve bakışının iyiliğini övgüyle dile getirirken, aynı zamanda yüzündeki samimiyetin ve nezaketin evrensel doğanın bir yansıması olduğunu belirtir. Her iki birim de, evrensel olanın kişisel deneyimle buluştuğu ve iç içe geçtiği noktaları vurgular.

Şiir "Zeytin Dalı ya da Halk Oyu" başlığı altında, köy yaşamının zorlukları ve sıradan insanların karşılaştıkları güçlüklerle yüzleşmelerini anlatır. İlk birimde, yorulmuş köylülerin yanık yürekleri ve umutlarına rağmen bakışlarında kalan sönmüş ışığı betimler. Yorgun ve çaresizlik içindeki bir hayatı simgeleyen "yanan gözler" ve "parlak sönük" imgesiyle, geçmişle gelecek arasındaki bu kırık dökük bağlantı vurgulanır. İkinci birim, halkın derin köklerine ve yaşam mücadelesine dair türkülerini ve bu türkülerle örülü toplumsal dokunun nasıl yıprandığını ele alır. Bu bölümde, gerçek dışı sözler ve sahte vaatlerle kandırılan halkın duyduğu öfkeyi ve hayal kırıklığını işaret eden "yalan ağızların adsız kölesi" ifadesi dikkat çeker. Şiir, beklenen özgürlüğün gelmeyişi ve bu yüzden yaşanan hayal kırıklığını yansıtan "beklediği özgür yaşası" mısrayla devam eder. Üçüncü birimde ise, soğuk gerçeklerin yüreklerde yarattığı hissi ve bu hissiyatın doğa ile paralelliğini gösteren "bahar muştusuyla kuşun bitkinin sesini dinler" imgesiyle, yeniden yeşermeye çalışan ama bir türlü canlanamayan

umutları dile getirir. Bu kısımda, mevsimsel döngüye ve yeniden doğuşa atıfta bulunarak, kişisel ve toplumsal yenilenme arzusuna değinilir. İçten bir toplum eleştirisi sunan bu şiir, yılgınlık ve beklenti arasındaki çatışmayı güçlü bir şekilde resmeder.

Şair "Umutlu Güç" adlı şiiriyle, zorluklarla dolu bir hayat süren ancak hala umutlarını koruyan insanların hikâyesini anlatır. İlk birimde, bireyin içsel ve dışsal dünyalar arasındaki mücadelesini ve bu mücadeledeki yalnızlığını vurgular. Özellikle "en uygar saydığımız yüzyılda kalabalıklar içinde yapayalnız" mısraıyla, modern çağın ironik yalnızlığını ve insanın içsel yolculuğunu hissettirir

İkinci birimde, toplum içinde kaybolan bireysel değerler ve özgürlüğün yitimi üzerine odaklanır. "Özgürlüğü kendimizde yetinmemiz" ve "o bencil sürüngenliğe saygı" ifadeleriyle, toplumda bireylerin nasıl birbirine benzemeye başladığını ve bu durumun yarattığı çürümeyi eleştirir

Üçüncü birimdeyse, insanın hayatının kaçınılmaz iniş çıkışlarını ve geniş umutlarını dile getirir. "Bir bayram günü gelecek" ve "güçlü usların eşitliğiyle" mısraları, zorluklardan sonra gelecek olan huzur ve eşitliği sembolize eder. Ayrıca, "Bir duvarlar yıkılır Tunuslu Cezayirli biriyle aranızda" mısraıyla, ulusal ve etnik sınırların ötesindeki birliği ve dayanışmayı vurgular. Şiirin bu son bölümü, umut ve direnç temasını öne çıkararak, geleceğe dair olumlu bir perspektif sunuyor. Bu şiir, toplumsal kargaşa içinde bireyin kendini ve toplumu yeniden inşa etme çabasını güçlü bir dille anlatır.

"Önemli Ben Ne Uslasam Yöre Başka" şiiri, içsel ve dışsal engellerle mücadele eden, ancak değişime ve ilerlemeye olan inancını koruyan bir insanın sesini yansıtır. İlk birimde, geçmişin ve geleceğin seslerini duyumsatan bir çağrışım yapılır, "ses duvarını mı astı tepkiler gönülümüzden öne mi geçti" ile bireyin iç dünyasının sınırlarını aşarak dışarıya yansıyan etkileri betimlenir. "Çok mu gerideyiz yöremizde dönen çarklardan çemberlerden" ifadesiyle zamanın akışı içinde yerimizi ve ilerleyişimizi sorgular.

İkinci birimde, tarihin ve insanlığın devamlılığını simgeleyen "mızraklı savaş arabalarından günümüze getiren bizi" sözleriyle geçmişten bugüne uzanan kültürel ve tarihsel bir yolculuk anlatılır. İnsanlık durumunu, doğası ve kokusuyla tanımlayan "insan sesli, insan kokulu, insan türkülü rüzgarlar" mısralarıyla, insanın doğal ve kültürel mirasına dikkat çekilir.

Üçüncü birimde, umut ve aydınlanma arayışı içinde olan insanın, "kör duvarları yıkan o aydınlık için bildiğimizi" ifadesiyle zihinsel ve toplumsal engelleri aşma çabasını dile getirir. "Beklediğimiz bu işte bin dağın ardından doğan her yeni günden" ile her yeni günün getirdiği yenilikler ve fırsatlar vurgulanır.

Son kısımda, "mutluluğa çağıran tek ses gerçek başarılarımızla biz..." ile bireyin ve toplumun gerçekleştirdiği başarıların, geçmişin hatalarından ve zorluklarından alınan derslerle nasıl kutlanması gerektiğini savunur. Bu şiir, geçmişin sesleriyle geleceğin umudunu harmanlayarak, ilerlemenin ve başarının bireysel ve toplumsal önemini öne çıkarır.

4.1.3. Tema

4.1.3.1. İsyan

Kitaptaki şiirlerde ortak olan başlıca temaların başında toplumsal eşitsizliklerin yarattığı huzursuzluk ve adaletsizliğe karşı duyulan derin isyan duygusu yer alır. "Tepkili Kalkıyor" adlı şiirde, şair toplumun ezilmiş ve dışlanmış kesimlerine seslenerek, onların içindeki isyan ateşini uyandırmaya çalışır. "Suda ay ışınları kalsın kağnılar yerde / Develer eşekler kırbaçlanan atlar kalsın" dizeleri, güçsüzlerin sömürülmesine ve sosyal adaletsizliğe vurgu yapar. Şair, haksızlığa uğrayanların içindeki öfke ve direnç ruhunu güçlendirmeyi hedeflerken, şiirin sonunda yer alan "Yüz bin ışık yılına gidiyoruz haydin!" cümlesi, toplumsal değişime olan umudu ve ilerleme arzusunu yansıtır. Şair, mevcut düzensizlik ve zulme rağmen, değişim için birlik ve dayanışmanın önemini vurgular.

"Ak Bir Güvercin ve Kan" adlı şiirde, şair Halil Kocagöz, özgürlük ve çaresizlik temaları arasında bir gerilim yaratır. Özgürlük arzusu olan ancak bu özgürlüğü elde edememiş insanların resmi çizilirken, karanlık ve umutsuz manzaralar, özgürlük arayışının zorluklarını temsil eder. Şiirdeki güvercin imgesi, umut arayışını ve baskı altında kalan insanların içsel çılgınlıklarını dile getirirken, "kan" imgesi, özgürlük yolunda verilen mücadelelerin yoğunluğunu ifade eder.

"Zeytin Dalı ya da Halk Oyu" adlı şiirde ise, barış ve umut simgesi olarak kullanılan zeytin dalı, kırsal yaşamın sert koşullarını ve halkın özgürlük arayışını ele alır. Yorgun ve umudu kaybetmiş insanların, yıpranmış kahramanlar olarak sunulduğu bu şiirde, zeytin dalı ironik bir şekilde kullanılarak, melankolik bir ton yaratılır. Şair, kişisel ve toplumsal yorgunluk ile umut arasında gidip gelen bir atmosfer oluştururken,

doğanın canlanması, belki de yeni başlangıçların ve değişimin mümkün olabileceğini ima eder.

Son olarak, "Özgürlükle Koşumlu Gezinti Sedyesi" adlı şiir, özgürlüğün çelişkili doğasını ele alır. Şair, özgürlüğü hem bir kısıtlama hem de bir kaçış yolu olarak betimlerken, gerçeklik ve hayallerin dans ettiği bir tablo çizer. Toplumsal normlar ve kişisel arzular arasındaki mücadeleyi işlerken, özgürlüğün keyifli yönlerini temsil eden imgeler ile özgürlüğün sınırlarını gösteren imgeler arasındaki zıtlık, insanın bu sınırlarla olan mücadelesini simgeler.

Birlikte ele alındığında, bu şiirler toplumsal eşitsizlik, özgürlük arzusu ve umut temalarını farklı perspektiflerden ele alırken, bireylerin ve toplumların adalet ve özgürlük arayışındaki yolculuklarını anlatır. Şiirler, adaletsizliğe karşı isyanı, özgürlük arayışını ve bu mücadele boyunca bir arada olmanın, dayanışmanın önemini vurgulayan güçlü bir anlatı oluşturur.

4.1.3.2. Yaşam, Yalnızlık ve Yabancılaşma

Halil Kocagöz'ün "Yitik Duman" adlı şiiri, nostalji, yitirilmiş zaman ve umudun sürekli bir akış içinde olduğunu incelikli bir şekilde ele alır. Geçmişin hızla kaybolan anıları ve zamanın hızla akışı, şiirin derinlikli imgeleriyle öne çıkar. Şair, "dört nala atlarla götürdüğümüz ısıklarda" ifadesiyle, zamanın kaçınılmaz akışını ve geride kalan anılara duyulan özlemi işlerken, yaşamın hareketli doğasını da vurgular.

Şairin varoluş çağrısı, "Yaşayacaksın... Duyacaksın... Güleceksin..." dizeleriyle hayatın devam ettiğini, umudun sürekli var olduğunu hatırlatır. Bu, bir yandan kaybolan değerler için duyulan kederi içerirken, diğer yandan yaşamın tekrar doğuşunu ve umutla dolu bir geleceği kabul etmeye yönelik bir davet niteliğindedir. "Bir öz yürür yeşilden pembe elden ele" dizesi, anıların ve yaşamın nesilden nesile aktarılmasına dikkat çeker.

Kocagöz, bireyin iç dünyasıyla dış dünyada karşılaştığı deneyimler arasında bir bağ kurar. Yitirilmiş zamanın ardından gelen huzursuzluğu ve umudu, bu bağın nasıl kişisel ve toplumsal düzeyde yankılandığını yansıtarak işler. Şiir, yaşamın güzellikleri ve acıları arasındaki geçişleri ve bu zorluklara karşı koymanın yolunu arayan ruh halini yansıtır. Son bölümde, "Göz göz umutlarla ısıtılmışsınızdır biri" ile başlayan kısım, bireyin içindeki umut ve bunun topluma yaydığı sıcaklığı ifade eder. "Kanarca yüreği uykusuzluğunuzda kıpırdanır" ifadesi, bireyin yüreğinde yatan derin duyguların sürekli hareket halinde olduğunu gösterir.

"Kaybolan adıyla, şimdi o, yaşamaya yanık" ifadesi, yitirilmiş anıların ve kişilerin yaşamaya olan tutkularını dile getirirken, şiirin devamında yer alan düğünlerde çiçek demetleri ve gençlerin coşkusuyla yaşamın devam ettiğine dair umut verici bir imaj yaratır. "Uyanır da goncalanan cansallığıyla yerin" dizesinde ise, doğanın yeniden doğuşu ve yaşamın yenilenmesi, bireysel ve toplumsal değişimin mümkün olduğuna işaret eder.

Şiirin son bölümünde tekrar eden "Yaşayacaksın... Duyacaksın... Güleceksin..." mısraları, yaşamın her anında umudu ve neşeyi bulma yeteneğine vurgu yapar. Kocagöz, okuyucuya yaşamın zorluklarına rağmen yaşam enerjisini koruma ve umutla hareket etme çağrısı yapar. "Yitik Duman" şiiri, geçmiş ile gelecek, kayıpla umut ve bireysel ile toplumsal arasındaki köprüleri gösterirken, her yeni başlangıçta umut ve potansiyel olduğunu hatırlatır.

"Doğruya Yöndeş Eğri" adlı şiirinde, Halil Kocagöz doğa ve insan arasındaki uyumsuzluğu eleştirir. Şiirde tekrar eden "kaç" fiili, insanın doğadan ve doğallıktan kaçışını vurgularken, bu hareketin doğurduğu boşluğu ima eder. Doğal unsurların, yaprak, su, filiz gibi, masumiyetin ve doğallığın simgesi olarak ele alınması, insanın yapay bir dünya yaratırken doğayla arasındaki bağın kopmasına bir eleştiridir.

Bu iki şiir, Halil Kocagöz'ün farklı yönlerden insanın hayatla ve doğayla olan ilişkisini nasıl ele aldığını gösterir. "Yitik Duman" kayıplara rağmen umudun devam ettiğini vurgularken, "Doğruya Yöndeş Eğri" insanın doğallıktan uzaklaşmasının eleştirisini yapar. "Umutlu Göç" isimli şiirde ise kişisel ve toplumsal direnişin duygusal yansımalarını derinlemesine inceler. Şiir, bireylerin zihinsel sınırlarını aşma ve kısıtlayıcı koşulları yıkma arzusunu vurgularken, "Biz düşüngenler ayrılmışız" dizesi, düşüncenin ve eylemin birbirinden kopuşunu ve yabancılaşmayı ön plana çıkarır. Bu dize, kalabalıklar arasında bile yalnızlığın ve özgürlük arayışının nasıl bir arada yaşandığını gösterir.

Şiirin sonraki bölümleri, hayaller ve gerçekler arasındaki mesafeyi işlerken, "Oysa kaç insan kanar" ifadesiyle ideallerin, umutların ve gerçekliğin acımasızlığının yarattığı derin yaraları vurgular. "Kesseniz bileklerinden" imgesi, fedakârlık ve direnişin çarpıcı bir örneği olarak karşımıza çıkar; bu, özgürlük uğruna verilen mücadelelerin bedelini açıkça ortaya koyar.

Yine de "Bir bayram günü gelecek" cümlesi, geleceğe dair iyimser bir umut duygusu taşır. "Özdek güçlerden kurtulur arı yaşamlar" dizesiyle, özgürlüğün ve yenilenmenin potansiyeline işaret edilir. Şiir, geçmişin sancıları ve gelecek umutları arasında bir köprü kurarak, insanoğlunun sürekli değişen doğasını ve kolektif bir iyimserlik anlayışını yansıtır.

Bu şiir, Kocagöz'ün eserlerinde sıkça görülen temaların bir sentezidir. Toplumsal yabancılaşma, bireysel direniş ve özgürlüğe duyulan özlem, şiirin ana hatlarını oluşturur. "Önemli Ben Ne Uslasam Yöre Başka" şiirinde, insanlık durumunun evrenselliği ve içsel çatışmaların derinliği üzerinde durulur. Şiirde savaşın acımasızlığı ve tarihin tekrarlayan yıkımları, insan ruhunun dirençli doğasıyla tezat oluşturur. "Ses duvarını mı astı tepkili gönülümüzden öne mi geçti" dizeleri, içsel çatışmaların dış dünyadaki yansımalarını sorgularken, "gökleri yırtan sesleri sus pus mu etti umut" ifadesi, umudun sükûta işaret eder. Mızraklı savaş arabalarından günümüze uzanan bir tarihi bağ, insanlığın yorucu fakat devam eden mücadelesini ifade eder. Şair, barış ve anlayışın ardındaki aydınlığı ve birlikte yaşamaya olan özlemi dile getirirken, bu dünyayı yaratma arzusunu belirtir. "Tuz" şiirinde, insan ruhunun derinliklerindeki acılar ve kayıplar, çarpıcı doğa imgeleriyle betimlenir. "Sevgiden ölenlerin gömüldüğü çorak topraklarda" ifadesi, aşkın yarattığı yıkım ve acının manzarasını çizerken, "Kayıpsız ayaklar altında ezilen yürek otları" sevgisizlik ve kayıtsızlık temasını vurgular. "Gönül tokluğundan hiç duyulmamışların ırmağıdır" dizeleriyle, duyulmayan ve göz ardı edilen insanların sessiz çığlıkları ifade edilir. Şiirin ikinci kısmında, toplumsal ve etik çürümeye odaklanılır. "Erdem götürülmüş, kan dolu sarkıtlı ine" dizeleri, dünyadaki adaletsizlikler ve ahlaki yozlaşmayı eleştirir. Şair, çağdaş dünyanın kötülüklerine karşı bireyin ve toplumun çaresizliğini dile getirirken, "On üç başlı kaç kez öldü sandığımız kıynın diriltilmiş." ifadesiyle, geçmişten bugüne kötülüklerin tekrar eden doğasını vurgular. Bu şiir, insan ruhunun karmaşıklığını ve modern toplumun karşı karşıya olduğu etik ve ahlaki sorunları irdeleyen zengin bir anlatı sunar.

4.1.3.3. Savaş ve Barış

"Barış Düşü" ve "Deniz Kurganı" adlı şiirler, savaş ve barış temaları etrafında derin bir anlatı sunar. "Barış Düşü" şiirinde, savaşın yıkıcılığı ve barışa duyulan özlem güçlü imgeler aracılığıyla betimlenir. Bu şiirde, "Sarı sarnıçların üşümesin, sevgi gücüm barış düşüm" gibi dizeler, savaşın yarattığı yıkımın ve insanlığın bu durumdan nasıl

etkilendiğinin duygusal tasvirlerini içerir. Şair, bu dizelerle savaşın sebep olduğu parçalanmışlık hissini vurgularken, barışa olan özlemi de belirgin bir şekilde ifade eder.

"Deniz Kurganı" adlı şiir ise, Halil Kocagöz'ün insanlık tarihindeki şiddet ve çatışma temalarına odaklanır. Şiir, tarih boyunca süregelen ölümcül döngüyü ve bunun insan psikolojisi üzerindeki etkilerini ele alır. "Öldürücü yuvarlanan o oç devirlerinin akıntısı" dizesiyle, geçmişin acılarının devam ettiğini ve "eli kulağında bir gökle sorar sessizliği ne gün yarın" ifadesiyle, belirsiz bir geleceğe yönelik endişeyi dile getirir. Şiir, modern savaşın sembolleri olan "uçak", "atom" ve "yanmış barut" imgeleri aracılığıyla teknolojik ilerlemenin insanlık için hem umut hem de yıkım getirebileceğine dikkat çeker.

"Deniz Kurganı" boyunca deniz, yitip giden hayatlar için bir anıt ve son dinlenme yeri olarak görülür. "Gelin durun burada toplanın ağıt yakılacak denizde" dizesi, yas tutma ve anma ritüellerinin toplumsal ve evrensel bir ihtiyaç olduğunu vurgular. Şair, bireyin ve toplumun savaşın izleriyle baş etme çabalarını, kayıpları hatırlama ve onlara saygı duymanın önemini dile getirir. Bu şekilde, şiir, savaşın trajedisini ve insanlığın ortak acılarını yansıtan güçlü ve duygusal bir meditasyon sunar.

4.1.3.4. Doğa ve İnsan

"Artırdığımız Evren" adlı şiirde, kişisel yaşam ile evrensel deneyim iç içe geçmiş bir şekilde tasvir edilir. Şiir, yağmurun aniden başlaması ve güneşin açması gibi doğal olaylarla, kişisel ve kolektif hafızanın yeniden canlandırılmasını anlatır. "Anılarla ıslı ıslı" ifadesi, geçmişin hem somut hem de duygusal olarak nasıl hatırlandığını belirtirken, şiirdeki "biz" ifadesi, iki kişi arasındaki bağın zamanla nasıl genişlediğini simgeler. "Ak sütlerle beşiklerin eğriliği" ve "ak giysilere bezlerin arttıkça dere oluşu" imgeleriyle yaşamın ve evrenin devam eden bir süreç olduğunu vurgular.

"Evrensel Yapraklar" şiirinde, doğa ve evrensellik temaları ön plandadır. Gökyüzünden düşen yapraklar, sevilen bir kişinin varlığı ile bağdaştırılarak algılanır. Turuncu gökyüzü ve pembe su birikintileri, canlı ve dinamik bir renk paleti oluştururken, "gül kurusu" ve "portakal sarması" bu renklerin sıcaklığını vurgular. Şair, sevgilisini "görülmemiş geçitlerin en dumanlısında" ve "suların aynasında" gibi imgelerle tanımlayarak, sevginin evrensel bir güç olduğunu ve doğanın bu gücün yansımaları olduğunu anlatır.

"Sıvatlarda" adlı şiir, doğa ile insan ruhu arasında bir paralellik kurar. Büyük bir ırmağın kıyısındaki sahneler ve söğüt gölgeleri, coğrafyanın genişliğini ve tabiatın sürekliliğini vurgularken, insan ruhunun karmaşıklığına ve geçiciliğine işaret eder. Ayşe'nin gözlerinde açan gül imgesi, aşkın veya umudun simgesi olarak sunulurken, suyun sesi ve çocuğun ağlaması gibi akustik imgeler şiirin atmosferini zenginleştirir. Dağlar, yollar ve köyler, bir yolculuk veya geçiş ritüelini anımsatır. Ayşe'nin tekrar eden adı, bireysel bir deneyimi evrensel bir tema ile birleştirir. Şiir, hem dış dünyanın hem de iç dünyanın derinliklerine odaklanarak, okuyucuyu duygusal bir yolculuğa çıkarır. Bu imgeler ve temalar, hayatın karmaşık dokusunu ve insan deneyiminin zenginliğini yansıtır. "Esen'e Şiir" adlı şiirde, kuşlar masumiyeti ve saflığı temsil etmekle kalmaz, aynı zamanda nesilden nesile aktarılan geleneklerin ve anıların bir parçası olarak ortaya çıkar. Ninesinin başörtüsü ve elindeki mis kokulu menekşeler gibi imgeler, geçmişin sıcak ve korunaklı dünyasını canlandırırken, kuşların umut ve saflıkla ilişkilendirilmesi şiirin temel temasını belirler. "Dağ Yollarında" şiirinde, bireyin doğa ve kendi içsel dünyasıyla olan çatışması dağ metaforu aracılığıyla işlenir. Kaybolmuş umutlar ve sessiz çığlıklar, insan ruhunun derinliklerine bir yolculuk olarak sunulurken, doğanın büyüklüğü insanın iç dünyasındaki çalkantılarla karşılaştırılır. Şair, yitirilenler ve değişen dünyaya dair melankolik bir ton kullanır.

4.1.3.5. Hayatın Karmaşıklığı

Halil Kocagöz'ün "Büyük Rok" adlı şiirinde, satranç oyunu metaforu kullanılarak yaşamın karmaşık doğası ve bireylerin bu karmaşıklık içindeki yeri ele alınır. Şiirde, strateji ve güç ilişkilerine dair imgelerle bireyin etkisizliği ve çaresizliği vurgulanır. "Akıllar siz oynuyorsunuz da karaları onlar / Atları L yürütüyorsunuz çapraz fillerle yana" dizeleri, satranç oyununda beyaz ve siyah taşların farklı stratejilerini simgelerken, bireyin bu büyük oyunda bir piyon gibi hareket ettiğine işaret eder.

"Şeytanlı Gösteri Geçidi" şiirinde, şeytan figürü etrafında dönen imgelerle insanın içsel çelişkileri ve zaafı araştırılır. Şiirin başlığında kullanılan 'gösteri geçidi' ifadesi, yaşamın bir sahne oyunu olduğu ve şeytanın bu oyunun bir parçası olduğu fikrini ortaya koyar. Şeytan, bireyin içindeki karanlık yanları temsil ederken, aynı zamanda basit zevkleri ve kötü alışkanlıkları çekici kılan bir nesne olarak da görülür. "Horozdur öter", "çil altın", "boş korkularda göz ağacı" gibi imgelerle, insanın maddeye ve yüzeysel zevklere olan düşkünlüğü ve bunun getirdiği manevi boşluk eleştirilir.

Şiirin ikinci kısmında, "deşip çıkaramazsınız yürekten / ön yargılara köleyseniz" dizeleri, bireyin ön yargılar ve toplum baskısı karşısındaki esaretini vurgular. "Göz bebekleri" metaforu, kişisel görüşlerin dış etkilerle nasıl şekillendiğini ve zamanla yabancılaştığını gösterir. Şiirin son kısmında, "gün gün ortasında çaresiz" dizeleri, insanın içsel ve toplumsal baskılara karşı yaşadığı çaresizliği ve modern yaşamın getirdiği yalnızlık temasını ele alır. Kocagöz, bu şiirde insan ruhunun karanlık yanlarına ışık tutarken, bireyin bu karanlıkla olan mücadelesini yansıtır.

"Gök Usu" adlı şiirde ise kozmik bir düşünce akışı ile okyanusun derinliklerinden yıldızlara uzanan bir yolculuk anlatılır. Deniz kızı metaforu, yaşamın döngüsel doğasını ve sürekliliğini temsil eder. "İlk deniz kızdır" ifadesi, zamansallığın ötesine geçen bir bilinci ve düşüncelerin tarih öncesi derinliğini ima eder. Yıldızlarla dolu bir el ve sevginin sembolik demeti, evrensel bir duygusal deneyimi temsil eder ve insanın evrensel boyutlarla olan bağını ifade eder.

Şiirin son kısmında, gece ve ay ışığıyla süslenen evrensel bir yalnızlık betimlenir. Gece, sınırsızlığı simgelerken, ışığın çocuk odalarına dolması, masumiyetin ve saf duyguların devamlılığını işaret eder. Kocagöz, bu yoğun ve şiirsel dil kullanımıyla varlığın temel doğasını ve onunla ilişkili duygusal çelişkileri ele alarak okuyucuyu içsel bir yolculuğa davet eder. Halil Kocagöz'ün şiirlerinde kullanılan kuş imgesi, farklı bağlamlarda çeşitli anlamlar yüklenmektedir. "Kuşku" şiirinde, kuşlar belirsizliği ve kuşkuyu temsil ederken, aynı zamanda düşünce ve bilinç düzeyinde yaşanan karmaşayı işaret ediyor. Güneşin düzeninin en küçük çakıl taşında bile görüldüğü anlatılırken, bu düzen insanların gözünden saklı kalır ve şaşkın bir hal alır. Günlük sıradan eylemlerin ardında yatan anlamlar, insanların öz varlıklarını sorgulamalarına neden olur. Şiirde, tütünün dumanı arasında belirsizlik içinde sürüklenen düşünceler, kuşku dolu bir bakış açısını yansıtır.

4.1.4. Dil ve Anlatım

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde dil sapmaları, metaforlar ve semboller, şiirin hem yapısını hem de anlamını zenginleştirir. Şairin dil sapmaları, alışılmış kelime dizilimlerinden saparak ve yaratıcı ifadeler kullanarak okuyucuyu farklı yorumlara açık bir alana çeker. Örneğin, "Doğruya Yöndeş Eğri" şiirinde, "Kaç ak el kaç iyi yüz kaç diri us" ve "Kaç taş devri kişisi kaç kıyın kaç canavar" gibi ifadeler, dilin yapısını

bozarak soyut düşünceyi vurgular. Bu sapmalar, dilin geleneksel kalıplarından uzaklaşarak özgün bir şiir dili yaratır.

Metaforlar, Halil Kocagöz'ün şiirlerinde derin sembolik anlamlarla iç içedir. "Büyük Rok" şiirinde satranç oyunu, hayatın karmaşıklığını metaforik olarak yansıtırken, "Barış Düşü" şiirinde "Mızraklı savaş arabalarından günümüze getiren bizi" ifadesi, tarih boyunca süregelen çatışmalar ve mücadelelerle barış arasındaki zıtlığı sembolize eder. "Tuz" şiirinde, "Sevgiden ölenlerin gömüldüğü çorak topraklarda" ifadesi, sevgiyi ve kaybı güçlü bir metafor olarak kullanır. Benzer şekilde, "Zeytin Dalı ya da Halk Oyu" şiirinde zeytin dalı, barışın sembolü olarak kullanılırken, "Umutlu Güç" şiirinde "Biz düşünenler ayrılmışız" ifadesi, toplumsal ayrışma ve yalnızlığı metaforik bir dille işler.

Anlatım teknikleri açısından, Halil Kocagöz'ün şiirleri ritmik yapılar, tekrar eden ifadeler ve güçlü imgelerle doludur. "Esen'e Şiir" şiirinde, çocukluk ve aile temaları, "O ilk görülen ebemkuşağı" ve "Gülen yüzünce annelerin ak pak" gibi ifadelerle işlenirken, dilin ritmik yapısı duygusal bağlar oluşturur. "Yitik Duman" şiirinde "Bizim düşlerimiz bir yitik duman" ifadesi, tekrarlarla duygusal vurguyu güçlendirir. "Artırdığımız Evren" şiirinde, "Güneş açtı birden tüm yavuklu günlerde" ifadesi, anlatımda yaratıcı ve beklenmedik unsurların kullanıldığını gösterir.

4.1.5. Ahenk

Halil Kocagöz'ün "Yitik Duman" isimli eserinde ses tekrarı ve ritmik yapı dikkat çeker. "Doğruya Yöndeş Eğri" adlı şiirde, "kaç" kelimesinin tekrarlanması, ritmik bir akış yaratır. Aynı zamanda, bu ses tekrarı, şiirin dinamik bir yapıya sahip olmasını sağlar. Şiirdeki kelime ve ses benzerlikleri, bu ritmi desteklerken, imgeler ve metaforlar da anlatımın zenginleşmesine katkı sağlar.

"Büyük Rok" şiirinde, satranç terimleri ile oluşturulan kısa ve keskin ifadeler, belirgin bir ritim yaratır. Ahenk, kelime sonlarındaki ses benzerlikleriyle sağlanırken, şiirin teması satranç ve strateji üzerinden gelişir. Bu yapı, okuyucunun şiiri dinlerken ya da okurken belli bir ritmik hissiyatı yakalamasını sağlar.

"Yürek Gerek Kişiye" şiirinde, yinelenen ifadeler, metnin ritmik yapısını güçlendirir. Bu ses tekrarları, şiirin ahengini oluştururken, aynı zamanda tematik açıdan insani dayanışma ve evrensel değerlere vurgu yapar. Bu yinelenen ifadeler, okuyucunun şiiri okurken belirli bir ritmik tempo ile karşılaşmasını sağlar.

“Dağ Yollarında”, “Sıvatlarda”, “Artırdığımız Evren”, “Evrensel Yapraklar” adlı şiirlerde iç ahenk ve melodik akış temel bir ortak noktayı oluşturur. “Dağ Yollarında” şiirinde, ritmik yapı daha uzun cümleler ve yumuşak bir tonla oluşturulurken, doğa imgeleri şiire melodik bir akış kazandırır. Ahenk, doğayla ilgili kelimeler arasındaki ses benzerlikleriyle sağlanırken, “sis”, “göl suyu” ve “umutlar geçidinde” gibi metaforlar bu iç ahengi pekiştirir.

“Sıvatlarda” adlı şiir, yumuşak tonlar ve doğal manzaralar ile melodik bir ritim yakalar. Şiirin akıcı cümleleri ve doğa temalı imgeler, ahengin temeli olarak hizmet eder. Su akışı ve doğa sesleri, şiirin melodik yapısını desteklerken, “uzanır titreyen bir elle söğüt gölgeleri” ve “uzak ormanların miliyle bulanık” gibi metaforlar, şiirin iç ahengini güçlendirir.

“Evrensel Yapraklar” şiirinde ise, ritim ve melodik akış kısa cümleler ve kelime sonlarındaki ses benzerlikleriyle sağlanır. Bu iç ahenk, “turuncu göklerden pembe su birikintilerine” ve “gözlerinde belki bir göl kıyısında” gibi ifadelerle zenginleşir. Şiirin doğa teması, bu melodik akışı destekler.

Bu üç şiirde de iç ahenk ve melodik akış, ritmik yapının ve edebi sanatların birleşimiyle elde edilir. Her biri, kelimeler arasındaki uyum ve ses benzerlikleriyle oluşturulan bir melodik ritim sunar.

“Tuz”, “Ak Bi Güvercin ve Kan”, “Kuşku” adlı şiirlerin ortak noktası, zengin metaforlar ve edebi sanatların etkili kullanımıdır. “Şeytanlı Gösteri Geçidi” şiiri, karanlık bir temayı ele alırken “şeytan”, “horoz” ve “kara sabah” gibi simgelerle güçlü bir metaforik yapı sunar. Bu semboller, şiirin karanlık tonunu pekiştirir.

“Tuz” şiirinde, edebi sanatlar ve metaforlar duygusal kayıplar ve içsel mücadeleler temasını derinleştirir. “Çatlamış dudaklar” ve “yarılmış eller” gibi metaforlar, yoğun duyguları yansıtırken, şiirin ritmi daha yavaş ve ağırlıklı bir yapıya sahiptir.

“Ak Bi Güvercin ve Kan” şiiri, toplumsal mücadeleler ve bireysel özgürlük temasını işlerken, “örümcekli cam sisli damlardan” ve “özgürlüğün gülü kaç” gibi imgeler ve metaforlar aracılığıyla derinlik kazanır. Uzun cümleler ve kelime tekrarları, şiirin ritmini oluştururken, ahenk kelime sonlarındaki ses benzerlikleriyle sağlanır.

"Kuşku" adlı şiir, belirsizlik ve şüphe temasını işler. Metaforlar ve benzetmeler, "şaşkın nötronlarında", "göz görmez ellerinde" gibi ifadelerle şiirin benzersiz tonunu oluşturur. Bu şiirde, ritmik yapı uzun cümleler ve beklenmedik ifadelerle sağlanır.

Bu şiirlerin tümünde, metaforlar ve edebi sanatlar, temaların derinleştirilmesinde ve şiirin atmosferinin oluşturulmasında kritik bir rol oynar. Her şiir, kendi konusunu metaforlar aracılığıyla işlerken, edebi sanatların etkili kullanımıyla okuyucuyu derin bir düşünsel yolculuğa çıkarır.

Halil Kocagöz'ün "Yitik Duman" adlı eserindeki şiirlerin bazılarında ahenk, vurgu ve çarpıcı ifadeler aracılığıyla verilir. "Özgürlükle Koşumlu Gezinti Sedyesi" adlı şiir, kelimelerdeki vurgu ve dinamik ritim ile öne çıkar. Edebi sanatlar açısından "özgür düdüklü başı" gibi ifadeler, şiire güçlü bir vurgu katarken, ahenk ses benzerlikleriyle sağlanır.

"Deniz Kurganı" şiiri, kısa ve vurucu ifadelerle yoğun bir ritme sahiptir. "Öldürücü yuvarlanan o öç devirlerinin akıntısı" gibi çarpıcı ifadeler ve metaforlar, şiirin güçlü temasını yansıtır. Ritmik yapıyı destekleyen ses benzerlikleri, şiirin temposunu artırırken, tarihi olaylar ve toplumsal değişimler tematik bir odak oluşturur.

"Çok Türlü Düzenli" şiiri, daha hafif bir ritme sahip olsa da vurgu ve çarpıcı ifadeler burada da belirgindir. "Ağaçlar mı sular mı kuş mu bir şeyde" gibi imgeler ve "kırgın bir ağızla" gibi metaforlar, dikkat çekici bir vurgu sağlar. Şiirin teması, günlük hayatın düzenliliği ve düzensizliğini ele alır.

"Yitik Duman" şiiri, kelime tekrarları ve beklenmedik ifadelerle vurgu yaratır. Edebi sanatlar açısından "yitik duman" ve "kopar kayalardan çarpan" gibi metaforlar, şiirin vurgu ve çarpıcılık yönünü güçlendirir. Şiirin teması, kayıp ve anılar üzerine odaklanır, bu da kelime sonlarındaki ses benzerlikleriyle desteklenir.

Bu dört şiirde, vurgu ve çarpıcı ifadeler, metinlerin temel unsurlarını oluşturur. Her biri, edebi sanatların kullanımı ve kelimelerdeki vurgu ile güçlü bir atmosfer yaratır. Metinler, ritmik yapıyı destekleyen dinamik ifadelerle öne çıkar ve çeşitli temalar etrafında yoğun bir anlatım sunar.

5. GEYİK DÜŞMESİ (1965)⁹⁵

5.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" adlı şiir kitabı, doğanın güzelliklerini ve insan ruhuyla olan derin bağlarını ustalıkla betimleyen şiirlerden oluşur. Kitap, doğa temalı şiirleriyle okuru adeta bir doğa yolculuğuna çıkarırken, her bir şiirde doğanın farklı bir yönünü gözler önüne serer. Kitabın kapağı, doğanın renklerini ve dinamiklerini yansıtan soyut bir tasarıma sahiptir. Bu tasarım, içerikteki şiirlerin doğa ve insan arasındaki ilişkiyi görsel bir metaforla destekler.

5.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" şiir kitabında modern dünyanın çelişkileri ve doğanın bu dünyadaki yeri sıkça ele alınır. "Geyik Düşmesi" adlı şiirde, doğanın saflığı ve modern dünyanın karmaşası arasındaki tezat, geyiğin düşüşü metaforuyla somutlaştırılmıştır. Bu şiir, modern çağın getirdiği yabancılaşmayı ve kaybolan değerleri doğa imajlarıyla betimler. Aynı şekilde, "Gizemli Gökyüzü Döngüsü" şiirinde, insanın içsel sorgulamaları ve doğanın döngüsel yapısı arasındaki ilişki incelenir. Doğa, bu şiirlerde hem bir kaçış noktası hem de modern dünyaya karşı bir direnç sembolü olarak yer alır.

Kocagöz, şiirlerinde sıkça tarihsel ve mitolojik referanslara yer verir. "Prometheus'un Kurtuluşu" şiirinde Prometheus mitini modern bir yorumla ele alarak, insanın evrensel acılarını ve umutlarını işler. Bu yaklaşım, şairin geçmişten beslenen fakat geleceğe umutla bakan bir perspektifi olduğunu gösterir. Aynı şekilde, "Avın Yeri" şiirinde de tarihsel anıtlar ve modern dünyanın acımasız gerçekleri arasındaki ilişkiyi vurgulayarak, tarihin sürekli tekrar eden döngüselliğini ve medeniyetin geçici doğasını ortaya koyar.

Şair, insanlığın ve medeniyetin sürekliliğini sorgulayan ve eleştiren bir bakış açısına sahiptir. "Avcılar" şiirinde, tarih boyunca süregelen şiddet ve iktidar mücadelesi ele alınırken, modern çağın figürleri ve olayları da bu şiddetin devamlılığını gösterir. Kocagöz, medeniyetin ilerleyişini ve bu ilerleyişin getirdiği boşlukları, içsel çelişkileri ustalıkla eleştirir. "Ormanın İçinde İlerleyiş" şiirinde de modern dünyanın yüzeyselliği ve gösterişi sorgulanırken, "Yola Çıkış Çağrısı" şiirinde toplumun karmaşası ve sosyal hiyerarşi eleştirilir.

⁹⁵ Halil Kocagöz, Geyik Düşmesi, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1965.

Şair, geçmişin belleğini ve çocukluk anılarını nostaljik bir üslupla ele alır. "Gençliğimizin Islak Yeleli Atları" şiirinde gençlik anıları ve bu anıların doğayla olan ilişkisi anlatılırken, "Buğulu Cam" şiirinde çocukluk ve geçmişin zarafeti vurgulanır. Bu şiirler, zamanın geçiciliğini ve anıların kalıcılığını, bireysel ve kolektif hafıza üzerinden işler. Şair, geçmişin saflığını ve güzelliğini yitirmenin hüznünü dile getirirken, aynı zamanda bu anıların insana kattığı derinliği ve anlamı da gözler önüne serer.

Kocagöz'ün şiirlerinde evrensel barış ve umut temaları da öne çıkar. "Evrensel Ölüme Karşı" şiirinde, insanın ölümsüzlük arayışı ve yaşamın geçiciliği temaları işlenir. Şair, doğa ve insan ruhunun kırılganlığına vurgu yaparak, hayatın kıymetini ve evrensel bir barışın mümkün olduğunu ifade eder. Bu şiir, insanın ve doğanın iç içe geçmiş hallerini ve bu hallerin sürekli bir yenilenme döngüsünde olduğunu anlatır.

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" şiir kitabı, doğa ve modern dünya arasındaki ikilemi, tarihsel ve mitolojik referanslarla zenginleştirilmiş temaları, insanlık ve medeniyet eleştirilerini, geçmişin belleği ve çocukluk anılarını ve evrensel barış ve umut arayışını içeren derin bir zihniyeti yansıtır. Şairin dil kullanımı, betimlemeleri ve sembolik anlatımı, okuyucuyu bu derinlikli temalar üzerinde düşündürür ve etkileyici bir edebi deneyim sunar.

5.1.2. Yapı

5.1.2.1. Tek Birimli Şiirler

Halil Kocagöz'ün "Sunu" başlıklı şiirinde, evrensel bir savaş ve yıkımın ardından doğanın ve hayatın devamlılığına vurgu yapılır. Bu, evrensel kardeşlik ve bitkisel bir yeniden doğuş imgesiyle, çatışma sonrası yalnızca doğanın kaldığı bir dünya tasviridir. Doğal düzenin savaşın izlerini silip atacağı ve hayatın sonsuza kadar devam edeceği ima edilerek şiir umutlu bir notayla sonlandırılır. Bu, doğanın yıkıma rağmen devamlılığını ve insanlık dışı yaşam formlarının sürekliliğini vurgular, şiirin genelindeki umutsuzluk ve yıkımın ağırlığına karşıt bir bakış açısı sunar.

Kocagöz'ün "Gizemli Gökyüzü Döngüsü" adlı şiirinde, birinci birimde şair yalnızlık ve içsel sorgulamaların birlikteliğini aktarır. İkinci birimde, umudun ve hayal kırıklığının dengesini betimler. Üçüncü birimde, karanlığın içindeki umut ve aydınlanma arayışına değinir. Dördüncü birimde, doğanın ve evrenin devrimine atıfta bulunur ve bizi çevremizdeki karanlıkları ve ışıkları kabullenmeye davet eder. Beşinci birimde, şair, özgürlük, umut ve kurtuluş arayışımızın bir yansıması olarak genç suların

kıpırdanışını betimler. Altıncı birimde, doğanın döngüsel devinimine ve evrenin sonsuzluk içindeki yerimize vurgu yapar. Bu şiir, bireyin iç dünyası ile evrensel varoluş arasındaki ilişkiyi ele alır.

"Evrensel Ölüme Karşı" şiirinin birinci biriminde, ölümsüzlüğe ve evrenin sonsuzluğuna karşı bir özlem duyulduğu hissedilir. İkinci birimde, doğanın ve evrenin güzelliklerine duyulan hayranlık dile getirilir. Üçüncü birimde, şairin çocukluğuna ve saf duygulara geri dönme arzusu ortaya çıkar. Dördüncü birimde, güvercin özgürlüğü ve barışı simgeler, bir umudu ve güzellik arayışını temsil eder. Beşinci birimde, yağmurun getirdiği bereket ve hayat enerjisi, insanın duygusal ve fiziksel yanıtlarının yanında doğanın gücü ve kudreti vurgulanır. Bu şiir, varoluşsal bir temayı ele alır ve doğa ile insan arasındaki ilişkiyi derinlemesine inceler.

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" şiirinde, şair, doğanın güzelliği ve modern dünyanın karmaşası arasında bir denge kuruyor. İlk birimde, doğa imajları ve kişiselleştirme ile geyiğin düşüşü, var oluşun geçiciliğini ve sevgiyle güzellikten ayrılışın hüznünü yansıtıyor. İkinci birimde, modern çağın çelişkileri ve insanın doğadan yabancılaşması, kuraklık ve özgürlüğün susuzluğu metaforlarıyla vurgulanıyor. Üçüncü birimde, kaçtığımız orman ve düştüğümüz geyik metaforlarıyla yitirilmiş bir cennete duyulan özlem işleniyor. Son birimde, umut ve yenilenme ihtiyacı, yanmış umutlar ve çaresizliğin ortasında bir kez daha umut arayışı ile betimleniyor. Genel olarak, bu şiir modernitenin baskısını, doğa ile olan kopukluğu ve tarihsel bir özlemi lirik bir dille ifade ediyor.

"Geyik Kaçması" şiirinin ilk birimi, umutlu bir arayış içinde olduğumuzu betimler. Ani bir kaçış ve gökyüzünün açılmasıyla umutların yeniden doğduğu bir geceyi, taze bir merakla anlatır. İkinci birimde, doğanın ve yaşamın devam ettiği imgesi verilir. Güneşin batışıyla çiçeklerin açılması ve ateş böceklerinin yansması, geyiğin gözleri ve sonsuzluğa uzanan bir koşunun simgesi olarak tasvir edilir. Üçüncü birimde, yalnızlık hissi, kırık bir Afrodite yüzüyle ifade edilir. Bu kısım, modern çağın yalnızlık ve umut arayışını, doğanın devinimleriyle harmanlayarak bir kaybın resmini çizer. Şair, "yarın ne olacak?" sorusuyla biten bir bekleyişin tasviriyle son bulur.

"Avcılar" şiirinde, ilk birim, tarih boyunca devam eden acıların ve savaşların bir yansıması olarak sunulan seslerle, insanlık durumunun trajedisini vurguluyor. İkinci birim, tarihin farklı yüzlerini gösteriyor. Kennedy suikastı ve Olimpiyatlar, insanlık

tarihinin gurur ve utanç anlarını özetlerken, zenginlik ve iktidar arayışının boşa çıkan bir yönünü de sergiliyor. Bu şiir, tarihin şiddet dolu anlarına ve insanlığın uğradığı acılara odaklanıyor, insanlık tarihinin süregelen dramını ele alıyor.

"Avin Yeri" şiirinde, ilk birim, yıkım ve düşüşlerle dolu bir tarihi resmediyor. Piramitler, Afrodite, ve Hiroşima imajlarıyla medeniyetin izleri ve doğal felaketlerin etkileri betimleniyor. İkinci birim, savaşın ve çatışmanın sürekliliğini vurguluyor. Üçüncü birim, tarihin sessizliğine ve göklerin ebedi tanıklığına değinir. Şiir, tarihsel yıkımların ve savaşların kalıcı izlerini, medeniyetin geçiciliği ve doğanın ebediyeti arasındaki karşıtlık üzerinden ele alıyor.

"Ormanın İçinden İlerleyiş" şiirinin ilk birimi, modern zamanların sembollerinin yanı sıra, bu görkemin altında yatan boşluk ve yüzeysellik eleştiriliyor. İkinci birim, bu boşluğun ve yüzeyselliğin tarihsel ve kültürel bir bağlamda tezahür ettiğini ele alıyor. Şiir, modern dünyanın çekiciliği ve göz kamaştırıcılığının arkasında yatan gerçekleri sorgular, insanlık tarihindeki sembollerin ne kadar geçici ve yüzeysel olduklarını eleştirir.

"Avin Sarılışı" şiirinde, ilk birim, doğanın büyüklüğü karşısında insanlığın küçüklüğünü ve kibrini eleştiriyor. İkinci birim, insanın yarattığı kaos ve çelişkilerin doğanın perspektifinde nasıl durduğunu gösterir. Şiirin bu bölümü, teknolojik ilerlemeler ve yıkıcı eylemler arasındaki tezatı vurgular.

"Avin Sonu" şiirinde, şair, tarihsel olayların sonunda hâkim olan sessizliği ve tabiatın yeniden sahneye çıkışını ifade ediyor. Şiir, gürültü ve kaosun sonunu ima eden bir suskunluğu betimleyerek kapanır.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde, mitolojik ve tarihi temalar, doğa betimlemeleri ve insanın içsel dünyası arasındaki ilişkiler ustalıkla ele alınır.

"Prometheus'un Kurtuluşu" şiirinin birinci biriminde, Prometheus'un trajik durumu özetlenir: ölümün acı kıskanç kanatlarının altında yüreğini insanlık için feda etmesi, onu nasıl bir ölümsüzlük köşesine yerleştirdiği anlatılır. İkinci birimde, Minerva'nın yardımı ve güneşin arabasından çalınan ışık ile Prometheus'un ateşi insanlığa getirişinin anlatısı yer alır; bu eylem insanlık için umut ve aydınlanma getirir. Üçüncü birimde, Prometheus'un cezası ve Jupiter'in kıskançlığı ele alınır. Jupiter, Mercury'i göndererek Prometheus'u cezalandırır, onu Kaf Dağları'nda zincire vurarak ebedi azap içinde bırakır. Dördüncü birimde, Prometheus'un acısı ve yalnızlığı, çirkin

bir kuşun tekrar tekrar yüreğini yaralayan acımasız döngüsüyle betimlenir. Beşinci birimde, Prometheus'un acısını ve direncini anlatan imgeler, onun yaralarını saran ve iyileştiren çevresel koşulların çelişkisi üzerinde durur. Altıncı birimde, Prometheus'un acısı ve yenilmez ruhu, dağların zorbalığına rağmen umudun korunduğu vurgulanır. Yedinci birimde, Prometheus'un nihai kurtuluşu ve yeniden doğuşu, doğadan aldığı güçle özdeşleşir. Sekizinci ve son birimde, Prometheus, Jupiter'in ve Minerva'nın etkisinden bağımsız bir varlık olarak tasvir edilir; kelebek gibi özgürlüğe kanat açar. Şiir, Prometheus mitinin modern bir yorumunu ve bu efsanevi karakterin insanlık için çektiği acılar ile kendi özgürlüğü ve yeniden doğuşunu işler.

"Gençliğimizin Islak Yeleli Atları" şiirinin birinci biriminde, şair, gençliğin coşkusu ve özgürlüğüyle bağdaştırılan doğa imgeleriyle şiire başlar. İkinci birimde, geçmişte yaşanan bir ayrılık anı ve bekleyişin verdiği umut betimlenir. Üçüncü birimde, zaman ve mevsimlerin döngüsü içinde geçmiş gençlik ve yaşanan aşkın kalıcılığı işlenir. Dördüncü birimde, şair, yaşamın döngüsü ve insan deneyiminin evrenselliğine dair düşüncelerini genişletir. Beşinci birimde, geçmişin hüznü ve mutluluğunu, şimdiki zamana ve geleceğe taşıyan yağmurun türküsü yeniden hatırlatılır. Bu şiir, doğa ve insan arasındaki ilişkiyi, gençliğin geçici ama etkileyici güzelliğini ve zamana meydan okuyan anıların kalıcılığını betimler.

"Güneşin Yaşını Kutlayanlar" şiirinin birinci biriminde, geçmiş günlerin nostaljisi ve ışığın zaman içindeki değişimi temsil edilir. İkinci birim, gözlerimizden kopan atlar metaforuyla insanın iç dünyasındaki hızlı ve kaotik duyguların dışa vurumunu betimler. Üçüncü birimde, doğa ve yaşamın yeniden doğuşu, tohumların filizlenmesi ve büyüyen otlar üzerinden ele alınır. Dördüncü birimde, insanın güneş gibi sonsuz bir enerjiye ve yaşama sevincine sahip olduğu ifade edilir. Şiir, doğa ve insan duygularının iç içe geçtiği, zamanın ve ölümün kaçınılmaz akışı ile yaşamın kutlanması gerektiği vurgulanır.

"Tanılı Görüntüler" şiirinin birinci biriminde, günebakan çiçeği ve sarı başak imgeleri, doğanın güzellikleri ve zorluklarına gönderme yapar. İkinci birimde, doğa betimlemesi yapılırken, savaş ve kötülükten uzakta bir doğa betimlenir. Üçüncü birimde, çocukluk şiirleri ve karga ile geçmişin anılarına atıflar yapılır. Dördüncü birimde, insanlığın ve doğanın iç içe geçtiği evrensel bir düzen anlatılır. Beşinci birimde, çocukluğun masumiyeti ve gerçek güzelliğin anlaşılması ele alınır. Altıncı birimde, doğanın canlı unsurlarıyla insanın içsel deneyimleri arasında bağ kurulur.

Yedinci birimde, evrenin temelindeki yaşam döngüsüne dair düşünceler paylaşılır. Sekizinci birimde, Adem ile Havva efsanesine gönderme yapılır. Dokuzuncu birimde, geçmiş, gelecek ve şu anın birleştiği bir düşünce dünyası sunulur, ölümsüz doğanın parçası olarak sevginin yüceliği vurgulanır. Bu şiir, insanın varoluşsal sorgulamalarını ve doğayla olan ilişkisini ele alır.

"Buğulu Cam" şiirinde, yitirilmiş çocukluğun ve geçmişin nostaljisi ön plandadır. İlk birim, kaybolmuş güzellikleri ve saflığı anlatırken, aynı zamanda kaybedilen masumiyetin ve değişen zamanın izlerini sürer. İkinci birim, çocukluğun ve gençliğin masumiyet dolu anılarını hatırlatırken, dönemin sembolik nesneleri ile zenginleştirilmiş bir imgeler dünyası sunar. Üçüncü birimde, yazarın kişisel değişimi ve olgunlaşmasının altını çizer, bir zamanlar berrak olan camın artık kırıldığı ve buğulandığı imgesiyle, içsel bir muhasebe yapılır. Son bölümde, "Tüy gibiydim sorarsanız böyle sorumlu olmadan" ifadesi, sorumluluklar yüklenmeden önceki özgür ve kaygısız dönemlere bir özlem olarak okunabilir. Şiirin son birimi, geçmişin kırılğanlığını ve hızla değişen zamanın geride bıraktığı "ışıl ışıl kırıntılar" ile son bulur. Şiir, "buğulu cam" metaforuyla geçmişin algılanışını ve hafızanın seçiciliğini simgeler.

Halil Kocagöz'ün "Buğulu Cam" adlı şiirinde, yitirilmiş çocukluğun ve geçmişin nostaljisi ön plandadır. İlk anlam birimi, kaybolmuş güzellikleri ve saflığı anlatırken, aynı zamanda kaybedilen masumiyetin ve değişen zamanın izlerini sürer. Poetika, burada geçmişin net olmayan, buğulu bir cam arkasından bakıyor gibi bir hüznü yansıtır. İkinci birim, çocukluğun ve gençliğin masumiyet dolu anılarını hatırlatırken, dönemin sembolik nesneleri ile zenginleştirilmiş bir imgeler dünyası sunar. Bu bölüm, kişisel tarihle kültürel tarihin iç içe geçişini de işaret eder.

Üçüncü birimde, yazarın kişisel değişimi ve olgunlaşmasının altını çizer. Bir zamanlar berrak olan camın artık kırıldığı ve buğulandığı imgesiyle, içsel bir muhasebe yapılır. Geçmişin saflığına özlem duyulurken, yaşamın kaçınılmaz akışı ve zamanın erozyonu kabullenilir. Son bölümdeki "Tüy gibiydim sorarsanız böyle sorumlu olmadan" ifadesi, sorumluluklar yüklenmeden önceki özgür ve kaygısız dönemlere bir özlem olarak okunabilir. Şiirin son anlam birimi, geçmişin kırılğanlığını ve hızla değişen zamanın geride bıraktığı "ışıl ışıl kırıntılar" ile son bulur. Bu kırıntılar, geçmişin parçaları olarak hem tatlı anıları hem de yaşanan kayıpları temsil eder. Şiir boyunca, "buğulu cam" metaforu, geçmişin algılanışını ve hafızanın seçiciliğini simgelerken, aynı zamanda yaşamın geçiciliğine ve anıların muğlaklığına vurgu yapar. Kocagöz, dili ve

imgelemi kullanarak, okuyucunun da kendi geçmişine ve anılarına dokunacak evrensel bir duygu durumunu başarıyla resmeder.

"Dağ Köylüleri" şiiri, Halil Kocagöz'ün halkın sade yaşamını ve köy hayatının doğallığını yücelttiği, toplumsal bir tablo çizen bir eseridir. İlk birimde, köylülerin mütevazı ve sade yaşamlarına, sahip oldukları az sayıda eşyaların ve geniş olmayan dünyalarının detaylarına değinilir. Burada betimlenen "üç ağaç zeytin, bir bakraç ve uzun ayaklar" gibi unsurlar, köy hayatının temelini ve doğal yaşam tarzını simgeler. İkinci birimde, köylülerin evleri, geceleri, yolları ve giysileri ile sınırlı dünyaları aktarılırken, "üç mevsim hoş duran sıkma şarkları, bir mevsim türkü dolu toplama güzleri" ifadeleri ile yılın dönemleri ve köyde yaşanan kültürel zenginlik vurgulanır. Üçüncü birimde, köylülerin kızlarının küçük evrenleri, umutları ve hayatlarındaki önemli anlar ele alınır. "Üç baş doyuran babası, eskimiş çarıkları, sevecen anasının pırlanta gibi gözleri" imgeleriyle aile bağları ve sıcak ilişkilerin önemi öne çıkarılır. Son birimde, köy hayatının zorlukları ve güzellikleri bir arada sunulur. Zorlu kış şartları ve köylülerin hayatta kalma mücadelesi "can veren delicelere aşçı iri elleri" metaforu ile ifade edilirken, "onların çok büyük, çok büyük, yürekleri var" cümlesi ile köylülerin güçlü ve dayanıklı ruh halleri vurgulanır. Her birim, köy hayatının sade ama zengin dokusunu, insan ilişkilerinin sıcaklığını ve toplumun birbirine bağlılığını gösterir. Kocagöz'ün şiiri, köy yaşamının sıkıntılarına rağmen içinde barındırdığı samimiyeti, doğallığı ve insani değerleri kutlar. Dili, yalın ama etkili imgelerle zenginleştirilmiş ve halkın yaşam tarzını yücelten bir tonla bezelidir.

"Bayram Yağmuru" şiiri, bayram ve yağmur metaforu üzerinden geçmişe dair anıları, bu anıların hüznü ve sevinçle karışık yansımalarını ve zamanın akışı içinde yaşanan değişimleri anlatır. İlk anlam birimi, geçmiş bayramlarda yaşanan mutluluğun yağmur gibi bereketli ve canlandırıcı bir anı olarak kalbimizdeki yerini koruduğunu vurgular. İkinci birimde, geçmişin izleriyle şimdiki zamanın iç içe geçtiği, anılarla dolu sokaklar ve çocukluğun saf neşesi aktarılır. Üçüncü birimde, yazar, kendi iç dünyasında süregelen ve bitmeyen bir direnme, yaşamın zorluklarına karşı bir umut ve direnç hissiyatını dile getirir. Dördüncü birimde, bayram yağmuru metaforu tekrar ele alınarak, zamanın ve anıların süzülüşü, onların bizi nasıl şekillendirdiği ve hayatın akışında bize bıraktığı izler üzerinde durulur. Beşinci ve son anlam biriminde, şiirin başında yüklendiği anlam katmanlarıyla, okuyucunun kendi çocukluk anılarına ve hislerine dönük bir yolculuğa çıkarıldığı görülür. Yazar, yağmurun bitişini ve aynaların

güzelliğini dile getirerek, geçmişin bugüne yansımalarını ve sürekli değişim içindeki yaşamı özetler. Her bir birimde, geçmişten bugüne uzanan bu yolculuk, yalnızca bireysel değil, aynı zamanda kolektif bir hafızanın ve deneyimin ifadesidir. Şiirin dili ise bu duygusal yolculuğa eşlik eder nitelikte hem melankolik hem de umut dolu bir atmosfer yaratır. Özlem, hüznün, mutluluk ve umudun iç içe geçtiği bu duygu durumu, şiirin her bir anlam birimi boyunca kendini gösterir ve okuyucuya zengin bir imgeler dünyası sunar.

"Günaydın Kuşları" şiiri, doğanın ve hayatın canlılığını, tazelik ve uyanış metaforlarıyla işler. İlk anlam birimi, şairin iç dünyasındaki sonsuz ışık ve canlı kuşlarla dolu bir sabaha uyanışını betimler, ki bu durum, yeni başlangıçlar ve taze bir günün getirdiği umutları simgeler. İkinci birimde, şair masasındaki ve penceresinden gördüğü manzaranın detayları aracılığıyla, herkesin mutluluk ve huzur içinde olduğu bir sabahı çizer. Bu, bireysel bir mutluluğun ötesinde, kolektif bir neşenin yansımasıdır. Üçüncü birim, yazarın şahsi kimliğine ve tarihî figürlerle olan bağlantısına değinir. Kendini "ozan Şaka" ve "yalvaç Süleyman" olarak tanımlayarak, eski destanlardan ve halk hikâyelerinden beslenen bir kimlik inşa eder. Bu, şairin köklerine, geçmişine ve kültürel mirasına olan bağlılığını gösterir.

"Pamuk Da Toplamaya Geldik Ovana" adlı şiir, göç ve mevsimsel işçiliği konu alır. Şair, Bozkır'dan yola çıkıp, Batı'nın yağmurlu yüzüne, yani zengin topraklarına ulaşan ve orada çalışan insanların öyküsünü anlatır. İlk anlam birimi, yola çıkmayı ve varılan yeri, doğal öğelerle bezenmiş bir şekilde tasvir eder. İkinci birimde, mevsimlik işçilerin karşılaştığı zorluklar ve bu zorluklara karşı gösterdikleri dayanıklılık dile getirilir.

5.1.2.2. Çok Birimli Şiirler

Halil Kocagöz'ün "Geçidi Tıkayan Kaya" adlı şiirinde, bireyin içsel ve dışsal yolculuğu, zaman, varoluş, tarih ve doğa temaları etrafında işlenir.

İlk birimde, bireyin yolculuğunun sonuna gelip gelmediği sorgulanırken, doğanın kalıcı bir engelle kesintiye uğradığı ve bireysel varlığın bu durumda kendisini sorgulaması teması ele alınır. İkinci birimde, kişinin kendi varoluşunu, yaşamın anlamını ve zamanın geçiciliğini sorgulamasıyla birlikte, eski kentlere ve geçmişe duyulan nostaljik bağlar vurgulanır. Üçüncü birimde, yorgun ve bitkin bir halde sonsuz

göklere bakan bir insan portresi çizilir. Yalnızlık hissi, kendini tanıma ve insan olmanın farkındalığı ön plana çıkar.

Dördüncü birimde, bireyin bir göl kenarında yansımasıyla kendini görmesi, içsel bir duraklama ve yüzleşmeye dönüşür. Güzellik ve çirkinlik arasındaki kontrast, bireyin içsel dünyasını yansıtır. Beşinci birimde, eski çağlardan gelen sesler ve bir anıtın yankıları arasında, bireyin kendini ve insanlığı sorgulaması, yüzeydeki gülünçlükler ve ciddiyet arasındaki çelişkiyle gözler önüne serilir. Altıncı birimde, tarihsel ve kültürel referanslarla dolu bir diyalog şeklinde devam eder; antik dönemden modern zamana uzanan bir hafıza ve kimlik arayışını ele alır.

Yedinci birimde, doğa ve medeniyet arasındaki ilişki ve karşılıklı etkileşimleri sorgulanır. İnsanın doğaya müdahalesi ve bunun sonuçları, şiirin bu kısmında işlenen temel konulardandır. Bu bölümde, sıradan bir eylemin bile beklenmedik sonuçlar doğurabileceği fikri vurgulanır. Sekizinci birimde, eski medeniyetlerin, mimari yapıların ve tarihin sesleri arasında, bireyin zaman içinde değişen algısı ve geçmişe olan tutumu irdelenir. Tarihsel döngünün kaçınılmazlığı ve tarih karşısındaki kişisel duruş sorgulanır.

Şiir, bireyin kendi içinde ve dış dünyada sorgulamalar yapması üzerine kuruludur. Kişisel tarihle genel tarih arasındaki ilişki ve insanın doğayla olan karmaşık etkileşimi, şiirin her biriminde farklı boyutlarla ele alınır. Bu analiz, şiirin derinliğini ve çok katmanlı yapısını anlamak için bir başlangıç noktası olabilir.

5.1.3. Tema

5.1.3.1. Doğa ve Modern Dünya

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" şiirinde, şair, modern dünyanın ve uygarlığın sancılarını doğa imgeleri üzerinden aktarıyor. Şiirin ilk biriminde, doğanın saf güzellikleriyle modern hayatın hengamesi arasındaki tezat vurgulanıyor. Geyik metaforuyla saflığın ve güzelliğin kaybına, çürümüş ormanlar, suskun gürültüler ve kirlenmiş doğa ile de çağın yozlaşmasına dikkat çekiliyor. İkinci birimde, şair yitip giden umutlar ve kaybedilen masumiyet üzerine odaklanıyor. Düşen geyiğin ve solgun göklerin metaforu, bu kaybı derin bir hüznle betimlerken, ezik ve buruk çağ tanımı ile insanlığın içinde bulunduğu durumu eleştiriyor. Şiirin bütününde kullanılan dil ve imgelem, okuyucuyu hem düşündürüyor hem de hissettiriyor. Kocagöz, doğanın ve insanın iç içe geçmiş hallerini kullandığı sembollerle öne çıkarıyor ve bunu yaparken de

dilin sınırlarını zorlayarak güçlü bir anlam yaratıyor. Bu şiirde, şairin dil devinimleri ve metafor kullanımı, tematik derinliğiyle birleşerek çağın portresini çiziyor.

"Güneşin Yaşını Kutlayanlar" adlı şiirinde, Halil Kocagöz, doğanın ve evrenin devamlılığını, insan hayatıyla ilişkilendirerek anlatır. Şair, güneşin yaşını kutlayan bir töreni betimlerken, zamana ve evrene dair geniş bir perspektif sunar. Şiirin ilk dizesi "Geç günleri göklerde süzöldükçe bulutlar" ile zamanın akışını ve geçmişin hafifliğini, bulutlar üzerinden anlatır. Bu, geçmişin izlerinin hala gökyüzünde süzülmesi ve zamanın esnek yapısıyla bağlantılıdır. "Ükeleşir ışıklar zamanların süsünden" dizesi, zamanın estetik bir unsuru olarak ışığın evrenselliğini vurgular. Işığın süs gibi zamanın her anında yer alması, evrensel bir süreklilik ve güzellik anlamına gelir. "Kopar gözlerimizden dörtnala yağız atlar" ifadesi, zamanın hızını ve ani değişimlerini güçlü imgelerle anlatır. Gözlerimizden kopan atlar, hızla değişen zamanları ve olayları simgeler. "Cam kaplı saraylar açılır örtüşünden" dizesi ise, geçmişin şeffaflığı ve zamanın içinde saklı olan gizemlerin keşfine işaret eder. Cam saraylar, geçmişin ve geleceğin net görünen ama aynı zamanda korunaklı ve ulaşılması zor alanlarını temsil eder. "Ağaçlaşır tohumlar, büyür mavi dev otlar" ile doğanın ve yaşamın sürekli yenilenme süreci vurgulanır. Tohumların ağaçlaşması, yaşamın devam ettiğini ve her daim yeni başlangıçlar olduğunu simgeler. "Akar sessiz bir ırmak ölümlerin güzünden" dizesi ise, yaşamın ve ölümün doğal döngüsüne işaret eder. Ölümün kaçınılmazlığı, yaşamın bir parçası olarak kabul edilir ve bu süreç içindeki huzur ve sessizlik vurgulanır. Son olarak, "Biz ki sonsuz güneşin çağcıl yaşını kutlar geçeriz o yedi renk görkemli köprüsünden" ile şair, insanın evren içindeki yerini ve zamana karşı olan duruşunu özetler. Sonsuz güneş metaforu, insanın evrensel bağlamda bir ömür sürdüğünü ve bu süre zarfında yaşamın farklı evrelerinden, yani yedi renkli köprüden geçtiğini ifade eder. Bu dize, insan deneyiminin renkliliğini ve çeşitliliğini, aynı zamanda evrenle olan bağımızı betimler.

"Tanılı Görüntüler" adlı şiirde, Halil Kocagöz, doğa ve insanlık üzerine derin bir meditasyon sunar. Şiir, evrensel bir bilinç ve anlayışla dolu olan insan deneyiminin zenginliğini ve karmaşıklığını betimler. Başlangıçta "Bir günebakan çiçeği ilk duruşuyla" ve "Gerinen topan yüzlü sarı başak" gibi imgelerle, doğanın canlı ve güçlü yüzünü vurgular. Bu, doğanın insan ruhuna etkisinin, yaşamın her anında nasıl hissedildiğini ortaya koyar. "Çıvan uykusuzluğumuza, güzel ışık, Doğa'yı deniyor, en gerçek savaşıyla," ifadeleriyle, doğanın insan üzerindeki iyileştirici ve bazen de

zorlayıcı etkisine dikkat çeker. Doğanın "en gerçek savaş" olarak nitelendirilmesi, yaşamın zorlukları ve güzellikleri arasındaki sürekli mücadeleyi simgeler. "En keskin çakışıyla çocukluk şiirlerimi biliyor" dizesi, geçmişin sürekli olarak şimdiki zamanla etkileşim içinde olduğunu gösterir. Şair, çocukluğundan getirdiği saf duyguların ve anıların, zamanla nasıl değiştiğini ve şekillendiğini ifade eder. Orta kısımlarda, "Büyüyor ellerimiz, büyüyor bakışlar ürkek," ile insanın yaşam boyunca geçirdiği evrimi ve değişimi vurgular. Aynı zamanda, "Gök yeniden gök, arı yeniden arı, çiçek yeniden çiçek," dizesiyle doğanın ve evrenin tekrar eden döngüsel yapısına işaret eder. Son olarak, "Deniz yıldızına nasıl üşüşürse karıncalar" ve "Elma şekerleri, bayram yerleri, atlı karıncalar..." imgeleri ile çocukluğun ve masumiyetin evrensel ve nostaljik temasını işler. Şiirin bu kısmı, insan deneyiminin temel unsurlarından olan neşe ve basit mutluluk anlarını kutlar. Genel olarak, bu şiir, insanlık durumunu, doğa ve evrenle olan ilişkisini zengin bir dille ve duyarlı bir anlayışla sunar. Kocagöz, yaşamın sürekliliğine, evrenin döngüsel doğasına ve insan ruhunun bu büyük yapının içinde nasıl bir yer tuttuğuna dair derin bir perspektif sağlar.

"Günaydın Kuşları" adlı şiirinde, Halil Kocagöz, doğanın ve insanın iç içe geçmişliğini, yaşamın saf ve doğal ritmini kutlayarak başlar. Şiir, doğa imajlarıyla dolu olup, bu unsurlar şairin iç dünyasına yansıyan bir ayna görevi görür. "Doğa'nın sonsuz ışığı vurur içimden, içimden," mısraı, şairin doğayla bütünleştiğini ve bu bağın onun ruhunu aydınlattığını simgeler. Şiirdeki "kuşlar" motifi, özgürlük ve huzurun sembolleri olarak işlenir. Şiirin devamında, "Masamda, herkesin mutluluğunca gülen / Gündoğumu ışıklar çizilir gibi," dizesiyle, sabahın ilk ışıklarının getirdiği yenilenme ve umut hissi vurgulanır. Şair, bu tablo üzerinden yaşamın basit ama önemli mutluluklarını, yani günlük yeniden başlangıçları temsil eder.

"Pamuk Da Toplamaya Geldik Ovana" adlı şiirde, Kocagöz, zorluklarla dolu bir kırsal yaşam manzarası çizer. "Çıktık Bozkır'dan tumanlar göçerken, / Geldik Batı'nın yağmurlu güzüne," mısralarıyla, mevsimsel göçler ve doğanın zorlayıcı koşulları altında yaşayan insanların mücadelesini anlatır. "Birkaç yıldır taşkın, kurak... Yılmadık," ifadesi, tarımsal çalışmaların zorluklarına rağmen insanların dirençli tutumunu vurgular. Bu şiir, tarımsal üretimde yaşanan zorluklara ve doğal afetlerin çiftçi toplulukları üzerindeki etkisine odaklanırken, aynı zamanda bu toplulukların kararlılığını ve yaşama bağlılıklarını ön plana çıkarır. Şiirde geçen "Buğdayımız çürüdü / Ya da boy atmadı

çeltik;" dizesi, belirsizlik ve umutsuzlukla mücadele eden çiftçilerin gerçeklerini yansıtır.

"Dağ Köylüleri" adlı şiirinde, Halil Kocagöz, sade yaşamın derinliklerine bir bakış sunar ve dağ köylerinde yaşayan insanların günlük yaşamlarını, mücadelelerini ve kültürel özelliklerini incelikle işler. Şiir, köylerin ve evlerin küçüklüğüne odaklanarak başlar, fakat bu küçüklük, onların yaşamlarının içerdiği derin ve zengin deneyimleri sembolize eder. "Ne çeşitli araçları ne türlü betikleri, / Ne de uzak mavi denizlerin enginliği," dizeleriyle köylerin sınırlı imkânları ve sade yaşam tarzı betimlenir. Ancak bu sınırlılık, köylülerin yaşam enerjisi ve bağlılığına engel değildir. "Üç ağaç zeytin, bir bakraç ve uzun ayakları," ifadesiyle, köylülerin doğayla iç içe yaşantısı ve basit araçlarla bir hayat sürdürdükleri vurgulanır.

Şiirin ilerleyen kısmında, köy hayatının sosyal ve kültürel yönlerine değinilir. Köy düşünleri, topluluk içindeki etkileşimler ve geleneksel değerler "Küçük evreni, minicik umutları, / Saygılı töreleri, düşün dernek şenliği..." mısralarıyla ele alınır. Bu dizeler, köy yaşamının sıcaklığını ve insanlar arası ilişkilerin samimiyetini ön plana çıkarır.

Şiirin sonunda, "Onların çok büyük, çok büyük, yürekleri var," mısrası, köylülerin fiziksel olarak küçük dünyalarına karşın, ruhsal ve duygusal olarak ne denli büyük ve derin olduklarını vurgular. Bu, köylülerin karşılaştıkları zorluklara ve sınırlı imkanlara rağmen, yaşama sevinci ve dayanıklılıklarını simgeler.

Özetle, "Dağ Köylüleri" şiiri, Halil Kocagöz'ün sade yaşamın güzelliklerini ve zorluklarını kutladığı, toplumun bu unsurlarını detaylı bir şekilde tasvir ettiği bir eserdir. Şiir, köylülerin yaşam tarzlarını, kültürel değerlerini ve insanî büyüklüklerini ön plana çıkararak, onların hayatlarındaki zenginlik ve karmaşıklığı öne çıkarır.

Halil Kocagöz'ün şiirleri, doğa, evren ve insanlık temalarını işlerken, modern dünyanın karmaşasına, doğanın güzelliklerine ve insan ruhunun derinliklerine odaklanarak, evrensel bir perspektif sunar.

5.1.3.2. İnsanlık ve Medeniyet

Halil Kocagöz'ün "Sunu" adlı şiirinde, modern dünyanın kaosu ve savaşın yaraları ele alınıyor. Şair, doğanın ve insanlığın birlikteliğine olan özlemi dile getiriyor ve gelecek nesillere umut dolu bir dünya temennisinde bulunuyor. Bu kısım, şiirin devamında ele alınan karanlık temalarla tezatlık oluşturuyor ve ışık tutuyor.

"Avin Yeri" bölümünde, Kocagöz, uygarlık tarihinin anıtlarıyla modern dünyanın acımasız gerçekleri arasındaki ironiyi ortaya koyuyor. Şair, tarihin ve kültürlerin zenginliğini, günümüzde yaşanan yıkım ve çatışmalarla kıyaslıyor. Yaşam ve ölüm, geçmiş ve şimdiki zaman, uygarlığın yükselişi ve düşüşü bu birimde kuvvetli imgelerle ifade ediliyor.

Üçüncü bölümde, yalnızlık ve acı teması daha belirgin hale geliyor. Afrika'dan gelen bir ses, gece boyu süren bir yas ve acının büyüklüğünü anlatıyor. Sarsılan ormanlar ve kargaşa içindeki hayvan sesleri, şiirin bu bölümünde düzensizliği ve kaosu temsil ediyor. Şairin kullandığı dil, yalın ama güçlü bir şekilde insanlık durumunun trajedisini ve çelişkilerini sergiliyor.

Bu üç bölümün genelinde, Kocagöz'ün dil kullanımı ve imgelemi, geçmişin görkemiyle şimdinin trajedisini bir araya getirerek, okuyucuyu hem tarihî bir yolculuğa çıkarıyor hem de mevcut insanlık durumuna dair düşündürücü bir eleştiri sunuyor. Şiir, tematik olarak kapsamlı bir perspektif sağlarken, dil ve üslup bakımından da zengin bir deneyim sunuyor.

"Avcılar" bölümünde, Halil Kocagöz, tarihin ve çağdaş dünyanın çeşitli figürlerini bir avcılar metaforuyla resmediyor. Şiir, tarih boyunca insanlığın şiddet eğilimini ve zafer arayışını eleştiriyor. Avcılar olarak betimlenen bu karakterler, zaman ve mekân sınırlarını aşarak insanlığın süregelen saldırgan doğasını simgeliyor. Şair, farklı dönemlerden ve kültürlerden gelen çeşitli insan tiplerini bir araya getirerek, tarihî ve kültürel bir kargaşa yaratıyor. Eser, Roma'dan Hindistan'a, antik çağlardan modern zamanlara uzanan bir yelpazede, çatışma ve iktidar mücadelesinin evrenselliğine işaret ediyor.

Şiirin devamında, daha çağdaş ve belirli figürlerle, modern zamanın kaosu ve karmaşasına vurgu yapılıyor. Kennedy suikastı gibi tarihi olaylar ve sosyal figürler, şiddetin yalnızca tarihte değil, günümüzde de var olduğunu gösteriyor. Kocagöz, bu karışık katalogla insanlığın karanlık yönlerini sergiliyor ve şiddetin insan tarihinde ne kadar yaygın ve çeşitli olduğuna dikkat çekiyor. Şairin dil kullanımı, imgeler arası geçişler ve geniş zamansal çerçeve, Kocagöz'ün şiirinin karakteristik özelliklerini yansıtıyor. Bu bölümde de insanlık tarihinin acımasız yönlerine ve sürekli şiddet içgüdüsüne yönelik eleştirel bir bakış sunuluyor.

"Ormanın İçinde İlerleyiş" bölümünde, Halil Kocagöz, medeniyetin geçirdiği dönüşümü ve tarih boyunca insanın doğaya etkisini anlatıyor. Palyaço sürüsü, Tabu gibi imgelerle şair, medeniyetin yarattığı absürtlüğü ve saçmalığı betimliyor. Buradaki ilerleyiş, modern yaşamın gösterişine ve yüzeyselliğine eleştirel bir yaklaşım sergiliyor. Yirminci yüzyıl, Hollywood güzellikleri, Cannes festivali gibi referanslarla Kocagöz, modern dünyanın parıltısının arkasındaki boşluğu ve yüzeyselliği gözler önüne seriyor. Tarzan ve Birleşmiş Milletler gibi kavramlar, medeniyetin doğal yaşam üzerindeki etkisini ve küresel siyasetin doğadaki yerini işaret ediyor.

Şiirin son bölümünde ise Nuh'un gemisi, Zeus ve Demeter gibi mitolojik ve tarihi figürlerle, kültürel miras ve doğa arasındaki ilişkiye dikkat çekiliyor. Şair, medeniyetin ilerlemesiyle doğanın yitip gitmesine, tarihin seslerinin yankılarına ve modern çağın getirdiği karanlığa vurgu yapıyor. Kocagöz'ün bu bölümdeki dili, medeniyetin karmaşasını ve tarihin derinliğini, bir ormanın içindeki ilerleyiş metaforuyla anlatıyor. İmgelemi zengin ve anlam katmanlarıyla dolu bu bölüm, medeniyetin ve doğanın ilişkisine dair güçlü bir yorum sunuyor.

"Yola Çıkış Çağrısı" bölümünde, Halil Kocagöz, medeniyetin hengamesini ve insanlığın iktidar arayışını ele alıyor. Sessizlikten sonra duyulan sesler, hareketin ve aksiyonun başlamasını simgeliyor. Şair, çeşitli hayvan sesleriyle ve doğadan alınan imgelerle, insan topluluklarının ve toplumun karmaşasını ve hareketliliğini anlatıyor. Metro Goldwyn Mayer aslanının kükremesi ve Kıbrıslı bir ceylanın sesi gibi Hollywood ve küresel referanslar, medeniyetin gösterişine ve popüler kültüre işaret ediyor. Gazete üst başlıklarında yer alan kral ve lordlara yönelik çağrılar, toplumun üst kademelerindeki iktidar dinamiklerine ve sosyal hiyerarşiye eleştirel bir gözle bakıyor.

Şiirde geçen işkembe davulları, şampanyalar, çocuk gözyaşları gibi imgelerle Kocagöz, kutlama ve yas arasındaki ironiyi vurguluyor. Şair, medeniyetin yüzeydeki şatafatına karşın içsel çelişkileri ve trajedileri de gözler önüne seriyor. Bu bölümde, "Büyük Uygarlar Tröstü" yazısıyla biten kısım, medeniyetin kendini övme eğilimini ve bu övünmenin altında yatan boşluğu eleştiri konusu yaparak şiiri sonlandırıyor. Kocagöz'ün bu şiiri, medeniyetin ilerleyişine ve insan toplumunun yapısına dair zengin bir imgeler dizisiyle derin bir eleştiri sunuyor.

"Avin Sarılışı" bölümünde, Halil Kocagöz, zamanın ve tarihin akışı içinde insanlık durumunu yansıtıyor. Zamanın durduğu veya karıştığı hissi, geçmiş ile şimdiki

zaman arasındaki sürekliliği ve çatışmayı vurguluyor. Bir Gutenberg basım aracı gibi yüreklere vuran yüz yıl, tarihin derin izlerini ve etkisini ifade ediyor. Şair, avcılık metaforu üzerinden medeniyetin avını sararak ilerleyişini anlatıyor. Yakılan çalılar, vurulan davullar ve tarihi eserler, zamanın ve medeniyetin değişimini simgeliyor. La Joconde'a (Mona Lisa) bakışlı sevgiyi çizen ressamalar ve onların fırçaları kırılanlar, sanat ve kültürel değerlerin zamana ve insanın müdahalesine maruz kalışını temsil ediyor.

Sonraki kısımda kalabalıkların hareketi ve zamanın akışı arasındaki paradoksu betimliyor. İçimizdeki, dışımızda sandığımız kaplanlar, aslında insan doğasının vahşi ve arzulu yanını temsil ediyor. Şair, medeniyetin kendi kendine av olduğunu, roketler, bazukalar ve atom denizaltıları gibi icatlarla kendini tüketmeye mahkûm ettiğini vurguluyor. Şiirdeki bu bölüm, Kocagöz'ün insanlığın kendi yarattığı dünyada nasıl kaybolduğunu, kendi üzgün yansımalarıyla nasıl kuşatıldığını ve bu sürecin bitmeyen bir av olduğunu gösteriyor. Şairin zengin imgelerle dolu bu bölümü, medeniyetin kendini yok etme eğilimine dair güçlü bir eleştiri sunuyor.

"Avın Sonu" bölümünde, Halil Kocagöz, şiirinin finalinde insanlık tarihine ve medeniyetin akıbetine dair güçlü bir yorum getiriyor. Şair, kalabalığın, çözölemeyen Tabulara kapı aralayamadığını ifade ederek, insanlığın anlam arayışının ve varoluşsal sorgulamalarının çıkmaza girdiğini anlatıyor. Olağanüstü yapıları kuran ve geçmişteki büyük savaşçıları kandıran toplumların, tarihin hatalarını taşıdıklarını ve tüm önemli kişilerin büyük Tabu karşısında horul horul uyuduğunu söyleyerek, tarih boyunca süregelen insanlık durumunun tekrarını ve tarihin döngüsel doğasını vurguluyor. Şiirin son cümlesi, "Herkes birbirinin bakışını yakından görür!" ile bitiyor ve bu, avın sonunda insanlığın birbirine daha yakın fakat bir o kadar da yabancılaşmış olduğu paradoksuna işaret ediyor. Kocagöz bu finalle, insanlığın birbirine dönük fakat birbiriyle bağ kuramayan, yüzleşmeler ve hesaplaşmalar içinde bir varlık olduğunu imgeleyerek şiirini noktalıyor. Bu, medeniyetin getirdiği yalnızlık ve yabancılaşma temasını güçlü bir şekilde ortaya koyuyor.

Halil Kocagöz'ün "Anadolu Çizgileri" adlı şiiri, Anadolu'yu ve onun insanlarını çok katmanlı bir şekilde tasvir eden tematik bir şiirdir. Şiirin ilk bölümünde, umutların büyümesi ve yaşamın devam etmesi için insanın birkaç kez yola çıkması gerektiği ve bunun "ya da atlılarla" gibi imgelerle vurgulandığı görülür. Haliç, Balat Ovası, Van Gogh gibi imgelerle Anadolu'nun doğal ve kültürel çeşitliliği gözler önüne serilir.

İkinci bölümde, Balat Ovası'nda bir rüyayı andıran pastoral bir atmosfer betimlenir ve doğanın güzelliği ile insanın iç dünyası arasındaki bağlantı vurgulanır.

Üçüncü bölümde, köylerin günlük yaşamı, genç kızların çeyiz hazırlıkları, köylerdeki düğünler ve çocukların oyunları gibi imgeler üzerinden resmedilir. Bu imgeler, Anadolu'nun canlı ve neşeli yanını yansıtır. Şiirin dördüncü bölümünde, Anadolu'nun pazar yerleri, satıcıları ve çarşıları gibi temalar işlenir. Bu bölüm, Anadolu'nun ticaret ve sosyal yaşamının dinamik bir tasviridir. Son bölümde, Anadolu'nun sonsuz kuşaklardan kopup gelen bir toprak olduğu, gülümseyişi ve acısıyla birlikte bir seveda gibi yaşandığı vurgulanır. Bu bölümde, Anadolu'nun tarihsel ve kültürel zenginliği, genç Kemal'lerin ülküsünde ve masmavi gökler altında betimlenir.

Halil Kocagöz'ün "Prometeus'un Kurtuluşu" adlı şiiri, Prometeus'un efsanesinden ilham alan, insanın acılar ve zorluklarla dolu varoluş mücadelesini yansıtan bir temaya sahiptir. Şiir, Prometeus'un ölümsüzlüğü, insanlık adına çektiği acıları ve yüreğindeki yara izlerini konu alır. Şair, Prometeus'un çektiği acıların insanlığa olan bağlılığından ve sevgi dolu yüreğinden kaynaklandığını vurgular. Şiir, Prometeus'un kurtuluşunu arayan, tutsak edildiği Kaf Dağı'nda zincirlenmiş bir figür olarak tasvir eder. Şair, Prometeus'un acılarını, Jüpiter'in ona çektiği eziyetlerle anlatırken, Prometeus'un yüreğinde yenilmez bir azim olduğunu ifade eder. Çirkin kuşun yaralayıcı pençeleri ve zehirli ok gibi imgeler, Prometeus'un çektiği fiziksel ve ruhsal acıları temsil eder.

Şiirin ikinci kısmında, Prometeus'un azmi ve sevgisi üzerinden bir umut ışığı doğar. Prometeus, özgürlüğün, sağduyunun ve düşüncenin temsilcisi olarak gösterilir. Şair, Prometeus'un zincirlerinden kurtulup insanlığa olan sevgisini ve kurtuluş mücadelesini sürdürdüğünü anlatır. "Bir günebakan çiçeği" imgesi, Prometeus'un ılık ve umut getiren bir figür olduğunu simgeler. Son olarak, Prometeus'un bu zorluklarla dolu mücadelesinin insanlığa bir çağrı olduğu ve bu çağrının evrensel bir mesaj taşıdığı vurgulanır. Prometeus'un kurtuluşu, insanlığın özgürlük ve sevgi arayışını temsil eden bir alegori olarak sunulur. Şair, bu efsanevi hikâyeyi insan ruhunun içsel mücadelelerine dair bir metafor olarak kullanarak, şiirin temasını derinleştirir ve imgelerle zenginleştirir.

5.1.3.3. Geçmiş ve Çocukluk

Halil Kocagöz'ün "Gençliğimizin Islak Yeleli Atları" adlı şiirinde, şair anılar ve geçmişin nostaljisi üzerine kurulu duygusal bir yolculuğa çıkar. Şair, gençlik anılarını, aşkı ve yaşamın geçiciliği üzerine düşünürken, doğa imgeleri ve mevsimsel değişikliklerle bu anıları canlandırır. Şiir, gençlik günlerini anımsatan doğal imgelerle başlar: "Dalgalar bir türkü söyledi mi dinle" gibi dizeler, geçmişin sesini ve anılarını çağırıştır. Bu sesler ve görüntüler, şairin gençlik günlerine olan özlemini ve bu zamanların hala hafızada canlı olduğunu vurgular. "Ne zaman güneş açsa" veya "ya da bir ak bulut görünmüştür" ifadeleriyle, doğanın değişken yüzleri, gençlik anılarının bir parçası olarak tasvir edilir. Şair, bu doğal olayları bir sevgiliyi veya bir arkadaşı bekler gibi beklediğini anlatır, bu da doğanın, insan ilişkilerindeki bekleyiş ve umutla olan benzerliğini ortaya koyar.

Şiirin ilerleyen kısımlarında, "Sen bekledin ve yedek subay resmim duvarında gülümserken" ve "Kurutulmuş dağ çiçekli betiklerimi ki yalnız bir de onlar biliyor şimdi" dizeleriyle, geçmişte bırakılan, ancak hala hatırlanan ve değer verilen nesnelerden bahsedilir. Bu nesneler, şairin geçmişteki duygusal bağlarına ve unutulmaz anılara olan bağlılığını simgeler. Şiirin sonu, "O geçen gençliğimizin ıslak yeleli atları... Bu kumsaldan ürperdiğin tam dokuz yaz geçti daha ayak izlerimiz silinmedi!" dizeleriyle, zamanın akışına rağmen, geçmişin izlerinin hala silinmediğini, gençliğin ve yaşanmışlıkların kalıcı etkisini ifade eder. Şair, geçmişin hala mevcut olduğunu ve yaşamın her anının kalıcı izler bıraktığını vurgular. Bu şiir, zamanın ötesinde bir bağlantı ve anlam arayışı içinde olan herkes için duygusal bir rezonans yaratır.

Halil Kocagöz'ün "Buğulu Cam" adlı şiiri, geçmişin belleğe yansımalarını ve çocukluk anılarının zarafetini anlatır. Şiirin geneline yayılan nostaljik bir atmosfer, geçmişin ve şimdinin çizgisinde sürekli bir karşılaştırma içerir. Şiirin başlangıcında, "Buğulu cam pırıl pırıldı, ben, ne güzeldim," mısraıyla şair, kendini ve dünyayı nasıl algıladığını bir çocuk gözüyle sunar. Bu, hem camın buğusu aracılığıyla görülen dünyanın güzelliklerine hem de geçmişin pürüzsüz hatıralarına bir övgüdür. "Anemin ekmeğinden bir mangal ısıttıkça ellerimi," dizesiyle, aile içi sıcak ilişkilerin ve basit mutlulukların değerini vurgular. Şiirin orta kısmında, "Siz ne iyiydiniz, yaşlı zeytin ağaçları, çiğil çiçekler," ile başlayan bölümde, şair çocukluğunun doğa ile iç içe geçen anılarını anımsatır. Burada doğa, şairin duygusal hafızasında güvenli ve sevgi dolu bir

sığınak olarak tasvir edilir. Ayrıca, "Çok önceydi gecelerden," ifadesiyle geçmişin artık ulaşamaz olduğunu ve sadece anılarda kaldığını belirtir.

Son kısımda ise "Şimdi nereden kırıldı cam? / Buzlaşan bir yaprak mı düştü, ansızın bir rüzgâr mı koptu?" mısralarıyla, şairin yetişkinlikle birlikte kaybettiği masumiyeti ve saf duyguları sorgular. Geçmişin kırılabilirliği ve kolayca bozulabilen doğası, "Işı ışı kırıntılar şimdi elimizde kalan!" ile son bulur, bu da geçmişten kalanların sadece parçalanmış, ancak hala değerli anılar olduğunu işaret eder.

Halil Kocagöz'ün "Bayram Yağmuru" adlı şiiri, geçmişin ve anıların, özellikle çocukluğun süzgecinden aktarılan bir bayram atmosferini resmeder. Şiir, nostaljik bir tonla başlar ve bayram yağmurunun sevgiyle olan ilişkisini vurgular. "Bir bayram yağmuru dur sevgilerden / Yağdıkça anısı ısır içimde," mısralarıyla, yağmurun hem fiziksel hem de duygusal bir yenilenme sağladığını anlatır. İlk bölümde, yağmurun damlalarının nasıl geçmişe ışık tuttuğu ve anıları canlandırdığı üzerinde durulur. Yağmur damlalarının parıltısı, şiirin ilerleyen kısımlarında çocukluğun saflığı ve bayram sevincine kapılan çocukların gözlerinden bakma davetiyesiyle birleşir. Şair, bayramın coşkusunu ve hareketliliğini, çalgılar ve renklerle zenginleştirdiği tablolar aracılığıyla aktarır. Şiirin orta kısmında, "Durur daha duvarlarda al çizgi / Elinde gıtır pıtır çünkü bir oğlan," dizesiyle, şair çocukların oyun dünyasına girer ve bayramın çocuklar için olan anlamını pekiştirir. "Usuldür şeytan kızını evlendirir..." ifadesiyle geleneksel bayram kutlamalarındaki folklorik ve mitolojik unsurları da işin içine katarak, bu özel günün kültürel derinliğine işaret eder.

Son kısımda, "Bayram yağmuru bu, geçiyor gün," ile başlayan bölüm, zamanın akışı ve yağmurun arındırıcı etkisi üzerinde durur. Şiir, bayramın bitişiyle birlikte gelen hüznü ve yine de her şeyin daha iyi olacağına dair umudu ifade eder. "Siz de geliyorsunuz yağmur bayramlarıma / Çünkü isyan bütün damlalarıma," mısralarıyla şair, okuyucuyu bu sürekli yenilenme sürecinin bir parçası olmaya davet eder. Özetle, Halil Kocagöz'ün "Bayram Yağmuru" şiiri, geçmişle şimdiki zaman arasında köprüler kurar ve bayramın, özellikle çocukluk anıları üzerinden, insan ruhuna nasıl dokunduğunu gözler önüne serer. Şiir, bireysel ve kolektif hafızamızda saklı olan bayramların canlanışını, yağmurun melodisiyle birlikte nostaljik bir şekilde kutlar.

5.1.3.4. Ölümsüzlük

Halil Kocagöz'ün "Evrensel Ölüme Karşı" adlı şiirinde, şair, insanın ölümsüzlük arayışını ve yaşamın geçiciliğiyle olan mücadelesini lirik bir dille işler. Şiir, yaşamın her anını bir övgü olarak kabul eden bir tutum sergilerken, doğanın ve insan ruhunun kırılğanlığını vurgulayarak okuyucuya hayatın kıymetini hatırlatır.

Başlangıçta, "Ey benim ölümsüz sağduyum" ifadesiyle, şair, içsel bir sesle konuşarak bizi derin bir öz farkındalığa davet ediyor. "En yakın gölgeme evrensel, yaşatıcı" dizesi, kişinin kendine ve çevresine olan etkisinin evrensel boyutlarını anlatır. Bu bağlamda şiir, kişisel ve evrensel olanın iç içe geçtiği bir düşünce yapısını ortaya koyar.

Orta bölümlerde, şiir, doğanın ve insanın birbirleriyle olan etkileşimine odaklanır. "Bir gündoğumu çığılı çiçeklerde" veya "Uyandığım gözleriniz çocukluğum" gibi ifadelerle, yaşamın saf, temel anlarına dönüş yapılarak, bu anların her birinin ne kadar değerli olduğunu anımsatır. Şair, doğa ve insan arasındaki bu etkileşimin, zamanın ve mekânın ötesinde bir anlam taşıdığını belirtir.

Şiirin sonunda, "O yağmur yağdı bir gün büyük ırmak taşı" ve devam eden dizelerle, yaşamın ve doğanın sürekli değişim içinde olduğunu, ancak bu değişimin aynı zamanda bir bütünlük ve süreklilik arz ettiğini vurgular. Bu süreklilik içinde, insanın duyguları, sevgileri ve gençlik enerjisi gibi unsurların, yaşamın akışını şekillendirdiği ve bu akışın içinde barışın ve umudun yeşermeye devam ettiği anlatılır.

Halil Kocagöz, bu şiirle, evrensel bir barış ve umut mesajı verirken, insanın ve doğanın iç içe geçmiş hallerini, yaşamın her anında bulunan güzellikleri ve zorlukları anlamamızı sağlayan bir dil kullanır. Bu şiir, okuyucuya yaşamın ve varoluşun derinliklerine dair zengin bir perspektif sunar.

5.1.4. Dil ve Anlatım

Halil Kocagöz'ün "Geyik Düşmesi" adlı şiiri, dildeki sapmalar ve sanatsal kullanımlar aracılığıyla kendine özgü bir estetik oluşturur. Şiirin ilk bölümünde, dil sapmalarıyla gramer kurallarından sıyrılarak, standart dil kalıplarından uzaklaşır. Örneğin, "Bükülen boynuyla bakışları dört bucaktan" dizesindeki "dört bucaktan" ifadesi, sıradan bir yön belirtme aracı olarak değil, daha derin ve soyut bir anlam taşıyarak kullanılır. Şair, dilin normatif kullanımlarından saparak, sanatsal bir ifade yaratır.

Metaforlar ve semboller, şiirin temel taşlarıdır ve "Geyik Düşmesi"nde yoğun bir şekilde kullanılır. Şiirin her kısmında, metaforlar ve semboller, kaybolan veya değişen güzellikleri, toplumsal normları veya zamanın akışını temsil eder. Örneğin, "Kırılmış Afrodite- yüzü - yalnızlığında - uzak," ifadesi güzellik ve sevginin kaybını simgelerken, "çürümüş törelerin yapışkan gerintisinde" ifadesi yozlaşmış gelenekleri sembolize eder. Bu metaforlar, okuyucuya derin bir düşünsel katman sunar.

Anlatım teknikleri, şiirin duygusal ve estetik etkisini artıran unsurlardır. Şair, sıfat tamlamaları ve betimlemelerle güçlü görseller oluşturur. "Bir dumansı sarı gök" ve "Suskun gürültüleriyle yanıyor" gibi ifadeler, okuyucunun zihninde canlı bir dünya yaratır. Ayrıca, tarihsel ve kültürel referanslarla şiire derinlik katar. "Uygur çağı" ve "Çünkü çağ, o keskin tiryaki" gibi ifadeler, şiirin zaman ve mekân algısını zenginleştirir.

Şiirin "Geyik Kaçması" bölümünde de dil sapmaları ve alışılmadık dil kullanımları dikkat çeker. Şair, standart dil yapısından saparak beklenmedik ve etkileyici bir ifade tarzı sunar. Metaforlar ve semboller bu bölümde de ön plandadır ve kaybolan güzellik veya barışı temsil ederler. Anlatım teknikleri, betimlemeler ve ritmik yapıyla okuyucuyu etkilemeyi başarır.

Benzer şekilde, diğer şiirlerde de dil sapmaları, metaforlar, semboller ve anlatım teknikleri yoğun bir şekilde kullanılır. Her şiir, dilin sınırlarını zorlayarak sanatsal bir ifade ortaya koyar ve okuyucuyu derin bir düşünceye davet eder. Halil Kocagöz'ün şiirlerinde dilin ve anlatımın bu özgün kullanımları, şiirlerin estetik ve edebi değerini artırır, okuyucuda derin izler bırakır.

Halil Kocagöz'ün "Avın Yeri" adlı şiirinde de dilin sınırlarını zorlayan ve sanatsal bir ifadeye dönüştüren unsurlar bulunur. Dil sapmaları, metnin sanatsal ve anlatım yönünü vurgulamak için kullanılır. "Solgun yüzlü yapraklar dökülmektedir ağaçlardan" gibi ifadeler, betimleyici bir anlatımla doğrudan gözlemlenebilecek bir durumu tanımlar, ancak "solgun yüzlü" gibi alışılmadık betimlemeler dilin normatif kullanımlarından sapmalar olarak değerlendirilebilir.

Metaforlar ve semboller, şiirin derinlik ve anlam katmanlarını artıran temel unsurlardır. "Yedi olağanüstü yapı" ifadesi, insanlığın başarılarını sembolize ederken, "bir yanda yaşam, bir yanda: menhir, lâhit, kurgan..." ifadesi, yaşamın ve ölümün bir

arada var olduğu durumları sembolize eder. Bu semboller, şiirin tematik zenginliğini artırır ve okuyucuya derin bir düşünceye yol açar.

Anlatım teknikleri, şiirin duygusal ve estetik etkisini artıran önemli unsurlardır. Betimleyici dil ve sembolik ifadeler, okuyucunun zihninde canlı ve etkileyici sahneler oluşturur. "Kamerun, Gana, Cezayir gülleri" gibi ifadeler, farklı yerleri ve kültürleri bir arada sunarak şiire bir evrensel bakış açısı kazandırır. Ayrıca, ritmik yapı ve vurgu kullanımı da şiirin etkileyici bir şekilde okunmasını sağlar.

"Avcılar" adlı şiirde de dil sapmaları ve alışılmadık dil kullanımları dikkat çeker. Şair, normatif dil yapısından sıyrılarak beklenmedik ve etkileyici bir ifade tarzı sunar. Metaforlar ve semboller, insanlık tarihine ve kültürel referanslara atıfta bulunarak şiirin tematik zenginliğini artırır. Anlatım teknikleri, betimleyici dil ve ritmik yapı kullanılarak, okuyucunun şiiri derinlemesine deneyimlemesini sağlar.

"Ormanın İçinde İlerleyiş" adlı şiirde de dil sapmaları ve sanatsal dil kullanımları öne çıkar. Şair, dilin sınırlarını zorlayarak sıra dışı ve etkileyici bir ifade ortaya koyar. Metaforlar ve semboller, mitolojik ve tarihsel referanslarla zenginleştirilerek şiirin derinlik kazanmasını sağlar. Anlatım teknikleri, betimleyici dil ve ritmik yapı kullanılarak, okuyucunun şiiri canlı ve etkileyici bir şekilde deneyimlemesini sağlar.

"Yola Çıkış Çağrısı" adlı şiirde de dil sapmaları ve alışılmadık dil kullanımları öne çıkar. Şair, normatif dil kurallarından sıyrılarak etkileyici bir ifade tarzı sunar. Metaforlar ve semboller, toplumun ve insan doğasının eleştirisini içererek şiirin tematik derinliğini artırır. Anlatım teknikleri, betimleyici dil ve ritmik yapı kullanılarak, şiirin etkileyici bir şekilde iletilmesini sağlar.

Her bir şiir, dilin sınırlarını zorlayarak sanatsal bir ifade ortaya koyar. Dil sapmaları, metaforlar, semboller ve anlatım teknikleri, her bir şiirde kendine özgü bir estetik ve edebi değer yaratır. Halil Kocagöz'ün şiirleri, okuyucuya derin bir düşünsel deneyim sunar ve dilin gücünü sanatın hizmetine sokar.

Halil Kocagöz'ün "Dağ Köylüleri" adlı şiirinde, dil ve anlatım açısından doğal bir anlatım dikkat çeker. Şair, köy yaşamını ve köy halkını betimlerken sade bir dille ifadelerini aktarır. "Bir köyleri var" ifadesiyle köyün küçük ve samimi yapısını vurgular. "Ne çeşitli araçları, ne türlü betikleri" ifadesi, köylülerin sahip oldukları şeylerin sınırlı olduğunu belirtirken, "üç ağaç zeytin, bir bakraç ve uzun ayakları" gibi

detaylarla köy yaşamının basit ve doğal atmosferini canlandırır. Şair, köylülerin yaşam koşullarını ve günlük faaliyetlerini "sac bezdirmezsin yanık, kavruk yüzleri" gibi ifadelerle yansıtır. "Onların temiz havaları" ve "uzun kollu sazları var" gibi detaylar, köy yaşamının sıcak ve samimi atmosferini betimler. Şiirin ikinci kısmında, "küçük evreni, minicik umutları" ifadesiyle köylülerin dar ama umut dolu dünyalarını aktarır. "Bayram Yağmuru" adlı şiirinde olduğu gibi, "Dağ Köylüleri" şiirinde de dil sapmaları ve alışılmadık dil kullanımları dikkat çekmez. Şair, sade ve anlaşılır bir dil kullanarak köy yaşamını gerçekçi bir şekilde aktarır. Bu doğal ve samimi dil, okuyucunun şiirdeki atmosferi ve duyguları daha yakından hissetmesini sağlar. Halil Kocagöz'ün "Anadolu Çizgileri" başlıklı şiiri, dil ve anlatım açısından oldukça etkileyici bir yapıya sahiptir. Şair, Anadolu'nun farklı kentlerindeki yaşamı ve doğayı betimlerken, dikkat çekici bir anlatım tekniği kullanır. Şiirin ilk kısmında, şair, yolculuk yapmanın ve farklı yerler görmesinin insanın umutlarını artıracaklarını ifade eder. "Büyütmeye umutları çoğaltmaya yaşamları yarına" gibi ifadeler, geleceğe yönelik bir umudu temsil eder. Şair, atların geçtiği sahneleri canlandırmak için "nal" ve "kıvılcım" gibi kelimeleri kullanırken, "kapıkapılar", "dolmuşlar", "kaptıkaçtılar" gibi ifadelerle de kent yaşamını canlı bir şekilde resmeder. Şiirin ikinci kısmında, Haliç'teki bir kadını betimlerken "Haliç'te dinlendirici gözleri devrik" ifadesini kullanır. Bu ifade, şairin kadını nasıl gördüğünü ve hissettiklerini okuyucuya aktarırken, "öter kesik kesik" gibi dilin ritmini ve melodisini öne çıkaran ifadeler kullanır. Şair, doğanın ve köy yaşamının betimlemesini yaparken "Bir yokuştan inerken kamyon sürücüleri" ve "yaylalara çıkarken çingiraklarıyla sürüler" gibi detaylarla zenginleştirir. Şiirin üçüncü kısmında, şair, doğanın seslerini şiirin içine katarken "Gizli ünlemeler takılmıştı sanki yapraklara" ifadesini kullanır. "Uzaktan uzağa" ve "dalgın adamlar gidip geliyordu basarak" gibi ifadelerle köy yaşamını canlı bir şekilde tasvir eder. "Gül Keziban'ı gördük ilk, yayık dövüyordu orda" ifadesiyle köydeki bir kadının işini anlatırken, "görmüş geçirmiş analarca içli, yaşlı ve kutsaldı Anadolu'm" ifadesiyle de köy hayatına olan saygısını ve sevgisini dile getirir. Genel olarak, "Anadolu Çizgileri" şiiri, dil ve anlatım açısından zengin bir yapıya sahiptir. Şair, Anadolu'nun çeşitli yönlerini ve bu bölgelerdeki yaşamı detaylı bir şekilde aktarırken, dilin ritmi ve melodisiyle de okuyucuyu etkileyici bir yolculuğa çıkarır. Halil Kocagöz'ün "Anadolu Çizgileri" şiiri, Anadolu'nun çeşitli yönlerini ve yaşam biçimlerini yansıtarak zengin bir dil ve anlatım kullanır. Şiirdeki dil ve anlatım teknikleri, okuyucuya görsel ve duygusal bir deneyim sunar. Şair, Anadolu'nun farklı

kentlerindeki yaşamı ve doğayı betimlerken, detaylı gözlemler ve derin bir içsel bakış sunar.

5.1.5. Ahenk

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde ortak olan ahenk unsurları belirgin şekilde göze çarpmaktadır. İlk olarak, "Geyik Düşmesi" ve "Geyik Kaçması" bölümlerinde kafiye ve redifler belirgin bir ahenk oluşturmaya da, belirli kelimelerin tekrarıyla ritim sağlanmaktadır. "çünkü", "beldir", "düşündüğümüz" gibi kelimeler ve "-an", "-ak", "-ük" gibi eklerle biten kelimelerle uyumlu bir ritim yaratılmaktadır. "Ormanın İçinde İlerleyiş" ve "Yola Çıkış Çağrısı" bölümlerinde kısa ve uzun cümlelerin dengeli bir kullanımı göze çarpmaktadır.

"Avin Yeri" şiirinde belirli kelimelerin tekrarları şiirin ahengini güçlendirirken, dizelerin sonundaki kelimelerin benzer seslerle bitmesi iç kafiye etkisi yaratmaktadır. "Avin Sarılışı" ve "Avin Sonu" bölümlerinde ise ritim ve melodik yapı dikkat çekmektedir. Kısa ve vurucu ritimler, uzun ve melodik cümlelerle dengelenmiş, bu da şiire dinamik ve akıcı bir ahenk katmıştır. "Geçidi Tıkayan Kaya" şiirinde belirli kelimelerin tekrarlarıyla yumuşak ve melodik bir yapı oluşturulmuş, uzun ve akıcı cümleler de melodik yapıyı desteklemiştir.

"Evrensel Ölüme Karşı" şiirinde belirli seslerin tekrarları yumuşak ve melodik bir yapı oluştururken, uzun ve akıcı cümleler şiirin melodik yapısını devam ettirmiştir. "Prometeus'un Kurtuluşu" şiirinde belirli seslerin tekrarları ritmik ve melodik bir akış sağlamış, kısa ve vurucu cümleler dramatik bir etki yaratmıştır.

"Gençliğimizin Islak Yeleli Atları" şiirinde kafiye ve redifler önemli bir rol oynamaktadır. "dinle", "seninle", "bekliyorsun" gibi kelimelerle uyumlu bir ritim oluşturulurken, serbest ölçü kullanımı her dizenin farklı bir vurgusunu öne çıkarmaktadır. Bu şiir, asonans ve aliterasyon gibi ses oyunları ile zenginleştirilmiştir. "ışık", "savaş", "kötülük" gibi kelimelerle yapılan aliterasyon, şiire müzikal bir kalite katmaktadır.

"Tanıllı Görüntüler" şiirinde kafiye ve redifler, serbest ölçü kullanımıyla birlikte ritmik ve melodik bir yapı oluşturur. "ışık", "savaş", "kötülük" gibi kelimelerle yapılan aliterasyon ve asonans, şiire müzikal bir kalite katmaktadır. Bu şiir, özgün ritmiyle dikkat çekmektedir.

"Bayram Yağmuru" şiirinde kafiye ve redifler belirgin bir ahenk oluşturur. "gün", "daha iyi", "çürüsün" gibi kelimelerle uyum sağlanırken, serbest ölçüyle yazılmış dizelerde duyguların serbestçe ifade edilmesi sağlanmaktadır. Asonans ve aliterasyon kullanımı, şiire müzikal bir kalite katar ve duygusal bir ton yaratır.

"Buğulu Cam" şiirinde kafiye ve redifler, serbest ölçü kullanımıyla birleşerek şiirin ritmini ve melodisini güçlendirir. "cam", "pırıl", "kırık" gibi kelimelerle yapılan aliterasyon, şiire müzikal bir kalite katmaktadır. Kelimelerin ve seslerin tekrarı, iç kafiyeler ve ses oyunları şiirin ritmini oluşturur.

"Günaydın Kuşları" şiirinde kafiye ve redifler, serbest ölçü kullanımıyla birlikte ahenk sağlar. "gibi", "çizilir gibi", "yükselinir gibi" gibi ifadeler şiirin ritmini oluştururken, asonans ve aliterasyon unsurları şiire müzikal bir kalite katar. Ritmik yapı, serbest ölçüde bile ahengin korunmasına yardımcı olur.

"Pamuk da Toplamaya Geldik Ovana" şiirinde kafiye ve redifler, serbest ölçü kullanımıyla birleşerek şiirin ritmini ve melodisini güçlendirir. "güzüne", "düzüne", "katardan" ve "kızan" gibi kelimelerle uyum sağlanırken, asonans ve aliterasyon kullanımı şiire müzikal bir kalite katmaktadır.

"Dağ Köylüleri" şiirinde kafiye ve redifler belirgin bir ahenk oluşturur. "kızları var", "çarıkları", "gözleri", "sazları var" ve "yüreklere var" gibi kelimelerle uyum sağlanırken, serbest ölçüyle yazılmış dizelerde duyguların serbestçe ifade edilmesi sağlanmaktadır. Asonans ve aliterasyon kullanımı, şiire müzikal bir kalite katar.

"Anadolu Çizgileri" şiirinde ahenk unsurları, şairin duygu ve düşüncelerini daha etkili bir biçimde iletmesine yardımcı olur. Şiir, asonans ve aliterasyon gibi ses oyunları ile zenginleştirilmiştir. Örneğin, "daha uykulu gözler açılırken" dizesinde 'a' sesinin tekrarı bir ritim oluşturur. Aliterasyon, şiirin melodik bir akış kazanmasını sağlar.

Genel olarak, Halil Kocagöz'ün şiirlerinde kafiye ve redif kullanımı, kelime seçimleri ve ritmik yapı ile zengin bir ahenk oluşturulmuştur. Bu unsurlar, şiirlerine belirgin bir melodik ve ritmik ahenk kazandırır, okuyucunun şiirin akışına kapılmasını sağlar.

6. ATATÜRKÜN IŞIĞI⁹⁶ (1965)

6.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün "Atatürk'ün Işığı" adlı eseri, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ışığında şekillenen şiirleri içerir ve toplamda 7 şiirden oluşur. Her bir şiir, Atatürk'ün devrimlerini, ideallerini ve Türkiye Cumhuriyeti'ne olan katkılarını derinlemesine işler. Kitabın kapağı, Atatürk'ün ışığını yansıtan sade ama etkileyici bir tasarıma sahiptir. Kocagöz'ün özgün dili ve duygusal anlatımıyla okuyuculara Atatürk'ün yol göstericiliğini ve ilham veren kişiliğini yeniden hatırlatır.

6.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün "Atatürk'ün Işığı" şiir kitabında, milli mücadele ruhu ve Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliği ana temalar olarak öne çıkar. Kitap, Atatürk'ün doğumundan itibaren Türk milletine yaptığı katkılar, cephelerdeki mücadeleleri, Kurtuluş Savaşı ve zaferleri, ölümünden sonraki mirası ve halk üzerindeki etkilerini coşkulu ve milli bir ruhla işler.

Şiirlerde, Atatürk'ün liderliği ve Türk milletinin direnişi vurgulanırken, tarihsel bağlam ve milli duygular özenle işlenir. "Varalım Görelim Memleketin Halini" şiirinde Atatürk'ün doğumu, Türkiye'nin özgürlüğüne, bağımsızlığına ve aydınlanmasına olan katkıları üzerinden ele alınır. Şiirde, Atatürk'ün ebeveynleri ve çeşitli karakterler aracılığıyla adalet, hak ve özgürlük konularındaki rolü metaforlarla anlatılır.

"Geldi Halkımın Arasına Karıştı", "İnönü Savaşları ve Sakarya" ve "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirlerinde Atatürk'ün liderliğinin Türk milletinin dirilişi ve özgürlüğü için ne kadar önemli olduğu vurgulanır. Cephelerdeki kahramanlıkları, liderlik yetenekleri ve bağımsızlık mücadelesi konuları öne çıkar. İzmir'in işgali ve halkın direnişi, Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı, Kurtuluş Savaşı'nın çeşitli cephelerinde verilen mücadeleler ve Sakarya Savaşı gibi olaylar detaylı olarak ele alınır.

"Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" ve "İzmir Yollarında" şiirlerinde Kurtuluş Savaşı'nın zorlukları, Türk milletinin vatan sevgisi ve bağımsızlık için verilen fedakarlıklar merkeze alınır. Savaşın getirdiği acılar ve umutlar, halkın sabrı ve kararlılığı üzerinde durulur. İzmir'in kurtuluşu ve halkın coşkusu, zaferin getirdiği gurur

⁹⁶ Halil Kocagöz, Atatürk'ün Işığı, Kovan Kitabevi Yayınları, İzmir, 1965..

ve mutluluk temalarıyla ele alınır. Bu şiirlerde, Türk milletinin Atatürk'ün önderliğinde gösterdiği azim ve kararlılık vurgulanır.

"10 Kasım 1938 - Dolmabahçe Sarayı" şiirinde Atatürk'ün ölümünden sonra Türk milletinin yaşadığı duygusal çalkantı ve ona olan sevgi ele alınır. Atatürk'ün devrimci liderliği, Türk milletine olan etkisi ve mirası işlenir. Milletin yasını ve kaybını, Atatürk'ün getirdiği mutluluğu ve devrimleri kutlayarak ifade eden dizeler öne çıkar. Atatürk'ün anısının Türk milleti tarafından nasıl yaşatıldığı ve onun ideallerinin genç nesillere nasıl aktarıldığı üzerinde durulur.

6.1.2. Yapı

6.1.2.1. Çok birimli şiirler

Halil Kocagöz, "Varalım Görelim Memleketin Halini" adlı şiirinde, milli mücadele ruhunu ve Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğini vurgulamaktadır. Şiirin birinci biriminde halkın durumunu gözler önüne sererken, ikinci birimde tarihi bağlamda Mustafa Kemal Atatürk'ün savaş sahnelerindeki etkinliğini anlatır. Üçüncü birimde Atatürk'ün kararlı ve cesur liderliğinden bahseden Kocagöz, dördüncü birimde savaş esnasındaki olayları ve Atatürk'ün direktiflerini aktarır. Beşinci birimde Osmanlı'nın son dönemindeki zorluklar ve halkın mücadele azmi betimlenirken, altıncı birimde Atatürk'ün düşünce yapısı ve idealist liderliği öne çıkarılır. Yedinci birimde genç nesillerin Atatürk'e olan hayranlığı dile getirilir. Bu şiir, Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde milletin kararlı ve cesur duruşunu şiirsel bir dille anlatmaktadır.

"Geldi Halkımın Arasına Karıştı" adlı şiirde, Halil Kocagöz, İzmir'in işgali sırasında yaşanan acıları ve halkın direnişini birinci birimde dile getirir. Aydın ve Germencik'in düşmana karşı verdiği direnişin anlatıldığı ikinci birimden sonra, üçüncü birimde Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a gelişi ve ulusal direnişin başlangıcı betimlenir. Şiirin dördüncü biriminde halkın dayanışma içerisindeki duruşu vurgulanırken, beşinci birimde Atatürk'ün lider olarak halkın arasına karıştığı ve ışık saçtığı ifade edilir. Altıncı birimde, Mustafa Kemal'in kaderini yendiği ve büyük bir lider olduğu anlatılır. Yedinci birim, ulusal mücadelenin sürecini Erzurum, Sivas ve Ankara üzerinden ele alır. Sekizinci birimde Karadeniz'deki neşe ve beklenen günün geldiği dile getirilirken, dokuzuncu birimde umut dolu kurtuluş mücadelesinin coşkusu vurgulanır. Onuncu birimde ise Samsun'daki halkın coşkusu ve mutluluğu betimlenir.

Bu şiir, ulusal kurtuluş mücadelesinin halk üzerindeki etkisini ve Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğini coşkulu ve umut dolu bir anlatımla dile getirir.

Halil Kocagöz, "İnönü Savaşları ve Sakarya" adlı şiirinde Sakarya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nın zorlu koşullarını ve vatan sevgisini vurgular. İlk birimde savaşın zorluklarını ve vatan sevgisini işleyen Kocagöz, ikinci birimde insanlığın ve kardeşliğin sınır tanımayacağını savunan bir söylem kullanır. Üçüncü birimde savaşın zor günleri ve kazanılan zaferler anlatılırken, dördüncü birimde özgürlük ve hakkın sesi dile getirilir. Beşinci birimde zafer günü ve özgürlüğün umudu ifade edilir. Altıncı birimde Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde Sakarya Savaşı'ndaki kararlılık ve azim vurgulanır. Yedinci birimde Mehmetçiklerin cesareti ve kararlılığı anlatılırken, sekizinci birimde top ve tüfek sesleri arasında verilen mücadele dile getirilir. Dokuzuncu birimde ulusal birliğin ve mücadelenin coşkusu ifade edilir. Bu şiir, vatan sevgisi, ulusal mücadele ve özgürlük temalarını coşkulu ve milli bir ruhla işler.

"Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" adlı şiirde Halil Kocagöz, Sakarya Savaşı'nın zorlu şartlarını ve Mustafa Kemal Atatürk'ün kararlılığını betimler. İlk birimde Atatürk'ün liderliği ve Kocatepe'deki savaş sahneleri ele alınırken, üçüncü birimde Mustafa Kemal'in kararlılığı ve düşmana karşı olan mücadelesi vurgulanır. Dördüncü birimde Kocatepe'nin gördüğü büyük savaş ve Atatürk'ün kararlılığı betimlenir. Beşinci birimde halkın gözündeki zafer umudu dile getirilirken, altıncı birimde savaştaki kahraman askerlerin cesareti ve azmi anlatılır. Yedinci birimde 26 Ağustos'un yeni kuşaklara ışık tutacağı vurgulanır. Sekizinci birimde Atatürk'ün düşünceli ve kararlı duruşu geleceğe olan umudu betimlenirken, dokuzuncu birimde Atatürk'ün liderliğinin ulusun geleceğini aydınlattığı ifade edilir. Şiirin genelinde, Halil Kocagöz Büyük Taarruz ve Sakarya Savaşı sırasında Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğini, ulusun kararlı direnişi ve zafer umudunu coşkulu bir milli ruhla anlatır.

"İzmir Yollarında" adlı şiirde Halil Kocagöz, Atatürk'ün İzmir'e girişini ve halkın coşkusu betimler. İlk birimde Atatürk'ün İzmir'e girişini ele alırken, ikinci birimde düşmanın işgalinin sona ermesi ve İzmir halkının özgürlüğe kavuşması anlatılır. Üçüncü birimde İzmir halkının kurtuluş sevincini ve Atatürk'ün gelişini kutlaması betimlenirken, dördüncü birimde vatanın şehitleri ve onların fedakarlıkları yüceltilir. Beşinci birimde halkın coşkulu bir şekilde kahraman ordusunu karşıladığı ifade edilir. Altıncı birimde zaferin kazanılmasıyla umutların yeniden filizlenmesi ve halkın sevinç gözyaşları betimlenir. Yedinci birimde halkın coşkuyla askerlerini karşıladığı

anlatılırken, sekizinci birimde dağların bu coşkuya katıldığı ve Mehmetçiğin İzmir'e zaferle girişi betimlenir. Dokuzuncu birimde İzmir yollarında marşlar söyleyen askerlerin zafer sevinci dile getirilir. Bu şiir, Türk ulusunun İzmir'deki zaferini, Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğini ve halkın coşkulu kutlamalarını büyük bir gurur ve sevinçle ifade eder.

"10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" adlı şiirde Halil Kocagöz, Atatürk'ün ölümünün acısını ve devrimlerle dolu hayatını betimler. İlk birimde Atatürk'ün devrimlerle dolu hayatı ve ölümünün acısı dile getirilirken, ikinci birimde Türk ulusunun Atatürk'ün liderliği altında birleşmesi ve kaybetmenin üzüntüsü anlatılır. Üçüncü birimde, Türk ulusunun Atatürk'e duyduğu sevgi ve saygı ifade edilirken, dördüncü birimde Atatürk'ün zamana hükmeden liderliği ve ulusun ona olan sevgisi vurgulanır. Beşinci birimde Atatürk'ün Türk ulusunun kalbinde olacağı ve özlemle anılacağı dile getirilirken, altıncı birimde Atatürk'ün devrimlerinin Türk gençliğini aydınlattığı belirtilir. Bu şiir, Türk milletinin Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e duyduğu derin sevgi ve özlemi, onun ilham veren liderliğini ve ölümsüz mirasını coşkulu ve saygı dolu bir şekilde dile getirir.

6.1.3. Tema

6.1.3.1. Atatürk'ün Doğumu ve Türk Milletine Katkıları

"Varalım Görelim Memleketin Halini" şiirinde, Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumu, Türk milletinin özgürlüğüne, bağımsızlığına ve aydınlanmasına olan katkıları üzerinden ele alınır. Onun doğumu, Türkiye için bir dönüm noktası olarak görülür ve Türk halkının ona olan derin sevgisi vurgulanır. Şiirde Atatürk'ün ebeveynleri ve çeşitli karakterler aracılığıyla onun adalet, hak ve özgürlük konularındaki rolü metaforlarla anlatılır. Ali Rıza Efendi'nin oğlunun başucuna bir kılıç koyması, Zübeyde Ana'nın gözlerinde yeni bir çağ açılması, Öğretmen Mustafa'nın eğitim ve öğrenme konusundaki vurguları ve genç kızın Atatürk'ü bir umut kaynağı olarak görmesi, bu temayı pekiştirir.

6.1.3.2. Atatürk'ün Liderliği ve Cephelerdeki Mücadeleleri

"Geldi Halkımın Arasına Karıştı", "İnönü Savaşları ve Sakarya" ve "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirlerinde, Atatürk'ün liderliğinin Türk milletinin dirilişi ve özgürlüğü için ne kadar önemli olduğu vurgulanır. Cephelerdeki kahramanlıkları ve liderlik yetenekleri, bağımsızlık mücadelesi, cesaret ve fedakârlık konuları öne çıkar. İzmir'in işgali ve halkın direnişi, Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı,

Kurtuluş Savaşı'nın çeşitli cephelerinde verilen mücadeleler ve Sakarya Savaşı gibi olaylar detaylı olarak ele alınır. Şiirlerde Atatürk'ün liderliği altında Türk milletinin bağımsızlık tutkusu ve kararlılığı güçlü bir şekilde işlenir.

6.1.3.3. Kurtuluş Savaşı ve Zafer

"Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" ve "İzmir Yollarında" şiirlerinde, Kurtuluş Savaşı'nın zorlukları, Türk milletinin vatan sevgisi ve bağımsızlık için verilen fedakârlıklar merkeze alınır. "Sınır nedir ki?" gibi ifadelerle vatanın bölünmez bütünlüğü ve düşmana karşı tek vücut olma isteği ifade edilir. Savaşın getirdiği acılar ve umutlar, halkın sabrı ve kararlılığı üzerinde durulur. İzmir'in kurtuluşu ve halkın coşkusu, zaferin getirdiği gurur ve mutluluk temalarıyla ele alınır. Bu şiirlerde, Türk milletinin Atatürk'ün önderliğinde gösterdiği azim ve kararlılık vurgulanır.

6.1.3.4. Atatürk'ün Ölümü ve Mirası

"10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" şiirinde, Atatürk'ün ölümünden sonra Türk milletinin yaşadığı duygusal çalkantı ve ona olan sevgi ele alınır. Atatürk'ün devrimci liderliği, Türk milletine olan etkisi ve mirası işlenir. Milletın yasını ve kaybını, Atatürk'ün getirdiği mutluluğu ve devrimleri kutlayarak ifade eden dizeler öne çıkar. Atatürk'ün anısının Türk milleti tarafından nasıl yaşatıldığı ve onun ideallerinin genç nesillere nasıl aktarıldığı üzerinde durulur. Şiirler, Atatürk'ün Türk milletine olan katkılarını ve onun liderliğini vurgular.

6.1.4. Dil ve Anlatım

6.1.4.1. Tarihî ve Millî Duyguların Yansıtılması

Bu şiirlerde kullanılan ağır ve anlam yüklü dil, tarihi önemi yansıtmak için özenle seçilmiş kelimeler ve cümle yapıları ile dikkat çekmektedir. Örneğin, "Varalım Görelim Memleketin Halini" şiirinde, "Göksel sesler geliyordu uzaktan" ve "Esecek fırtınayı güneyde kuzeyde" gibi ifadeler hem görsel hem de işitsel imgelerle zenginleştirilmiştir. Benzer şekilde, "Geldi Halkımın Arasına Karıştı" şiirinde, tarihî anlatım tarzı ve yüksek tempolu dil kullanılarak savaş atmosferi canlandırılmıştır. "Kim bilir kaç yıllar geçti; Ocak ayındaydık 1905 yıllarıydı" ifadesi, zamanın belirsizliğini ve uzunluğunu vurgulamaktadır.

6.1.4.2. Çok Seslilik ve Farklı Perspektifler

Bu şiirlerde farklı kişilerin perspektiflerinden monologlar kullanılması, şiirlerin çok sesliliğini artırır ve farklı bakış açılarını ifade etme olanağı sağlar. Örneğin, "Varalım Görelim Memleketin Halini" şiirinde, "Zübeyde Ana konuşur", "Öğretmen Mustafa konuşur", "Ali Rıza Efendi konuşur" ifadeleri ile çeşitli karakterlerin bakış açıları sunulmuştur. Benzer şekilde, "İnönü Savaşları ve Sakarya" şiirinde, "Bir genç konuşur", "Yaşlı tarih konuşur" ifadeleri, çok seslilik aracılığıyla kolektif bir hafıza oluşturur.

6.1.4.3. İmgeler ve Metaforların Kullanımı

Şiirlerde dil, metafor ve benzetmelerle zenginleştirilmiş, duygusal yoğunluk artırılmıştır. Örneğin, "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirinde, "Şahlanırım özgürlüğün Hakkın sesi içimdeyse" dizesi, özgürlük arzusunu içsel bir çığlık olarak tasvir eder. Benzer şekilde, "İzmir Yollarında" şiirinde, doğa ve savaş arasında bağlar kurularak güçlü imgeler kullanılmıştır. "Alaşehir özleminde ağlar Uçak alev alev yanan aman" ifadesi, savaşın acımasız etkisini yansıtır.

6.1.4.4. Tarihî ve Duygusal Bağlamın Birleştirilmesi

Şiirlerde tarihî olayların duygusal etkisi ve ulusal kimliğin oluşumundaki rolü vurgulanmıştır. Örneğin, "10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" şiirinde, "Atam Dolmabahçe'de Yatarken yorgun argın." ifadesi, Mustafa Kemal Atatürk'e duyulan derin saygıyı ifade eder. "İnönü Savaşları ve Sakarya" şiirinde ise, "Duyduk 14 Mayıs'tı Maşatlık'ta" gibi spesifik tarih zikirleri, olayların kronolojik bir sıra içinde sunulduğunu ve tarihsel doğruluğun önemsendiğini gösterir.

6.1.4.5. Kahramanlık ve Fedakârlık Temaları

Şiirlerde umut ve kahramanlık teması işlenmiştir. Örneğin, "İzmir Yollarında" şiirinde, "Mustafa Kemal'in ışığı Yüreklerinde erlerimizin" dizesi, ulusal liderlerin ve askerlerin cesaretini ve kararlılığını öne çıkarır. Benzer şekilde, "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirinde, tarihi şahsiyetlerin efsanevi imgeleri çizilmiştir. "Şahlanır, İnler Katrancı köyünde / Atam alaca atının üstünde" ifadesi, şiirin epik yapısını güçlendirir.

6.1.5. Ahenk

Bu şiir kitabında yer alan eserlerin ahenk yapısı incelendiğinde, belirli ortak özelliklerin öne çıktığı görülmektedir. İlk olarak, kafiye ve redif kullanımı şiirlerde belirgin bir ritim oluşturur. Özellikle şiirin bütününde yer alan "-an" ve "-di" ekleri gibi ses tekrarları melodik bir akıcılık sağlar. "Varalım Görelim Memleketin Halini" şiirinde "Bekliyorduk" tekrarı her kıtada ritmik bir temel oluştururken, bu düzen ahenk yapısının temel unsurlarından biri olarak öne çıkar.

Şiirlerde sıkça rastlanan bir diğer ahenk unsuru, aliterasyon ve asonanstır. Bu ses tekrarları, metnin akıcılığını ve melodik yapısını belirgin bir şekilde artırır. "Geldi Halkımın Arasına Karıştı" şiirindeki "Baktı beklediği yüzbaşıydı o / Pırıl pırıl apuletleleri ceketi" dizelerindeki "b" ve "p" seslerinin tekrarı, okuyucunun kulağında bir ritim oluşturur ve bu seslerin tekrarı metnin okunma hızını ve tonunu etkiler.

Mısra sonlarında görülen kafiyeler ve ses tekrarları, şiirlerin akıcılığını artıran diğer önemli unsurlardır. Özellikle "İnönü Savaşları ve Sakarya" şiirinde "Geçti – geliştirdi" ve "Dağladı – ağladı" gibi kafiyeler hem duygusal yoğunluğu hem de söyleyişin melodisini güçlendirir. Ayrıca "10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" şiirinde "Dokunsan ağlıyacak / Bulutlar öylesine durgun" gibi tekrarlar, metnin melankolik ve bekleyiş dolu havasını pekiştirir.

Şiirlerde vurgu düzeni ve dize uzunlukları da ahenk yapısının önemli bileşenlerindendir. Özellikle "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirinde vurgu düzeni ve uzun dize sonlarında yapılan vurgular dramatik bir etki yaratır. Bu durum, "şahlanırım" ve "bağrına" kelimelerindeki tekrar eden "a" seslerinin melodik bir katkı sağlamasıyla belirginleşir.

Tekrar eden kelimeler ve cümleler, metnin akıcılığını ve vurgusunu artırarak şiirlerin ahenk yapısına önemli katkılarda bulunur. "İzmir Yollarında" şiirindeki "Bağışlar toprağım şehit şehit / Bağışlar gazi gazi" dizelerindeki "g" ve "ş" seslerinin tekrarı ritmik gücü artırır. Ayrıca "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirinde "şahlanırım" kelimesinin tekrar kullanımı belirli temaların altını çizer.

Şiirlerde kullanılan güçlü imgeler ve benzetmeler, şiirin tematik derinliğini artıran ve dilin görsel ve duyusal boyutlarını zenginleştiren unsurlar olarak öne çıkar. "İnönü Savaşları ve Sakarya" şiirinde "Sakarya çalılara toz duman / Sevddiği atların gölgesi vurdu suya..." dizeleri, savaşın ve doğanın iç içe geçmiş hallerini tasvir ederken

okuyucuya görsel bir zenginlik sunar. Aynı zamanda, "10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" şiirinde "Gözleri ılık saçır gözlerime yıldız yıldız" ifadesi, metne canlılık ve derinlik katar.

Son olarak, ahenk unsurları metni duygusal olarak güçlendiren ve okuyucuya derin bir etki bırakan yollarla kullanılmıştır. "Başkomutanlık Büyük Çevirme Savaşı" şiirinde kullanılan kafiye ve ses tekrarları, metnin ritmik yapısını oluştururken aynı zamanda okuyucunun dikkatini çekmek ve duygusal tepki uyandırmak için etkili bir biçimde kullanılmıştır. "10 Kasım 1938- Dolmabahçe Sarayı" şiirinde "Kalır o sönükçe yıllar / Durur dokuzu beş gece" gibi kafiyeler, okuyucunun metne olan ilgisini canlı tutar ve okuma deneyimini zenginleştirir.

7. UZAY DUVARLARI⁹⁷(1971)

7.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün "Uzay Duvarları" adlı kitabı toplamda 19 şiir içerir ve Kocagöz'ün derin düşünce yapısını ve edebi yetkinliğini ortaya koyan bir yapıt olarak öne çıkar. Kitabın kapağı, Metin Eloğlu tarafından tasarlanmıştır ve içeriği kadar görselliğiyle de dikkat çeker. Kitabın arka kapağında yer alan biyografi, Kocagöz'ün edebi yolculuğunu ve başarılarını özetler niteliktedir.

7.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün "Uzay Duvarları" şiir kitabı, evrensel temalar, doğa ile insan arasındaki ilişki, bireysel yalnızlık ve içsel arayışlar üzerine derinlemesine bir sorgulamayı yansıtır. Kitap, modern yaşamın karmaşası ve yalnızlığı, geleneksel köy yaşamının doğallığı ve sıcaklığı ile karşılaştırılarak işlenir. Ayrıca kozmik unsurlar ve astrolojik burçlar üzerinden evrensel bir perspektif sunulur.

Kocagöz'ün şiirlerinde, evrenin genişliği ve doğanın döngüleri ile insan ruhunun derinlikleri arasında bağlantılar kurulur. Şair, bireyin evrendeki yerini sorgular ve doğa ile içsel dünyası arasındaki etkileşimi vurgular. "Birlikte Sonsuzlamak Sevi'yi" şiirinde olduğu gibi, aşk ve doğa arasındaki ilişki sıkça işlenir, aşkın dönüştürücü gücü ve doğanın yenilenme süreçleriyle paralellikler kurulur.

Kitapta yer alan şiirlerde, modern şehir yaşamının getirdiği yabancılaşma ve yalnızlık duygusu sıkça ele alınır. "Yeryüzü Kenti" şiirinde, şehir yaşamının insan

⁹⁷ Halil Kocagöz, Uzay Duvarları, Yücel Yayınları, İstanbul, 1971.

üzerindeki baskıları ve yalnızlaştırıcı etkileri imgeler aracılığıyla vurgulanır. Şair, şehir yaşamının hızının ve karmaşasının birey üzerindeki etkilerini keşfederken, bireyin bu koşullar altında kendine dönük arayışını ve iç huzuru bulma çabasını anlatır.

Doğa ile insan arasındaki ilişki, kitabın önemli temalarından biridir. Doğal unsurlar, insan duygularıyla bütünleşir ve doğa, şairin duygusal ve düşünsel durumunu yansıtan bir araç olarak kullanılır. "İçe Akımlı Doğal Görüntü" şiirinde, doğanın insan ruhundaki yansımaları ve bu derin bağlantının insan üzerindeki etkileri detaylı olarak işlenir.

"Uzay Duvarları" şiir kitabı, kozmik unsurlar ve astrolojik burçlar üzerinden evrensel bir perspektif sunar. Her burcun özellikleri ve evrensel temaları, sembolik ve metaforik ifadelerle işlenir. Bu yaklaşım, insan deneyiminin farklı yönlerini keşfetmeyi ve evrenle olan bağlantıyı derinlemesine incelemeyi amaçlar.

Genel olarak, Halil Kocagöz'ün "Uzay Duvarları" şiir kitabı, evrensel temalar, bireysel yalnızlık ve içsel arayışlar, modern yaşamın karmaşası ve doğa ile insan arasındaki derin bağlantılar üzerine yoğunlaşan çok katmanlı bir zihniyeti yansıtır. Şair, insan ruhunun derinliklerine inerken, evrenin genişliği ve doğanın döngüleri ile olan bağlantıları ustalıkla işler. Bu, okuyucuyu hem içsel bir yolculuğa çıkarır hem de evrensel temalar üzerinde düşündürür.

7.1.2. Yapı

7.1.2.1. Çok Birimli Şiirler

"Birlikte Sonsuzlamak Sevi'yi" şiiri üç birimden oluşmaktadır. İlk birim, geçmişe dönüşle insanın başlangıcını ve uyanışını temsil eder. İkinci birim, doğa ve evrenle kurulan ilişkiyi ve aşkın evrensel bir deneyim olarak tasvir eder. Üçüncü birim ise, günlük yaşamın basit güzelliklerine ve sevinçlerine odaklanır. "Evrensel Dizge" şiiri, gece ve yıldızların sınırsızlığına ve zamansızlığına işaret eden ilk birimle başlar. İkinci birim, dağ ve deniz gibi doğanın güçlü unsurları ile yaşamın sürekliliğini vurgular. Üçüncü birim, evrenin geniş yapısı üzerinden insanın iç dünyasına yansımalarını anlatır. "Gece Değişimleri" şiiri, gece ve insan ruhu arasındaki mistik bağ ele alan ilk birimle başlar. İkinci birim hüznün ve yalnızlık temasını işler, üçüncü birim ise zamanın akışı ve gençliğin kaybını betimler. "Kiraz'ın Öyküsü" şiiri giriş ve tanıtım, günlük yaşam ve doğal çevre, düğün ve trajedi ile sonuç ve yansıma birimlerinden oluşur. "Temmuz Ölmesi" şiirinde kişisel ifade ve yalnızlık, doğa imgesi ve içsel

yansıma, umutsuzluk ve teslimiyet ile yalnızlık ve ülkenin metaforu gibi temalar işlenir. "Büyük Kentler Masası" şiiri kent-köy ayrımı, doğadan kopukluk ve kent yaşamının belirsizliği temalarını ele alır. "Yeryüzü Kenti" şiirinde kent ve köy karşıtlığı, kentteki yalnız ve kaderci yapı, zamanın ve mekânın kent içindeki akışı, bunalım ve kaçış zorlukları, yaşam ritmi ve yorgunluk ile kent iç yüzü ve belirsizlikler temaları işlenir. "Barış Tahta Atıyla" şiiri umut ve barış vizyonu ile umut ve masumiyet temalarını işler. "Akan Yontu" şiiri evrensel yasalar ve insan hayatı ile insanlık ve doğa arasındaki ilişki temalarını ele alır. "Köye Gidenin Çağrısı" şiiri, baharın gelişi ve yeni başlangıçları simgelerken, topluluk içindeki birlik ve dayanışmayı vurgular. Üç kıtadan oluşan bu şiir, içsel arınma ve gerçek duygulara dönüş çağrısını ele alır. "Uzay Duvarları" şiiri, Zodyak burçlarını temsil eden on iki bölümden oluşur ve her bölüm insan deneyiminin farklı yönlerini sembolize eder.

"Sonsuzluk Kapısı" şiiri, emek ve işsizlik, yaşlanma ve umut temaları etrafında şekillenen iki kıtadan oluşur. İlk kıta, işsizliğin çaresizliği ve yaşlanmanın yükü altındaki bireyin portresini çizerken, ikinci kıta şairin kuşkucu ve kaygılı yanlarını gösterir ve toplumsal sorunlara duyarlılığını anlatır. "Resim" şiiri, sanatın insan üzerindeki etkilerini ve günlük yaşamdan kaçış olarak değerini vurgular. Sanatın detaylara olan duyarlılığı ve çoğu insanın sanat yapma fırsatını bulamaması gibi temaları işler. "Tarladaki Çocuk" şiiri, doğa ve insan arasındaki ilişkiyi, çocuğun içsel dünyası ve yalnızlığını ele alır. Köy yaşamının getirdiği zorluklar ve güzellikler üzerine yoğunlaşır. "İçe Akımlı Doğal Görüntü" şiiri, doğanın ve zamanın döngüsü, besleyici ve yaratıcı güçler, insan ve doğa arasındaki ilişkiyi ayna metaforu üzerinden ele alır. "Özgürlüğün Biri" şiiri, hayvanların doğal olmayan ortamlarda yaşadıkları zorlukları ve trajik yansımaları metaforlar aracılığıyla anlatır.

"Yitik Ozan" şiiri, geçmişe duyulan özlem ve kayıp temalarını işler. Şiirde ozanın geçmişe ve eski bir aşkına duyduğu özlem, içsel dünya ve geleneksel imgeler aracılığıyla betimlenir. Ozanın yalnızlığı ve kaybı, tekrar eden ifadelerle vurgulanır ve yeni bir başlangıç yapma arzusu dile getirilir. Şiir, ozanın içsel arayışını ve yalnızlık hissini derinlemesine işleyerek okuyucuya ozanın ruh halini hissettirir. "Samanyolu" şiiri, evrensel özlem ve insan ruhunun derinliklerini keşfeder. Yıldızlara ve Samanyolu'na duyulan hayranlık, modern dünyanın yapaylığı ve geçici doğası karşısında duyulan hayal kırıklığı ve yabancılaşıma gibi temaları işler. "İlk Yaz" şiiri, doğanın yeniden uyanışı ve bu dönemin getirdiği tazelik ve canlılık üzerine odaklanır.

Doğanın sunduğu estetik ve duyuşal zenginlikler ile insan ruhuna etkileri ana tema olarak işlenir.

7.1.3. Tema

7.1.3.1. Aşk ve Doğa Arasındaki İlişki

"Birlikte Sonsuzlamak Sevi'yi" şiirinde, aşk ve doğa arasındaki ilişki vurgulanır. Şair, aşkı bir uyanış olarak tasvir ederken elma ve büyük ağaç gibi doğal unsurlarla bu duygunun evrenselliğini ve güzelliğini pekiştirir. Aşkın insanı dönüştüren bir güç olduğu ve zamanın ötesine geçen bir boyuta sahip olduğu anlatılır. Şiirde, aşkın insan ruhuna getirdiği tazelik ve yenilenme hissi, doğanın döngüsel yenilenme süreçleriyle paralel olarak ele alınır.

7.1.3.2. Evrensel ve Zamansal Temalar

"Evrensel Dizge - Ölümsüz Gece ve Gece Değişimleri" şiirlerinde, evrensel ve zamansal temalar derinlemesine işlenir. "Ölümsüz Gece" kısmında, gece ve doğa olayları üzerinden insanın iç dünyasının derinliklerine yapılan bir yolculuk anlatılır. Doğanın değişmez ve sonsuz döngüleri, insanın ruhsal ve psikolojik durumlarıyla iç içe geçer. "Gece Değişimleri" ise gece ve doğanın değişken yüzünü ve bu değişimlerin insan ruhuna etkisini vurgular. Şiir, gecenin karanlığında ve değişkenliğinde insanın içsel çatışmalarını ve dönüşüm süreçlerini keşfeder.

7.1.3.3. Bireysel Yalnızlık ve İçsel Arayışlar

"Samanyolu" şiirinde, bireysel yalnızlık ve içsel arayışlar konu edilir. Samanyolu, hem bir gök cismi hem de metaforik anlamıyla bireyin iç dünyasındaki sonsuz arayışları ve derin düşünceleri simgeler. Şair, kendi iç yolculuğunu ve evrenle olan bağına dile getirir. Bu şiir, bireyin evrenin genişliği karşısındaki küçüklüğünü ve bu genişlik içinde anlam arayışını betimler. Şiirde, bireyin kendini keşfetme süreci, evrensel bağlantılarla zenginleştirilir.

7.1.3.4. Doğa ile İnsan Arasındaki İlişki

"İçe Akımlı Doğal Görüntü" şiirinde, doğa ile insan arasındaki ilişki detaylı olarak işlenir. Doğal unsurlar (gül, elma), insan duygularıyla bütünleşir ve doğa, şairin duyuşal ve düşünsel durumunu yansıtan bir araç olarak kullanılır. Şiir, doğanın insan ruhundaki yansımalarını ve doğayla olan bu derin bağlantının insan üzerindeki etkilerini araştırır. Doğa, insanın duyuşal ve zihinsel süreçlerine bir ayna tutar.

7.1.3.5. Özgürlük ve Kısıtlılıklar

"Özgürlüğün Biri" şiirinde, özgürlük ve onun kısıtlılıkları ele alınır. Doğal imgeler (aslan, maymun, tavşan) üzerinden özgürlüğün doğası sorgulanır. Şair, özgürlüğün sadece bir düşünce olduğunu ve bireyin içsel dünyasında gerçekleşen bir süreç olduğunu işler. Şiir, özgürlüğün ne anlama geldiğini ve bu kavramın bireyin iç dünyasındaki yansımalarını derinlemesine araştırır.

7.1.3.6. Sanat ve Yaratıcılık

"Resim" şiirinde, sanat ve yaratıcılık üzerine odaklanılır. Resim yapma eylemi, bireysel ifade ve dünya görüşünü aktarma yoludur. Şair, ressam olmanın insanı daha derinlemesine görmeye ve anlamaya yönlendirdiğini belirtir. Şiirde, sanatın bireyin iç dünyasını ve dış dünyayı anlama çabasındaki rolü vurgulanır. Resim, yaratıcılığın ve insanın kendini ifade etme sürecinin bir sembolü olarak ele alınır.

7.1.3.7. Doğayla Etkileşim ve Çocukluk

"Tarladaki Çocuk" şiirinde, insanın doğayla olan etkileşimi ve çocukluğun saflığı işlenir. Doğal çevre ve çocuk üzerinden toplumsal ve ekonomik farklılıkların masumiyet üzerindeki etkileri tartışılır. Şiir, doğanın çocukluk deneyimindeki yeri ve doğayla olan bu etkileşimin insan hayatındaki önemini araştırır. Çocukluk, doğanın saflığı ve masumiyetiyle paralel olarak sunulur.

7.1.3.8. Modern Yaşamın Karmaşası ve Yalnızlık

"Yeryüzü Kenti" şiirinde, modern yaşamın karmaşası ve yalnızlığı ele alınır. Şehir yaşamının insan üzerindeki baskıları ve yalnızlaştırıcı etkisi imgeler aracılığıyla vurgulanır. Bu şiir, şehir yaşamının getirdiği yabancılaşma ve izolasyon duygularını işleyerek, insanın iç huzuru bulma çabasını anlatır. Şiir, şehir yaşamının hızının ve karmaşasının birey üzerindeki etkilerini keşfederken, bireyin bu koşullar altında kendine dönük arayışını ve iç huzuru bulma çabasını anlatır.

7.1.3.9. Bireysel Yalnızlık ve İçsel Mücadeleler

"Sonsuzluk Kapısı" şiirinde, bireysel yalnızlık ve içsel mücadeleler konu edilir. "Sonsuzluk Kapısı" hem gerçek hem de metaforik bir geçiş noktası olarak kullanılarak bireyin hayatındaki değişimleri ve geçişleri sembolize eder. Bu şiir, yaşamın karmaşası ve anlam arayışı içinde bireyin geçirdiği dönüşümleri işler. "Sonsuzluk Kapısı" metaforu, kişisel sınırların ve kısıtlamaların ötesine geçme arzusunu temsil eder. Şiir,

bireyin bu kapının ardında özgürleşeceği ve daha derin bir bilinç düzeyine ulaşacağı bir alan olduğunu öne sürer.

7.1.3.10. İnsanlık Tarihi ve Kültürel Miras

"Akan Yontu" şiirinde, insanlık tarihinin ve kültürel mirasın sürekli değişimi ve akışı işlenir. İnsanlığın ve medeniyetlerin gelişimine dair süregiden bir yolculuğa odaklanılır, bu yolculukta değişim ve dönüşüm vazgeçilmez unsurlar olarak sunulur. Şair, bu süreci bir nehir metaforuyla anlatır. Nehrin akışı gibi sürekli değişen ve ilerleyen bir yapı, insanlık tarihindeki sürekli evrimi ve değişimi simgeler. Şiir, bu akış içinde bireysel ve toplumsal dönüşümlerin kaçınılmaz olduğunu ve bu süreçte karşılaşılan zorlukların toplumun daha ileri bir düzeye ulaşmasına yardımcı olduğunu vurgular.

7.1.3.11. Umut ve Yeniden Doğuş

"Barış Tahta Atıyla" şiirinde, umut ve yeniden doğuş teması ele alınır. Barışın ve uyumun simgesi olarak görülen 'Barış Tahta Atı' aracılığıyla farklı kültürlerin ve ulusların bir araya gelmesinin mümkünlüğü vurgulanır. Geleceğe dair umutlu bir bakış açısı sunulur ve birlik ve beraberliğin mümkün olduğu anlatılır. Şiir, barışın farklı topluluklar ve uluslararası uzlaşmanın sembolü olarak kullanıldığı bu parçada, evrensel birliğin ve kardeşliğin mümkün olduğunu vurgular. Yeni nesillere aktarılabilecek değerler ve idealler üzerine odaklanılır, böylece barışın ve uyumun sürekliliği temenni edilir.

7.1.3.12. Geçiş ve Sona Erme

"Temmuz Ölmesi" şiirinde, geçici zamanlar ve mevsimsel değişiklikler üzerinden bireyin içsel duyguları ve düşünceleri anlatılır. Temmuz ayının sona ermesi, bir dönemin kapanması ve yeni bir başlangıcın simgesi olarak ele alınır. Şiir, bu dönüşüm sırasında yaşanan duygusal dalgalanmaları ve bireyin hayatındaki değişikliklerle paralel olarak işler. Geçiş ve sona erme temaları, mevsimsel değişimlerin yanı sıra yaşamın geçici ve dönüşüme açık doğasını sembolize eder.

7.1.3.13. Modern Şehir Yaşamının Yabancılaşması

"Büyük Kentler Masası" şiirinde, modern şehir yaşamının yabancılaşma ve izolasyonu ele alınır. Şehirler, bireyler arasındaki mesafeyi ve yalnızlığı simgeleyen soğuk ve mekanik yapılar olarak tasvir edilir. Bu şiir, kentsel yaşamın getirdiği duygusal ve sosyal sıkıntıları ve şehirde yaşayan bireylerin içsel çatışmalarını gözler

önüne serer. Modern yaşamın hızı ve karmaşası, bireylerin içsel huzursuzluklarına ve toplumdan kopukluk hislerine yol açar. Şair, şehirde yaşayan bireylerin bu ortamda nasıl yalnızlaştığını ve kendi kimliklerini bulma çabalarını inceler.

7.1.3.14. Geleneksel Köy Yaşamı ve Doğal Döngüler

"Kiraz'ın Öyküsü" şiirinde, geleneksel köy yaşamı ve doğal döngülerin insan yaşamındaki yansımaları işlenir. Kiraz meyvesi ve kiraz ağaçlarının döngüsü, insan hayatının evreleriyle paralellikler gösterir. Şiir, bireysel ve toplumsal ritüellerle (düğünler, toplu kutlamalar) doğanın sürekli yenilenme sürecini ilişkilendirir. Köy yaşamının sıcaklığı ve birlikteliği, modern dünyanın izolasyonuna karşı bir özlem olarak sunulur. Şair, köy yaşamının doğallığı ve insan ilişkilerindeki samimiyetin bireyin ruhsal sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini vurgular.

7.1.3.15. Kozmoloji: Burçlara Göre Şiirler

Bu şiirler, astrolojik burçlar ve semboller etrafında şekillenir. Her biri sembolik ve metaforik ifadelerle dolu farklı bir burcun özelliklerini ve evrensel temaları işler:

Koç Burcu: Bu şiir, Koç burcunun dinamik ve cesur özelliklerini yansıtır. Şiirde güçlü ve ilerleyici bir enerji hissedilir; doğanın ve medeniyetin yenilenme süreci üzerine odaklanılır. Koç burcunun liderlik ve öncülük nitelikleri, şiirde kendini gösterir.

Boğa Burcu: Boğa burcunun sabit ve kararlı doğası yansıtılır. İnsanların ve doğanın içsel güzelliklerini keşfetme ve bu güzelliklerle yeniden bağ kurma temaları işlenir. Şiir, Boğa burcunun estetik ve maddi dünyayla olan derin bağlantısını vurgular.

İkizler Burcu: İkizler burcunun çeşitliliği ve zıtlıkları bir arada barındırma yeteneği betimlenir. İletişim ve birlikte var olmanın gücü vurgulanır. Şiir, İkizler burcunun meraklı ve değişken doğasını yansıtarak, bilgi ve anlayış arayışını işler.

Yengeç Burcu: Yengeç burcunun duygusal ve koruyucu yönleri yansıtılır. Ev ve aileye olan bağlılık, köklerin ve geçmişin önemi vurgulanır. Şiir, Yengeç burcunun derin duygusal bağlarını ve içsel güvenlik arayışını ele alır.

Aslan Burcu: Aslan burcunun liderlik ve cesareti ön plana çıkarılır. İnsanlık tarihindeki önemli olaylar ve bu olayların kişisel ve kolektif bilinç üzerindeki etkileri ele alınır. Şiir, Aslan burcunun kendine güvenen ve karizmatik doğasını yansıtır.

Başak Burcu: Başak burcunun detaylara önem veren, düzenli doğası işlenir. İnsanın iç dünyasını ve dış dünyadaki karmaşıklığı anlama çabası anlatılır. Şiir, Başak burcunun analitik ve metodik yaklaşımını vurgular.

Terazi Burcu: Terazi burcunun denge ve uyum arayışı simgelenir. Zorluklar ve engeller karşısında uyum ve dengeyi nasıl sağladığımız tartışılır. Şiir, Terazi burcunun adalet ve estetik duyarlılığını yansıtarak, sosyal ilişkilerdeki denge arayışını işler.

Akrep Burcu: Akrep burcunun derin duyguları ve dönüşüm teması vurgulanır. Kişisel ve kolektif değişim süreçleri ve bu süreçlerin zorlukları ve güzellikleri keşfedilir. Şiir, Akrep burcunun gizemli ve tutkulu doğasını ele alır.

Yay Burcu: Yay burcunun özgürlük ve keşif arzusunu yansıtır. Bilinmeyenlere yapılan yolculuklar ve bu yolculukların bireysel büyüme üzerindeki etkileri ele alınır. Şiir, Yay burcunun maceraperest ve filozofik doğasını betimler.

Oğlak Burcu: Oğlak burcunun disiplin ve sorumluluk temaları işlenir. Zaman ve emek vererek elde edilen başarılar ve bu süreçteki zorluklar vurgulanır. Şiir, Oğlak burcunun kararlı ve hırslı doğasını yansıtır.

Kova Burcu: Kova burcunun özgürlükçü ve yenilikçi yönleri betimlenir. Toplumsal değişim ve yeniliklerin bireyler üzerindeki etkileri tartışılır. Şiir, Kova burcunun idealist ve insancıl doğasını ele alır.

Balık Burcu: Balık burcunun içsel düşünce ve maneviyat temaları ele alınır. İnsanın ruhsal yolculuğu ve bu yolculukta karşılaşılan zorluklarla nasıl başa çıkıldığı anlatılır. Şiir, Balık burcunun sezgisel ve duyarlı doğasını yansıtır.

7.1.4. Dil ve Anlatım

7.1.4.1. Doğa ve İnsan İlişkisi

"Sonsuzluk Kapısı", "Akan Yontu", "İçe Akımlı Doğal Görüntü" ve "Tarladaki Çocuk" şiirlerinde betimlemeler ve doğa imgeleri ön planda yer alır. Bu şiirler, doğa ve insanın iç içe geçtiği bir atmosfer yaratmak için zengin betimlemeler kullanır. "Bir yontuyum alanlarda gözlerime kuşlar konuyor" ve "Bir gül çıkmış topraktan dikeninden bilirim" gibi ifadeler doğanın canlı ve dokunaklı bir portresini çizer. Dil yalın ama etkileyici, okuyucunun duygusal dünyasına dokunacak biçimde kurgulanır. Estetik zenginlik taşıyan imgeler ve sembollerle dolu bir dil kullanımı söz konusudur. Şair,

doğanın içsel bir deneyime dönüşümünü anlatır. Kişisel ve evrensel temaların iç içe geçtiği bu anlatım, doğa ve insan arasındaki ilişkiyi derinlemesine işler.

7.1.4.2. Yalnızlık ve İzolasyon

"Yeryüzü Kenti", "Büyük Kentler Masası", "Yitik Ozan" ve "Temmuz Ölmesi" şiirlerinde metaforlar ve sembollerle dolu bir dil kullanılır. Bu şiirlerde modern yaşamın getirdiği yalnızlık ve izolasyon hissi vurgulanır. "Yalnızlığı aslan yontusu yapmışlar bu kentte" gibi ifadeler, modern yaşamın çelişkilerini ve zorluklarını anlatmak için kuvvetli ve çarpıcı imgelerle bezenir. Şehir yaşamının karmaşası ve insan ilişkilerinin yüzeyselliği ele alınır. Anlatım, bireyin iç dünyasındaki çatışmaları ve çevresel baskıları detaylandırarak sosyal bir eleştiri sunar. Şiirler, kent yaşamının birey üzerindeki etkilerini ele alır. Yalnızlık, izolasyon ve insanın doğasıyla olan çatışmalar bu anlatımda merkezi bir yer tutar.

7.1.4.3. Özgürlük ve Sosyal Eleştiri

"Özgürlüğün Biri", "Barış Tahta Atıyla" ve "Yanılmaz Evrensel Yasa" şiirlerinde özgürlük ve sosyal eleştiri temaları öne çıkar. Metaforlar ve sembollerle dolu bir dil kullanılır. "Bir aslanı kafeslesek yuttursak afyonu" ifadesiyle özgürlük teması güçlü bir şekilde işlenir. Dil, toplumsal çelişkileri ve bireysel mücadeleleri anlatmak için kuvvetli imgelerle bezenir. Şiirler, özgürlüğün yitirilmesi ve yeniden kazanılması üzerine sosyal mesajlar verir. Kişisel ve toplumsal düzeyde özgürlük arayışı şiirlerin merkezinde yer alır.

7.1.4.4. Sanat ve Yaratıcılık

"Resim" ve "Kiraz'ın Öyküsü" şiirlerinde sanat ve yaratıcılık temaları işlenir. Bu şiirler, sanatsal imgeler ve renkli dil kullanımıyla dikkat çeker. "Ben resimci olsam eksiksiz şu ağır aksak adamı çizerim" gibi ifadeler, sanatın insan hayatındaki yerine vurgu yapar. Şair, sanatın gücünü ve insan hayatındaki rolünü ele alır. Anlatım, sanatsal yaratıcılığın insan deneyimini nasıl zenginleştirebileceğini keşfederken duygusal ve düşünsel bir tatmin sunar. Geleneksel yaşam tarzı ve modern dünyanın çatışmaları arasındaki gerilim "Kiraz'ın Öyküsü" şiirinde ele alınır. Şiir, bu çatışmanın birey üzerindeki etkilerini, özellikle de yerel ve kültürel kimlik üzerinden inceler.

7.1.4.5. Geçmiş ve Hafıza

"Yitik Ozan" şiirinde geçmiş ve hafıza temaları işlenir. Şiirde duygusal ve görsel imgeler zengin bir şekilde kullanılır. "Dolaştın nice soluyarak sonra" ve "Baktın o can minarelerinden" gibi ifadelerle melankolik bir hava yaratılırken, geçmiş anıların ve kaybedilmiş zamanların nostaljisi canlandırılır. Şiirin dili, kayıp ve hüznün temasını güçlü bir şekilde yansıtır. Anlatım, geçmişle olan bağların kırılganlığını ve zamansal değişimlerin birey üzerindeki etkilerini derinlemesine işler. "Şimdi inip çıkıyordu göğüsleri derin derin" ifadesiyle karakterin içsel duygusal dalgalanmaları ve hafızanın canlılığı vurgulanır. Şair, geçmişini canlandırma çabası içinde olan bir kişinin duygusal yolculuğunu tasvir ederken okuyucuya hafızanın ve zamanın subjektif doğasını hissettirir.

7.1.5. Ahenk

Bu şiir kitabında yer alan eserlerin dil ve anlatım yapıları incelendiğinde, çeşitli ortak özelliklerin ve temaların öne çıktığı görülmektedir. İlk olarak, şiirlerin dilinde güçlü ve etkileyici imgeler kullanıldığı dikkat çeker. Örneğin, "Sonsuzluk Kapısı" şiirinde "Bir yontuyum alanlarda gözlerime kuşlar konuyor" gibi betimlemelerle doğa ve insanın iç içe geçtiği bir atmosfer yaratılmıştır. Şair, yalın ama etkileyici bir dil kullanarak okuyucunun duygusal dünyasına dokunmayı başarmıştır. Anlatımda ise özgürlük ve yalnızlık gibi temalar bireysel ve evrensel sorgulamalarla birlikte sunulmuştur. Bu, okuyucuyu düşündürmeye yönlendirirken aynı zamanda duygusal bir bağ kurmayı da başarmaktadır.

Şiirlerde sıkça rastlanan bir diğer özellik, metafor ve sembollerle zenginleştirilmiş dildir. "Yeryüzü Kenti" şiirinde "Yalnızlığı aslan yontusu yapmışlar bu kentte" ifadesiyle modern yaşamın getirdiği yalnızlık ve izolasyon hissi vurgulanmıştır. Dil, modern yaşamın çelişkilerini ve zorluklarını anlatmak için kuvvetli ve çarpıcı imgelerle bezenmiştir. Anlatımda ise şehir yaşamının karmaşası ve insan ilişkilerinin yüzeyselliği ele alınmış, bireyin iç dünyasındaki çatışmalar ve çevresel baskılar detaylandırılarak sosyal bir eleştiri sunulmuştur.

Şiirlerin dilinde kullanılan derin ve sembolik ifadeler, insanlığın evrensel sorunlarını dile getirmekte etkilidir. "Akan Yontu" şiirinde "Dizgesi insanlığın bir soluk kırın çiçeği" gibi ifadelerle insanlığın evrensel sorunları ele alınmıştır. Dil, estetik ve anlam yüklü bir yapıya sahiptir. Anlatımda ise insan ve doğa arasındaki ilişkiler,

medeniyetin insan üzerindeki etkileri gibi konular yoğun bir şekilde işlenmiş, okuyucuya düşünsel bir zemin hazırlanmıştır.

Güçlü ve etkileyici imgelerle dolu dil, barış ve umut temalarını işlerken de öne çıkar. "Barış Tahta Atıyla" şiirinde "İri karasından gözlerin nice ülkelerimi söylüyor" gibi imgeler kullanılmıştır. Bu imgeler, barışın ve umudun evrenselliğini vurgularken şiirsel bir güzellik sunmaktadır. Anlatımda ise barışın ve umudun evrenselliği üzerinde durulmuş, bu temalar dile getirilirken insani duygular ve arzular ön plana çıkarılmıştır.

Doğa imgeleri şiirlerde ön plandadır ve bu imgeler duygusal yoğunluk ve estetik bir zenginlik taşır. "İçe Akımlı Doğal Görüntü" şiirinde "Bir gül çıkmış topraktan dikeninden bilirim..." ifadesiyle doğanın canlı ve dokunaklı bir portresi çizilmiştir. Anlatımda ise doğanın içsel bir deneyime dönüşümü anlatılmış, kişisel ve evrensel temaların iç içe geçtiği bu anlatım doğa ve insan arasındaki ilişkiyi derinlemesine işlemiştir.

Metaforlar ve sembollerle dolu bir dil, özgürlük temasını güçlü bir şekilde işlemektedir. "Özgürlüğün Biri" şiirinde "Bir aslanı kafeslesek yuttursak afyonu" ifadesiyle özgürlük teması işlenmiştir. Anlatımda ise özgürlüğün yitirilmesi ve yeniden kazanılması güçlü bir sosyal mesajla verilmiş, kişisel ve toplumsal düzeyde özgürlük arayışı merkeze alınmıştır.

Sanatsal imgeler ve renkli dil, sanatın insan hayatındaki yerini vurgulamak için kullanılmıştır. "Resim" şiirinde "Ben resimci olsam eksiksiz şu ağır akşak adamı çizerim" ifadesiyle sanatın gücü ve insan hayatındaki rolü ele alınmıştır. Anlatımda ise sanatsal yaratıcılığın insan deneyimini nasıl zenginleştirebileceği keşfedilmiş, duygusal ve düşünsel bir tatmin sunulmuştur.

Doğal ve samimi bir dil kullanılarak, çocukluk ve doğayla bağ teması işlenmiştir. "Tarladaki Çocuk" şiirinde "Ha pamuk dalları arasında bıldırcın, Ha insan kuzusu yaban güllü Elifcik ha!" gibi ifadelerle çocuğun doğayla iç içe tasviri yapılmıştır. Anlatımda ise çocukluk masumiyeti ve doğayla bağ teması işlenmiş, şiir çocuk gözünden doğa ve yaşamın saf hallerini yansıtarak okuyucuya nostaljik ve duygusal bir deneyim sunmuştur.

Pastoral ve lirik dil, geleneksel yaşam tarzı ve modern dünyanın çatışmaları arasındaki gerilimi ele almak için kullanılmıştır. "Kiraz'ın Öyküsü" şiirinde "Varmadan Kiraz'ın köyüne aranmalı özül olayın; gül kırmızı dudakları gülüşür Kiraz durmadan"

ifadesiyle bir köy atmosferi ve doğallık hissi yaratılmıştır. Anlatımda ise geleneksel yaşam tarzı ve modern dünyanın çatışmaları ele alınmış, bu çatışmanın birey üzerindeki etkileri özellikle yerel ve kültürel kimlik üzerinden incelenmiştir.

İçsel bir monolog şeklinde ilerleyen şiirlerde, yoğun duygusal ifadeler ve içsel çatışmalar öne çıkar. "Temmuz Ölmesi" şiirinde "Artık sen beni bir bilsen; Sorumluyum erişigim yalnızım..." gibi ifadelerle duygusal derinlik artırılmıştır. Anlatımda ise yalnızlık, özlem ve içsel mücadele temaları işlenmiş, şairin kişisel duyguları ve yaşamın geçici doğasına dair düşünceleri yansıtılmıştır.

Modern yaşamın yabancılaşmasını ele alan şiirlerde, kent yaşamının getirdiği izolasyon ve insan ilişkilerinin yüzeyselliği vurgulanmıştır. "Büyük Kentler Masası" şiirinde "Duvarı bir sınır'la köylerden ayrık" ve "Başları yeşil masalara eğik" gibi imgelerle kent yaşamının yabancılaştırıcı etkileri ele alınmıştır. Anlatımda ise modern dünyanın soğukluğu ve bireyler arası mesafeler işlenmiş, kentleşme sürecinin insanlar üzerindeki olumsuz etkileri keşfedilmiştir.

8. ÇİÇEKLE TÜFEK⁹⁸ (1980)

8.1. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün "Çiçek'le Tüfek" adlı şiir kitabı, 49 şiirden oluşur. Kitap kapağı, savaş ve barış temasını simgeler şekilde çiçeklerle süslenmiş tüfekler içerir. Bu şiir kitabı, Kocagöz'ün onuncu yayımlanan eseri olup, okuru derin bir düşünce yolculuğuna çıkaracak nitelikte eserler sunar. "Çiçek'le Tüfek", adından da anlaşılacağı gibi, savaş ve barışın, güzellik ve acının simgesel bir karşılaşmasını gözler önüne serer.

8.1.1. Zihniyet

Halil Kocagöz'ün "Çiçekle Tüfek" şiir kitabı, toplum, birey, savaş ve barış, umut ve yenilik gibi temalar etrafında şekillenen derin bir zihniyeti yansıtır. Şiirlerde, toplumun birey üzerindeki etkileri, insancıl değerlerin önemi, savaşın yıkıcılığı ve barışın gerekliliği gibi konular işlenir.

Kitapta, insanın doğa ile olan ilişkisi, doğanın insan ruhundaki yansımaları ve doğanın sürekliliği vurgulanır. "Toplum Çevren'i" şiirinde toplumun bireyi şekillendiren ve ona yön veren bir çevre olarak betimlenmesi, bireyin toplumla olan ilişkisinin

⁹⁸ Halil Kocagöz, Çiçekle Tüfek, Işın Yayınları, Söke, 1980.

derinliğini vurgular. Kocagöz, toplumun insan yaşamındaki vazgeçilmez yerini metaforlar ve semboller aracılığıyla derinlemesine işler.

Savaş ve barış teması, kitabın önemli unsurlarından biridir. "Çiçekle Tüfek" şiirinde sevgi ve savaş karşılaştırılarak barışçıl bir yaşamın önemi vurgulanır. Şair, sevginin ve anlayışın insana huzur getirdiğini, savaşın ise sadece yıkım ve acı bıraktığını dile getirir. "Bir Kurşun" şiirinde ise savaşın ve şiddetin insanlık üzerindeki yıkıcı etkileri anlatılır, savaşın anlamsızlığı ve şiddetin masum insanlara getirdiği acılar vurgulanır.

Umut ve yenilik temaları, "Gün Çağrısı" ve "Evresel Umut" şiirlerinde işlenir. Şair, günün ilk ışıklarıyla gelen umut ve uyanışı anlatırken, barışın, özgürlüğün ve sevginin yeni bir günün çağrısıyla geleceğine inanır. Kocagöz, doğanın güzellikleri, insan sevgisi ve umudun evrensel değerlerini öne çıkarır.

Bireysel yalnızlık ve içsel arayışlar, "Evren Yargıcı" ve "Uzay Düşü" gibi şiirlerde işlenir. Şair, bireyin evrendeki yerini ve bu yerin ne denli önemsiz olduğunu sorgular, insanın doğa karşısındaki zayıflığını ve çaresizliğini dramatik bir dille ele alır. Evrenin sonsuzluğu karşısında bireyin kendi varlığını sorgulaması ve bu sorgulamanın getirdiği derin yalnızlık, şiirlerin temel temalarından biridir.

Kocagöz'ün şiirlerinde, yaratıcı gücün ve sevginin insan yaşamını nasıl zenginleştirdiği ve güçlendirdiği, doğanın insan üzerindeki öğretici ve dönüştürücü etkisi sıkça vurgulanır. "Yaşam Yaratmaları" ve "Sonsuzluk Güneşi" gibi şiirlerde, insanın yaratıcı gücü ve yaşamı anlamlandırma çabası ele alınır.

Genel olarak, Halil Kocagöz'ün "Çiçekle Tüfek" şiir kitabı, toplum ve birey, savaş ve barış, umut ve yenilik, bireysel yalnızlık ve içsel arayışlar gibi geniş temaları işleyen derin bir zihniyeti yansıtır. Şair, doğa ile insan arasındaki ilişkiyi, sevginin ve yaratıcılığın dönüştürücü gücünü, savaşın yıkıcılığını ve barışın gerekliliğini ustalıkla işler. Bu temalar, okuyucuyu hem içsel bir yolculuğa çıkarır hem de evrensel değerler üzerinde düşündürür.

8.1.2. Yapı

8.1.2.1. Çok Birimli Şiirler

Halil Kocagöz'ün şiirleri, çok birimli yapısıyla dikkat çeker. Her birim, kendi içinde tamamlanmış bir tema veya imgeleri işleyerek, şiirin genel anlamına katkıda

bulunur. Örneğin, "Toplum Çevreni" şiirinde, birinci birimde şair toplumu bir yüz olarak tasvir eder ve bu yüzün her gün pencerelerden bize baktığını, türkülerin ve yolların sonsuzluğa uzandığını ifade eder. İkinci birimde, içimize ayna tutan yalnızlık ışığı ve sessiz bir yüreğin çarpıntısı anlatılırken, üçüncü birimde çevreye götüren yelkenli kayığın dümeni metaforuyla hayata yön verme vurgulanır. Benzer şekilde, "Çiçek'le Tüfek" şiirinde, birinci birim derin bir suya düşen çiçek metaforuyla masumiyeti ve barışı vurgular. İkinci birimde, şair barış mesajlarını iletme için güvercini kullanır ve tarihsel bir bağ kurar. Üçüncü birimde ise, yaşamın büyüten toprağına değinerek sevgiyi ve barışı tüfekten üstün tutma çağrısı yapar. "Gün Çağrısı" şiirinde ise, birinci birim barış türküsüyle gelen günün ısını ve özgürlüğü temsil ederken, ikinci birimde günün çağrısı gözyaşı böcek veya çiçek olarak tasvir edilerek, küçük şeylerin bile büyük etkiler yaratabileceği anlatılır. Üçüncü birimde günün çağrısının uyandırdığımız ilk ışık ve bilincimizi dolduran etki olduğu vurgulanır. Dördüncü birim, zorluklardan doğan bir yenilik ve uyanış çağrısını içerir. "Evren Yargıcı" şiirinde ise, birinci birimde şair yalnız bir adada yaşamını ve umudunu anlatırken, ikinci birimde bulutları, radyoaktif güçleri ve insanların kinini yargıladığını; ancak dev dalgalar arasında hayatta kalma mücadelesini ifade eder. Üçüncü birimde ise, gönlümüzü barışıl çiçeklerle doldurmamız gerektiğini, mızrak ve kurşun yerine sevgiyi ve umudu tercih etmemiz gerektiğini anlatır.

Metaforik şiirler, yoğun metaforlar ve imgeler kullanarak derin anlamlar taşır ve okuyucuyu düşündürür. "İki Çiçeğin Masalı" şiirinde, çiçeklerin masalı üzerinden sevgi ve barış anlatılır. Şiirin ilk biriminde, anlatıcı iki çiçeğin yorgun fakat mutlu hallerini betimlerken yeni sevişmiş olmalarının belirtilerini gözler önüne serer. Terli göğüsler ve ıslak dudaklar bu iki çiçeğin yakınlığını ve tazeliğini simgeler. İkinci birimde, anlatıcı bu masalın sonsuza kadar süreceğine dair inancını dile getirir. Çocukların bu öyküyü gençliklerinde yaşayacağını ve masalın gerçek olduğunu vurgular. Gün doğumlarının şahitliğinde bu sevginin sürekliliği ve gerçekliği şiirin ana temalarından birini oluşturur. Üçüncü birimde, çiçeklerin güzellikleri ve uyanışları betimlenir. Bir çiçek duvağına tel takarken diğeri boynuna kelebek gibi zarif bir aksesuar takar. Bu görüntülerle çiçeklerin narinliğini ve güzelliğini vurgulayan şair, aynı zamanda barış ve huzur içinde büyüyen bu özlemi işler. Rüzgârın esmemesi ve günün usların başından doğması bu huzur ortamını perçinler. Dördüncü birimde, düğüne hazırlıklar ve törenin detayları aktarılır. Telli turna ve zurnacı kurbağalar gibi doğanın unsurlarıyla düğün atmosferi

canlandırılır. Bu bölümde doğa ve törenin iç içe geçmesi şairin betimleme gücünü ortaya koyar. Beşinci birimde, nikah görevlisi arı ve diğer tanıklar sahneye çıkar. Bu noktada düğünün ciddiyeti ve önemi vurgulanırken, gelenlerin heyecanı ve törenin anlamı da belirginleşir. Altıncı birimde, şair düğüne katılanları selamlar ve bu törenin önemini bir kez daha hatırlatır. "Yüzelli Gonca" ve "Kırkbir Karınca" gibi sembolik ifadelerle düğünün ne kadar önemli ve saygın olduğunu vurgular. Törenin sonunda, gelinin duvağının açılıp açılmayacağı sorusu ise merak uyandıran bir kapanış oluşturur. Bu şiirde Halil Kocagöz, doğa ve insan yaşamını iç içe geçirerek sevgi, güzellik, barış ve toplumsal ritüelleri harmanlayan zengin bir anlatım sunar. Şiirin birimleri arasındaki geçişler, anlatımın akışını ve derinliğini pekiştirir.

"Sonsuzluk Güneşi" şiirinde, "Yaşam İzi" ve "Yaşam Çoğaltması" gibi bölümler yer alır. İlk bölümde, güz mevsimini ve nar çiçeklerinin hüznü türküsünü betimler. Yaprakların sel gibi akıp gidişi ve gülüşlerinin solmasını anlatır. Tohumların çiçeklere dönüşümünü ve üretken sevginin sürekliliğini vurgular. Yaşamın geçiciliğine ve her şeyin son bulacağı gerçeğine rağmen, sevginin kalıcılığına dikkat çeker. İkinci bölümde, yaşamın sevgiyle güçlendiğini ve tüm güz elliklerin bununla çoğaldığını anlatır. Sevginin halka halka evrene yayıldığını ve insanlığa ışık tuttuğunu belirtir. Üçüncü bölümde, evrendeki değişmez gözlerin en insancıl seçkinlikte sevgiye tanık olduğunu dile getirir. Dördüncü bölümde, ozanın yarattığı eserlerin yıllar boyunca sürecektir bir ışık yayacağını ve insanlığa ilham vereceğini vurgular. Beşinci bölümde, temiz ve arınmış bir dünya yaratmanın sevgiyle mümkün olduğunu belirtir. Altıncı bölümde, ozanın güzelliğin örneği olduğunu, binlerce yaşam gücü verdiğini ve anılarla yaşadığını ifade eder. Son bölümde ise, ozanın sevgisiyle ve yaratıcı gücüyle yaşamın devam ettiğini ve her zaman anılacağını dile getirir.

"Eski Tutuklu" şiirinde, her birim bir monolog şeklinde tasarlanmıştır. İlk birimde, yıllarca acı çekmiş bir kişinin sevgi ve yalnızlıkla dolu hayatı anlatılır. İkinci birimde, kişinin inandığı bir düşünce uğruna acı çektiği ve umutlarına bağlı kaldığı vurgulanır. Üçüncü birimde, kişinin yanlış ya da doğru düşüncelerle çok acılar çektiği, örtüsüz bir masada kapalı kapılar ardında yalnız bırakıldığı ifade edilir. Dördüncü birimde, yalnız bir kedi ya da mendil gibi bir pencereden bakan bir kişi tasvir edilir. Beşinci birimde, kişinin yalnızlık çektiği ve sevdiği insanlardan ayrıldığı anlatılır. Altıncı birimde, kişinin ayağa kalkıp bağırda da acılarının içten içe devam ettiği belirtilir. Yedinci birimde, kişinin yanmış yakut yüreği ve özgürlük arayışı vurgulanır.

Sekizinci birimde, kişi arenalarda, güneşsiz günlerde ve ışıksız gecelerde acı çekmiş biri olarak tanıtılır ve ölümsüzleştiği belirtilir.

"Sevbütönlük" şiirinde, belirli motifler ve yapısal tekrarlar dikkat çeker. Birinci bölümde, doğaya yönelik sorular ve doğanın insana kattıkları sorgulanır. İkinci bölümde, zamanın bilinmez adımlarla geçişi ve bu sürecin bıraktığı izler anlatılır. Üçüncü bölümde, şairin yaratma süreci ve bu süreçte karşılaştığı zorluklar ve duygusal durumlar dile getirilir. Dördüncü bölümde, şairin geçmişe ve anılarına dönüş yaparak, çocukluk ve gençlik yıllarının izlerini sürer. Beşinci bölümde, çocukluk yıllarının masumiyeti ve doğanın içindeki oyunlar, kelebekler ve ağaçlar arasında geçen zaman anlatılır. Altıncı bölümde, gençliğin enerjisi, üretkenliği ve yaşamın getirdiği zorluklarla başa çıkma çabaları betimlenir. Yedinci bölümde, şair içsel bir yolculuğa çıkar ve iç dünyasının derinliklerinde arayışlarını, keşiflerini ve aydınlanmalarını paylaşır. Son bölümde ise, sevgi ve bütönlüğe yönelik bir davet vardır. Bu bölümde, şairin sevgi dolu bir dünya özlemi ve bu bütönlüğe ulaşma arzusu işlenir.

"Uzay Sesi" adlı şiirde, şair uzayın sessizliğini ve derinliğini dinlemekten başlayarak evrensel bir bilinci ve özgürlüğü arayışa geçer. şiirin ilk bölümünde, şair iç gözlerine döndüğünde duyduğu sessizlikten bahseder. İkinci bölümde, yunusların, yavru ceylanların ve kuytu ormanların seslerine kulak verilir. Üçüncü bölümde, soyut pınarlardan, türkülerden ve evrenin karanlıklarını akıtarak içimize dolan özgürlükten bahseder. Dördüncü ve son bölümde, uzay gözlemlerini yaparken dev yunuslar, ince ceylanlar ve taze kızların danslarından bahseder. şair, uzayın sonsuzluğunda yaşamın akışını ve sevgiyi arayan gözleri betimler. Son olarak, tüm tiyatro oyuncularını ve emekçileri evrenin son denizinde buluşmaya davet eder.

"Evrenin Boyutları" adlı şiir, beş bölümden oluşan yapıısıyla evren ve insan bilinci arasındaki ilişkiyi derinlemesine inceler. İlk bölümde, "Uzunluk" başlığı altında, şair saydam havanın ve ışıkların atomik yapıların arasından geçişini betimler. İkinci bölümde, "Genişlik" başlığında, bilincin sonsuzlaşmasını ve yaşamın doğada nasıl tezahür ettiğini işler. Üçüncü bölümde, "Yükseklik" adını taşır ve doğanın umut ve aydınlıkla dolu mücadelesi ele alınır. Dördüncü bölümde, "Zaman" başlığı altında, bilincin ve doğanın iç içe geçmişliği üzerinde durulur. Beşinci ve son bölümde, "Bilinç" başlığı altında, şair insan bilincinin evrendeki yerini ve anlamını sorgular. Bu yapı, evrenin boyutlarını ve insan bilincinin evrendeki yerini keşfetme çabasını ortaya koyarken, doğanın ve bilincin iç içe geçmişliğini vurgular.

8.1.2.2. Tek Birimli Şiirler

Tek birimli şiirler, genellikle tek bir tema veya imgede yoğunlaşan ve bu temayı derinlemesine işleyen şiirlerdir. "Ayça Anam" şiirinde, annenin varlığı ve sevgisi üzerine derinlemesine bir anlatım bulunur. İlk birimde şair, annenin varlığını güç olarak gördüğünü ve onunla aydın günlere uyandığını ifade eder. İkinci birimde, anneyi bulutlar arasında arar ve onun genç kızlarda, düğünlerde yaşadığını belirtir. Üçüncü birimde, annenin varlığının sonsuz bir orman gibi yüreğinde olduğunu ve halk türküleriyle yaşatıldığını dile getirir. Dördüncü birimde, annenin gözlerinin içi aynasında ışıldadığını ve sevgisinin kalıcı olduğunu vurgular. Beşinci birimde, annenin yüzünü ceylan olarak betimleyip onun acılara göğüs geren bir figür olduğunu anlatır. Altıncı birimde, annenin özleminin yumuşak tüylerle kaplı bir kuş olduğunu ve Anadolu'nun dört bir yanından umut dolu anılar taşıdığını ifade eder. Yedinci birimde, annenin Anadolu'nun kıyısında ilk yıldız olarak tasvir edildiğini ve şairin onu her zaman düşündüğünü belirtir. Son birimde ise, annenin yorgun elleri ve unutulmaz kokusu anılır. "Eski Tutuklu" şiirinde ise, yıllarca acı çekmiş bir kişinin sevgi ve yalnızlıkla dolu hayatı işlenir. İlk birimde, kişinin sevgi ve yalnızlık dolu hayatı anlatılırken, ikinci birimde inandığı bir düşünce uğruna acı çektiği ve umutlarına bağlı kaldığı vurgulanır. Üçüncü birimde, kişinin yanlış ya da doğru düşüncelerle çok acılar çektiği, örtüsüz bir masada kapalı kapılar ardında yalnız bırakıldığı ifade edilir. Dördüncü birimde, yalnız bir kedi ya da mendil gibi bir pencereden bakan bir kişi tasvir edilir. Beşinci birimde, kişinin yalnızlık çektiği ve sevdiği insanlardan ayrıldığı anlatılır. Altıncı birimde, kişinin ayağa kalkıp bağırса da acılarının içten içe devam ettiği belirtilir. Yedinci birimde, kişinin yanmış yakut yüreği ve özgürlük arayışı vurgulanır. Sekizinci birimde, kişi arenalarda, güneşsiz günlerde ve ışıksız gecelerde acı çekmiş biri olarak tanıtılır ve ölümsüzleştiği belirtilir.

8.1.3. Tema

8.1.3.1. Toplum ve Birey

Halil Kocagöz'ün "Toplum Çevren'i" şiiri, toplumsal bağların birey üzerindeki etkisini ele alır. Şair, toplumun bireyi şekillendiren ve ona yön veren bir çevre olarak betimlenmesini, toplumun günlük yaşamda ve geleceğe dair umutlarda nasıl bir rol oynadığını imgelerle ifade eder. Bireyin toplumla olan ilişkisinin derinliği vurgulanır. Toplumun bireyin yalnızlığına ışık tutan kalbinin atışlarını düzenleyen ve onu

sonsuzluğa taşıyan bir yapı olduğu anlatılır. Kocagöz, toplumun insan yaşamındaki vazgeçilmez yerini metaforlar ve semboller aracılığıyla derinlemesine işler.

"İnsancıl Veri Ölürsen" şiiri, insanın insancıl değerlerinin yitirilmesi durumunda yaşamın anlamsızlaşacağını anlatır. Şair, sevginin ve insanlığın korunmasının önemini vurgular. Kocagöz, toplumun ve bireylerin insanî değerleri yaşatmadıkça gerçek anlamda var olamayacağını savunur. Şiirde, insancıl değerlerin yitirilmesiyle birlikte hayatın nasıl boş ve anlamsız hale geleceği anlatılır.

8.1.3.2 Savaş ve Barış

"Çiçekle Tüfek" şiirinde Kocagöz, sevgi ve savaş temalarını karşılaştırarak barışçıl bir yaşamın önemini vurgular. Şair, çiçeğin temsil ettiği sevgi ve güzellik ile tüfeğin temsil ettiği şiddet ve yıkımı karşı karşıya getirir. Sevginin ve anlayışın insana huzur getirdiğini, savaşın ise sadece yıkım ve acı bıraktığını dile getirir. Bu şiir, bireylerin tercihlerini sorgularken sevgi ve barışın üstünlüğünü savunan bir yapıya sahiptir.

"Bir Kurşun" şiiri, savaşın ve şiddetin insanlık üzerindeki yıkıcı etkilerini anlatır. Kocagöz, modern çağın teknolojik ilerlemelerine rağmen insanlığın barışı ve sevgiyi öğrenemediğini eleştirir. Şiirde, savaşın anlamsızlığı ve şiddetin masum insanlara getirdiği acılar vurgulanır. Şair, bir kurşunun nasıl yaşamı bir anda sonlandırdığını ve bu durumun insanlık için ne denli trajik olduğunu dile getirir.

8.1.3.3. Umut ve Yenilik

"Gün Çağrısı" şiiri, umudu, yeniliği ve barışı sembolize eder. Şair, günün ilk ışıklarıyla gelen umut ve uyanışı anlatır. Şiirdeki imgeler, bireyin içsel yolculuğunu ve bu yolculukta karşılaştığı zorlukları aşma isteğini yansıtır. Şair, barışın, özgürlüğün ve sevginin yeni bir günün çağrısıyla geleceğine inanır. Günün çağrısı, insanları yeni başlangıçlara ve daha iyi bir geleceğe davet eden bir sembol olarak kullanılır.

"Evresel Umut" şiiri, doğanın güzellikleri, insan sevgisi ve umudun evrensel değerleri vurgulanır. Şair, insanın umutla ve sevgiyle yaşamını sürdürebileceğini, evrensel değerlerin gücünü ortaya koyar. Şiir, insanın umut dolu bir gelecek için doğayla olan bağını ve bu bağın önemini anlatır.

8.1.3.4. Evrensel Yalnızlık ve İnsan

"Evren Yargıcı" şiirinde şair, kendini evrensel bir yargıç olarak konumlandırır. Evrenin genişliği ve belirsizliği karşısında insanın çaresizliği ve yalnızlığı vurgulanır. Şiir, bireyin evrendeki yerini ve bu yerin ne denli önemsiz olduğunu sorgular. Kocagöz, insanın doğa karşısındaki zayıflığını ve çaresizliğini dramatik bir dille ele alır. Evrenin sonsuzluğu karşısında bireyin kendi varlığını sorgulaması ve bu sorgulamanın getirdiği derin yalnızlık, şiirin temel temasını oluşturur.

"Uzay Düşü" şiiri, evrensel varoluş ve uzayın gizemi temalarını işler. Şair, gökyüzünden düşen bir damla metaforuyla başlar ve evrensel dalgaların insanın yüzünü emmesiyle devam eder. Gece ve yıldızlarla süslenmiş bu şiir, sevginin evrensel boyutlarını ve insana kattığı derin anlamları ele alır. Şair, evrenin gizemli ve büyüleyici doğasını sevgi ve insan yaşamıyla harmanlayarak sunar.

8.1.3.5. Yaratıcılık ve Varoluş

"Yaşam Yaratmaları" şiiri, insanın yaratıcı gücünü ve yaşamı anlamlandırma çabasını konu alır. Şair, bireyin kendi yaşamını yaratma sürecindeki mücadelelerini ve bu süreçteki sorgulamalarını dile getirir. Kocagöz, yaşamın özünün sevgi ve yaratıcılık olduğunu vurgular. Şiirde, insanın varoluşsal kaygıları ve bu kaygılarla başa çıkma yolları incelenir.

"Sonsuzluk Güneşi" şiiri, sevgi ve yaşam döngüsü temalarını işler. Şiir üç bölümden oluşur: "Yaşam İklimi," "Yaşam Çoğaltması," ve "Yaşam Güneşi." İlk bölümde sevgi ve yaşam döngüsü temaları işlenir. Sevginin üretkenliği, doğanın döngüsü ve yaşamın sürekliliği vurgulanır. İkinci bölümde sevgi ve varoluş arasındaki ilişki ele alınır. Sevginin insan yaşamını nasıl zenginleştirdiği ve güçlendirdiği anlatılır. Üçüncü bölümde ise özgürlük ve direniş temaları öne çıkar. Şiir, yaşamın anlamını ve değerini sevgide bulan evrensel bir direniş ve özgürlük çağrısı olarak şekillenir.

8.1.3.6. Doğa ve İnsan

"Cam Kızı" şiiri, kış mevsimi betimlenerek doğanın zorlu koşulları ve insanların buna karşı duyarlılığı anlatılır. Buğulu cama çizilen kız figürü saf ve naif duyguların sembolüdür.

“Kaplumbağa ve Güz” şiiri, güz mevsimiyle birlikte ağırlaşan doğa, kaplumbağa metaforuyla yavaşlık ve sabır temalarıyla birleşir. Kaplumbağa sırtında taşıdığı sorumluluklarıyla derin bir içsel yolculuğu simgeler.

“Yayın ile Yunus” şiiri, yay ve yunus metaforları doğanın direnci ve gücünü temsil eder. Doğanın zorluklarına rağmen ayakta kalma ve güçlü olma temaları işlenir. Yayın dayanıklılığı ve Yunus'un engin denizlerdeki özgürlüğü doğanın ruhunu ve insanın içsel gücünü temsil eder.

“Leylekler İlk Yaz ve Tohum” şiirinde Leylekler ve ilkbahar metaforları, yeniden doğuş ve umut temalarını işler. Leyleklerin gelişine ve tohumların filizlenmesine dair imgeler, doğanın sürekli yenilenme döngüsünü yansıtır.

"Çoban Eşliği" şiirinde, çoban ve doğa teması etrafında dönen bir anlatım vardır. Şiir, doğayla iç içe olmanın ve onunla bütünleşmenin önemini vurgular. Çobanın yalnızlığı ve doğayla kurduğu derin bağ, insanın doğayla olan ilişkisini ve bu ilişkinin getirdiği huzuru anlatır. Şiirde, doğanın sürekliliği ve insanın ölümsüzlüğü temaları öne çıkar.

8.1.3.7. Aşk ve Sevgi

"İki Çiçekli Dal" şiiri, insan sevgisinin iki farklı yönünü ele alır: bir yanda ölümsüzlüğü unutturan aşk, diğer yanda ölümü bile göze aldırان tutku. Her iki sevgi türü de insana özgü ve kutsal olarak tanımlanır. Şiir, sevgiyi insan yaşamının merkezine koyar ve onun dönüştürücü gücünü vurgular.

"İki Çiçeğin Masalı" şiiri, insan sevgisinin saf ve masum yüzünü anlatır. İki çiçek metaforu üzerinden sevginin güzelliği ve saflığı işlenir. Şiir, doğanın ve insanın birlikte uyum içinde varlığını sürdürdüğü bir masal dünyası yaratır. Telliturna, Ağaçkakan ve diğer doğa unsurları bu masal dünyasının öğeleridir. Şiirin son kısmı, sevginin kutlandığı bir düğün töreni gibi resmedilir ve sevginin doğallığına vurgu yapılır.

8.1.3.8. Ölüm ve Kayıp

“Yaşayanlardan Tarancı’ya” isimli şiir, Cahit Sıtkı Tarancı’ya ithafen yazılmış bir ağıttır. Şair, ölüm ve kayıp temalarını işlerken gençliğin ve umutların son bulduğunu anlatır. Viyana’dan esen acı rüzgarla birlikte Beşiktaş’ın simgelediği gençliğin ve

umutların yitirildiğini dile getirir. Şiir, hayata dair son yarı umut dolu pencereler ve ölümle gelen hüznü yüzü tasvir eder.

“Behçet Necatigil’e Ağıt” isimli şiir, Behçet Necatigil’e yazılmış bu ağıt, şairin duyarlılığına ve topluma olan katkılarına vurgu yapar. Şiir, Necatigil’in yaşamı boyunca çektiği acıları ve toplumun yükünü sırtlamasını anlatır. Şairin ölümünün ardından duyulan üzüntü ve kayıp hissi, şiirde derin bir melankoliyle işlenmiştir.

8.1.3.9. Doğa ve Zaman

“Doğa” isimli bu şiirde doğa temasının insan hayatındaki yeri ve önemi vurgulanmıştır. Şair, yüksek bir doruk noktasına varıldığında insanın kendine sorduğu soruları ele alır: "Neyledik, nice ettik, ne kattık yaşamlara?" Bu sorular, insanın doğayla olan ilişkisini ve bu ilişkide kazandıkları ve kaybettikleri üzerinde düşünmesini sağlar. Şiirin ilk bölümünde doğanın yüceliği ve insanın bu yüceliğe ulaşma çabası işlenirken, ikinci bölümde zamanın akışı ve doğayla olan etkileşimimiz sorgulanır. Şair, doğanın sakinliğinde ve güzelliğinde kaybettiklerimizi ve bulduklarımızı hatırlatır.

"Zaman" temalı ikinci bölümde, zamanın akışı ve bu akışın insan üzerindeki etkileri işlenmiştir. Zamanın geçişi, doruklardan inen kar çiçekleri ve kaybolan izler gibi metaforlarla anlatılmıştır. Şair, anıların nasıl bir çağdan diğerine aktığını ve zamanın durdurulamaz ilerleyişini vurgular. Zamanın getirdiği değişim, gençlikten yaşlılığa geçiş ve bu süreçte yaşanan duygusal dönüşümler de şiirde ele alınan temalardır. Geçmişin izleri, zamanın bıraktığı hatıralar ve bu hatıraların yaşattığı duygular ön plandadır.

8.1.3.10. Kişisel Yolculuk ve Anılar

“Yaşantım” isimli şiirde şair, kendi yaşamını ve bu yaşamın belirsizliklerini dile getirir. İşlerinin belirsizliği ve bunun getirdiği utanç duygusu ön plandadır. Geçmişteki güzelliklerin kaybedilmesi ve bu kayıpların getirdiği duygusal yıkım, şiirin ana temasıdır. Şair, geçmişin güzelliklerini geri getirme çabasını ve bu süreçte yaşanan duygusal dalgalanmaları işler.

"Çocukluğumuz" isimli şiirde, geçmişe duyulan özlem ve çocukluğun masumiyeti işlenmiştir. Doğanın içinde, çam ağaçlarının altında geçirilen mutlu günler ve çocukluğun basit ama derin mutluluğu anlatılmıştır. Geçmişe dönme arzusu ve bu arzunun yarattığı hüznü de şiirin önemli temalarındandır. Şair, çocukluğun saflığını ve bu saflığın kaybını nostaljik bir dille ifade eder.

“Anılarda” isimli şiirde, anıların önemi ve bu anıların duygusal yükü işlenmiştir. Şair, anıların canlılığını ve bu anıların içsel dünyamızdaki yerini vurgular. Geçmişin kokuları, sesleri ve görüntüleri, şairin zihninde canlı bir şekilde canlanır. Anıların şimdiki zaman üzerindeki etkisi ve bu anıların insanın iç dünyasındaki yeri ele alınmıştır.

"Gençliğimiz" isimli şiirde, gençlik yıllarının enerjisi ve üretkenliği anlatılmıştır. Gençliğin doğaya olan bağlılığı ve bu bağlılığın getirdiği mutluluk vurgulanır. Gençlik yıllarının üretkenliği, türküleri ve sonsuzluğa uzanan hayalleri, şiirin ana temasıdır. Gençliğin getirdiği umut ve bu umudun zamanla nasıl değiştiği de şiirde işlenmiştir.

“İçimizin Aydınlık Mağaraları” isimli şiirde, içsel dünyamızın derinlikleri ve bu derinliklerde saklanan duygular işlenmiştir. Şair, içsel mağaralarımızda sakladığımız güzellikleri ve bu güzelliklerin zamanla nasıl ortaya çıktığını anlatır. Doğanın içinde yaşanan duygusal dönüşümler ve bu dönüşümlerin iç dünyamızdaki yansımaları da şiirin önemli temalarındandır. Şair, içsel yolculuğunda bulduğu aydınlığı ve bu aydınlığın getirdiği huzuru dile getirir.

8.1.3.11. Uzay ve Evrensel Varoluş

"Uzay Düşü" şiiri, evrensel varoluş ve uzayın gizemi temalarını işler. Şair, gökyüzünden düşen bir damla metaforuyla başlar ve evrensel dalgaların insanın yüzünü emmesiyle devam eder. Gece ve yıldızlarla süslenmiş bu şiir, sevginin evrensel boyutlarını ve insana kattığı derin anlamları ele alır. Şair, evrenin gizemli ve büyüleyici doğasını sevgi ve insan yaşamıyla harmanlayarak sunar.

"Uzay Sesi" şiiri, evrensel bilinç ve kozmik sesler üzerine derin bir meditasyon sunar. Şiir, insanın iç gözlerine dönük olarak uzayın sessizliğini dinlemesiyle başlar. Plüton'un dili ve Halley ile Kohutek'ten gelen evrensel bilinç insana yabancı olan fakat bir yandan da tanıdık gelen seslerdir. Şiir, kozmik seslerin gizemli ve bilinmez doğasını sorgular ve bunların evrende yankılanan bir tür evrensel bilinç olduğunu öne sürer.

"Uzay Ağrısı" şiiri, evrenin enginliği ve büyüklüğü karşısında insanın hissettiği derin bir duygusal ve ruhsal sızıyı işler. Şiirde özgürlük ve karanlıkları akıtan türkülerle birleşen soyut saydam pınarlardan söz edilir. Evrenin büyüklüğü ve insanın içsel evreni arasındaki ilişki sabahın doğuşundaki yenilenme ve tazelik hissiyle harmanlanır.

"Uzay Düşünü" şiiri, evrensel birliktelik ve kozmik aşkın kutsallığını anlatır. Şiir, tüm varlıkların uzay gözlemine dahil olmasıyla başlar. İnsan ve doğa, evrensel bir

düğün teması etrafında bir araya gelir. Şiir, sevgi ve barış adına yapılan bir kutlama olarak yaşamın sürekliliğini ve sevgiyle bütünleşmesini vurgular.

"Uzunluk" şiiri, evrenin boyutları ve zamanın akışı üzerine derin düşünceler sunar. Şiir, saydam havanın atomcul yaprakları arasında geçen ışınlar ve ısıнын imgeleriyle başlar. Evrenin genişliği ve derinliği, bilinç ve zamanın akışı ile birleşir. Şiir, doğanın özünde var olan sevgi ve yaşamın döngüsellliği üzerine meditasyon yapar.

"Genişlik" şiiri, evrensel bilinç ve yaşamın genişleyen doğası üzerine bir meditasyon sunar. Şiir, bilinç ve zamanın yaşamın her bir parçasına nasıl yayıldığını ve tüm varlıkları kapsayan geniş bir bütün oluşturduğunu anlatır. DNA metaforu, yaşamın temel bilgisayarına işaret ederken şiir, doğanın güzelliği ve sevgiyle bütünleşme arzusunu işler.

"Yükseklik" şiiri, doğanın, insanın ve evrenin büyük bir armoni içinde nasıl yükseldiğini ve geliştiğini işler. Doğa, ölümsüz bilinci insanın içinde taşıırken ışığı ve umudu sürekli olarak yükseltir. Şiir, doğanın insanla olan özdeşleşmesini ve evrensel sevginin büyüklüğünü kutlar. Evrenin büyüklüğü karşısında insanın yaratıcı gücü ve potansiyeli vurgulanır.

"Zaman" şiiri, zamanın evrensel döngüsellliği ve bilincin bu döngü içindeki yeri üzerine yoğunlaşır. Şiir, zamanın iç içe geçmiş katmanlarını ve bilincin bu zaman içinde nasıl evrildiğini işler. Doğa ve insan, zamanın sonsuzluğu içinde yeniden doğar ve ölmezlik şarkılarını söyler. Şiir, geleceğe dair umutları ve insanın zaman içindeki yerini kutlar.

"Bilinç" şiiri, insanın evrendeki yerini ve bilinçle olan ilişkisini derinlemesine inceler. Bilinç, insanın evrendeki varoluşunun temel taşlarından biri olarak ele alınır. Şiir, insanın bilinçle olan yolculuğunu sevgi ve umut dolu bir perspektifle anlatır. Evrenin bilinç boyutuna yapılan yolculuk, insanın evrenle olan bütünleşmesini ve sonsuz döngüdeki yerini vurgular.

8.1.3.12. Şairlere ve Sanatçılara Ağıtlar

"Ozan Gülü" şiiri, Cahit Külebi'ye ithafen yazılmış ve onun şiirsel kişiliğine adanmıştır. Atatürk'ün bahçesinden çıkan bir tohum olarak tarif edilen şair, düşünce, duygu ve insanlık değerlerini şiirlerine yansıtır. Külebi'nin şiirleri, insani sıcaklık, bağımsızlık tutkusu ve Anadolu'nun özsuuyuyla yoğrulmuştur. Şiir, şairin yaşamını bir çiçek olarak betimleyerek onun hayatını ve mirasını ölümsüz kılar.

Behçet Necatigil'e yazılmış bu ağıt, şairin duyarlılığına ve topluma olan katkılarına vurgu yapar. Şiir, Necatigil'in yaşamı boyunca çektiği acıları ve toplumun yükünü sırtlamasını anlatır. Şairin ölümünün ardından duyulan üzüntü ve kayıp hissi, şiirde derin bir melankoliyle işlenmiştir.

8.1.3.13. Doğa ve İnsan İlişkisi

"Doğa Bilinci" şiiri, doğanın önemine ve insanın doğayla uyum içinde yaşama gerekliliğine dair bir farkındalık yaratır. Doğanın korunması ve sürdürülebilirliği temaları işlenir. Şair, doğanın insan yaşamındaki merkezi rolünü ve onunla kurulan bağın insanlığı nasıl şekillendirdiğini anlatır. Genel olarak bu şiirler, doğa, insan ve sevgi temalarını işler. Doğa, insanın yaşam döngüsü ve duygusal deneyimleriyle iç içe geçmiştir. Şiirlerde doğanın çeşitli yönleri ve insana sunduğu derin anlamlar semboller ve metaforlar aracılığıyla anlatılır. Bu şiirler, doğanın insan yaşamındaki yerini ve onunla kurulan bağın önemini vurgular. Her bir şiir, doğanın gücünü, güzelliğini ve insan üzerindeki etkisini derinlemesine işler.

"Çoban Eşliği" şiirinde, çoban ve doğa teması etrafında dönen bir anlatım vardır. Şiir, doğayla iç içe olmanın ve onunla bütünleşmenin önemini vurgular. Çobanın yalnızlığı ve doğayla kurduğu derin bağ, insanın doğayla olan ilişkisini ve bu ilişkinin getirdiği huzuru anlatır. Şiirde, doğanın sürekliliği ve insanın ölümsüzlüğü temaları öne çıkar.

"Tay Çocuk ve Günebakan Çiçeği" isimli şiir, doğanın içindeki yaşam döngüsünü ve insanın doğayla olan bağlantısını anlatır. Günebakan çiçeği ve tay metaforları, umudu ve yaşamın sürekliliğini simgeler. Şiir, doğanın insan üzerindeki öğretici ve dönüştürücü etkisini vurgular.

8.1.4. Dil ve Anlatım

"Çiçekle Tüfek" şiirinde, çiçek metaforu aracılığıyla barış ve şiddet karşıtlığı işlenmektedir. Şiir, yalın bir dille kaleme alınmakta ve tekrar eden retorik sorularla barışın mümkün olup olmadığını sorgulamaktadır. "Güvercin Çekili Ay Arabası" şiirinde ise barış ve umut temaları, "güvercin" ve "ay arabası" imgeleriyle somutlaştırılmaktadır. Şiir, masalsı bir hava ile geleceğe dair umut mesajı vermektedir. "Ozanlar Güvercinler Irmaklar" şiiri, ozanların ve güvercinlerin barışa katkısını vurgularken okuyucuyu düşünmeye sevk eden sorgulamalar içermektedir.

"Gün Çağrısı" şiirinde, doğa imgeleri ile umut ve yenilik temaları işlenmektedir. "Gün çağrısı" ifadesi ile okuyucu içsel bir yolculuğa davet edilmektedir. "Çobanı Eşliği" şiirinde, çoban figürü aracılığıyla doğa ile insan arasındaki derin bağ vurgulanmaktadır. "Doğa Bilinci" şiiri, doğayla uyum içinde yaşamının önemi ve doğanın insan tarafından algılanışını ele almaktadır. "Tay Çocuk ve Günebakan Çiçeği" şiirinde ise doğa, insanın öğrendiği ve geliştiği bir ortam olarak tasvir edilmektedir.

"Evren Yargıcı" şiirinde, yalnızlık ve çaresizlik temaları evrenin büyüklüğü ve belirsizliği ile ilişkilendirilmektedir. Metaforlar ve doğa imgeleri kullanılarak anlatım güçlendirilmektedir. "Eski Tutuklu" şiirinde, düşünce özgürlüğü için mücadele eden bir kişinin acıları ve yalnızlığı anlatılmaktadır. İmgelerle duygusal yoğunluk artırılmakta ve okuyucunun empati kurması sağlanmaktadır.

"Bir Kurşun" şiiri, modern dünyanın şiddeti ve insanlık değerlerindeki yozlaşmayı eleştirmektedir. "Kurşun" metaforu ile savaşın yıkıcılığı vurgulanmaktadır. "Bir Nötron Düşünesi" şiirinde ise modern dünyanın yıkıcılığı ve insani değerlerin kaybı eleştirilmektedir. Anlatımda kullanılan imgeler şiire güçlü bir görsellik katmakta ve okuyucunun dikkatini çekmektedir.

"İnsancıl Veri Ölürsün" şiirinde, insani değerlerin yitilmesi durumunda insanın ve toplumun nasıl zarar göreceği vurgulanmaktadır. Karşıtlıklar şiirin etkisini artırmaktadır. "Yaşayanlardan Tarancı'ya" şiiri ise Cahit Sıtkı Tarancı'ya yazılmış bir ağıt olarak doğa betimlemeleri ile ölümün ağırlığını ve şairin ona duyduğu özlemi ifade etmektedir. İçtenlik ve samimiyet şiirin duygusal etkisini artırmaktadır.

"Yaşam Yaratmaları" şiirinde, yaratma eylemi ve insanın varoluş mücadelesi ele alınmaktadır. Anlatımda kullanılan metaforlar şiire zenginlik katmaktadır. "Ozanlar Güvercinler İrmaklar" şiiri ise ozanların ve sanatın toplumsal rolünü ön plana çıkarırken barış ve sevgi temalarını işlemektedir.

"Evrensel Umut" şiirinde, umut ve iyimserlik temaları işlenmektedir. "Tohum" ve "ateş" imgeleri yaşamın döngüselliğini ve yeniden doğuşu simgelemektedir. Şiirin dilinde kullanılan yalınlık ve samimiyet, okuyucunun duygusal bağ kurmasını sağlamaktadır. Şiir, evrensel bir umut mesajı vererek insanları bir araya getirme amacını taşımaktadır. "Sonsuzluk Güneşi" şiiri ise sevgiye adanmış bir bölümdür. Yaşamın devamlılığı ve sevgiyi üretmenin önemi üzerinde durulmaktadır. Doğa ve insan arasındaki sürekli döngü, sevginin zamanla nasıl büyüyüp geliştiğini anlatmaktadır.

"Ayça Anam" şiirinde, anaya olan sevgi ve özlem işlenmektedir. Anadolu'nun doğal güzellikleriyle zenginleştirilen şiir, "Alnı ak yorgun elleri öpülesi" gibi ifadelerle annenin fedakarlığını ve sevgisini vurgulamaktadır. Şiirde kullanılan doğa betimlemeleri, annenin yüceliğini ve şairin ona olan derin bağlılığını anlatmaktadır. Dil ve anlatım açısından duygusal ve samimi bir tonda yazılmaktadır. "İç Anlam" şiirinde ise içsel duyguların ve insan ilişkilerinin önemi vurgulanmaktadır. "Gamzeli gülüş" ve "gamzeli gülüş" gibi ifadeler, insanın içsel dünyasını ve duygusal derinliğini yansıtmaktadır. Anlatımda kullanılan betimlemeler, okuyucunun duygusal bir yolculuğa çıkmasını sağlamakta ve şiirin etkisini artırmaktadır.

"İki Çiçekli Dal" şiirinde, sevginin iki türü anlatılmaktadır; biri insanı ölümsüzlüğe inandıran, diğeri ise ölümü bile göze alan. Her iki sevgi de insanın kutsal değerleri olarak sunulmaktadır. "Sevbütünlük" şiiri ise doğa, zaman ve insan arasındaki bütünlük ve bu üç öge arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. İnsanın doğaya, zamana ve kendine karşı sorumlulukları ve bu sorumlulukların sonucunda elde edilen bilinç vurgulanmaktadır.

8.1.5. Ahenk

"Çiçek'le Tüfek", "Gün Çağrısı" ve "Evren Yargıcı" şiirleri özellikle ritim ve iç ahenk unsurları açısından belirgin bir uyum sergiler. "Çiçek'le Tüfek" şiirinde ritim ve tekrarlar üzerinden sağlanan ahenk, "Derin bir suya düşürüm çiçeğimi" ve "Bir güvercinle gönderin betikçenizi" gibi ifadelerle vurgulanır. Bu tekrarlar, şiirin hem ses hem de anlam dünyasında bir uyum yaratır. "Gün Çağrısı" şiirinde ise "Gün çağrısı o ilk uyanıklığımızda" ve "Gün çağrısı o yangınlardan" gibi tekrar eden yapılar, iç ahengi güçlendirir ve okuyucunun dikkatini metnin belirli noktalarına çeker. "Evren Yargıcı" şiirinde de benzer ritmik yapılar "O burgaç beni buraya atınca" ve "Ama burada yok bir güvercin" gibi dizelerde görülür, bu da şiirin genel ritmini destekler ve içsel bir akış sağlar.

"Bir Kurşun", "Yaşam Yaratmaları" ve "İnsan Hakları" şiirleri ise ses ve kafiye unsurlarıyla öne çıkar. "Bir Kurşun" şiirinde "Hey uygar çağ! Neyi öğrettin bize..." ve "O hangi canavar gizli elin işi" gibi dizelerde ses tekrarları, şiirin melodik yapısını güçlendirir. "Yaşam Yaratmaları" şiirinde ise "Kendini yaratmak mıdır yaratmak" ve "Yoksa çoğaltmak mı yaşamayı" gibi ifadelerle kafiye düzeni dikkat çeker. Bu kafiye düzeni, şiirin okunma deneyimini zenginleştirir ve tematik bir bütünlük oluşturur.

"İnsan Hakları" şiirinde ise "İnsanın sonsuzluğudur kişiyi" ve "Mutluluk yine de onurlandır göğüslerinde" gibi dizeler ses tekrarları ve kafiye uyumuyla şiirin melodik akışını destekler.

"Evrensel Umut", "İç Anlam" ve "Ayça Anam" şiirlerinde ise özellikle ses tekrarları ve anaför kullanımı dikkat çeker. "Evrensel Umut" şiirinde "Bulsam yer yer iyiliği" ve "Tohum toprağa özenmese" gibi dizelerde görülen ses tekrarları, şiirin melodik yapısını destekler. "İç Anlam" şiirinde "Bir içli bakış gamzeli gülüş" ve "Konuşmasız..." gibi ifadeler anaför kullanımıyla şiirin içsel ritmini artırır. "Ayça Anam" şiirinde ise "Bir Anadolu kıyısında ilk yıldız" ve "Sen alnı ak yorgun elleri öpülesi" gibi dizelerde ses tekrarları ve anaförler, şiirin tematik derinliğini ve ahengini artırır.

Halil Kocagöz'ün "Çocukluğumuz", "Gençliğimiz", "İçimizin Aydınlik Mağaraları", "Sevbitünlüğe Çağrı" ve "Evren Değişmeleri" şiirlerinde de doğa, gençlik, içsel keşif ve evrenin sonsuzluğu temaları ahenk unsurlarıyla zenginleştirilmiştir. "Çocukluğumuz" şiirinde doğanın ve çocukluğun melodik yapısını vurgulayan uyak ve ahenk, "O uyanan ışınlar dökülürken çamlardan" ve "Gelirlerdi örgülü saçlarına kelekler takarak" dizelerinde belirginleşir. "Gençliğimiz" şiirinde gençlik döneminin enerjisi "Gençliğimizdir işte o sığındığımız orman" ve "Yakut gözlerimizde kıvılcım gibi yanan" dizelerinde aliterasyon ve asonansla ifade edilir. "İçimizin Aydınlik Mağaraları" şiirinde ses tekrarları ve ritmik yapı "Kür üzümleri ellerinizde ak pak" ve "Düşer gününüz gözümün çocuksu gözlerine" dizelerinde öne çıkar. "Sevbitünlüğe Çağrı" şiirinde sevgi ve birliktelik temaları "Duyulur sesi siz sevdikçe ey!" ve "Sonsuz barışlarda ölümsüz sevilirde" dizeleriyle ahenkli bir yapıya kavuşur. "Evren Değişmeleri" şiirinde kozmik temalar ve evrenin sonsuzluğu, "Göklerden bir damla düşer önce" ve "Sonra emer yüzümü gizemli dalgalar" dizelerindeki ses uyumu ve ritimle okuyucuyu kozmik bir yolculuğa çıkarır. Bu şiirlerdeki ortak ahenk unsurları ses tekrarları, uyak ve ritimle birleşerek tematik derinlik ve estetik güzelliği vurgular ve okuyucuyu şiirsel bir yolculuğa davet eder.

9. DEĞERLENDİRME

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde belirgin olan zihniyet, bireysel duyarlılıklar ile toplumsal gerçekliklerin harmanlanması üzerine kuruludur. Milliyetçilik ve vatan sevgisi temalarını sıkça işlerken, bireyin iç dünyasına ve duygusal yaşamına da

derinlemesine yer verir. Şiirlerinde, Türk milletinin tarihi ve kültürel değerleri ile modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve yalnızlık temaları iç içe geçmiştir. "Bulutlar" (1944) adlı ilk şiir kitabında, milliyetçilik ve ulusal kimlik temaları ön plandadır. Bu dönemin şiirlerinde, savaştan yeni çıkan bir ulusun yaralarını sarmak ve milli bir kimlik inşa etmek amacıyla epik bir hava yaratılmıştır. "Adamlar" (1951) adlı kitabında ise bireysel ve toplumsal temalar bir arada işlenir. Bu kitap, bireyin iç dünyası ile toplumsal olaylar arasındaki bağı vurgular. Kocagöz'ün eserlerinde öne çıkan bir diğer zihniyet unsuru, sosyal adalet ve insan haklarına duyduğu derin bağlılıktır. Toplumda yaşanan adaletsizlikleri ve haksızlıkları şiirlerinde dile getirirken, bu sorunlara karşı duyduğu öfke ve üzüntüyü ifade eder. "Yitik Duman" (1961) adlı kitabında, toplumsal sorunlar ve bireyin bu sorunlar karşısındaki durumu detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Şair, toplumsal sorunlara karşı duyarlılığını ve eleştirel bakış açısını eserlerine yansıtır. Bireysel özgürlük ve kişisel gelişim de Kocagöz'ün şiirlerinde önemli bir yer tutar. Bireyin kendi potansiyelini gerçekleştirmesi ve özgürce yaşaması gerektiğini savunur. Bu nedenle, bireysel özgürlük teması sıkça işlenir ve bireyin içsel yolculuğunu ve duygusal deneyimlerini keşfetmesini teşvik eder. Modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve bireysel yalnızlık temaları da önemli bir yer tutar. Kocagöz, modern yaşamın getirdiği değişimlerin birey üzerindeki olumsuz etkilerini ele alır ve bireyin toplumsal bağlarını kaybetmesi ve yalnızlaşması konularını işler. Bu temaları işlerken, bireyin kendi iç dünyasına dönmesini ve duygusal yaşamını derinlemesine incelemesini teşvik eder. Sonuç olarak, Halil Kocagöz'ün şiirlerinde belirgin olan zihniyet, bireysel duyarlılıklar ve toplumsal gerçekliklerin harmanlanması üzerine kuruludur. Eserlerinde milliyetçilik ve vatan sevgisi, sosyal adalet ve insan hakları, bireysel özgürlük ve modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve yalnızlık temalarını ustaca işler. Kocagöz'ün eserleri, onun derin bir içsel yolculuk ve toplumsal duyarlılık ile harmanlanmış edebi birikimini yansıtarak, Türk edebiyatına önemli katkılarda bulunur.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde kullanılan yapı unsurları, serbest nazım biçimlerinden dördüklere, beyitlerden bentlere kadar geniş bir yelpazede çeşitlilik gösterir. Kırık mısra yapıları ve serbest ölçü, şairin estetik arayışlarını ve modern şiir tekniklerine olan yatkınlığını ortaya koyar. Kocagöz, geleneksel şiir biçimlerini modern tekniklerle harmanlayarak, kendine özgü bir anlatım tarzı oluşturur. "Yaşamak Türküsü" (1959) adlı şiir kitabında, serbest nazım ve kırık mısra yapısını yoğun bir

şekilde kullanarak, okuyucunun dikkatini belirli temalar ve duygusal yoğunluklara çeker. Bu yapı, şairin duygusal ve düşünsel dünyasının zenginliğini yansıtır. "Uzay Duvarları" (1971) adlı eserinde ise, dördlükler ve beyitler kullanılarak estetik bir denge sağlanır. Bu geleneksel yapı unsurları, modern anlatım teknikleriyle birleşerek Kocagöz'ün özgün anlatım tarzını oluşturur. Serbest nazım, Kocagöz'ün şiirlerinde sıkça başvurduğu bir yapı unsurudur. Şair, serbest nazımı kullanarak, şiirlerinde özgür bir anlatım tarzı yaratır ve duygusal, düşünsel yoğunluğunu daha rahat ifade eder. Serbest nazım, Kocagöz'ün şiirlerine modern bir hava katarken, estetik arayışlarına da hizmet eder. Kocagöz'ün şiirlerinde dördlükler ve beyitler de önemli bir yer tutar. Geleneksel Türk şiirinin bu yapı unsurları, şiirlerinde belirgin bir ritim ve ahenk yaratır. Dördlükler ve beyitler, estetik bir denge ve düzen sağlar. Şair, bu yapı unsurlarını kullanarak, geleneksel şiir biçimlerini modern anlatım teknikleriyle ustaca harmanlar. Beyitler, Kocagöz'ün şiirlerinde anlam yoğunluğunu artırmak ve duygusal etkiyi güçlendirmek için sıkça kullanılır. Beyitlerin kullanımı, şairin duygusal yoğunluğunu ve düşünsel derinliğini yansıtırken, şiirin ritmini ve akışını da belirler. Bu yapı unsurları, okuyucunun duygusal ve düşünsel katılımını sağlar. Kocagöz'ün eserlerinde bentler de önemli bir yer tutar. Bentler, şairin duygusal ve düşünsel yoğunluğunu ifade etmek için kullandığı yapı unsurlarından biridir. Bentler, şiirlerinde derin bir duygusal etki ve estetik bir denge yaratır. Şairin eserlerinde ahenk unsurları, kafiye, redif ve ses tekrarlarıyla sağlanır. Ritmik yapı ve ses oyunları, okuyucunun şiirsel deneyimini zenginleştirir. Ahenk, Kocagöz'ün şiirlerinde duygusal ve estetik etkisini güçlendiren temel unsurlardan biridir. Şair, ahengi sağlamak için kelime ve cümle tekrarlarına sıkça başvurur, böylece belirgin bir ritim ve müzikalite oluşturur.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde işlenen ana temalar arasında doğa ve mevsimler, milliyetçilik ve vatan sevgisi, sevgi ve bağlılık, emek ve çalışmanın önemi, toplumsal ve insani değerler yer alır. Bireyin toplumsal yaşam içindeki rolünü ve insanın doğayla olan ilişkisini derinlemesine işleyen Kocagöz, modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve bireysel yalnızlık temalarına da sıkça değinir. Örneğin, "Geyik Düşmesi" (1965) adlı şiir kitabında doğa ve mevsimler temaları ön plandadır. Kocagöz, bu eserinde doğanın güzelliklerini ve mevsimlerin değişimini ustalıkla işler. "Atatürk'ün Işığı" (1965) adlı kitabında ise milliyetçilik ve vatan sevgisi temaları ön plandadır. Şair, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e olan sevgisini ve bağlılığını hamasi bir dille işler. "Uzay Duvarları" (1971) adlı kitabında modern dünyanın getirdiği

yabancılaşma ve bireysel yalnızlık temaları işlenir. Şair, bireyin modern dünya içindeki yerini sorgular ve bireyin yalnızlık ve yabancılaşma duygularını derinlemesine işler. Doğa ve mevsimler, Kocagöz'ün şiirlerinde önemli bir tema olarak öne çıkar. Doğanın güzelliklerini ve mevsimlerin değişimini ustalıkla işlerken, doğayı bir kaçış noktası, bir sığınak ve aynı zamanda bir ilham kaynağı olarak betimler. Doğanın değişkenliği ve mevsimlerin döngüsü, insan yaşamının geçici doğasına yapılan göndermeleri destekler. Milliyetçilik ve vatan sevgisi, Kocagöz'ün şiirlerinde sıkça işlenen bir diğer temadır. Türk milletinin tarihi ve kültürel değerlerini yüceltir ve ulusal kimliğin korunması gerektiğini vurgular. Tarihsel olaylar ve ulusal kahramanlık hikayelerine de yer vererek, milliyetçilik ve vatan sevgisini bireyin ulusal kimliğiyle olan bağını güçlendiren önemli unsurlar olarak işler. Sevgi ve bağlılık, Kocagöz'ün şiirlerinde önemli bir yer tutar. Sevginin ve aşkın insan yaşamındaki yeri ve önemini derinlemesine işler. Sevgi, bireyin duygusal dünyasının merkezinde yer alır ve insan ilişkilerinin temel taşı olarak betimlenir. Bu temaları işlerken, bireyin duygusal deneyimlerini ve bu deneyimlerin toplumsal bağlamdaki etkilerini de ele alır. Emek ve çalışmanın önemi, Kocagöz'ün şiirlerinde sıkça işlenen bir diğer temadır. İnsanın emeğinin ve çalışmasının değerini vurgular ve bu temaları bireyin toplumsal yaşamındaki rolüyle ilişkilendirir. Emek ve çalışmanın, bireyin kendi potansiyelini gerçekleştirmesi ve topluma katkıda bulunması için önemli olduğunu savunur. Bu bağlamda, emek ve çalışmanın önemi, bireysel gelişim ve toplumsal ilerleme için bir araç olarak betimlenir. Toplumsal ve insani değerler, Kocagöz'ün şiirlerinde önemli bir yer tutar. Toplumsal adalet, insan hakları ve sosyal sorumluluk gibi konulara duyarlılıkla yaklaşır ve bu temaları eserlerinde işler. Toplumda yaşanan adaletsizlikleri ve haksızlıkları eleştirirken, toplumsal bilincin ve insani değerlerin korunması gerektiğini vurgular. Bu konuları işlerken, toplumsal sorunlara karşı duyarlılığını ve eleştirel bakış açısını şiirlerine yansıtır. Modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve bireysel yalnızlık temaları, Kocagöz'ün şiirlerinde sıkça işlenen diğer temalardır. Modern yaşamın getirdiği teknolojik ve toplumsal değişimlerin birey üzerindeki olumsuz etkilerini ele alır ve bireyin toplumsal bağlarını kaybetmesi ve yalnızlaşması konularını işler. Bu temaları işlerken, bireyin kendi iç dünyasına dönmesini ve duygusal yaşamını derinlemesine incelemesini teşvik eder.

Halil Kocagöz'ün dil ve anlatım özellikleri, sade ve anlaşılır bir dille derin imgeler yaratma becerisini yansıtır. Edebi sanatları ustalıkla kullanarak okuyucunun duygusal dünyasına dokunur. Metaforlar ve alışılmamış bağdaştırmalar, şiirlerinin

estetik değerini artırır. Geleneksel Türk şiirinin izlerini modern anlatım teknikleriyle ustaca harmanlayarak kendine özgü bir dil ve anlatım tarzı geliştirir. Örneğin, "Bulutlar" (1944) adlı şiir kitabında, günlük dilin sadeliğini koruyarak derin ve etkileyici imgeler yaratır. Metaforlar ve alışılmamış bağdaştırmalar yoluyla, zengin ve çok katmanlı bir anlam dünyası oluşturur. "Geyik Düşmesi" (1965) adlı eserinde ise, geleneksel Türk şiirinin estetik değerlerini modern anlatım teknikleriyle birleştirerek özgün bir dil ve anlatım tarzı geliştirir. Kocagöz'ün dil kullanımı, şiirlerinde yarattığı estetik değeri ve duygusal yoğunluğu destekler. Günlük dilin sadeliğini ve anlaşılabilirliğini koruyarak derin ve etkileyici imgeler yaratır. Bu bağlamda, dil kullanımı, okuyucunun duygusal katılımını sağlayan ve şiirin estetik değerini artıran bir araç olarak öne çıkar. Edebi sanatları ustalıkla kullanarak, derin bir anlam katmanı oluşturur. Metaforlar ve alışılmamış bağdaştırmalar yoluyla, zengin ve çok katmanlı bir anlam dünyası yaratır. Metafor kullanımı, şiirlerinin estetik değerini artırır ve okuyucunun duygusal katılımını sağlar. Alışılmamış bağdaştırmalar ise, dil ve anlatımındaki özgünlüğü ve yaratıcılığı ortaya koyar. Geleneksel Türk şiirinin izleri, Kocagöz'ün dil ve anlatımında belirgin bir şekilde görülür. Geleneksel şiir biçimlerini ve dil kullanımlarını modern tekniklerle harmanlayarak, kendine özgü bir dil ve anlatım tarzı oluşturur. Bu bağlamda, geleneksel Türk şiirinin estetik değerleri, modern anlatım teknikleriyle ustaca birleştirilir. Kocagöz'ün dilinde Arapça, Farsça ve Osmanlıca kelimeler yerine Türkçenin sade ve akıcı kullanımı ön plana çıkar. Günlük dilin sadeliğini koruyarak, anlaşılır ve etkileyici bir anlatım tarzı geliştirir. Bu bağlamda, dil kullanımı, okuyucunun şiire kolayca katılımını sağlar ve şiirin duygusal etkisini artırır. Dil ve anlatımında dikkat çeken bir diğer unsur, imla kurallarına ve dil bilgisine esnek yaklaşımıdır. Dilin estetik olanaklarını genişletmek ve şiirsel anlatımı zenginleştirmek için, imla kurallarını ve dil bilgisi kurallarını esnetir. Bu esneklik, şiirlerinde yaratıcı ve özgün bir dil kullanımı sağlar.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde ahenk, kafiye, redif ve ses tekrarlarıyla sağlanır. Şiirlerdeki ritmik yapı ve ses oyunları, okuyucunun şiirsel deneyimini zenginleştirir. Ahenk, Kocagöz'ün şiirlerinde duygusal ve estetik etkisini güçlendiren temel unsurlardan biridir. Şair, ahengi sağlamak için kelime ve cümle tekrarlarına sıkça başvurur, böylece belirgin bir ritim ve müzikalite oluşturur. Örneğin, "Yaşamak Türküsü" (1959) adlı şiir kitabında, kafiye ve redif kullanımıyla ahenk sağlanırken, ses tekrarları şiirin duygusal ve estetik etkisini güçlendirir. Kocagöz, kelime ve ses

tekrarlarını ustalıkla kullanarak, derin bir duygusal ve estetik etki yaratır. İç kafiye ve kırık mısra kullanımı ise, eserlerinde dinamik bir ritmik yapı oluşturur ve okuyucunun dikkatini belirli noktalara çeker. Kafiye, Kocagöz'ün şiirlerinde sıklıkla kullandığı ahenk unsurlarından biridir. Kafiye, şiirin ritmini ve melodisini belirlerken, anlam katmanları arasında bir bağlantı kurar. Kocagöz, kafiye kullanarak estetik bir denge yaratır ve okuyucunun dikkatini belirli kelimeler ve ifadelerle çeker. Redif ise, tekrarlanan sesler ve kelimeler aracılığıyla ritmik bir yapı oluşturur ve şiirin melodik yapısını güçlendirir. Ses tekrarları, Kocagöz'ün şiirlerinde ahengi sağlayan bir diğer önemli unsurdur. Belirli sesleri ve kelimeleri tekrarlayarak, ritmik bir yapı oluşturur ve duygusal etkiyi artırır. Ses tekrarları, şiirin müzikalitesini güçlendirir ve okuyucunun ilgisini canlı tutar. Kocagöz, ses tekrarlarını ustalıkla kullanarak derin bir duygusal ve estetik etki yaratır. Kelime tekrarları da Kocagöz'ün şiirlerinde ahengi sağlayan önemli unsurlardandır. Belirli kelimeleri ve ifadeleri tekrarlayarak ritmik bir yapı oluşturur ve anlam katmanlarını derinleştirir. Kelime tekrarları, şiirin melodik yapısını güçlendirir ve okuyucunun dikkatini belirli temalar ve motiflere çeker. Kocagöz, kelime tekrarlarını kullanarak estetik bir denge yaratır ve duygusal etkiyi artırır. İç kafiye ve kırık mısra kullanımı da ahengi sağlayan unsurlar arasındadır. İç kafiye, mısra içindeki kelimeler arasında ses benzerlikleri oluşturur ve şiirin ritmini güçlendirir. Kırık mısra ise, şiirin akışını ve ritmini bozarak, okuyucunun dikkatini belirli noktalara çeker ve duygusal etkiyi artırır. Kocagöz, iç kafiye ve kırık mısra kullanımıyla dinamik bir ritmik yapı oluşturur. Ahenk, Kocagöz'ün şiirlerinde ritmik ve melodik yapıyı güçlendirirken, duygusal ve estetik etkiyi de artırır. Şair, ahengi sağlamak için kafiye, redif, ses ve kelime tekrarları gibi unsurları ustalıkla kullanır. Bu unsurlar, şiirin ritmik yapısını ve melodisini belirlerken, anlam katmanları arasında bir bağlantı kurar ve okuyucunun dikkatini belirli temalar ve motiflere çeker.

SONUÇ

Halil Kocagöz, Türk edebiyatının önemli şairlerinden biri olarak, şiirlerinde milli ve toplumsal temalarla bireysel duyarlılıkları ustaca harmanlamıştır. Şairin eserlerinde, bireyin iç dünyası ve toplumsal olaylar arasındaki bağ, onun edebi kimliğini ve şiirlerinin derinliğini ortaya koyar. "Bulutlar", "Adamlar", "Yaşamak Türküsü", "Yitik Duman", "Geyik Düşmesi", "Atatürk'ün Işığı", "Uzay Duvarları" ve "Çiçekle Tüfek" gibi eserleri, Kocagöz'ün şiir dünyasını ve onun Türk edebiyatına olan katkılarını anlamak için önemli kaynaklardır.

Bu çalışma, Kocagöz'ün şiir dünyasını detaylı bir şekilde inceleyerek, onun Türk edebiyatına ve edebiyat tarihine önemli bir katkı sağlamayı hedeflemektedir. Kocagöz'ün şiirlerine yönelik daha kapsamlı araştırmalar, onun edebi mirasının daha iyi anlaşılmasına ve değerlendirilmesine olanak tanıyacaktır.

Kocagöz'ün eserlerinde belirginleşen zihniyet, bireysel duyarlılıklar ve toplumsal gerçekliklerin harmanlanmasıdır. Şair, eserlerinde milliyetçilik ve vatan sevgisi, sosyal adalet ve insan hakları, bireysel özgürlük ve modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve yalnızlık temalarını ustaca işler. Bu temalar, Kocagöz'ün derin bir içsel yolculuk ve toplumsal duyarlılık ile harmanlanmış edebi birikimini yansıtır ve onun Türk edebiyatına yaptığı katkıları ortaya koyar.

Kocagöz'ün şiirlerinde kullanılan yapı unsurları, serbest nazım biçimlerinden dördlülere, beyitlerden bentlere kadar geniş bir yelpazede çeşitlilik gösterir. Şair, geleneksel şiir biçimlerini modern tekniklerle harmanlayarak, kendine özgü bir anlatım tarzı oluşturur. Kocagöz'ün eserlerinde sıkça rastlanan kırık mısra yapıları, serbest nazım, dördlükler ve beyitler, şairin duygusal ve düşünsel dünyasının zenginliğini gözler önüne serer. Şairin eserlerinde ahenk unsurları, kafiye, redif ve ses tekrarlarıyla sağlanır ve şiirlerin duygusal ve estetik etkisini güçlendirir.

Kocagöz'ün şiirlerinde işlenen ana temalar arasında doğa ve mevsimler, milliyetçilik ve vatan sevgisi, sevgi ve bağlılık, emek ve çalışmanın önemi, toplumsal ve insani değerler yer alır. Şair, bireyin toplumsal yaşam içindeki rolünü ve insanın doğayla olan ilişkisini derinlemesine işleyerek, modern dünyanın getirdiği yabancılaşma ve bireysel yalnızlık temalarına da sıkça değinir. Kocagöz, eserlerinde bireysel duygular ve toplumsal gerçeklikler arasındaki dengeyi ustaca kurarak, Türk edebiyatına önemli katkılarda bulunur.

Kocagöz'ün dil ve anlatım özellikleri, sade ve anlaşılır bir dille derin imgeler yaratma becerisini yansıtır. Şair, edebi sanatları ustalıkla kullanarak okuyucunun duygusal dünyasına dokunur. Anlatımında sıkça başvurduğu metaforlar ve alışılmamış bağdaştırmalar, şiirlerinin estetik değerini artırır. Kocagöz, geleneksel Türk şiirinin izlerini modern anlatım teknikleriyle harmanlayarak kendine özgü bir dil ve anlatım tarzı geliştirir. Şairin dil kullanımı, günlük dilin sadeliğini koruyarak anlaşılır ve etkileyici bir anlatım sağlar. Kocagöz'ün dil ve anlatımında imla kurallarına ve dil bilgisine esnek yaklaşımı, onun şiirlerinde yaratıcı ve özgün bir dil kullanımı sağlar.

Halil Kocagöz'ün şiirlerinde ahenk, kafiye, redif ve ses tekrarlarıyla sağlanır. Şiirlerdeki ritmik yapı ve ses oyunları, okuyucunun şiirsel deneyimini zenginleştirir. Ahenk, Kocagöz'ün şiirlerinde duygusal ve estetik etkisini güçlendiren temel unsurlardan biridir. Şair, ahengi sağlamak için kelime ve cümle tekrarlarına sıkça başvurur, böylece şiirlerinde belirgin bir ritim ve müzikalite oluşturur. Kocagöz, ahengi sağlamak için kafiye, redif, ses ve kelime tekrarları gibi unsurları ustalıkla kullanarak, şiirlerinde derin bir duygusal ve estetik etki yaratır.

Sonuç olarak, Halil Kocagöz'ün şiirleri, Türk edebiyatının zengin mirasını temsil eder. Şairin eserlerinde milli ve toplumsal temalarla bireysel duyarlılıkların ustaca harmanlanması, onun edebi kimliğini ve değerini ortaya koyar. Bu çalışma, Kocagöz'ün şiir dünyasını detaylı bir şekilde inceleyerek, Türk edebiyatına yaptığı katkıları daha geniş bir perspektiften değerlendirme imkânı sunar. Kocagöz'ün şiirlerine yönelik daha kapsamlı araştırmalar, onun edebi mirasının daha iyi anlaşılmasına ve değerlendirilmesine olanak tanıyacaktır. Bu çalışma, şairin eserlerindeki tematik ve yapısal özellikleri ortaya koyarak, onun Türk şiirine yaptığı katkıları daha geniş bir perspektiften değerlendirme imkânı sunar.

KAYNAKÇA

- AKTAŞ, Şerif. *Şiir ve Zihniyet Şiir Tahlili*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009.
- ALTINKAYNAK, Hikmet. *Edebiyatımızda 1940 Kuşağı*, Türkiye Yazarlar Sendikası Yayınları, İstanbul, 2017.
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu. *Türkçe Sözlük*, 10. Baskı, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- AYDOĞDU, Yusuf. “Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Toplumcu Gerçekçi Şiirin Serüveni II (1960-1980)”, *Turkish Academic Studies - TURAS*, C. II, Sayı: 2, 2021.
- BAKIR, Sinan. *Garip ve İkinci Yeni Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2021.
- ÇETİN, Nurullah. *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2015.
- ÇETİNKAYA, Hikmet. *Çağının Tanığı Üç Yazar*, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1986.
- DOĞAN, Mehmet Can. *1940’tan 1960’a Türk Şiiri, Türk Edebiyatına Bir Bakış*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara, 2015.
- ENGİNÜN, İnci. *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*. Dergâh Yayınları, İstanbul, 2019.
- ENGİNÜN, İnci. *Yeni Fikirlerin Yansıma Alanı Olarak Edebiyat (1859-1923)*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2000.
- GÜLER, Abdülkadir. “Anılarda Kalan Bir Okul Marşı”, *Söke Ekspres*. www.sokeekspres.com (Erişim Tarihi: 27 Ekim 2010).
- GÜLER, Abdülkadir. *Sökeli Şairler ve Yazarlar*. Sarıkemer Belediyesi Yayınları, Sarıkemer, 1998.
- GÜLTAŞ, Veysel. *Kadı Burhaneddin’den Günümüze Hukukçu Şairler Antolojisi*. Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 2003.
- GÜREL, Ferzan. *İzmir’in İşgalinden Kurtuluşa*, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 2000.
- KANIK, Orhan Veli. *Garip*, Resimli Ay Matbaası, İstanbul, 1941.
- KARAHAN, Ali. “Manifestik Bir Metin Olarak ‘Radyoda Hisar Saati’, *Kültür Araştırmaları Dergisi*, C. V, 2021.
- KOCAGÖZ, Halil. “Sanatta Ulusallık Evrensellik Sorunu”, *Yeni Sanat Dergisi*, 1979.
- KOCAGÖZ, Halil. “Şiir Bilim Sanat”, *Yeni Ufuklar*, C. X, Sayı: 110, 1961.
- KOCAGÖZ, Halil. *Adamlar*, Güven Basımevi, İstanbul, 1951.
- KOCAGÖZ, Halil. *Atatürk’ün Işığı*, Kovan Kitabevi Yayınları, İzmir, 1965.
- KOCAGÖZ, Halil. *Bulutlar*, Raşit Bütün Matbaası, İstanbul, 1944.
- KOCAGÖZ, Halil. *Bütün Eserleri 1-2*, Sanat-Koop Yayınları, İzmir, 1986.
- KOCAGÖZ, Halil. *Çiçekle Tüfek*, Işın Yayınları, Aydın, 1980.
- KOCAGÖZ, Halil. *Geyik Düşmesi*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1965.
- KOCAGÖZ, Halil. *Uzay Duvarları*, Yücel Yayınları, İstanbul, 1971.
- KOCAGÖZ, Halil. *Yaşamak Türküsü*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1959.
- KOCAGÖZ, Halil. *Yitik Duman*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1961.
- KOCAGÖZ, Samim. “Yaşam Öyküsü”, *Türkiye Yazıları*, 1979.
- KÖKLÜGİLLER, Ahmet. *Nasıl Yazıyorlar*. İstanbul, IQ Kültür-Sanat Yayınları, 2010.
- KURDAKUL, Şükran. *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, İnkılap Yayınları, İstanbul, 1999.
- KUZU, Fatih. “Garip Şiirinin Dil Özellikleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, *Caless Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2021.
- LEVENT, Agah Sırrı. Türkçülük ve Millî Edebiyat. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, C. XI, 1967.
- METEOĞLU, Nil. “Halil Kocagöz ile Başbaşa”, *Güney Aylık Sanat Dergisi*, C. XL, 1971.

- NARİN, Burak. “Cumhuriyet Devri Türk Şiirinin Ana Hatları ve Yahya Kemal Beyatlı Poetikası’na Dair Bir Değerlendirme”, *Ankara Anadolu ve Rumeli Araştırmaları Dergisi*, C. I, Sayı: 2, 2020.
- NARLI, Mehmet. “Garip Poetikasının Eleştirisi”, *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 2021
- OKAY, Orhan. *Poetika Dersleri*. Dergah Yayınları, İstanbul, 2016.
- ÖNERTOY, Olcay. *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Şiir (Ünite 7)*. Açık Öğretim Yayınları, 2012.
- ÖZBAYRAK, Merve. “Servet-i Fünun Dergisinde Yedi Meşaleciler”, *Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi*, C. II, Sayı: 3, 2019.
- ÖZKAYA, Hilal. *1940 Kuşağı Toplumcu Şiirinde Nazım Hikmet Olgusu*. Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun, 2021.
- REYHANOĞULLARI, Gökhan. “Şiir ve Unsurlarının Anlamla İlişkeselliği Üzerine”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, C. X, Sayı: 2, 2021.
- SAZYEK, Hakan. *Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Garip Hareketi*. Akçağ Yayınları, Ankara, 2016.
- YETKİN, Suut Kemal. “Yeni Türk Şiiri”, *Edebiyat Üzerine Denemeler*, Palme Yayıncılık, Ankara, 2007.